

2. 1975 YILGI XYT KONVENSIYASI*

Ushbu bo'limda 2018 yil 1 iyul holatiga 1975 yilgi XYT Konvensiyasining to'liq matni mavjud. Mazkur bo'lim qismlarining joylashishi 1975 yilgi XYT Konvensiyasining tuzilmasiga to'g'ri keladi.

Konvensiyaning 6-ilovasida va 7-ilovasining III qismida mavjud bo'lgan **tushuntirish xatlari** ular taalluqli bo'lgan Konvensiyaning ilovalari bilan birga joylashtirilgan (6-ilovadagi rasmlardan tashqari). Mazkur Konvensiyaning 43-moddasiga muvofiq tushuntirish xatlarida mazkur Konvensiya va uning ilovalarining ayrim qoidalarini talqini mavjud. Ular shuningdek, tavsiya etiladigan amaliyotning ayrim turlarini ta'riflagan.

Tushuntirish xatlari mazkur Konvensiyaning yoki uning ilovalarining qoidalarini o'zgartirmaydi, faqatgina ularning mazmunini, ma'nosini va qo'llash sohasini aniqlab beradi. Xususan, yo'l transport vositalariga bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishlarga ruxsat berishning texnik shartlariga nisbatan mazkur Konvensiyaning 12-moddasidagi va uning 2-ilovasidagi qoidalar tufayli, tushuntirish xatlarida tegishli holatlarda Ahdlashuvchi tomonlar tarafidan ushbu qoidalarga javob beruvchi sifatida qaralishi kerak bo'lgan konstruktiv xususiyatlari to'g'risidagi ko'rsatmalar mavjud. Tushuntirish xatlarida shuningdek, tegishli holatlarda, qanday konstruktiv xususiyatlari ushbu qoidalarga javob bermasligi ham ko'rsatilishi mumkin.

Shunday qilib, tushuntirish xatlari texnik taraqqiyotni va iqtisodiy tartib talablarini hisobga olgan holda mazkur Konvensiya va uning ilovalarining qoidalarini qo'llash imkonini ta'minlaydi.

Sharhlar ham ular taalluqli bo'lgan qoidalar bilan birga joylashtiriladi. XYT Konvensiyasi bo'yicha Qo'llanmada mavjud bo'lgan sharhlar 1975 yilgi XYT Konvensiyasining barcha Ahdlashuvchi tomonlari tarafidan bajarilishi shart emas, lekin ular baribir Konvensiya qoidalarini yanada aniqroq talqin qilish uchun, uni unifikatsiya qilish va bir xilda qo'llash uchun juda muhim, chunki ular 1975 yilgi XYT Konvensiyasi Ma'muriy qo'mitasi va transport bilan bog'liq bojxona masalalari bo'yicha Ishchi guruhining fikrini ifoda etadi. Bunga har bir sharhda urg'u beriladi.

(TRANS/GE.30/55, paragraf 40)

*"XYT" qisqartmasi "TIR" qisqartmasiga to'g'ri keladi

**2.1. 1975 YILGI XYT KONVENSIYANING
MATNI (JUMLADAN TUSHUNTIRISH
XATLARI VA SHARHLAR)**

**XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANGAN HOLDA YUKLARNI XALQARO
TASHISH TO‘G‘RISIDAGI BOJXONA KONVENSIYASI (1975 YILGI XYT
KONVENSIYASI)**

AHDLASHUVCHI TOMONLAR,

Yo‘l transport vositalari orqali yuklarni xalqaro tashishni soddalashtirishga ko‘maklashish ISTAGIDA,

Tashishlarni yaxshilash ular o‘rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishning muhim omillaridan biri deb HISOBLAB,

Xalqaro tashishlar sohasida ma‘muriy, xususan, chegara rasmiyatchiliklarini soddalashtirish va uyg‘unlashtirish foydasiga SO‘ZLAB,

Quyidagi KELISHUVGA KELDILAR:

I bob

UMUMIY QOIDALAR

A) TA'RIFLAR

1-modda

Ushbu Konvensiyani qo'llashda:

- a) "XYT tashish" atamasi mazkur Konvensiyada o‘rnatilgan XYT tartibiga rioya qilgan holda jo‘natish joyidan belgilangan joyning bojxonasigacha yuk tashishni anglatadi;
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- b) "HYT operatsiyasi" atamasi mazkur Ahdlashuvchi tomonda jo‘natish joyi yoki kirish bojxonasidan (oraliq bojxonasidan) belgilangan joy yoki chiqib ketish bojxonasigacha (oraliq bojxonasigacha) amalga oshiriladigan XYT tashishning bir qismini anglatadi.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

1 b) moddaga tushuntirish xati

- 0.1 b) 1 b) moddada shu narsa nazarda tutiladiki, jo‘natish joyi yoki belgilangan joyning bir nechta bojxonasi bitta yoki bir nechta mamlakatda bo‘lganida, bitta Ahdlashuvchi tomonda bittadan ortiq XYT operatsiyasi amalga oshirilishi mumkin. Bunday vaziyatlarda ikkita ketma-ket joylashgan bojxonalar o‘rtasida amalga oshiriladigan XYT tashishning milliy qismi, ular jo‘natish joyi, belgilangan joy bojxonasi yoki oraliq bojxonalar bo‘lishidan qat’iy nazar, XYT operatsiyasi sifatida ko‘rilishi mumkin.
(ECE/TRANS/17/Amend.25, 2005 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)
- c) **"XYT operatsiyasini boshlanishi" atamasi yo‘l transport vositasi, transport vositalarining tarkibi yoki konteyner ularni yuk bilan birga nazorat qilish maqsadida va ularga taalluqli bo‘lgan XYT kitobchasi bilan jo‘natish yoki kirish joyi bojxonasiga (oraliq bojxonasiga) taqdim etilganligini va XYT kitobchasi ushbu bojxona tomonidan rasmiylashtirish uchun qabul qilinganligini anglatadi;**
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- d) **"XYT operatsiyasini to‘xtatish" atamasi transport vositalarining tarkibi yoki konteyner ularni yuk bilan birga nazorat qilish maqsadida va ularga taalluqli bo‘lgan XYT kitobchasi bilan jo‘natish yoki kirish joyi bojxonasiga (oraliq bojxonasiga) taqdim etilganligini anglatadi;**
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- e) **"XYT operatsiyasini yakunlash" atamasi bojxona organlari tomonidan mazkur Ahdlashuvchi tomonda XYT operatsiyasini tegishli to‘xtatilishi fakti tan olinganligini anglatadi. Bu belgilangan joy yoki chiqib ketish bojxonasi (oraliq bojxona) ega bo‘lgan ma’lumotlar yoki axborotni jo‘natish joy yoki kirish bojxonasi (oraliq bojxona) ega bo‘lgan ma’lumotlar yoki axborot bilan taqqoslash asosida bojxona organlari tomonidan o‘rnatiladi;"**
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan))
- f) **"olib kirish yoki olib chiqish bojlar va yig‘imlar" atamasi olib kirishda yoki olib chiqishda yoki yuklarni olib kirish yoki olib chiqish tufayli undiriladigan bojxona bojlari va boshqa barcha bojlar, soliqlar, yig‘imlar va boshqa summalarni anglatadi, lekin o‘lchami bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlarning taxminiy qiymatigacha cheklangan summalar va yig‘imlar bundan mustasno.**

1 f) moddaga tushuntirish xati

- 0.1 f) 1-moddaning f) kichik bandida "summalar va yig‘imlar bundan mustasno" iborasida Ahdlashuvchi tomonlar tarafidan olib kirishda yoki olib chiqishda yoki yuklarni olib kirish yoki olib chiqish tufayli undiriladigan olib kirish yoki olib chiqish bojlari va yig‘imlaridan boshqa barcha summalar tushuniladi. Ushbu summalar ko‘rsatilgan xizmatlarning taxminiy qiymatidan oshmasligi kerak va o‘zi bilan milliy buyumlarni himoya qilishning bilvosita usulini yoki moliyaviy maqsadlarda eksport va import tovarlariga bo‘lgan soliqni ifoda etmasligi kerak. Bunday summalar va yig‘imlar, xususan, quyidagilar bilan bog‘liq to‘lovlarni o‘z ichiga oladi:

-yuk kelib chiqishi to‘g‘risidagi guvohnomalar, agar ular tranzit tashish uchun talab etilsa;

- nazorat qilish maqsadida bojxona laboratoriyalari tomonidan bajarilgan tahlillar;
- ish soatlari bo'lmagan vaqtda yoki bojxonaning rasmiy hududidan tashqarida bajariladigan bojxona tekshiruvlari va bojxona tozalovi bo'yicha boshqa operatsiyalar;
- sanitar, veterinar yoki fitopatologik nazorat bilan bog'liq ko'riklar.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

- g) **"yo'l transport vositasi" atamasi nafaqat mexanik yo'l transport vositasini, shuningdek, shunday transport vositasi orqali uni shatakka olish uchun mo'ljallangan har qanday tirkama yoki yarim tirkamani ham anglatadi;**
- h) **"transport vositalarining tarkibi" atamasi yo'l harakatida yaxlit sifatida ishtirok etadigan, bir-biriga birlashtirilgan transport vositalarini anglatadi;**
- j) **"konteyner" atamasi transport uskunasi anglatadi (qafas, yechiladigan sisterna yoki boshqa shunga o'xshash moslama):**

i) o'zi bilan to'liq yoki qisman yopilgan idishni ifoda etuvchi, unga yuklarni joylashtirish uchun mo'ljallangan;

ii) doimiy xarakterga ega bo'lgan va shu sababli ko'p marotaba ishlatilishi uchun yetarlicha mustahkam bo'lgan;

iii) bitta yoki bir nechta turdagi transport bilan yuklarni orada qayta yuklamasdan tashishni yengillashtirish uchun maxsus konstruksiyalangan;

iv) uni, xususan, bitta turdagi transportdan boshqasiga qayta yuklash oson bo'ladigan tarzda konstruksiyalangan;

v) unga yuklash va undan tushirish oson bo'ladigan tarzda konstruksiyalangan;

vi) ichki hajmi bir kub metrdan kam bo'lmagan. "Yechiladigan kuzovlari" konteynerlar sifatida ko'riladi.

1 j) moddasiga tushuntirish xati

- 0.1 j) "Yechiladigan kuzov" deb harakatlanish vositalariga ega bo'lmagan va, xususan, yo'l transport vositasida tashish uchun mo'ljallangan, shassis kuzov asosi bilan ushbu maqsadga maxsus mo'ljallangan yuk bo'limi hisoblanadi. Ushbu atama shuningdek, o'zi bilan majmualangan avtomobil-temir yo'l tashishlari uchun maxsus mo'ljallangan yuk bo'linmalarini ifoda etuvchi yechiladigan kuzovlarni ham o'z ichiga oladi. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

1 j) i) moddasiga tushuntirish xati

- 1 j) i) 1 moddaning 1 j) i) kichik bandida eslatib o'tilgan uskunaga qo'llaniladigan "qisman yopiq" atamasi odatda pol va yuqori konstruksiyadan iborat bo'lgan, yopiq konteynerning ortish maydoniga teng bo'lgan ortish maydonini tashkil qiladigan uskunaga taalluqli. Yuqori konstruksiya odatda konteynerning karkasini hosil qiluvchi metall elementlardan iborat. Shunday turdagi konteynerlar shuningdek, bitta yoki bir nechta yon yoki chetki devorlarni o'z

ichiga olishi mumkin. Ayrim hollarda faqat polga ustunlar bilan biriktirilgan tom bo'ladi. Konteynerning ushbu turi, xususan, katta hajmli yuklarni tashishda ishlatiladi (masalan, yengil avtomobillarni).

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

- k) **"jo'natish joyi bojxonasi"** atamasi butun yuk yoki uning qismi uchun XYT tashishi boshlanadigan Ahdlashuvchi tomonning har qanday bojxonasini anglatadi;
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- l) **"belgilangan joyi bojxonasi"** atamasi butun yuk yoki uning qismi uchun XYT tashishi yakunlanadigan Ahdlashuvchi tomonning har qanday bojxonasini anglatadi;
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- m) **"oraliq bojxona"** atamasi yo'l transport vositasi, transport vositalarining tarkibi yoki konteyner XYT tashish jarayonida Ahdlashuvchi tomonga kirib boradigan yoki undan chiqib keladigan Ahdlashuvchi tomonning har qanday bojxonasini anglatadi;
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- n) **"shaxs"** atamasi ham jismoniy, ham yuridik shaxsni anglatadi;
- o) **XYT kitobchasini "saqlovchi"** atamasi Konvensiyaning tegishli qoidalariga muvofiq XYT kitobchasi berilgan va uning nomidan jo'natish joyi bojxonasida yukni XYT tartibiga joylashtirish maqsadida XYT kitobchasi ko'rinishida bojxona deklaratsiyasi topshirilgan shaxsni anglatadi. U jo'natish joyi bojxonasida, oraliq bojxonada va belgilangan joyi bojxonasida yo'l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki yuk va ularga tegishli bo'lgan XYT kitobchasi bilan konteynerlarni taqdim etish uchun va Konvensiyaning boshqa tegishli qoidalariga tegishli ravishda rioya qilinishi uchun javobgar hisoblanadi;
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- p) **"og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar"** atamasi vazni, o'lchamlari yoki tabiati tufayli yopiq yo'l transport vositasida yoki yopiq konteynerda tashib bo'lmaydigan har qanday og'ir yoki katta predmetni anglatadi;
- q) **"kafolat birlashmasi"** Ahdlashuvchi tomon bojxona organlarining XYT tartibidan foydalanayotgan shaxslarga kafil sifatida ruxsatini olgan birlashmani anglatadi; (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)
- r) **"xalqaro tashkilot"** atamasi Ma'muriy qo'mita xalqaro kafolatlar tizimini samarali tashkillashtirish va ishlashi uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olish vakolatini bergan tashkilotni anglatadi.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

b) OO‘LLASH SOHASI

2-modda

Mazkur Konvensiya orada qayta yuklanmasdan yo‘l transport vositalari, transport vositalari tarkiblari yoki konteynerlarda, bitta Ahdlashuvchi tomonning jo‘natish bojxonasidan ikkinchi Ahdlashuvchi tomonning, yoki XYT tashishning boshlanishi va yakunlanishi o‘rtasida ma‘lum qismi avtomobil transporti bilan amalga oshirilishi shartida xuddi o‘sha Ahdlashuvchi tomonning bojxonasigacha, bitta yoki bir nechta bojxonalarni kesib o‘tib amalga oshiriladigan yuklarni tashishga taalluqli.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

1-moddaga tushuntirish xatlari

- 0.2-1 2-moddada shu narsa nazarda tutilgandiki, XYT kitobchasidan foydalanib amalga oshiriladigan tashishlar marshrutning bir qismi boshqa mamlakatning hududida amalga oshirilishi shartida, bitta mamlakatning hududida boshlanishi va yakunlanishi mumkin. Bunday holatda jo‘natish mamlakati bojxona xodimlariga XYT kitobchasidan tashqari yukni erkin olib chiqishni ta‘minlovchi milliy hujjat taqdim etilishini talab qilishga hech narsa to‘sqinlik qilmaydi. Biroq, bojxona organlari bunday hujjat taqdim etilishini qistamasliklari va uning o‘rniga XYT kitobchasiga tegishli belgi kiritilishiga rozi bo‘lishlari tavsiya etiladi.
- 0.2-2 Mazkur moddaning qoidalari ko‘ra, bunday tashishning faqat bir qismi avtomobil transporti bilan amalga oshirilishida yukni XYT kitobchasidan foydalanib tashishga ruxsat beriladi. Ushbu qoidalarda tashishning qaysi qismi avtomobil transporti bilan amalga oshirilishi kerakligi aytilmagan; bu XYT tashishlarining boshlanishi va oxiri o‘rtasidagi qandaydir joyda sodir bo‘lishining o‘zi yetarli. Biroq, yuk jo‘natuvchining dastlabki niyatiga qaramasdan shunday bo‘lishi mumkinki, yoxud tijorat maqsadlari, yoxud yo‘l-transport vaziyatlari sababli kelib chiqqan ko‘zlanmagan sabablarga ko‘ra, tashishlarning hech qanday qismini avtomobil transportida amalga oshirish imkoni bo‘lmasligi mumkin. Bunday istisno hollarda, shunga qaramay, Ahdlashuvchi tomonlar XYT kitobchasini qabul qilishlari kerak, va kafolat birlashmalarining javobgarligi kuchda qoladi. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

2-moddaga sharhlar

XYT kitobchalaridan foydalanish

Ayrim hollarda bojxona plombalari va muhrlarini olib, ulardan yolg'on maqsadlarda foydalanish uchun XYT kitobchalari davlat ichidagi tashishlarda ishlatilgan (masalan, ichki bojxonadan chegarada bojxonasigacha, keyingi davlatning bojxonasiga kitobchani taqdim etmasdan).

Milliy bojxona organlarini bunday holatlar haqida o'z vaqtida xabardor qilish uchun XATI barcha imkoniyatlarni ishga solmoqda.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 34 band; TRANS/GE.30/35, 64 va 65-bandlar)

Tashishning bir qismi avtomobil transporti orqali amalga oshirilmaydigan holatda XYT tartibidan foydalanish

Konvensiyaning 2-moddasiga muvofiq, agar XYT tashishlarining ma'lum qismi uning boshlanishi va yakuni o'rtasida avtomobil transportida amalga oshiriladigan bo'lsa, boshqa transport turlaridan foydalanish mumkin (temir yo'l va daryo transporti va h.k.). Boshqa turdagi transportda amalga oshirilayotgan tashish uchastkasida XYT kitobchasini saqlovchi:

- Konvensiya 26-moddasining 2-bandiga muvofiq bojxona organlaridan XYT tashishlarini to'xtatib turishni iltimos qilishi mumkin. To'xtatib turilgan XYT tashishlarini tiklash uchun bojxona rasmiylashtiruvi va bojxona nazorati boshqa turdagi transport tomonidan amalga oshirilayotgan uchastkaning oxirida ta'minlanishi kerak. Agar jo'natish mamlakatida butun yo'nalish bo'ylab tashish avtomobil transportida amalga oshirilmayotgan bo'lsa, unda jo'natish joyi bojxonasida XYT operatsiyasini boshlash va uni to'xtatishini XYT kitobchasining №1 va №2 yirtma varaqalarini bir vaqtda ajratib, darhol tasdiqlash mumkin. Bunday sharoitlarda mazkur mamlakat hududida yo'lning qolgan qismida XYT kafolati amal qilmaydi. Biroq, Konvensiyaning 26-moddasi qoidalariga muvofiq, boshqa Ahdlashuvchi tomonda boshqa turdagi transport bilan amalga oshirilayotgan tashish uchastkasining oxirida joylashgan bojxonada XYT tashishlari osongina tiklanishi mumkin; yoxud

- XYT tartibidan foydalanish mumkin. Biroq, bunday holda XYT kitobchasining saqlovchisi mazkur mamlakatda XYT operatsiyasi faqat milliy bojxona organlari quyidagi punktlarda (vaziyatlarga qarab) XYT kitobchasini tegishli tarzda rasmiylashtirishni ta'minlash holatida bo'lgandagina XYT operatsiyasi qo'llanilishi mumkinligini hisobga olishi kerak: oraliq kirish bojxonasida, oraliq chiqish bojxonasida va belgilangan joy bojxonasida.

(TRANS/WP.30/AC.2/67, 64-band va 4-ilova)

3-modda

Mazkur Konvensiyaning qoidalari quyidagi shartlarda qo'llaniladi:

a) tashishlar amalga oshiriladi

i) III a)-bobda ko'rsatilgan shartlarga rioya qilgan holda tashishga oldindan ruxsat etilgan yo'l transport vositalarida, transport vositalari tarkiblarida yoki konteynerlarda, yoki

ii) III s)-bobda ko'rsatilgan shartlarga rioya qilgan holda boshqa yo'l transport vositalarida, transport vositalari tarkiblarida yoki konteynerlarda, yoki

iii) eksport qilinadigan va shu tarzda III s)-bobda ko'rsatilgan shartlarga rioya qilib o'zlari jo'natish joyidan belgilangan joy bo'xonasigacha o'zi yurib boradigan yuk hisoblangan, avtobuslar, kranlar, terim mashinalari, beton yotqizuvchilar va h.k. kabi yo'l transport vositalarida yoki maxsus maqsadli transport vositalarida. Bunday transport vositalari boshqa yuklarni tashigan holatlarda tegishli ravishda, yuqoridagi i) yoki ii) kichik bandlarda bayon etilgan shartlar qo'llaniladi.

3 a)- moddaga tushuntirish xati

0.3 a) iii) 3 a) iii)- moddaning Qoidalarini o'z yo'nalishida ketayotgan yengil avtomobillarni (GS 8703 kodi) qamrab olmaydi. Biroq, XYT tartibini qo'llab yengil avtomobillarni tashishga faqatgina ular 3 moddaning a) i) va a) ii) kichik bandlarida eslatib o'tilgan boshqa transport vositalarida tashilganida ruxsat beriladi.

(ECE/TRANS/17/Amend. 28bis, 2009 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

b) **tashishlar 6-moddaning qoidalariga muvofiq e'tirof etilgan birlashmalar bilan kafolatlanadi va ular mazkur Konvensiyaning 1 ilovasida keltirilgan namunaga muvofiq bo'lgan XYT kitobchasini qo'llab amalga oshirilishi kerak.**

(ECE/TRANS/17/Amend.22, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

3-moddaga sharhlar

Og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar sifatida ko'riladigan yo'l transport vositalari

Agar o'zi og'ir vaznli yoki katta hajmli hisoblangan yo'l transport vositalarida yoki maxsus maqsadli transport vositalarida boshqa og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar tashilsa va, natijada, ham transport vositalari, ham yuklar bir vaqtning o'zida Konvensiyaning III s) bobida ko'rsatilgan shartlarga javob bersa, unda muqovasida va barcha yirtma varaqalarida Konvensiyaning 32-moddasida nazarda tutilgan yozuvlar tushirilgan faqatgina bitta XYT kitobchasi talab etiladi. Agar bunday transport vositalarida oddiy yuklar yuk bo'linmasida yoki konteynerlarda tashilsa, unda transport vositasi yoki konteynerlarga III a)-bobda ko'rsatilgan shartlarga rioya qilgan holda oldindan ruxsat berilishi kerak, va yuk bo'linmasi yoki konteynerlar muhrlanib, plombalanishi kerak.

Konvensiyaning 3-moddasi a) bandi iii) kichik bandining qoidalarini yo'l transport vositalari yoki maxsus maqsadli transport vositalari jo'natish joyi bo'xonasi joylashgan mamlakatdan olib chiqilgan va belgilangan joyning bo'xonasi joylashgan mamlakatga olib kirilgan holatda qo'llaniladi. Shu bilan birga, Konvensiyaning yo'l transport vositasini vaqtinchalik olib kirishga taalluqli bo'lgan 15-moddasining qoidalarini qo'llanilmaydi. Shuning uchun bunday transport vositalarini vaqtinchalik olib kirishga bo'xona hujjatlari talab etilmaydi.

(TRANS/WP.30/AC.2/65, 39 va 40-bandlar va 2-ilova;

TRANS/WP.30/AC.2/59, 61 va 62-bandlar va 6-ilova; TRANS/WP.30/200, 72 band)

XYT tartibi va pochta jo'natmalari

Bo'xona tartiblarini soddalashtirish va kelishish to'g'risidagi Xalqaro konvensiyaga (qayta ko'rib chiqilgan Kioto konvensiyasi) bo'lgan maxsus J-ilovaning 2-bobiga muvofiq tranzit pochta jo'natmalariga bo'xona rasmiylashtiruvlari qo'llanilmaydi. Shuning uchun,

Jahon pochta ittifoqining amaldagi hujjatlariga muvofiq xatlar va banderollar nazarda tutiladigan pochta jo'natmalariga, ular pochta xizmatlari orqali yoki pochta ehtiyojlari uchun tashiladiganda XYT tartibi qo'llanilmaydi.

(TIRExB/REP/2007/34, 17-band; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/95, 28-band; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/95/ Corr.2)

(c) ASOSIY QOIDALAR

4 modda

XYT tartibiga rioya qilgan holda tashiladigan yuklar oraliq bojxonalarida olib kirish yoki olib chiqish bojlari va yig'imlarini to'lashdan yoki depozitidan ozod etiladi.

4-moddaga sharhlar

"To'lamaslik xayfi bo'lgan bojar va soliqlar" 0.8.3 tushuntirish xatiga va "Transport vositalarini kuzatib borish" 23-moddasiga sharhlarni ko'ring.

Bojar va yig'imlarni to'lashdan yoki qo'shimcha ta'minlashdan ozod qilish

Bojxona tranziti rejimining asosiy tamoyili bo'lib, har qanday zarur ta'minotni taqdim etish sharti bilan, tranzit yuklarni olib kirish va olib chiqish bojlari va yig'imlaridan ozod qilish hisoblanadi. XYT tartibi bo'yicha tashiladigan yuklar har qanday vaqtda 3-moddaning b)-bandida ko'rsatilgan kafolat bilan qoplanganligi sababli, XYT tashish mobaynida XYT tashishga jalb qilingan har qanday Ahdlashuvchi tomonda hech qanday olib kirish yoki olib chiqish bojlari va yig'imlari, ularni qandaydir shaklda ta'minlash talab etilmaydi.

(ECE/TRANS/WP.30/240, 28-band; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97,28-band)

5-modda

1. Plombalangan yo'l transport vositalarida, plombalangan transport vositalari tarkiblarida yoki plombalangan konteynerlarda XYT tartibiga rioya qilgan holda tashiladigan yuklar, qoidaga muvofiq, oraliq bojxonalarida bojxona ko'riklaridan ozod etiladi.

2. Biroq, suiiste'mol qilishni oldini olish maqsadida bojxona organlari istisno holatlarda va, xususan, qoidabuzarlikka shubha bo'lganida ushbu bojxonalarda yuklarni tekshiruvdan o'tkazishlari mumkin.

5 moddaga tushuntirish xati

0.5 Ushbu modda yukni tanlab tekshiruvdan o'tkazishni istisno qilmaydi, biroq, unda bunday tekshiruvlarning soni cheklangan bo'lishi kerakligi ta'kidlangan. Shuni nazarda tutish lozimki, XYT kitobchasidan foydalangan holda xalqaro yuk tashish tizimi milliy tartiblarga nisbatan qo'shimcha kafolatlarni taqdim etadi; birinchi tomondan, XYT kitobchasidagi yukga taalluqli bo'lgan ma'lumotlar jo'natish mamlakatida tuziladigan bojxona hujjatlariga kiritilgan ma'lumotlarga mos kelishi kerak; ikkinchi tomondan, jo'natish joyida amalga oshiriladigan va jo'natish joy bojxonasi tomonidan tasdiqlanadigan nazorat tranzit va belgilangan mamlakatlar uchun qo'shimcha kafolat hisoblanadi (shuningdek, 19-moddaga tushuntirish xatlarini ko'ring).

5-moddaning 2-bandiga sharhlar

Oraliq bojxonalaridagi tekshiruvlar yoki tashuvchilarning iltimosiga binoan tanlanma tekshiruvlar

5-moddaning 2-bandida eslatib o'tilgan istisno holatlarga quyidagilar kiradi: bojxona organlari tekshiruvni yoki oraliq bojxonalarida, yoki XYT tashishlar jarayonida qandaydir qoidabuzarlik sodir bo'lganligiga shubhasi bo'lgan tashuvchilarning aniq iltimosiga binoan yo'nalish yo'lida amalga oshirganda. Bunday vaziyatlarda bojxona organlari tekshiruv o'tkazishni rad etmasliklari kerak, ular ushbu iltimosni asossiz deb hisoblagan hollar bundan mustasno.

Bojxona organlari tekshiruvni tashuvchining iltimosiga binoan amalga oshirganda, tekshiruv o'tkazish natijasida vujudga kelishi mumkin bo'lgan boshqa har qanday xarajatlar bilan birgalikda 46-modda 1-bandining qoidalariga va unga nisbatan sharhlarga muvofiq tashuvchi xarajatlarni o'z zimmasiga oladi.

(TRANS/WP.30/196, 66 va 67-bandlar va 3-ilova; TRANS/WP.30/AC.2/63, 63-band va 3-ilova)

II bob

XYT KITOBLARINI BERISH

KAFOLAT BIRLASHMALARINING JAVOBGARLIGI

6-modda

1. Har bir Ahdlashuvchi tomon birlashmalarga XYT kitobchalarini berishni bevosita yoki ularning korrespondentlari bo'lgan birlashmalar vositachiligi orqali ruxsat berishi mumkin va 9-ilovaning I-qismida bayon etilgan minimal shartlar va talablarga rioya qilgan holda kafil sifatida harakat qilishi mumkin. 9-ilovaning I-qismidagi minimal shartlar va talablarga endi rioya qilinmayotgan bo'lsa, ushbu ruxsatnoma olib qo'yiladi.

(ECE /TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

2. Mazkur mamlakatda birlashma faqatgina tarkibiga mazkur birlashma ham kiradigan xalqaro tashkilotga kiruvchi xorijiy birlashmalar tomonidan berilgan XYT kitobchasidan foydalangan holda amalga oshirilayotgan operatsiyalar tufayli ushbu mamlakatda o'z zimmasiga olgan javobgarlikni u tomondan taqdim etilgan kafolat qoplashi shartida tan olinishi mumkin.

6-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

0.6.2 Mazkur bandning qoidalariga muvofiq mamlakatning bojxona organlari bir nechta birlashmalarni tan olishi mumkin, shu o'rinda ularning o'zlari yoki ular korrespondent bo'lgan birlashmalar bergan kitobchalarni rasmiylashtirish uchun ularning har biri javobgar hisoblanadi.

2-bis. Ma'muriy qo'mita xalqaro tashkilotga xalqaro kafolatlar tizimini samarali tashkil etish va ishlashi uchun javob berish vakolatini beradi. Bunday ruxsatnoma faqat tashkilot 9-ilovaning III-qismida bayon etilgan shartlarga va qoidalarga rioya qilgan holdagina taqdim etiladi. Agar shartlarga va talablarga rioya qilinmayotgan bo'lsa, Ma'muriy qo'mita ushbu ruxsatnomani olib qo'yish mumkin.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.31, 2013 yil 10 oktabrda kuchga kirgan)

6-moddaning 2-bandiga tushuntirish xatlar

0.6.2-bis-1 Xalqaro tashkilotning va uning tarkibidagi birlashmalarning o‘zaro munosabatlari xalqaro kafolatlar tizimini ishlashi to‘g‘risidagi yozma kelishuvlarda belgilanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

0.6.2-bis-2 6.2-bis moddaga muvofiq taqdim etiladigan ruxsatnoma BMT YeIK va xalqaro tashkilot o‘rtasidagi yozma kelishuvda aks ettiriladi. Ushbu kelishuvda shu narsa nazarda tutiladi, ya‘ni xalqaro tashkilot Konvensiyaning tegishli qoidalariga rioya qiladi, Konvensiya Ahdlashuvchi tomonlarining vakolatlarini hurmat qiladi va Ma‘muriy qo‘mitaning qarorlarini va XYT Ijroiya qo‘mitasining iltimoslarini bajaradi. Kelishuvni imzolash orqali xalqaro tashkilot berilgan ruxsatnoma asosida unga yuklanadigan javobgarlikni tan olishini tasdiqlaydi. XYT kitobchalarini markazlashtirilgan tartibda chop etish va tarqatish yuqorida eslatib o‘tilgan xalqaro tashkilot tomonidan amalga oshirilgan holatda, kelishuv shuningdek, 8-ilovaning 10 b)-moddasida eslatib o‘tilgan xalqaro tashkilotning javobgarligiga nisbatan ham qo‘llaniladi. Kelishuv Ma‘muriy qo‘mita tomonidan tasdiqlanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.27, 2006 yil 12 avgustda kuchga kirgan)

3. Birlashma XYT kitobchalari faqat shaxs doimiy turish joyiga ega bo‘lgan yoki ta‘sis etilgan joyining Ahdlashuvchi tomonlarining vakolatli organlari tarafidan XYT tartibiga kirish rad etilmagan shaxslarga beradi.
(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

4. XYT tartibiga kirish faqat mazkur Konvensiyaga 9-ilovaning II-qismida bayon etilgan minimal shartlarni va talablarni qoniqtiradigan shaxslarga taqdim etiladi. Agar ushbu mezonlarga rioya qilish ta‘minlanmasa, 38-moddaga ziyon yetkazmasdan ruxsatnoma olib qo‘yiladi.
(ECE /TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

5. XYT tartibiga kirishga ruxsat mazkur Konvensiyaga 9-ilovaning II-qismida bayon etilgan tartibga muvofiq taqdim etiladi. (ECE /TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

7-modda

Kafolat birlashmalariga ularning korrespondentlari bo‘lgan xorijiy kafolat birlashmalari yoki xalqaro tashkilotlar tomonidan yo‘naltiriladigan XYT kitobchalarining blankalari olib kirish va olib chiqish bojlari va yig‘imlaridan ozod etiladi, va olib kirishda va olib chiqishda qandaydir taqiqlar yoki cheklovlarga uchramaydi.

8-modda

1. Kafolat birlashmasi- maksimal kafolatlangan summagacha- olib kirish va olib chiqish bojlari va yig‘imlarini, hamda XYT operatsiyasi tufayli kafolat birlashmasiga nisbatan shikoyatni keltirib chiqaradigan qoidabuzarlik aniqlangan Ahdlashuvchi tomonning bojxona qonunchiligiga binoan kechikish uchun

undiriladigan har qanday foizlarni to'lash majburiyatini o'z zimmasiga oladi. Kafolat birlashmasi yuqorida eslatib o'tilgan summalarni birdamlik javobgarlik sifatida undirilishi kerak bo'lgan shaxslar bilan birgalikda to'lash majburiyatini oladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

8-moddaning 1-bandiga sharhlar

Ma'muriy jarimalar

8-moddaning 1-bandida keltirilgan kafolat birlashmalarining majburiyatlari o'z ichiga ma'muriy jarimalarni yoki ma'lum summani to'lashni nazarda tutadigan boshqa jarima sanksiyalarini kiritmaydi. (TRANS/WP.30/137, 68-70 bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/29, 3-ilova)

Qo'shimcha summalarni undirish

8-moddaning 1 va 2-bandlari bojxona organlari, zarurat bo'lganida, kitobcha egalaridan qo'shimcha summalarni, masalan, yetkazilgan zarar yoki boshqa jarimalarni undirishi mumkinligini belgilab beradi kitobchalar saqlovchilaridan yetkazilgan zarar yoki boshqa jarimalar uchun. (TRANS/WP.30/135, 52-55-bandlar; TRANS/WP.30/137, 69 band)

2. U yoki bu Ahdlashuvchi tomonning qonunlari va qoidalari bilan yuqorida 1 bandda nazarda tutilganidek olib kirish yoki olib chiqish bojlari va yig'implarini to'lash nazarda tutilmaydigan holatlarda, kafolat birlashmasi xuddi shu shartlarda olib kirish yoki olib chiqish bojlari yoki yig'implarining summasiga teng bo'lgan summani va kechikish uchun har qanday foizlarni to'lab berish majburiyatini o'z zimmasiga oladi.

8-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

0.8.2 Mazkur bandning qoidalari faqat u yoki bu Ahdlashuvchi tomonning qonunlari yoki qoidalari 8-moddaning 1-bandida ko'rsatilgan qoidabuzarliklar holatida olib kirish yoki olib chiqish bojlari yoki yig'implarining o'rniga ma'muriy sanksiyalarni yoki boshqacha moliyaviy choralarni nazarda tutganda qo'llaniladi. Shunga qaramay, to'lanishi kerak bo'lgan summa, tegishli bojxona qoidalariga muvofiq yuklar import va eksport qilinganida, to'lanishi kerak bo'lgan olib kirish yoki olib chiqish bojlari va yig'implarining summasidan, plyus kechikish uchun har qanday foizdan oshmasligi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

3. Har bir Ahdlashuvchi tomon yuqorida keltirilgan 1 va 2-bandlarning qoidalariga asosan bitta XYT kitobchasi bo'yicha to'lanishini kafolat birlashmasidan talab qilish mumkin bo'lgan summalarning maksimal miqdorini belgilashi kerak.

8-moddaning 3-bandiga tushuntirish xati

0.8.3 Ahdlashuvchi tomonlarga kafolat birlashmasidan talab qilib olinishi mumkin bo'lgan maksimal summani bitta XYT kitobchasiga 100 000 yevro miqdoriga teng bo'lgan qiymatga cheklab qo'yish tavsiya etiladi. Quyida sanab o'tilgan va miqdori quyida ko'rsatilgan cheklangan me'yorlardan oshib ketadigan spirtli ichimliklar va tamaki mahsulotlarini tashish holatida, bojxona organlariga kafolat birlashmasidan talab qilib

olinishi mumkin bo'lgan maksimal summani 200 000 AQSh dollariga teng bo'lgan qiymatgacha oshirish tavsiya etiladi:

- 1) Hajmi bo'yicha kamida 80% toza spirtga ega bo'lgan nodenaturatsiyalangan etil spirti (CC kodi: 22.07.10).
- 2) Hajmi bo'yicha kamida 80% toza spirtga ega bo'lgan nodenaturatsiyalangan etil spirti; spirtlar, likyorlar va boshqa spirtli ichimliklar; ichimliklarni tayyorlashda ishlatiladigan spirt asosidagi birikmalar (CC kodi: 22.08).
- 3) Sigaralar, manila sigaralari va tarkibida tamaki bo'lgan "sigarilyo" turidagi sigaralar (CC kodi: 24.02.10).
- 4) Tarkibida tamaki bo'lgan sigaretalar (CC kodi: 24.02.20).
- 5) Har qanday proporsiyada tamaki bo'lgan yoki bo'lmagan chekiladigan tamaki (CC kodi: 24.03.11 va 24.03.19).

Agar yuqorida eslatib o'tilgan toifadagi tamaki mahsulotlarining va spirtli ichimliklarning soni quyidagi me'yordan oshmasa, kafolat birlashmasidan talab qilib olinishi mumkin bo'lgan maksimal summani 100 000 yevroga teng bo'lgan qiymatda cheklash tavsiya etiladi:

- 1) 300 litr
- 2) 500 litr
- 3) 40 000 dona
- 4) 70 000 dona
- 5) 100 kilogramm.

Yuqorida keltirilgan tamaki mahsulotlari va alkogolli ichimliklarning aniq miqdorlari (litrlar, donalar, kilogrammlar) XYT kitobchasining yuk manifestida ko'rsatilishi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.17; 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.18; 1995 yil 1 avgustda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan. ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018 yil 1 iyulda kuchga kirgan)

0.8.3 tushuntirish xatiga sharh

Ularga nisbatan to'lamaslik xavfi bo'lgan bojlar va soliqlar

Bojlar va soliqlar yuklar oddiy XYT kitobchasidan foydalanib tashilganda 50 000 AQSH dollaridan va yuklar "Tamaki mahsulotlari/Alkogolli ichimliklar" kitobchasidan foydalanib tashilganda 200 000 AQSH dollaridan yoki bojxona organlari tomonidan o'rnatilgan boshqa summasidan oshgan holatda ham, Konvensiyaning 4-moddasiga binoan, yuklar XYT tartibidan foydalanib tashilganda, olib kirish va olib chiqish bojlari va soliqlarini to'lash yoki depozitga joylashtirish talab etilmaydi.

(TRANS/GE. 30/59, 34 va 35-bandlar; TRANS/WP 30/137, 75-76 bandlar;

TRANS/WP.30/159, 25-band; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/3/Rev.1, 2-ilovalar; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 31-band)

4. Jo'natish bojxonasi joylashgan mamlakatning bojxonasi XYT kitobchasini rasmiylashtirishga qabul qilgan paytdan boshlab, kafolat birlashmasi shu mamlakatning vakolatli organlariga nisbatan javobgar bo'lib qoladi. Hududida XYT tartiblariga rioya qilgan holda yuklarni tashish davom etadigan quyidagi mamlakatlarda ushbu javobgarlik yuklar olib kirilishi bilan yoki, agar XYT tashish 26-modda 1 va 2-bandlarining qoidalariga muvofiq to'xtatib turilganda, XYT tashish yana yo'l qo'yiladigan bojxona tomonidan rasmiylashtirish uchun XYT kitobchasi qabul qilingan paytdan boshlab boshlanadi.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

5. Kafolat birlashmasi nafaqat XYT kitobchasida sanab o'tilgan yuklar uchun, balki ushbu kitobchada sanab o'tilmagan, lekin yo'l transport vositasining plombalangan qismida yoki plombalangan konteynerda mavjud bo'lgan har qanday yuklar uchun ham javobgar hisoblanadi. Birlashma boshqa hech qanday yuklar uchun javobgar bo'lmaydi.

8-moddaning 5-bandiga tushuntirish xati

0.8.5 Agar kafolat birlashmasiga XYT kitobchasida sanab o'tilmagan yuklar uchun talab qo'yiladigan bo'lsa, unda tegishli ma'muriy organ nimalar asosida ushbu yuklar avtotransport vositasining plombalangan qismida yoki plombalangan konteynerda bo'lgan deb xulosa chiqargan dalillarini ko'rsatishi kerak.
(ECE/TRANS/17/Amend.6, 1985 yil 1 avgustda kuchga kirgan,
ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

6. Mazkur moddaning 1 va 2-bandlarida eslatib o'tilgan bojlar va yig'implarning summalarini belgilash maqsadida, XYT kitobchasiga kiritilgan yuklarga taalluqli bo'lgan ma'lumotlarning aksi isbotlanmaguncha, ular haqiqiy deb tan olinadi.

8-moddaning 6-bandiga tushuntirish xati

0.8.6 1. XYT kitobchasida yuk haqida bojlar va yig'implar miqdorini aniqlash imkonini beruvchi yetarlicha aniq ma'lumotlar yo'q bo'lganida, manfaatdor tomonlar yukning haqiqiy tabiatidan dalolat beruvchi dalillarni taqdim etishlari mumkin.

2. Agar hech qanday dalillar taqdim etilmasa, bojlar va yig'implar yukning tabiatiga taalluqli bo'lmagan bir turdagi stavkalar bo'yicha emas, XYT kitobchasida ko'rsatilgan toifadagi yuklarni olib kirish yoki olib chiqish uchun nazarda tutilgan eng yuqori stavka bo'yicha undiriladi.

8-moddaning 7-bandi olib tashlangan.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

8-moddaning 7-bandiga tushuntirish xati

0.8.7 olib tashlangan. (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

9-modda

1. Kafolat birlashmasi, XYT kitobchasining yakunlanish sanasini belgilab, uning amal qilish muddatini o‘rnatadi, shundan keyin XYT kitobchasini bojxonada rasmiylashtirish uchun jo‘natish joyiga taqdim etib bo‘lmaydi.

2. Agar XYT kitobchasi jo‘natish joyining bojxonasi tomonidan rasmiylashtirish uchun uning amal qilish muddatining oxirgi kunida yoki mazkur moddaning 1 bandida nazarda tutilganidek, shu sanagacha qabul qilingan bo‘lsa, kitobcha belgilangan joyning bojxonasida XYT operatsiyasi yakunlangunga qadar amal qiladi.

10-modda

1. XYT operatsiyasini yakunlash kechikishlarsiz amalga oshirilishi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

2. Agar u yoki bu Ahdlashuvchi tomonning bojxona organlari XYT operatsiyasini yakunlagan bo‘lsa, ular kafolat birlashmasidan 8-moddaning 1 va 2-bandlarida ko‘rsatilgan summalarni talab qilishga haqli emas, XYT operatsiyasini to‘xtatish to‘g‘risidagi guvohnoma noqonuniy yoki aldanma tarzda olingan yoki XYT operatsiyasi bekor qilinmagan hollar bundan mustasno. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

10-moddaga tushuntirish xati

0.10-1 Agar XYT operatsiyasida ataylab o‘zgartirilgan yuk bo‘linmalari va konteynerlar ishlatilgan bo‘lsa, yoki, agar soxta yoki noaniq hujjatlardan foydalanish, yuklarni almashtirish, bojxona muhrlari va plombalarini almashtirish va boshqalar kabi qoidabuzarliklar aniqlangan bo‘lsa, yoki guvohnoma boshqa noqonuniy yo‘llar bilan olingan bo‘lsa XYT operatsiyasini to‘xtatish to‘g‘risidagi guvohnoma noqonuniy yoki aldanma tarzda olingan deb hisoblanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

0.10-2 "Yoki XYT operatsiyasi to‘xtatilmagan" iborasi to‘xtatish to‘g‘risidagi guvohnoma qalbakilashtirilgan holatlarni qamrab oladi. (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-modda

1. XYT operatsiyasi yakunlangan holatda vakolatli organlar:

a) XYT kitobchasida ko‘rsatilgan manzil bo‘yicha XYT kitobchasi saqlovchisini yakunlanish to‘g‘risida xabardor qiladi;

b) kafolat birlashmasini yakunlanish to‘g‘risida xabardor qiladi. Vakolatli organlar kafolat birlashmasini ushbu organlar tomonidan rasmiylashtirish uchun XYT kitobchasi qabul qilingan sanadan boshlab maksimum bir yil mobaynida yoki, agar XYT operatsiyasini to‘xtatish to‘g‘risidagi guvohnoma qalbakilashtirilgan bo‘lsa yoxud noqonuniy yoki aldanma tarzda olingan bo‘lsa, ikki yil mobaynida xabardor qiladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-moddaning 1-bandiga tushuntirish xati

- 0.11-1 Yozma ravishda xabardor qilish usuli milliy qonunchilik asosida belgilanadi.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-moddaning 1-bandiga sharh

Bojlar va soliqlarni to'lash

Olib tashlangan.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/3/Rev.1, Annex
2; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 31-band)

Xabardor qilish muddati

Kafolat birlashmasini XYT operatsiyasi yakunlanmaganligi to'g'risida xabardor qilish uchun belgilangan muddatning boshlanish hisobi deb uni bojxona organlari jo'natgan sana emas, kafolat birlashmasi yozma xabarnomani olgan sana hisoblanadi. Xabarnoma haqiqatan jo'natilganligi va olinganligini tasdiqlash bojxona organlarining vazifasiga kiradi (tasdiqlash usullaridan birkorrespondensiyani qayd qilish). Agar xabardor qilish sanasining muddati tugagan bo'lsa, unda milliy kafolat birlashmasi yuklar uchun javobgar hisoblanmaydi.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 28-band; TRANS/GE.30/35, 47 va 48-bandlar;
TRANS/GE.30/GRCC/11, 14 va 15-bandlar)

Kafolat birlashmasining (kafolat birlashmalarining) xabarnomasi

XYT operatsiyasi yakunlanmaganda bojxona organlari o'zlarining tegishli milliy kafolat birlashmasini (o'zlarining tegishli milliy kafolat birlashmalarini) 11-moddaning 1 bandida ko'rsatilgan holatlar haqida darhol xabardor qilishlari kerak.

(TRANS/WP.30/192, 26 band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46 band va 5-
ilova)

XYT kitobchasi saqlovchisini xabardor qilish

XYT kitobchasi saqlovchisini xabardor qilishga nisbatan 0.11-1 va 0.11-2 tushuntirish xatlarida ko'rsatilgan talab buyurtma xatini yuborish yo'li bilan bajarilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-
ilova)

2. 8-moddaning 1 va 2-bandlarida eslab o'tilgan summalarni to'lash muddati kelganida, vakolatli organlar kafolat birlashmasiga talab qo'yishdan oldin, imkon qadar, ushbu summalar undirilishi kerak bo'lgan shaxsdan yoki shaxslardan to'lashni talab qilishlari kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

- 0.11-2 Ushbu summalar undirilishi kerak bo'lgan shaxsdan yoki shaxslardan tegishli summalarni to'lashni talab etish uchun vakolatli organlar tomonidan qabul qilinadigan choralar, eng kamida, XYT kitobchasi saqlovchisiga uning XYT kitobchasida ko'rsatilgan manzili bo'yicha, yoki ushbu summalar undirilishi kerak bo'lgan shaxsga (shaxslarga), agar u(lar) XYT kitobchasining saqlovchisi hisoblanmasa, milliy qonunchilikka muvofiq talabnomani yuborishni o'z ichiga kiritishi kerak.

XYT kitobchasining saqlovchisiga yuboriladigan to'lov talabnomasi mazkur moddaning 1 a)-bandida keltirilgan xabarnoma bilan birlashtirilishi mumkin.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

3. 8-moddaning 1 va 2-bandlarida ko'rsatilgan summalarni to'lash to'g'risidagi talabnoma kafolat birlashmasiga ushbu birlashmani XYT operatsiyasi tugallanmaganligi yoki XYT operatsiyasini to'xtatish to'g'risidagi guvohnoma qalbakilashtirilganligi yoxud noqonuniy yoki aldanma tarzda olinganligi haqida xabardor qilgan muddatdan kamida uch oydan keyin, lekin ushbu sanadan ikki yildan kechikmasdan taqdim etiladi. Biroq, mazkur moddaning 2-bandida eslatib o'tilgan shaxsning (shaxslarning) to'lov majburiyati tufayli yuqorida ko'rsatilgan ikki yillik muddat mobaynida ma'muriy yoki sud orqali ko'rib chiqish predmeti bo'lgan XYT operatsiyalari holatida, to'lov to'g'risidagi har qanday talabnoma vakolatli organlar yoki sudlarning qarori kuchga kirgan kundan boshlab bir yil mobaynida amalga oshiriladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-moddaning 3-bandiga tushuntirish xati

- 0.11-3-1 Agar qonunchilikda manfaatlarni himoya qilishning vakolatli organlar javobgar bo'lgan boshqa vositalari nazarda tutilsa, yuk yoki transport vositasini o'tkazib yuborish masalasini hal etishda ularga kafolat birlashmasi XYT kitobchasi saqlovchisidan undirilishi kerak bo'lgan kechikishlar uchun bojlar, yig'imlar va soliqlarni to'lanishiga javobgar ekanligiga qaramaslik tavsiya etiladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

- 0.11-3-2 Vakolatli organlar kafolat birlashmasining to'lov majburiyati tufayli ma'muriy yoki sud muhokamasi qo'zg'atilganligi borasida xabardor qilishi mumkin. Har qanday holatda ham vakolatli organlar kafolat birlashmasini ikki yillik muddat o'tmasdan, cheklangan ushbu muddat tugagunga qadar yakunlanishi mumkin bo'lgan shu kabi muhokamalar borasida xabardor qiladi. (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-moddaning 3-bandiga sharh

Bojlar va soliqlarni to'lash talabnomasi

*To'lov talabnomasiga tegishli hujjatlarning nusxalari biriktirilishi kerak. Yukning bir qismiga nisbatan qoidabuzarliklarga yo'l qo'yilgan holatda, vakolatli organlar 8-moddaning 1 va 2-bandlarida eslatib o'tilgan undiriladigan boj va yig'implarni to'lash to'g'risidagi talabnomani tegishli tarzda mutanosib ravishda to'g'rilab chiqishlari lozim. Qayta ko'rib chiqish huquqiga taalluqli bo'lgan har qanday milliy qoidalarga zarar yetkazmasdan, kafolat birlashmasi XYT operatsiyasini to'xtatish bo'yicha muqobil dalilni olgan holatda, mazkur birlashma ushbu dalilni XYT operatsiyasi yakunlanmaganligi to'g'risida xabardor qilgan vakolatli organlarga taqdim etishi kerak.
(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/3/Rev.1, 2-ilova)*

4. Kafolat birlashmasi talab etiladigan summalarini unga to'lov talabnomasi taqdim etilgan sanadan boshlab uch oy muddatda to'lab beradi. (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

11-moddaning 4-bandiga tushuntirish xati

0.11-4 Agar mazkur moddada nazarda tutilgan tartibga muvofiq, kafolat birlashmasiga 8-moddaning 1 va 2-bandlarida eslatib o'tilgan summalarini to'lash taklifi berilayotgan bo'lsa va, agar u buni Konvensiyada belgilangan uch oylik muddatda amalga oshirmasa, unda vakolatli organlar milliy qoidalar asosida eslatib o'tilgan summalarini to'lashni talab qilishi mumkin, chunki bunday holatda gap kafolat birlashmasi tomonidan milliy qonunchilik tufayli tuzilgan kafolatlarni taqdim etish to'g'risidagi shartnoma haqida ketmoqda. Cheklangan muddat shuningdek, kafolat birlashmasi- bunday talabnomani olganda- mazkur talabnomaga nisbatan uning pozitsiyasi masalasi bo'yicha 6 moddaning 2-bandida eslatib o'tilgan xalqaro tashkilot bilan maslahatlashganda ham qo'llaniladi. (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

**5. Agar vakolatli organlarni qondirish uchun mazkur XYT tashishga nisbatan hech qanday qoidabuzarliklar bo'lmaganligi aniqlangan bo'lsa, to'langan summalar kafolat birlashmasiga unga berilgan to'lov talabnomasining sanasidan keyingi ikki yil mobaynida qaytarib beriladi. Milliy qonunchilikka binoan cheklangan muddat uzaytirilishi mumkin.
(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)**

III bob

XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANGAN HOLDA YUKLARNI TASHISH

a) Transport vositalari va konteynerlarga ruxsat berish

12-modda

Mazkur bobning a) va b) bo'limlarini ta'siri ostiga tushish uchun, har bir transport vositasi o'zining konstruksiyasi va o'zining uskunasiga nisbatan mazkur Konvensiyaning 2-ilovasida keltirilgan shartlarga javob berishi kerak va mazkur Konvensiyaning 3-ilovasida nazarda tutilgan tartibiga muvofiq ularga tashishga ruxsat berilishi kerak. Ruxsat berish to'g'risidagi guvoynoma 4-ilovada keltirilgan namunaga mos kelishi kerak.

12-moddaga sharhlar

Ruxsat berish to'g'risidagi guvoynoma

4-ilovada keltirilgan namunaga muvofiq ruxsat berish to'g'risidagi guvoynoma ikkiga buklangan A3 formatida bo'lishi kerak.

(TRANS/GE.30/10, 33-band; TRANS/WP.30/157, 27-30-bandlar;

TRANS/WP.30/AC.2/35, 6-ilova)

Ruxsat berish guvoynomasini va ruxsat berish taxtachasini mavjudligi Konvensiyaning 4-ilovasida nazarda tutilgan ruxsat berish to'g'risidagi guvoynoma faqat ta'rifi Konvensiyaning 2-ilovasidagi 1-moddada keltirilgan yuk bo'linmasi bo'lgan transport vositasida bo'lishi zarur. Ta'rifi 6-ilovadagi 0.1 j) tushuntirish xatida keltirilgan yechiladigan kuzov, yoki ruxsat etilgan yechiladigan kuzovda yoki konteynerda konteyner tashilgan holatda, Konvensiyaning 7-ilovasidagi II-qismda nazarda tutilgan ruxsat berish to'g'risidagi taxtacha biriktirilgan bo'lishi kerak.

(TRANS/WP.30/168, 38-band; TRANS/WP.30/AC.2/39, 17-band)

13-modda

1. Mazkur bobning a) va b) bo'limlarini ta'siri ostiga tushishi uchun konteynerlar 7-ilovaning I-qismida belgilangan shartlarga muvofiq konstruksiyalangan bo'lishi kerak va ularga shu ilovaning II-qismida o'rnatilgan tartibda tashishga ruxsat berilishi kerak.

2. Konteynerlarga taalluqli bo'lgan 1956 yildagi Bojxona konvensiyasiga, undan kelib chiqadigan, Birlashgan Millatlar Tashkiloti maqomi ostida tuzilgan konteynerlarga taalluqli bo'lgan 1972 yildagi Bojxona konvensiyasiga yoki ushbu oxirgi Konvensiyani o'rnini bosishi yoki o'zgartirishi mumkin bo'lgan har qanday xalqaro hujjatlarga muvofiq bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat berilgan konteynerlar yuqorida keltirilgan 1-bandning qoidalariga muvofiq deb ko'riladi va yangi ruxsat berilmasdan, XYT tartibiga rioya qilgan holda tashishga qabul qilinishi kerak.

14-modda

1. Har bir Ahdlashuvchi tomon yuqoridagi 12 va 13-bandlarda bayon etilgan shartlarga javob bermaydigan yo‘l transport vositalari yoki konteynerlarga berilgan ruxsatning haqiqiyligini tan olmaslik huquqini o‘zida qoldiradi. Shunga qaramasdan, aniqlangan nosozliklar ahamiyatsiz bo‘lib, kontrabanda uchun imkoniyat yaratmaganda, Ahdlashuvchi tomonlar transport vositalari yoki konteynerlarni ushlab turmasliklari kerak.

2. Bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashish uchun, yangidan foydalanishdan oldin ruxsat berilishiga asos bo‘lgan shartlarni endi qondirmaydigan har qanday yo‘l transport vositasi yoki konteyner dastlabki holatiga keltirilishi kerak, yoki qaytadan ruxsat berish tartibidan o‘tishi kerak.

b) XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANGAN HOLDA TASHISH TARTIBI

15-modda

1. XYT tartibiga rioya qilgan holda yuklarni tashish uchun foydalanadigan yo‘l transport vositasini, transport vositasi tarkibini yoki konteynerni vaqtinchalik olib kirishda maxsus bojxona hujjati talab etilmaydi. Yo‘l transport vositasi, transport vositasi tarkibi yoki konteyner uchun hech qanday kafolatlar talab etilmaydi.

2. Mazkur moddaning 1-bandidagi qoidalar Ahdlashuvchi tomonga belgilangan bojxonada, XYT operatsiyasi yakunlangandan keyin yo‘l transport vositasi, transport vositasi tarkibi yoki konteynerni olib chiqib ketilishini ta‘minlash uchun, uning milliy qoidalarida nazarda tutilgan rasmiyatchiliklarni talab qilishga hech narsa to‘sqinlik qilmaydi.

15 moddaga tushuntirish xati

0.15 Vaqtinchalik olib kirishga bojxona hujjatlarini taqdim etish to‘g‘risidagi talabni yo‘qligi ayrim mamlakatlarda tirkamalar, yarim tirkamalar kabi transport vositalari ro‘yxatga olinmasligi tufayli ayrim qiyinchiliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Bunday holatda bojxona organlariga ushbu transport vositalari to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni (markalari va raqamlari) manfaatdor mamlakat foydalanadigan XYT kitobchasining 1 va 2-yirtma varaqalarida va tegishli koreshoklarida ko‘rsatish yo‘li orqali tegishli kafolatlarni taqdim etib, 15 moddaning qoidalariga rioya qilinishi mumkin.

15-moddaga sharhlar

Bojxona hujjatlari

Transport vositalariga kafolatlar ham, hujjatlar ham talab etilmasligi tufayli, nazorat uchun tranzit davlatining ikkala chegara bojxonasida qoladigan yirtma varaqalar ishlatiladi. Agar transport vositasi vayron qilingan bo‘lsa, unda Konvensiyaning 41-moddasidagi qoidalar qo‘llaniladi. Agarda transport vositasi shunchaki yo‘qolib qolgan bo‘lsa, unda milliy qonunchilikka muvofiq, manzili XYT kitobchasida ko‘rsatilgan tashuvchidan kompensatsiya undiriladi. (TRANS/GE.30/10, 26 va 27-bandlar)

Bojxona tartiblari

Olib tashlangan.

(ECE/TRANS/WP.30/294, 44-band)

XYT tashishlarini amalga oshiruvchi shataklarni bojxonada rasmiylashtirish

Xorijda ro'yxatga olingan shatakni vaqtinchalik olib kirish uchun XYT kitobchasining saqlovchisi XYT kitobchasining muqovasida va yirtma varaqalarida shatakning qayd raqamlarini ko'rsatishi lozim. XYT Konvensiyasining boshqa qoidalarini qo'llashga zarar yetkazmasdan, tashish jarayonida shatak almashtirilishi kerak bo'lgan hollarda kitobcha saqlovchisi XYT kitobchasiga tegishli tuzatishlarni kiritishi lozim va milliy qoidalar asosida belgilangan tartiblarga muvofiq belgilangan cheklov muddatlarida bojxona organlari tomonidan ushbu tuzatishlar ma'qullanishiga erishishi lozim. Endi XYT tashishlari amalga oshirilmaydigan almashtirilgan shatakni amaldagi milliy qonunchilikka muvofiq rasmiylashtirish lozim.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2007/6,12band; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 25-band)

16-modda

XYT tashishlar yo'l transport vositasi yoki transport vositasi tarkibi tomonidan amalga oshirilayotganda ularga mazkur Konvensiyaning 5-ilovasida keltirilgan talablarga javob beradigan, "TIR" yozuvi tushirilgan to'g'ri to'rtburchakli taxtachalar biriktirilishi kerak; bitta taxtacha yo'l transport vositasi yoki transport vositasi tarkibining oldiga, ikkinchi xuddi shunday taxtacha esa uning orqasiga joylashtiriladi. Bu taxtachalar yaxshi ko'rinadigan qilib joylashtirilishi kerak. Ular yechiladigan bo'lishi kerak yoki shunday konstruksiyalangan bo'lishi kerakki, mazkur tashish XYT tartibiga taalluqli emasligini ko'rsatish uchun ularni to'ntarib qo'yish, yopib qo'yish, taxlab qo'yish yoki boshqa tarzda ko'rsatish mumkin bo'lsin.

(ECE/TRANS/17/Amend.16, 1994 yil 24 iyunda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

16-moddaga sharh

TIR taxtachalarining texnik tavsiflari

TIR taxtachalari qattiq asosga ega bo'lishi va mazkur Konvensiyaning 16-moddasi va 5-ilovasidagi talablarga muvofiq ishlab chiqarilishi kerak. O'zi yopishadigan TIR taxtachalaridan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi.

(TRANS/WP.30/157, 61-band)

17-modda

1. Har bir yo'l transport vositasi yoki konteynerga bitta XYT kitobchasi tuziladi. Biroq, yagona XYT kitobchasi bitta transport vositasiga yoki transport vositalari tarkibiga ortilgan transport vositalari tarkibiga yoki bir nechta konteynerlarga tuzilishi mumkin. Bunday holatda XYT kitobchasining yuk manifestida transport vositasining yoki har bir konteynerning bir qismini tashkil etuvchi har bir transport vositasining tarkibi alohida ko'rsatilishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

17-moddaning 1-bandiga tushuntirish xati

- 0.17-1 XYT kitobchasining yuk manifestida transport vositasining yoki har bir konteynerning tarkibidagi har bir transport vositasining tarkibi alohida ko'rsatilishi to'g'risidagi qoida faqat alohida transport vositasi yoki alohida konteynerning tarkibini bojxona tekshiruvidan o'tkazishni soddalashtirish uchun mo'ljallangan. Shuning uchun, transport vositasi yoki konteynerda haqiqatan mavjud bo'lgan narsa bilan transport vositasida yoki konteynerda yuk manifestiga muvofiq bo'lishi kerak bo'lgan narsa o'rtasidagi har qanday farq Konvensiyaning buzilishi sifatida ko'rilmaligi uchun, ushbu qoida bunchalik qat'iy talqin qilinmasligi kerak.

Agar tashuvchi vakolatli organlarga shunday farqlarga qaramasdan, yuk manifestida ko'rsatilgan yuklarning umumiy miqdori XYT kitobchasi berilgan transport vositalari tarkibining bortida yoki barcha konteynerlarda mavjud bo'lgan yuklarning umumiy miqdoriga teng ekanligini isbotlay olsa, unda bunday holatni, umuman olganda, bojxona qoidalarini buzilishi deb hisoblanmaslik kerak.

2. XYT kitobchasi faqat bitta tashishni bajarish uchun amal qiladi. Unda mazkur XYT tashishlarini amalga oshirishda zarur bo'ladigan miqdorda yirtma varaqalar bo'lishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

17-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

- 0.17-2 Uy jihozlarini tashish holatlarida XYT kitobchasidan foydalanish Qoidalarining 10 c)-bandida nazarda tutilgan tartib qo'llanishi mumkin, shu qatorda, buyumlar sonini oqilona cheklash lozim.

17-moddaga sharhlar

Avtopoyezdlarga va yarim tirkamali shataklar tarkibiga XYT kitobchasini berish

1 g) va h)-moddada belgilangan bitta transport vositasiga yoki transport vositalari tarkibiga ortilgan transport vositalari tarkibida yoki konteynerlarda yuklarni tashish uchun beriladigan XYT kitobchalarining kerakli soni to'g'risidagi qaror jo'natish bojxonasi tomonidan qabul qilinadi. Jo'natish bojxonasining qarori Konvensiyaning 4-moddasiga binoan hududida XYT operatsiyasi amalga oshiriladigan davlatlarning qolgan bojxonalari tomonidan tan olinadi, demak, bunday bojxonalar qo'shimcha XYT kitobchalarini talab qila olmaydi.

(TRANS/WP.30/157, 26-band)

Oddiy yuklar va og'ir vaznli va katta hajmli yuklardan iborat bo'lgan aralash yuklarni tashishga XYT kitobchalarini berish

Oddiy yuklar va og'ir vaznli va katta hajmli yuklardan iborat bo'lgan aralash yuklarni tashish uchun talab etiladigan XYT kitobchalari soni borasidagi qarorni qabul qilishda jo'natish joyining bojxonasi 32-moddaning alohida qoidalarini inobatga oladi, ularga muvofiq og'ir

vaznli va katta hajmli yuklarni tashish uchun XYT kitobchasining muqovasida va barcha yirtma varaqalarida "og'ir vaznli va katta hajmli yuklar" degan yozuv tushirilishi kerak. Ushbu yozuv bojxona muhrlari va plombalari ostida tashiladigan oddiy yuklarga taalluqli bo'lmaganligi sababli, oddiy yuklarni tashish uchun alohida HYT kitobchasi (XYT kitobchalari) talab etiladi.

(TRANS/WP.30/AC.2/71, 3-ilova; TRANS/WP.30/206, 57-band)

Bir nechta XYT kitobchalaridan foydalanish

Agar jo'natish joyining bojxonasi bitta XYT tashish uchun bir nechta XYT kitobchasini rasmiylashtirishga qabul qilgan bo'lsa, unda mazkur bojxona "Rasmiylashtirishga qabul qilingan XYT kitobchasining barcha yirtma varaqalarida "Rasman foydalanish uchun" degan ustunda ushbu XYT kitobchalarining barcha raqamlarini ko'rsatishi kerak.

(TRANS/WP.30/AC.2/71, 3-ilova; TRANS/WP.30/208, 52-band)

18-modda

XYT tashishlar jo'natish joyi va belgilangan joyning bir nechta bojxonalari orqali amalga oshirilishi mumkin, biroq, jo'natish joyi va belgilangan joy bojxonalarining umumiy soni to'rttadan oshmasligi kerak. XYT kitobchasi belgilangan joyning bojxonalariga faqat u qabul qilinganligi to'g'risidagi belgini jo'natish joyning barcha bojxonalari qo'yandagina taqdim etilishi mumkin.

(ECE /TRANS/17/Amend.10, 1989 yil 23 mayda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

18-moddaga tushuntirish xatlari

0.18-1 XYT tizimining tegishli ravishda ishlashini ta'minlash maqsadida, shuningdek mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomoni bo'lgan qo'shni mamlakatning hududi bo'ylab davom etadigan tashishda, hududdan chiqib ketishdagi bojxona belgilangan joyning bojxonasi sifatida ko'rsatilishi haqidagi iltimoslarni bojxona organlari qondirmasliklari zarur, bunday iltimos maxsus vaziyatlar bilan oqlanadigan holatlar bundan mustasno.

0.18-2 1. Yuklar, birinchi punktada tushirilishi kerak bo'lgan yuklarning partiyasi transport vositasi yoki konteynerdan boshqa punktlarda tushirilishi kerak bo'lgan yuklarni tushirish zaruratiga olib kelmaydigan qilib ortilishi kerak

2. Bir nechta bojxonalarda tushirish sharti bilan tashilganda, har bir qisman tushirishdan keyin XYT kitobchasining qolgan manifestlarining 12-rubrikasida bu haqda belgi qilish lozim, hamda barcha yirtma varaqalarda va tegishli koreshoklarda yangi muhrlar va plombalar qo'yilganligi to'g'risida belgi qo'yish lozim.

18-moddaga sharhlar

Jo 'natish joyi va/yoki belgilangan joyning bir nechta bojxonalari

Jo 'natish joyi va/yoki belgilangan joy bojxonalarining soni to'rttadan oshmasligi shartida, bitta yoki bir nechta mamlakatlarda XYT tashishlar jo 'natish joyi va/yoki belgilangan joyning bir nechta bojxonalari orqali amalga oshirilishi mumkin. XYT kitobchalaridan foydalanish Qoidalarining 6 qoidasiga muvofiq (Konvensiyaga 1-ilova, XYT kitobchasining namunasi: 1 variant va 2 variant, muqovaning 3 sahifasi) jo 'natish joyi va belgilangan joyning har bir qo 'shimcha bojxonasi uchun ikkita qo 'shimcha varaqa talab etiladi. Jo 'natish joyi/belgilangan joyning bir nechta bojxonalari bo 'lgan holatda XYT kitobchasining varaqalari shunday to 'ldirilishi kerakki, keyinchalik turli bojxonalarda ortilgan/tushirilgan yuklarni yuk manifestiga qo 'shimcha tarzda kiritish/yuk manifestdan o 'chirish mumkin bo 'lsin (9, 10 va 11 ustunlar) va jo 'natish joy/belgilangan joyning bojxonasi 16 ustunga keyinchalik ortilgan/tushirilgan yuklarni tasdiqlanishi to 'g 'risida belgilarni kiritishi mumkin bo 'lsin.

(TRANS/GE.30/55, 22 band; TRANS/WP.30/141, 39-41bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-ilova; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Alohida holatlarda ortish va tushirish punktlarining umumiy sonini to 'rttadan oshirish imkoniyatlari

XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarining (1-ilova) 18-moddasi va 5-bandiga muvofiq, bitta XYT tashish chog 'ida ortish va tushirish punktlarining soni to 'rttadan oshmasligi kerak. Ortish va tushirish punktlarining umumiy sonini oshirish uchun bitta transport operatsiyasi chog 'ida yo 'l transport vositasi yoki transport vositalarining tarkibi ketma-ket yoki birdaniga bir nechta XYT tashishlarni amalga oshirishi mumkin, shu o 'rinda, har biri uchun alohida XYT kitobchalarini qo 'llashi mumkin. Shu maqsadda quyidagi variantlar qo 'llanilishi mumkin:

- i) "Bitta XYT tashish chun ikkita XYT kitobchasidan foydalanish" 28-moddasiga bo 'lgan sharhlarga muvofiq, bitta transport operatsiyasi uchun ketma-ket ikkita XYT kitobchasidan foydalanish. Birinchi XYT kitobchasi jo 'natish joyi va belgilangan joyning to 'rttagacha bojxonasini o 'z ichiga olishi mumkin. U tugatilib, to 'xtatilgach, to 'rtinchi bojxonada transport operatsiyasining qolgan qismi uchun yangi XYT kitobchasi ochilishi va ishlatilishi mumkin. Ushbu faktni aks ettirish uchun ikkala XYT kitobchasiga ham tegishli yozuv tushiriladi. Shunday qilib, belgilangan joyning birinchi XYT kitobchasi bilan qamrab olinadigan oxirgi bojxonasi belgilangan joyning uchtagacha bojxonasini o 'z ichiga olishi mumkin bo 'lgan ikkinchi XYT kitobchasi uchun jo 'natish joyining bojxonasi bo 'lib qoladi. Ikkinchi XYT kitobchasida nazarda tutilgan belgilangan joyning bojxonasiga ketayotgan barcha yuklarni birinchi XYT kitobchasida belgilangan joyning oxirgi bojxonasi uchun mo 'ljallangan deb ko 'rsatish lozim. Bunday tartib jo 'natish joyi va belgilangan joyning yettagacha bojxonasini qamrab olishi mumkin.*

Konvensiyaning 2-moddasida bayon etilgan shartlarni bajarish uchun XYT tashishlar hech bo'lmaganda bitta chegarani kesib amalga oshirilishi o'ta muhim. Ikkita XYT kitobchasi ketma-ket ishlatilishi tufayli, har bir muayyan paytda faqat bitta XYT kafolati amal qiladi;

- ii) Bir nechta yo'l transport vositalari (masalan, transport vositalari tarkibi) yoki bir nechta konteynerlardan bir vaqtda foydalanish. XYT Konvensiyasining 17-moddasidagi 1-bandiga muvofiq, har bir yo'l transport vositasiga yoki konteynerga alohida XYT kitobchasi berilishi mumkin. Har bir XYT kitobchasi to'rttagacha yuklash va tushirish punktini qamrab olishi mumkin. Jo'natish joyining bojxonasida rasmiylashtirishga qabul qilingan har bir XYT kitobchasining barcha yirtma varaqalarida "Rasmiy foydalanish uchun" ustunida ushbu XYT kitobchalarining barcha raqamlarini ko'rsatish lozim.*

U yoki bu muqobil variantdan foydalanishdan qat'i nazar, turli tushirish punktlarida tushirishga mo'ljallangan yuklarning partiyasini bir-biridan 0.18-2 tushuntirish xatining 1-bandida nazarda tutilgan holatdagidek ajratish lozim.

(TRANS/WP.30/208, 28-band va ilova; TRANS/WP.30/AC.2/71, 71-band va 3-ilova)

0.18-2 tushuntirish xatiga sharh

Tovarlarni tushirish

Xususan, 0.18-2 tushuntirish xatida eslab o'tilgan "tushirish" atamasi, transport vositasi yoki konteynerdan yuklarni jismonan chiqarib olishni anglatishi shart emas, masalan XYT tashish yakunlangandan keyin transport operatsiyasi davom etayotganda. Biroq, agar XYT tashish yuklarning bir qismi uchun yakunlanib, qolgan qismi uchun davom etayotganda, yuklarning birinchi qismi plombalangan yuk bo'linmasi yoki konteynerdan chiqarib olishini kerak, yoxud og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar tashilgan holatda, XYT tashish davom etayotgan boshqa yuklardan ajratib olinishi lozim.

(TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova; TRANS/WP.30/192, 26-band)

19-modda

Yuklar va yo'l transport vositalari, transport vositalari tarkibi yoki konteynerlar jo'natish joyining bojxonasida XYT kitobchasi bilan birgalikda taqdim etilishi kerak. Jo'natuvchi mamlakatning bojxona xodimlari yuk manifestining aniqligiga ishonch hosil qilish uchun va bojxona muhrlari va plombalarini qo'yish uchun, yoki tegishli ravishda vakolatlangan shaxslar tomonidan eslatib o'tilgan bojxona organlarining javobgarligi ostida qo'yilgan bojxona muhrlari va plombalarini nazorat qilish uchun zarur choralarni qo'llashlari kerak.

19-moddaga tushuntirish xati

- 0.19 Jo‘natish joyi bojxonasining yuk manifesti aniq ekanligiga ishonch hosil qilish majburiyati yuk manifestidagi ma‘lumotlarni eksport hujjatlaridagi va transport yoki mazkur yukga taalluqli bo‘lgan boshqa hujjatlardagi ma‘lumotlarga hech bo‘lmaganda muvofiq kelishini tekshirish zaruratini nazarda tutadi; zarurat bo‘lganda jo‘natish joyining bojxonasi yukni tekshiruvdan o‘tkazishi ham mumkin. Jo‘natish joyining bojxonasi muhrlar va plombalarni qo‘yishdan oldin yo‘l transport vositasi yoki konteynerning holatini tekshirishi, brezent bilan qoplangan transport vositalari yoki konteynerlarga nisbatan esa, brezent va uning mahkamlanadigan qismlarining holatini tekshirishi lozim, chunki bu haqdagi ma‘lumotlar ruxsat berish to‘g‘risidagi guvohnomaga kiritilmagan.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

19-moddaga sharhlar

Jo‘natish bojxonasida nazoratdan o‘tkazish

XYT tizimi me‘yorda ishlashi uchun jo‘natish bojxonasida yuklarning bojxona rasmiylashtiruvi barcha zarur bojxona rasmiyatchiliklarini bajarib amalga oshirilishi juda muhim. Xususan, quyidagilarga to‘sqinlik qilish zarur:

- yuklarni transport operatsiyasi chog‘ida almashtirib qo‘yish uchun noto‘g‘ri deklaratsiya qilish (ya‘ni, sigaretalar ortiladi, lekin gulqog‘ozlar deklaratsiya qilinadi, transport operatsiyasi chog‘ida sigaretalar tushiriladi, gulqog‘ozlar ortiladi); va

*- XYT kitobchasining manifestiga kiritilmagan yuklar tashilishi (sigaretalar, alkogol, narkotiklar, qurollar).
(TRANS/GE.30/AC.2/12, 31-band; TRANS/GE.30/GRCC/11,19-21-bandlar)*

Jo‘natish bojxonasida XYT kitobchasini rasmiylashtirishni qalbakilashtirish

Jo‘natish joyining bojxonasida qat‘iy nazoratdan qochish maqsadida qoidabuzarlar qalbaki bojxona muhrlari va plombalaridan foydalanib, jo‘natish joyining bojxonasida asl XYT kitobchasini rasmiylashtirishni qalbakilashtirishga urinishlari mumkin. Bunday noqonuniy harakatlar juda xatarli, chunki, XYT Konvensiyasining qoidalariga muvofiq, tranzit mamlakatlari va belgilangan mamlakatlarning bojxona organlari odatda jo‘natish joyidagi bojxonaning tekshiruvlariga ishonadi. Shuning uchun jo‘natuvchi mamlakatda joylashgan chiqib ketish bojxonasi (bojxonalari) bunday firibgarlik harakatlarini fosh etishda muhim rol o‘ynaydi va bojxona muhrlari va plombalarining haqiqiylikini tekshirishi kerak, imkon qadar, XYT kitobchasining yuk manifestidagi ma‘lumotlarni odatda 0.19 Tushuntirish xatiga muvofiq ravishda jo‘natish joyining bojxonalari tekshiriladigan boshqa kuzatuv hujjatlaridagi (masalan, yuk eksport deklaratsiyasi, KYuTK yukxati va boshqalar) ma‘lumotlarga muvofiqligini tekshirishi kerak. Zarurat bo‘lganida, eslatib o‘tilgan chiqib ketish bojxonasi (bojxonalari) jo‘natuvchi mamlakatda

(mamlakatlarda) XYT operatsiyasi tufayli talab etiladigan boshqa bojxona tartiblarini amalga oshirishi lozim.

(TIRExB/REP/2003/18, 29-band; TRANS/WP.30/AC.2/75, 61-band va 3-ilova va TRANS/WP.30/AC.2/75/Corr.3)

Bojxona muhrlari va plombalarining texnik tavsiflari

XYT Konvensiyasida bojxona muhrlari va plombalari uchun standartlar va talablar masalasi ko'rib chiqilmagan. Unda faqat Ahdlashuvchi tomonlar boshqa Ahdlashuvchi tomonlarda qo'yilgan bojxona muhrlari va plombalarini tan olishi kerakligi aytib o'tilgan xolos. Shunday qilib, bojxona muhrlari va plombalarining texnik tavsifining masalasi milliy bojxona organlarining ixtiyoriga qoldirilgan. Bojxonada plombalash samaradorligini ta'minlash uchun bojxona ma'muriyati shu sohadagi oxirgi xalqaro talablarga mos keladigan muhrlar va plombalardan foydalanishi kerak. Mazkur kontekstda, bojxona organlarining e'tibori Bojxona tartiblarini soddalashtirish va uyg'unlashtirish to'g'risidagi Xalqaro Konvensiyaga (Kioto konvensiyasi tomonidan qayta ko'rib chiqilgan) bo'lgan Ye maxsus ilovaning 1 bobida bayon etilgan minimal talablarga qaratiladi. Bundan tashqari, ko'rsatilgan Konvensiyaga bo'lgan umumiy ilovaning 6 bobiga Jahon bojxona tashkiloti (JBT) shafeligi ostida ishlab chiqilgan direktivalarni eslatib o'tish mumkin.

(TRANS/WP.30/216,67-band va 2-ilova va TRANS/WP.30/216/Corr.1; TRANS/WP.30/AC.2/77, 54-band va 3-ilova)

20-modda

Bojxona organlari ularning hududi orqali amalga oshirilayotgan tashishlar uchun muayyan tashish muddatlarini o'rnatishi va yo'l transport vositasi, transport vositalar tarkibi yoki konteynerlar belgilangan yo'nalish bo'yicha harakatlanishini talab qilishi mumkin.

20-moddaga tushuntirish xati

- 0.20 Xususan, bojxona organlari ularning hududi bo'ylab tashish muddatlarini belgilashda tashuvchilarga taalluqli bo'lgan maxsus qoidalarni, va ayniqsa, ish soatlari va yo'l transport vositalari haydovchilarining shartli dam olish paytlariga taalluqli bo'lgan qoidalarni hisobga olishlari kerak. Bojxona organlari o'zlarining yo'nalishni belgilash huquqlaridan faqat o'ta zarur bo'lgan holatlarda foydalanishlari tavsiya etiladi.

20-moddaga sharh

Jarima sanksiyalari

20 va 39-moddalardan kelib chiqadigan cheklovlar buzilgan holatda, shunday qoidabuzarliklar tufayli jarima sanksiyalarini to'lashni kafolat birlashmasidan emas, XYT kitobchasining egasidan yoki shunday qoidabuzarliklarda ayblangan shaxsdan talab qilish lozim. (TRANS/GE.30/AC.2/14, 29-band; TRANS/GE.30/39, 30-band)

21-modda

Har bir oraliq bojxonada va belgilangan joyning bojxonalarida yo‘l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki konteyner bojxona organlarining nazorati uchun ularda mavjud bo‘lgan yuk bilan va tashilayotgan yukga taalluqli bo‘lgan XYT kitobchasi bilan taqdim etiladi.

21-moddaga tushuntirish xatlari

- 0.21-1 Mazkur moddaning qoidalari bojxona organlarining transport vositasining muhrlangan yuk bo‘linmasidan tashqari istalgan qismlarini tekshirish va ko‘zdan kechirish huquqini cheklamaydi.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)
- 0.21-2 Agar mamlakatga kirish joydagi bojxona chiqib ketish mamlakatida XYT kitobchasi rasmiylashtirilmaganligini yoki noto‘g‘ri rasmiylashtirilganligini aniqlasa, tashuvchini qo‘shni davlatdan chiqish joyidagi bojxonaga qaytarib yuborishi mumkin. Bunday holatda mamlakatga kirish joyidagi bojxona XYT kitobchasiga chiqib ketish joyidagi bojxona uchun mo‘ljallangan belgini kiritadi.
- 0.21-3 Agar nazorat qilishda bojxona organlari yuklarning namunalarini olsa, unda ular XYT kitobchasining yuk manifestida olingan yuklar haqida barcha zarur ma‘lumotlarga ega bo‘lgan tegishli belgini qo‘yishi kerak.

21-moddaga sharh

Chiqib ketish bojxonasida (oraliq bojxonada) va belgilangan joyning bojxonasida XYT operatsiyasini tugatish

Oraliq bojxonada XYT operatsiyasini tugatish

Yo‘l transport vositasi, transport vositalarining tarkibi yoki konteyner nazoratdan o‘tish maqsadida chiqib ketish bojxonasida (oraliq bojxonada) yuk va unga taalluqli bo‘lgan XYT kitobchasi bilan birgalikda taqdim etilgan.

XYT operatsiyasini qisman tugatish

Yo‘l transport vositasi, transport vositalarining tarkibi yoki konteyner nazoratdan o‘tish maqsadida belgilangan joyning bojxonasida yuk va unga taalluqli bo‘lgan XYT kitobchasi bilan birgalikda taqdim etilgan, shundan keyin qisman yuk tushirish amalga oshirilgan.

XYT operatsiyasini yakuniy tugatish

Yo‘l transport vositasi, transport vositalarining tarkibi yoki konteyner nazoratdan o‘tish maqsadida belgilangan joyning oxirgi bojxonasida yuk yoki, XYT operatsiyasining oldingi qisman tugatilishi holatida, yukning qolgan qismi va unga taalluqli bo‘lgan XYT kitobchasi bilan birgalikda taqdim etilgan.

(TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

21-modda

Bojxona organlari tomonidan 5-moddaning 2-bandida mavjud bo'lgan qoidaga muvofiq yuklarni tekshirish holatlaridan tashqari, har bir Ahdlashuvchi tomon oraliq bojxonalarining xodimlari, odatda, shikastlanmagan bo'lishi shartida, boshqa Ahdlashuvchi tomonning bojxona organlari tomonidan qo'yilgan muhrlar va plombalarni tan oladi. Biroq, ushbu xodimlar, agar bu nazorat tufayli zarur bo'lsa, qo'shimcha ravishda o'zlarining shaxsiy muhrlarini va plombalarini qo'yishi mumkin.

2. Ahdlashuvchi tomonlar tarafidan tan olingan muhrlar va plombalar ularning hududida milliy muhrlar va plombalar kabi huquqiy me'yorlarning himoyasidan foydalanadi.

22-moddaga sharh

Bojxona muhrlari va plombalarining texnik tavsiflari

XYT Konvensiyasida bojxona muhrlari va plombalari uchun standartlar va talablar masalasi ko'rib chiqilmagan Unda faqat Ahdlashuvchi tomonlar boshqa Ahdlashuvchi tomonlarda qo'yilgan bojxona muhrlari va plombalarini tan olishi kerakligi aytib o'tilgan xolos. Shunday qilib, bojxona muhrlari va plombalarining texnik tavsifining masalasi milliy bojxona organlarining ixtiyoriga qoldirilgan. Bojxonada plombalash samaradorligini ta'minlash uchun bojxona ma'muriyati shu sohadagi oxirgi xalqaro talablarga mos keladigan muhrlar va plombalardan foydalanishi kerak. Mazkur kontekstda, bojxona organlarining e'tibori Bojxona tartiblarini soddalashtirish va uyg'unlashtirish to'g'risidagi Xalqaro Konvensiyaga (Kioto konvensiyasi tomonidan qayta ko'rib chiqilgan) bo'lgan Ye maxsus ilovaning 1 bobida bayon etilgan minimal talablarga qaratiladi. Bundan tashqari, ko'rsatilgan Konvensiyaga bo'lgan umumiy ilovaning 6 bobiga Jahon bojxona tashkiloti (JBT) shafeligi ostida ishlab chiqilgan direktivalarni eslatib o'tish mumkin. (TRANS/WP.30/216, 67-band va 2-ilova va TRANS/WP.30/216/Corr.1; TRANS/WP.30/AC.2/77, 54-band va 3-ilova)

23-modda

Faqat istisno holatlarda bojxona organlari quyidagilarga qo'l urishi mumkin:

- ularning mamlakatidan o'tib ketishda yo'l transport vositalari, transport vositalari tarkiblari yoki konteynerlar tashuvchilarning hisobidan kuzatib borilishini talab qilishga;
- yo'lda yo'l transport vositalari, transport vositalari tarkiblari yoki konteynerlarning yukini tekshirish va ko'zdan kechirishga.

23-moddaga sharh

Transport vositalarini kuzatib borish

23-modda shuni nazarda tutadiki, kuzatib borish faqat bojxona qonunchiligiga rioya qilish boshqa usullarda ta'minlab berila

olmaydigan alohida holatlarda belgilanishi mumkin. Kuzatib borishga doir qaror xavflarni tahlil qilish asosida qabul qilinishi kerak. Xususan, transport operatori belgilangan joyning bojxonasida yoki chiqib ketish bojxonasida (oraliq bojxonada) yuk bilan birga yo'l transport vositasini (yo'l transport vositalarini) taqdim etmasligi va tovarlar noqonuniy tarzda erkin muomalaga chiqib ketishi xavfini bojxona organlari tahlil qilib chiqishlari lozim. Bunda bojxona organlariga, boshqalar qatorida, quyidagi omillarni ham baholash tavsiya etiladi (erkin tartibda):

- *XYT kitobchasini saqlovchisi tomonidan bojxona qonunchiligi buzilganligi haqidagi, hamda uning avvallari chaqirib olingan ruxsatnomalari yoki XYT tartibidan chiqarib tashlash haqidagi axborotni;*
- *transport vositasining obro'si haqidagi ma'lumotni;*
- *to'lanmaslik xavfi bo'lgan kirish yoki chiqish bojlari va yig'imlarining summalarini;*
- *yuklarning kelib chiqishi va yo'nalishini.*

Kuzatib borilgan holatda va, xususan, agar tashuvchiga hech qanday boshqa yozma dalil taqdim etilmasa, tashuvchining iltimosiga binoan bojxona xodimlariga XYT kitobchasining №1 koreshogidagi "Turli" nomli 5 ustunga keyinchalik bunday kuzatib borishni talab etishga asos bo'lib xizmat qilgan sabablarni qisqacha ko'rsatib, "Kuzatib borish" so'zini yozib qo'yish tavsiya etiladi.

0.1 f) tushuntirish xatiga binoan, kuzatib borish uchun yig'imlar ko'rsatilgan xizmatlarning taxminiy qiymatidan oshmasligi kerak va o'zi bilan milliy buyumlarni himoya qilishning bilvosita usulini yoki moliyaviy maqsadlarda eksport va import tovarlarga bo'lgan soliqni ifoda etmasligi kerak.

(ECE/TRANS/WP.30/240, 26-band; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/97, 27-band)

24-modda

Agar bojxona organlari yo'lda yoki oraliq bojxonada yo'l transport vositasidagi, transport vositalari tarkibidagi yoki konteynerdagi yukni tekshiruvdan o'tkazayotgan bo'lsa, ular ularning mamlakatida ishlatilgan XYT kitobchasining yirtma varaqalarida, tegishli koreshoklarda, hamda XYT kitobchasining ularda qoladigan yirtma varaqalarida qo'yilgan yangi muhrlar va plombalar va bajarilgan nazoratning tabiati haqida belgi qo'yishlari kerak.

25-modda

Agar bojxona muhrlari va plombalari 24 va 35-moddada nazarda tutilgandan boshqa sharoitlarda shikastlangan bo'lsa yoki, agar yuk halok bo'lgan yoki shikastlangan bo'lsa-da, lekin muhrlar va plombalar shikastlanmagan bo'lsa, milliy qonunchilik qoidalari qo'llanilishi mumkinligiga ziyon yetkazmasdan, mazkur Konvensiyaga 1-ilovada XYT kitobchasidan foydalanishga nisbatan o'rnatilgan tartibga rioya qilish lozim va, bundan tashqari, XYT kitobchasida mavjud bo'lgan bayonnoma to'ldirilishi kerak.

26-modda

1. XYT kitobchasidan foydalangan holda tashishning bir qismi mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomoni bo'lmagan davlatning hududida amalga oshirilayotgan bo'lsa, unda yo'lning shu qismida XYT tashishi to'xtatib turiladi. Bunday holatda, hududida keyinchalik tashish davom etadigan Ahdlashuvchi tomonning bojxona organlari bojxona muhrlari va plombalari va/yoki aniqlash belgilari shikastlanmaganligi shartida, XYT tashishini tiklash uchun XYT kitobchasini qabul qiladi. Bojxona muhrlari va plombalari shikastlangan holatlarda bojxona organlari 25-moddaning qoidalariga rioya qilgan holda, XYT tashishini tiklash uchun XYT kitobchasini qabul qilishlari mumkin. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.24, 2004 yil 19 sentabrda kuchga kirgan)

2. Yanada soddaroq bojxona tranzit tartiblari mavjudligi tufayli yoki bojxona tranzit tartibini qo'llash zarur bo'lmaganligi tufayli Ahdlashuvchi tomonning hududida XYT kitobchasini saqlovchi tarafidan kitobcha qo'llanilmaydigan yo'nalishning qismiga nisbatan ham xuddi shu qoida qo'llaniladi.

3. Bunday holatlarda, XYT tashishi to'xtatilgan yoki tiklangan bojxonalarga, tegishli tarzda mamlakatga kirishda yoki chiqishda, oraliq bojxonasi sifatida qaraladi. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

26-moddaga sharhlar

Vakolatli kafolat birlashmalari mavjud bo'lmagan Ahdlashuvchi tomonda XYT tashishni to'xtatib turish

Vakolatli kafolat birlashmalari mavjud bo'lmagan va, natijada, 3-moddaning b)-bandiga asosan Konvensiya qoidalarini qo'llash mumkin bo'lmagan Ahdlashuvchi tomonga ham 26-modda qo'llaniladi. Bunday Ahdlashuvchi tomonlarning ro'yxati XYT Ma'muriy qo'mitasi va XYT Ijroiya qo'mitasi (XYTIK) tomonidan Ahdlashuvchi tomonlar Konvensiyaga 9-ilovaning 1-qoidalariga muvofiq XYTIKka saqlashga topshiradigan hujjatlar asosida tuziladi.

(TRANS/WP.30/AC.2/63, 59 va 60-bandlar va 3-ilova)

Tashishning bir qismi avtomobil transporti orqali amalga oshirilmaydigan holatda XYT tartibidan foydalanish

Konvensiyaning 2-moddasiga binoan, agar XYT tashishning boshlanishi va yakuni o'rtasidagi ma'lum qismi avtomobil transportida amalga oshiriladigan bo'lsa, boshqa transport turlaridan foydalanish mumkin (temir yo'l, daryo transporti va hokazo). Boshqa turdagi transportda amalga oshirilayotgan tashish uchastkasida XYT kitobchasini saqlovchi:

- Konvensiya 26-moddasining 2-bandiga muvofiq bojxona organlaridan XYT tashishlarini to'xtatib turishni iltimos qilishi mumkin. To'xtatib turilgan XYT tashishlarini tiklash uchun bojxona rasmiylashtiruvi va bojxona nazorati boshqa turdagi transport tomonidan amalga oshirilayotgan uchastkaning oxirida ta'minlanishi kerak. Agar jo'natish mamlakatida butun yo'nalish bo'ylab tashish avtomobil transportida amalga oshirilmayotgan bo'lsa, unda jo'natish joyi bojxonasida XYT operatsiyasini boshlash va uni

to'xtatilishini XYT kitobchasining №1 va №2 yirtma varaqalarini bir vaqtda ajratib, darhol tasdiqlash mumkin. Bunday sharoitlarda mazkur mamlakat hududida yo'lning qolgan qismida XYT kafolati amal qilmaydi. Biroq, Konvensiyaning 26-moddasidagi qoidalarga muvofiq XYT tashish boshqa Ahdlashuvchi tomonda, boshqa transport vositasi orqali amalga oshirilayotgan tashish uchastkasining oxirida joylashgan bojxonada osongina tiklanishi mumkin; yoxud

- *XYT tartibidan foydalanish mumkin. Biroq, bunday holatda XYT kitobchasini saqlovchisi shuni hisobga olishi kerakki, mazkur mamlakatda milliy bojxona organlari quyidagi punktlarda XYT kitobchasini tegishli tarzda to'ldirilishini ta'minlay olganida (vaziyatlarga qarab) XYT operatsiyasi qo'llanilishi mumkin: oraliq kirish bojxonasida, oraliq chiqish bojxonasida va belgilangan joyning bojxonasida.
(TRANS/WP.30/AC.2/67, 64-band va 4-ilova)*

27-modda

Mazkur Konvensiyaning qoidalariga va xususan, uning 18-moddasiga amal qilish shartida, belgilangan joyning dastlabki ko'rsatilgan bojxonasi belgilangan joyning boshqa bojxonasiga almashtirilishi mumkin.

28-modda

1. **XYT operatsiyasini to'xtatilishi darhol bojxona organlari tomonidan tasdiqlanadi. XYT operatsiyasini to'xtatilishi shartsiz yoki shart bilan tasdiqlanishi mumkin; agar operatsiyaning to'xtatilishi shart bilan tasdiqlangan bo'lsa, bu XYT operatsiyasining o'zi bilan bog'liq dalillarga bog'liq bo'lishi kerak. Ushbu dalillar XYT kitobchasida aniq ko'rsatilishi kerak.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)**
2. **Yuk boshqa bojxona tartibi sharoitlariga yoki bojxona nazoratining boshqa tizimiga o'tkazilayotgan holatlarda, ushbu tartib yoki bojxona nazorati tizimi doirasida sodir etilishi mumkin bo'lgan barcha qoidabuzarliklar XYT kitobchasini saqlovchisiga, yoxud uning nomidan harakat qiladigan har qanday boshqa shaxsga yozilmasligi kerak.
(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)**

28-moddaga tushuntirish xati

- 0.28-1 XYT kitobchasidan foydalanish u mo'ljallangan funksiya bilan, ya'ni tranzit tashish bilan cheklanishi kerak. XYT kitobchasi, masalan, belgilangan joyda bojxona nazorati ostida yuklarni saqlash uchun qo'llanilmasligi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)
- 0.28-2 Yuk boshqa bojxona tartibi sharoitlariga yoki bojxona nazoratining boshqa tizimiga o'tkazilganda mazkur modda XYT operatsiyasi to'xtatilishini nazarda tutadi.

Bunday o'tkazish erkin muomala uchun bojxona tozalovini (to'liq yoki qisman), chegara orqali uchinchi mamlakatga yoki erkin zonaga olib

chiqib ketishni (eksport), yoxud boshqa bojxona tartibi uchun deklaratsiya qilinishini kutishda yukni bojxona organlari tasdiqlagan joyda saqlashni o'z ichiga oladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)

28-moddaga sharhlar

XYT kitobchasini saqlovchisiga yoki uning nomidan harakat qiluvchi har qanday boshqa shaxsga qaytarish.

Shuni ta'kidlash zarurki, XYT operatsiyasini tugatish shart bilan yoki shartsiz tasdiqlanganligidan qat'iy nazar, XYT kitobchasini saqlovchisiga yoki uning nomidan harakat qiluvchi har qanday boshqa shaxsga qaytarish- belgilangan joy bojxonasining to'g'ridan-to'g'ri majburiyati hisoblanadi. Ishlatilgan XYT kitobchalarini o'z vaqtida qaytarish XYT kitobchalarini beradigan birlashmaga va 6-modda ko'rsatilgan xalqaro tashkilotga nafaqat tegishli nazoratni amalga oshirish, balki saqlovchiga yangi XYT kitobchalarini berish imkonini beradi, chunki muomalada (saqlovchida) bo'lgan kitobchalarning soni cheklangan bo'lishi mumkin. (TRANS/GE.30/AC.2/12, 33-band; TRANS/GE.30/GRCC/11, 24 va 25-bandlar; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Bitta XYT tashish uchun ikkita XYT kitobchasidan foydalanish

Agar butun XYT tashishni amalga oshirish uchun XYT kitobchasidagi yirtma varaqalarning soni yetarli bo'lmasa, bunday holatda Konvensiyaning 27 va 28-moddalariga binoan XYT tashishning birinchi qismi yakunlanishi kerak, XYT tashishning qolgan uchastkasida esa yangi kitobcha ishlatiladi, u avvalgi XYT operatsiyasini to'xtatishini tasdiqlagan bojxona tomonidan rasmiylashtirishga qabul qilinishi kerak. Ushbu dalilni aks ettirish uchun ikkala XYT kitobchasiga ham tegishli yozuvni kiritish kerak.

(TRANS/WP.30/AC.2/23, 21-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

XYT operatsiyasi to'xtatilgandan keyin qo'llaniladigan tartiblar

Olib tashlangan

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 31-band)

XYT operatsiyasini to'xtatish

1. XYT operatsiyasini to'xtatish shartsiz tasdiqlangan holatda, agar bojxona organlari to'xtatish to'g'risidagi guvohnoma noqonuniy yoki aldov yo'li bilan olingan deb ta'kidlasa, unda ular XYT operatsiyasi tugallanmaganligi haqidagi xabarnomasida va/yoki zarur to'lovni amalga oshirish haqidagi talabnomasida ushbu XYT operatsiyasi noqonuniy yoki aldov yo'li bilan amalga oshirilganligini ta'kidlovchi sabablarni ko'rsatishi kerak.

2. Bojxona organlari 10-moddaning 1-bandidagi va 11-moddaning 1-bandidagi talablarni bajarishdan bosh tortish yagona maqsadida XYT operatsiyalarini to'xtatishni sabablarni ko'rsatmasdan muntazam

ravishda asoslanmagan shartlar bilan tasdiqlamasliklari lozim. (TRANS/GE.30/GRCC/11, 12-band; TRANS/GE.30/AC.2/12, 25-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Qilingan shartlar haqida belgi

Bojxona organlari XYT operatsiyasi to'xtatilishiga nisbatan har qanday shartni deyarli aniq bayon etishlari va XYT kitobchasida №2 yirtma varaqadagi 27-ustunni to'ldirish va №2 koreshokdagi 5 rubrikada "R" harfini qo'yish orqali, hamda bunday holatlarda XYT kitobchasining bayonnomasini to'ldirish orqali ushbu shartning mavjudligini ko'rsatishlari lozim.

(TRANS/GE.30/8, 12-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

XYT operatsiyasi to'xtatilishining boshqa isbotlash shakllari

XYT operatsiyasini tegishli tarzda to'xtatilganligining muqobil isbotini olish maqsadida, bojxona organlariga, istisno tariqasida, quyidagi axborotdan foydalanish tavsiya etiladi, agar u ularni qondirish uchun berilgan bo'lsa:

- mazkur XYT tashish davom etayotgan boshqa Ahdlashuvchi tomon tarafidan rasmiylashtirilgan, ko'rib chiqiladigandan keyingi XYT operatsiyasi to'xtalishining har qanday rasmiy guvoynomasi yoki tasdig'i, yoxud tegishli yukni boshqa bojxona tartibi sharoitlariga yoki boshqa bojxona nazorati tizimiga o'tishining, masalan, erkin muomala uchun uni tozalashning tasdig'i.
- bunday Ahdlashuvchi tomonning tegishli tarzda qo'yilgan bojxona muhrlari bilan XYT kitobchasidagi №1 va №2 koreshoklar yoki Konvensiyaning 6-moddasida ko'rsatilgan xalqaro tashkilot tomonidan taqdim etiladigan ularning nusxalari, u ushbu nusxalar asl nusxasidan ko'chirilganligini tasdiqlashi kerak.
(TRANS/WP.30/159, 38-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Tashuvchilar tomonidan XYT kitobchalaridan foydalanishning takomillashtirilgan tartiblari

Ayrim Ahdlashuvchi tomonlarda yukni oluvchi yoki uning agentlari erkin muomala uchun yoki XYT tranzit operatsiyasi yakunlanishi bilan boshqa har qanday bojxona tartibiga muvofiq yuklarni tozalash bo'yicha zarur bojxona rasmiyatchiliklarini bajarmaguncha, tashuvchi belgilangan joyning bojxonasida bojxona organlarining vakolatli xodimlariga bevosita murojaat qila olmaydi. Transport operatoriga yoki uning haydovchisiga XYT tartibini to'xtatish bojxona organlarining vakolatli xodimlari tomonidan tegishli tarzda tasdiqlanganligiga ishonch hosil qilish imkonini berish uchun, tashuvchiga yoki uning haydovchisiga, ularning ixtiyoriga qarab, XYT kitobchasini o'zida qoldirishga va yukni oluvchiga yoki uning agentlariga boshqa barcha talab etiladigan hujjatlar bilan birga XYT kitobchasining sariq rangdagi №1/№2 yirtma varaqaning faqat nusxasini taqdim etishga ruxsat beriladi.

Yuk tozalangandan keyin erkin muomala uchun yoki har qanday boshqa

*bojxona tartibiga muvofiq tashuvchi yoki uning haydovchisi XYT kitobchasini rasmiylashtirish uchun shaxsan o'zi bojxona organlarining vakolatli xodimlariga murojaat qilishi kerak.
(TRANS/WP.30/188, 54-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 61 va 62-bandlar va 6-ilova)*

**c) OG'IR VAZNLII YOKI KATTA HAJMLII YUKLARNI TASHISHGA
TAALLUOLII OOIDALAR**

29-modda

1. Mazkur bo'limning qoidalari faqat ta'rifi mazkur Konvensiyaning 1-moddasidagi p)-bandida keltirilgan og'ir vaznli va katta hajmli yuklarni tashishga nisbatan qo'llaniladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

2. Agar mazkur bo'limning qoidalari qo'llaniladigan bo'lsa, og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklarni tashish jo'natish joyi bojxona organlarining qarori bilan muhrlanmagan transport vositalari yoki konteynerlar orqali amalga oshirilishi mumkin.

3. Jo'natish joyi bojxona organlarining fikricha, og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklarni, hamda ular bilan bir vaqtda tashiladigan ularga taalluqli bo'lgan har qanday narsalarni ularning ta'rifi bo'yicha osongina tanib olish mumkin bo'lganda yoki yuqorida eslatib o'tilgan yuklarda iz qoldirmasdan har qanday almashtirilishi yoki olib qo'yilishi ehtimolini bartaraf etadigan qilib, ularni bojxona muhrlari va plombalari va/yoki taniqlik belgilari bilan ta'minlash mumkin bo'lgandagina Mazkur bo'limning qoidalari qo'llaniladi.

29-moddaga tushuntirish xati

0.29 Og'ir vaznli va katta hajmli yuklarni tashiydigan yo'l transport vositalari yoki konteynerlar uchun ruxsat berish guvohnomasi talab etilmaydi. Shunga qaramasdan, jo'natish joyining bojxonasi mazkur turdagi tashishlar uchun ushbu moddada nazarda tutilgan boshqa shartlar bajarilganligini tekshirishi shart. Boshqa Ahdlashuvchi tomonlarning bojxonalari jo'natish joyining bojxonasi tomonidan qabul qilingan qarorni tan olishi kerak, ularning fikricha, ushbu qaror 29-moddaning qoidalariga zid kelgan holatlar bundan mustasno.

29-moddaga sharhlar

Og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar sifatida ko'riladigan yo'l transport vositalari

Agar o'zi og'ir vaznli yoki katta hajmli hisoblangan yo'l transport vositalarida yoki maxsus maqsadli transport vositalarida boshqa og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar tashilsa va, natijada, ham transport vositalari, ham yuklar bir vaqtning o'zida Konvensiyaning III s)-bobida ko'rsatilgan shartlarga javob bersa, unda muqovasida va barcha yirtma varaqalarida Konvensiyaning 32-moddasida nazarda tutilgan yozuvlar tushirilgan faqatgina bitta XYT kitobchasi talab etiladi. Agar bunday transport vositalarida oddiy yuklar yuk bo'linmasida yoki konteynerlarda

tashilsa, unda transport vositasi yoki konteynerlarga III a)-bobda ko'rsatilgan shartlarga rioya qilgan holda oldindan ruxsat berilishi kerak, va yuk bo'linmasi yoki konteynerlar muhrlanib, plombalanishi kerak.

*Konvensiyaning 3-moddasi a)-bandi iii)-kichik bandining qoidalari yo'l transport vositalari yoki maxsus maqsadli transport vositalari jo'natish joyi bojxonasi joylashgan mamlakatdan olib chiqilgan va belgilangan joyning bojxonasi joylashgan mamlakatga olib kirilgan holatda qo'llaniladi. Shu bilan birga, Konvensiyaning yo'l transport vositasini vaqtinchalik olib kirishga taalluqli bo'lgan 15-moddasining qoidalari qo'llanilmaydi. Shuning uchun bunday transport vositalarini vaqtinchalik olib kirishga bojxona hujjatlari talab etilmaydi.
(TRANS/WP.30/AC.2/59, 61 va 62-bandlar va 6-ilova;
TRANS/WP.30/AC.2/65, 39 va 40-bandlar va 2-ilova;
TRANS/WP.30/200, 72-band)*

Jonli hayvonlarni tashish

*Jonli hayvonlarni tashish uchun 29-moddaning og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklarni tashishga taalluqli bo'lgan qoidalari qo'llaniladi.
(TRANS/GE.30/AC.2/21, 30-band)*

30-modda

Mazkur Konvensiyaning barcha qoidalari, ulardan chetlanishlar mazkur bo'limning alohida qoidalarida nazarda tutilganlaridan tashqari, XYT tartibiga rioya qilgan holda og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklarni tashishga nisbatan qo'llaniladi.

31-modda

Kafolat birlashmasining javobgarligi nafaqat XYT kitobchasida sanab o'tilgan yuklarga, balki ushbu kitobchada sanab o'tilmagan bo'lsa ham, platformada bo'lgan yoki XYT kitobchasida sanab o'tilgan yuklarning orasida bo'lgan yuklarga ham tarqaladi.

32-modda

XYT kitobchasining muqovasida va barcha yirtma varaqalarida semiz shrift bilan ingliz yoki fransuz tilida "Og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar" degan yozuv tushirilishi kerak.

32-moddaga sharh

Oddiy yuklar va og'ir vaznli va katta hajmli yuklardan iborat bo'lgan aralash yuklarni tashishga XYT kitobchalarini berish

Oddiy yuklar va og'ir vaznli va katta hajmli yuklardan iborat bo'lgan aralash yuklarni tashish uchun talab etiladigan XYT kitobchalari soni borasidagi qarorni qabul qilishda jo'natish joyining bojxonasi 32-moddaning alohida qoidalarini inobatga oladi, ularga muvofiq og'ir vaznli va katta hajmli yuklarni tashish uchun XYT kitobchasining muqovasida va barcha yirtma varaqalarida "og'ir vaznli va katta hajmli yuklar" degan yozuv tushirilishi kerak. Ushbu yozuv bojxona muhrlari va

plombalari ostida tashiladigan oddiy yuklarga taalluqli bo'lmaganligi sababli, oddiy yuklarni tashish uchun alohida HYT kitobchasi (XYT kitobchalari) talab etiladi.

(TRANS/WP.30/AC.2/71, 3-ilova; TRANS/WP.30/206, 57-band)

33-modda

Jo'natish joyining bojxona organlari tashiladigan yuklarni aniqlash uchun zarur hisoblanuvchi qadoqlash varaqlari, suratlar, chizmalar va hokazolar XYT kitobchasiga birlashtirilishini talab qilishi mumkin. Bunday holatda ular ushbu hujjatlarni tasdiqlaydi; ko'rsatilgan hujjatlarning bitta nusxasi XYT kitobchasi muqovasining ichki tomoniga birlashtiriladi va kitobchani barcha manifestlarida ushbu hujjatlar mavjudligi haqida belgi qo'yiladi.

34-modda

Har bir Ahdlashuvchi tomondagi oraliq bojxonalarining bojxona organlari boshqa Ahdlashuvchi tomonning vakolatli organlari tarafidan qo'yilgan bojxona muhrlari va plombalarini va/yoki taniqlik belgilarini tan oladi. Ular, biroq, boshqa muhrlar va plombalarni va/yoki taniqlik belgilarini qo'shishi mumkin; bunday holatda qo'yilgan muhrlar va plombalar va/yoki taniqlik belgilari haqidagi belgilarni ular ularning mamlakatida ishlatilgan XYT kitobchasining yirtma varaqlariga, tegishli koreshoklariga, hamda XYT kitobchasining ularda qoladigan yirtma varaqlariga qo'yadi.

35-modda

Agar yo'lda yoki oraliq bojxonasida yuklarni ko'rikdan o'tkazayotgan xodimlar muhrlar va plombalarni va/yoki taniqlik belgilarini yechishga majbur bo'lsa, ular qo'yilgan yangi muhrlar va plombalar va/yoki taniqlik belgilari haqidagi belgilarni ularning mamlakatida ishlatilgan XYT kitobchasining yirtma varaqlariga, tegishli koreshoklariga, hamda XYT kitobchasining ularda qoladigan yirtma varaqlariga qo'yadi.

IV bob

KONVENTSIYA OOIDALARINI BUZILISHI

36-modda

Mazkur Konvensiya qoidalarining har qanday buzilishi qoidabuzarlik sodir etilgan mamlakatda aybdorga nisbatan ushbu mamlakatning qonunchiligida nazarda tutilgan sanksiyalarni qo'llashga olib keladi.

37-modda

Qoidabuzarlik qaysi hududda sodir etilganligini aniqlash imkoni bo'lmagan holatlarda, u aniqlangan Ahdlashuvchi tomonning hududida sodir etilgan deb hisoblanadi.

38-modda

1. Yuklarni xalqaro tashishda qo‘llaniladigan bojxona qonunlari yoki qoidalarini jiddiy buzishda aybdor bo‘lgan har qanday shaxsni har bir Ahdlashuvchi tomon mazkur Konvensiya qarorlaridan foydalanish huquqidan vaqtincha yoki to‘liq mahrum etish huquqiga ega.

38-moddaning 1-bandiga tushuntirish xati

0.38.1 Olib tashlangan.

(ECE/TRANS/17/Amend.23, 2003 yil 7 noyabrda kuchga kirgan)

2. Bunday huquqdan mahrum qilish haqida mazkur shaxs ta‘sis etilgan yoki doimiy turish joyiga ega bo‘lgan hududning Ahdlashuvchi tomoniga, qoidabuzarlik sodir etilgan mamlakat yoki bojxona hududidagi birlashma(lar)ga va XYT Ijroiya qo‘mitasiga bir hafta mobaynida xabar beriladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

38-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

Olib tashlangan.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

0.38.2

U yoki bu shaxsni Konvensiya qoidalaridan foydalanish huquqidan vaqtincha yoki to‘liq mahrum etish haqida XYT Ijroiya qo‘mitasiga xabar berishning huquqiy talabi XYT Ijroiya qo‘mitasining rahbarligi ostida XYT bilan birgalikda shu maqsadlarda ishlab chiqilgan elektron ilovalaridan tegishli tarzda foydalanish orqali bajarilgan deb hisoblanadi.
(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

38-moddaga sharhlar

Vakolatli organlar o‘rtasidagi hamkorlik

Konvensiyaga 9-ilovaning II-qismiga muvofiq shaxsga XYT kitobchalaridan foydalanishga ruxsat berishga nisbatan mazkur shaxs doimiy turish joyiga ega bo‘lgan yoki ta‘sis etilgan Ahdlashuvchi tomonning vakolatli organlari ushbu shaxs jiddiy yoki ko‘p marotaba bojxona qonunchiliklarini buzganiga nisbatan 38-moddaning 2-bandiga muvofiq boshqa Ahdlashuvchi tomon bergan har qanday axborotni inobatga olishlari kerak. Shunday qilib, mazkur shaxs doimiy turish joyiga ega bo‘lgan yoki ta‘sis etilgan Ahdlashuvchi tomon tarafidan ishni samarali ko‘rib chiqilishini ta‘minlash uchun, bunday xabarnomada iloji boricha ko‘proq batafsil ma‘lumotlar bo‘lishi kerak.

(TRANS/WP.30/196, 76-band; TRANS/WP.30/200, 68-band;

TRANS/WP.30/AC.2/67, 63-band va 3-ilova)

Milliy tashuvchini XYT rejimidan chiqarib tashlash

Milliy tashuvchi doimiy turish joyiga ega bo‘lgan yoki ta‘sis etilgan mamlakat hududida sodir etgan bojxona qoidalarini jiddiy buzishda aybdor bo‘lganligi sababli XYT rejimidan chiqarib tashlash uchun bojxona organlariga shuningdek, nafaqat 38-moddadagi 1-bandning qoidalaridan, balki 6-moddadagi 4-bandning va 9-ilovadagi II-qismning

I-bandidagi qoidalaridan ham foydalanish tavsiya etiladi.

*(TRANS/WP.30/196, 77-band; TRANS/WP.30/200, 68-band;
TRANS/WP.30/AC.2/67, 63-band va 3-ilova)*

39-modda

Boshqa munosabatlarda XYT operatsiyalari to'g'ri deb tan olingan holatlarda:

1. Ahdlashuvchi tomonlar belgilangan muddatlar yoki yo'nalishlarga rioya qilish bilan bog'liq kichik kelishmovchiliklarga e'tibor bermaydilar.

2. Xuddi shunday, XYT kitobchasining yuk manifestida keltirilgan ma'lumotlar va yo'l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki konteyner tarkibi o'rtasidagi farqlarga XYT kitobchasini saqlovchisi tomonidan mazkur Konvensiyaning qoidalarini buzilishi deb qaralmaydi, agar ushbu farqlar yukni ortishda yoki jo'natishda, yoki eslatib o'tilgan manifestni tuzishda qasddan yoki loqaydlik tufayli yo'l qo'yilgan xatolarning natijasi emasligi ekanligi haqida vakolatli organlarni qondiruvchi dalil keltirilsa.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

39-moddaga tushuntirish xati

0.39 "Beparvolik tufayli yo'l qo'yilgan xatolar" iborasi ostida qasddan va vaziyatni to'liq bilib emas, balki har bir aniq holatda ma'lumotlar aniqligini ta'minlash uchun zarur oqilona choralar qabul qilinmaganligi sababli sodir etilgan harakatlar tushuniladi.

40-modda

Jo'natish mamlakati va belgilangan mamlakatning bojxona organlari XYT kitobchasi saqlovchisini ushbu mamlakatlarda aniqlanishi mumkin bo'lgan farqlar uchun javobgar deb hisoblamaydi, agar ushbu farqlar tegishli ravishda XYT tashishidan oldin va keyin qo'llanilgan va kitobchani saqlovchi ularga hech qanday aloqasi bo'lmagan bojxona rejimlariga taalluqli bo'lsa.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

41-modda

Agar XYT kitobchasining manifestida ko'rsatilgan yuk yo'l-transport hodisasi yoki yengib bo'lmaydigan kuch natijasida kelib chiqqan vaziyatlar tufayli halok bo'lganligini, yoki qaytmas tarzda yo'qotilganligini, yoki yetishmovchilik yukga xos bo'lgan xususiyatlarning natijasi ekanligini bojxona organlari tan olsa, ular odatda undiriladigan bojlar va yig'imlardan ozod etiladi.

42-modda

Ahdlashuvchi tomonning tegishli sabablar bayon etilgan so'rovi olinishi bilan, Ahdlashuvchi tomonlarning mazkur XYT tashishga taalluqli bo'lgan vakolatli organlari unga yuqorida keltirilgan 39, 40 va 41-moddalarning qoidalarini qo'llash uchun zarur bo'lgan o'zlaridagi barcha ma'lumotlarni taqdim etadilar.

(ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan)

42-moddaga sharh

Bojxona organlari o'rtasidagi hamkorlik

Ko'pincha, XYT operatsiyasi yakunlanmaganida bojxona xodimlari to'lanishi kerak bo'lgan chiqish yoki kirish bojlarini aniqlashi qiyin bo'ladi, chunki XYT kitobchasida yuklarning ta'rifi aniq emas, qiymati esa belgilanmagan. Bunday holatlarda, odatda, jo'natish bojxonalaridan yuk to'g'risida qo'shimcha ma'lumotlar so'rab olinadi. Yaqindan hamkorlik qilish zarur, chunki Konvensiyadagi 42 va 50-moddalarning qoidalariga qat'iy rioya qilishgina XYT tranzit tizimining samarali ishlashini ta'minlashi mumkin.

(TRANS/WP.30/131, 39 va 40-bandlar)

42- bis modda

Vakolatli organlar birlashmalar bilan yaqindan hamkorlik qilib, XYT kitobchalaridan tegishli tarzda foydalanishni ta'minlash uchun barcha zarur choralarni ko'radilar. Shu maqsadda ular milliy va xalqaro darajalarda tegishli nazorat choralari qabul qilishlari mumkin. Ushbu kontekstda vakolatli organlar tomonidan qabul qilinadigan milliy nazorat choralari darhol, Konvensiya qoidalariga ularning muvofiqligini tekshiruvchi XYT Ijroiya qo'mitasining e'tiboriga yetkaziladi. Xalqaro nazorat choralari Ma'muriy qo'mita tomonidan qabul qilinadi. (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

42-bis moddaga tushuntirish xati

0.42-bis 42-bis moddasida "darhol" atamasi ostida shu narsa tushuniladiki, XYT Konvensiyasini qo'llashga va/yoki XYT tizimini ishlashiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan milliy choralarni imkon qadar tezroq va ular kuchga kirishidan oldin yozma ravishda Ijroiya qo'mitaning (XYTIK) e'tiboriga yetkazish lozim, chunki XYTIK o'zining nazorat funksiyalarini va 42-bis moddaning qoidalariga va XYT Konvensiyasining 8-ilovasida bayon etilgan o'zining yuritish doirasiga bunday choralarni muvofiqligini tekshirish bo'yicha o'zining vazifasini bajarish imkoniga ega bo'lishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.33, 2017 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

42-ter modda

Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari 9-ilovaning I-qismidagi 3 iii)-bandga muvofiq o'z zimmlariga olgan majburiyatlarni bajarishi uchun talab etilishi mumkin bo'lgan axborotni tegishli tartibda vakolatlangan birlashmalarga taqdim etadilar.

10-ilovada ma'lum holatlarda taqdim etilishi kerak bo'lgan axborot ko'rsatiladi.

(ECE/TRANS/17/Amend. 27, 2006 yil 12 avgustda kuchga kirgan)

V BOB

TUSHUNTIRISH XATLARI

43-modda

6 va 7-ilovalarda (III-qism) keltirilgan tushuntirish xatlarida mazkur Konvensiya va unga bo'lgan ilovalarning ayrim qoidalarini talqini berilgan. Ularda shuningdek, tavsiya etiladigan amaliyotning ayrim turlari ta'riflangan.

VI bob TURLI OOIDALAR

44-modda

Har bir Ahdlashuvchi tomon manfaatdor bo'lgan kafolat birlashmalariga quyidagilarga nisbatan imtiyozlarni taqdim etadi:

- a) mazkur Konvensiya 8-moddasining qoidalari tufayli Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari tomonidan undiriladigan summalarni to'lash uchun valyutani o'tkazish va,
- b) kafolat birlashmalariga ularning korrespondentlari bo'lgan xorijiy birlashmalar yoki xalqaro tashkilotlar tomonidan yuboriladigan, XYT kitobchalarining blankalari uchun to'lash kerak bo'lgan valyutani o'tkazish.

45-modda

Har bir Ahdlashuvchi tomon XYT operatsiyalari uchun o'zi oldindan belgilaydigan jo'natish joyi bojxonalari, oraliq bojxonalari va belgilangan joy bojxonalarining ro'yxatini e'lon qiladi. Hududlari tutashuvchi mamlakatlarning Ahdlashuvchi tomonlari o'zaro rozilik asosida tegishli chegara bojxonalarini va ularning ishlash soatlarini belgilash uchun maslahatlashadilar.

45 moddaga tushuntirish xati

- 0.45 Ahdlashuvchi tomonlarga XYT operatsiyalarini amalga oshirish uchun imkon qadar ko'proq - ham ichki, ham chegara bojxonalarini ochish tavsiya etiladi.

46-modda

1. Bojxonalar xodimlari tomonidan mazkur Konvensiyada eslatib o'tilgan rasmiyatchiliklarni bajarilishi yig'implarni talab qilish huquqini bermaydi, ushbu rasmiyatchiliklar odatda ularni amalga oshirish uchun belgilangan kun va soatlarda, va joylarda amalga oshirilmaydigan holatlar bundan mustasno.

2. Tez buziladigan yuklar bilan bog'liq bojxona operatsiyalarini yengillashtirish uchun Ahdlashuvchi tomonlar ularga bog'liq bo'lgan barcha choralarni ko'radi.

46-moddaga sharh

Tashuvchining iltimosiga binoan bojxona tekshiruvini o'tkazish uchun yig'implar XYT Konvensiyasining 5-moddasiga bo'lgan sharhda ko'rsatilganidek, tashuvchining iltimosiga binoan bojxona organlarining harakatlari bilan bog'liq barcha xarajatlar tashuvchining o'ziga yuklatiladi.

(TRANS/WP.30/196, 66 va 67 bandlar va 3 ilova;
TRANS/WP.30/AC.2/63, 63 band va 3 ilova)

47-modda

1. Mazkur Konvensiyaning qoidalari milliy qoidalaridan kelib chiqadigan va jamoatchilik axloq-odoblarining mulohazalariga, jamoatchilik xavfsizligiga, sog‘liqni saqlash yoki gigiyenaga, yoki veterinar yoki fitopatologik mulohazalarga asoslangan cheklovlarni va nazoratni qo‘llashga ham, ushbu qoidalar asosida olinadigan yig‘imlarni undirishga ham to‘sqinlik qila olmaydi.

2. Mazkur Konvensiyaning qoidalari tashishlarni reglamentlovchi boshqa milliy yoki xalqaro qoidalarni qo‘llashga to‘sqinlik qilmaydi.

47-moddaga sharhlar

Savdo tartiblarini yengillashtirish va bojxona nazorati

XYT Konvensiyasi bojxona tranzit rejimini ta‘minlashga qaratilgan bojxona konvensiyasi hisoblanadi. 47-moddaning maqsadi bojxona qoidalari bo‘lmagan milliy qoidalar asosida qo‘shimcha cheklovlar va nazorat qo‘llanilishini nazarda tutishdan iborat. Shuning uchun qo‘shimcha bojxona talablarini asoslash uchun undan foydalanmaslik lozim.

47-moddaning 1-bandi qo‘llanilganda bunday cheklovlar va nazorat odatda transport korxonalarini uchun kechikishlarga va xarajatlarni oshishiga olib keladi. Shuni hisobga olib, bunday cheklovlar va nazorat minimallashtirilishi va ular vaziyatlar va haqiqiy xavflarga asoslangan holatlar bilan cheklanishi kerak.

(TRANS/WP.30/204, 58-band; TRANS/WP.30/AC.2/69, 3-ilova)

Kuzatib boruvchi hujjatlar

Tegishli yuklar har doim xalqaro konvensiyalar asosida (yo‘qolib ketish xavfi ostida bo‘lgan yovvoyi fauna va flora turlarining xalqaro savdosi to‘g‘risidagi 1973 yildagi Konvensiya kabi) talab etiladigan hujjatlar bilan kuzatib borilishi kerak. Bunday holatlarda bojxona nazorati XYT kitobchasida ushbu hujjatga bo‘lgan havola bilan yengillashtirilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/216, 72-band va 2-ilova; TRANS/WP.30/AC.2/77, 54-band va 3-ilova)

48-modda

Mazkur Konvensiyaning hech bir qarori bojxona va iqtisodiy ittifoqni hosil qiluvchi Ahdlashuvchi tomonlarning hududlari jo‘natish yoki belgilangan joyi sifatida hisoblangan, yoki ularning hududi bo‘ylab tranziti amalga oshiriladigan yuklarga nisbatan alohida qoidalarni qo‘llashga bo‘lgan huquqini istisno qilmaydi, faqat bunday qoidalar mazkur Konvensiyada nazarda tutilgan imtiyozlarni cheklamasligi shartida.

49-modda

Mazkur Konvensiyaning qoidalari Ahdlashuvchi tomonlar yoki bir tomonlama qoidalar, yoki ikki tomonlama yoki ko‘p tomonlama kelishuvlarga

muvofoiq taqdim etayotgan, yoxud taqdim etishni istagan katta imtiyozlarni qo'llashga to'sqinlik qilmaydi, faqat bunday imtiyozlar mazkur Konvensiyaning qoidalarini qo'llashga, xususan, XYT operatsiyalarini o'tkazishga to'sqinlik qilmasligi shartida.

50-modda

Tegishli iltimos mavjudligida Ahdlashuvchi tomonlar mazkur Konvensiyaning qoidalarini qo'llash uchun zarur bo'lgan axborot bilan, xususan, yo'l transport vositalari yoki konteynerlarga ruxsat berish bilan bog'liq ma'lumotlar, hamda ularning konstruksiyalarining texnik tavsiyalari bilan almashadi.

51-modda

Mazkur Konvensiyaga bo'lgan ilovalar Konvensiyaning ajralmas qismi hisoblanadi.

VII bob YAKUNIY OOIDALAR

52-modda

Imzolash, ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash va qo'shish

1. Birlashgan Millatlar Tashkilotining barcha a'zo-davlatlari, yoki har qanday ixtisoslashtirilgan muassasa yoki atom energetikasi bo'yicha Xalqaro agentlik a'zolari, yoki Xalqaro Sud Nizomi ishtirokchilari, hamda Birlashgan Millat Tashkiloti Bosh Assambleyasi tomonidan taklif etilgan boshqa har qanday davlat mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari bo'lishi mumkin:

- a) uni ratifikatsiya qilish, qabul qilish yoki tasdiqlash shartisiz imzolash yo'li bilan ;**
- b) u ratifikatsiya qilish, qabul qilish yoki tasdiqlash sharti bilan imzolanganidan keyin ratifikatsiya qilish, qabul qilish yoki tasdiqlash to'g'risidagi hujjatni saqlashga topshirish yo'li bilan;**
- s) qo'shish to'g'risidagi hujjatni saqlashga topshirish yo'li bilan.**

2. Mazkur Konvensiya Birlashgan Millatlar Tashkilotining Jenevadagi bo'limida 1976 yil 1 yanvardan boshlab 1976 yil 31 dekabrgacha mazkur moddaning 1-bandida eslatib o'tilgan davlatlar tomonidan imzolanishi uchun ochilgan. Shu sanadan keyin u unga qo'shilish uchun ochiladi.

3. Mazkur moddaning 1 va 2-bandlariga muvofoiq bojxona va iqtisodiy ittifoqlar shuningdek, mazkur Konvensiyaning barcha a'zo-davlatlari bilan bir vaqtda yoki barcha a'zo-davlatlar mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari bo'lgandan keyin uning Ahdlashuvchi tomoni bo'lishi mumkin. Biroq, bu ittifoqlar ovoz berish huquqiga ega emas.

4. Ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash yoki qo'shish to'g'risidagi hujjatlar saqlash uchun Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibiga topshiriladi.

53-modda

Kuchga kirishi

- 1. 52-moddaning 1-bandida eslatib o'tilgan davlatlardan beshtasi mazkur Konvensiyani ratifikatsiya qilish, qabul qilish yoki tasdiqlash shartisiz imzolagandan keyin yoki o'zlarining ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash yoki qo'shish to'g'risidagi hujjatlarini saqlashga topshirgandan keyin olti oy o'tib, mazkur Konvensiya kuchga kiradi.**
- 2. 52-moddaning 1-bandida eslatib o'tilgan beshta davlatlar uni ratifikatsiya qilish, qabul qilish yoki tasdiqlash shartisiz imzolagandan keyin yoki o'zlarining ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash yoki qo'shish to'g'risidagi hujjatlarini saqlashga topshirgandan keyin mazkur Konvensiya keyinchalik barcha Ahdlashuvchi tomonlar uchun ular o'zlarining ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash yoki qo'shish to'g'risidagi hujjatlarini saqlashga topshirgan kundan olti oy o'tib kuchga kiradi.**
- 3. Mazkur Konvensiyaga bo'lgan o'zgartirishlar kuchga kirgandan keyin saqlashga topshirilgan ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash yoki qo'shish to'g'risidagi har qanday hujjat mazkur Konvensiyaning o'zgartirilgan matniga taalluqli deb hisoblanadi.**
- 4. O'zgartirishlar qabul qilingandan keyin, lekin ular kuchga kirishidan oldin saqlashga topshirilgan har qanday shunday hujjat ushbu tuzatish kuchga kirgan kundan boshlab mazkur Konvensiyaning o'zgartirilgan matniga taalluqli deb hisoblanadi.**

54-modda

Denonsatsiya

- 1. Ahdlashuvchi tomonlarning har biri Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibiga yuborilgan notifikatsiya orqali mazkur Konvensiyani denonsatsiya qilishi mumkin.**
- 2. Bosh kotib bunday notifikatsiyani olgan kundan o'n besh oy o'tgandan keyin denonsatsiya kuchga kiradi.**
- 3. Denonsatsiya kuchga kirgan muddatga qadar jo'natuvchi mamlakatning bojxonasi tomonidan rasmiylashtirish uchun qabul qilingan XYT kitobchalarining haqiqiyligiga ushbu denonsatsiya ta'sir qilmaydi, va mazkur Konvensiyaning shartlariga ko'ra, kafolat birlashmalarining kafolatlari o'z kuchini yo'qotmaydi.**

55-modda

Amal qilinishini tugatish

Agar mazkur Konvensiya kuchga kirgandan keyin Ahdlashuvchi tomonlar bo'lgan davlatlarning soni ketma-ket o'n ikki oyning qandaydir davrida beshtadan kam bo'lsa, yuqorida ko'rsatilgan o'n ikki oylik davr o'tishi bilan mazkur Konvensiya o'z kuchini yo'qotadi.

56-modda

1959 yilgi XYT Konvensiyasining amal qilinishini tugatish

1. Mazkur Konvensiya kuchga kirgan paytdan boshlab mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari o'rtasidagi munosabatlarda u bilan 1959 yilgi XYT Konvensiyasi bekor qilinadi va almashtiriladi.
2. 1959 yilgi XYT Konvensiyasining shartlariga muvofiq, yo'l transport vositalari va konteynerlarga nisbatan berilgan ruxsat berish to'g'risidagi guvohtonmalar bunday transport vositalari va konteynerlar hanuzgacha ular dastlab tashishlarga ruxsat etilgan talablarga javob berishi shartida, bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashish uchun amal qilish muddati yoki uni har qanday uzaytirilishi davomida Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari tarafidan qabul qilinadi.

57-modda

Nizolarni hal qilish

1. Ikkita yoki undan ortiq Ahdlashuvchi tomonlar o'rtasida mazkur Konvensiya qoidalarini talqin qilish yoki qo'llashga nisbatan vujudga kelgan har qanday nizo, imkon qadar, bahslashuvchi tomonlar o'rtasida muzokaralar yo'li bilan yoki boshqa tartibga solish vositalari yordamida hal etilishi kerak.
2. Ikkita yoki undan ortiq Ahdlashuvchi tomonlar o'rtasida mazkur Konvensiya qoidalarini talqin qilish yoki qo'llashga nisbatan vujudga kelgan, mazkur moddaning 1-bandida nazarda tutilgan usullarda hal etish imkoni bo'lmagan har qanday nizo, tomonlarning bittasi tarafidan quyidagi tarzda tuzilgan arbitraj sudiga topshiriladi: nizoning har bir ishtirokchisi arbitrni tayinlaydi, va bu arbitrlar keyinchalik rais bo'ladigan boshqa arbitrni tayinlaydi. Agar iltimosnoma olingan kundan boshlab uch oy o'tib ishtirokchilardan biri arbitrni tayinlamagan bo'lsa yoki arbitrlar raisni tayinlamagan bo'lsa, tomonlarning har qandayi arbitr yoki arbitraj sudining raisi tayinlanishini so'rab, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibiga murojaat qilishi mumkin.
3. 2-bandning qoidalariga muvofiq tayinlangan arbitraj sudining qarori bahslashuvchi tomonlar uchun majburiy kuchga ega.
4. Arbitraj sudi o'zining tartib qoidalarini belgilaydi.
5. Arbitraj sudining qarorlari ko'pchilik ovoz bilan qabul qilinadi.
6. Arbitraj qarorini talqin qilishga va bajarishga nisbatan bahslashuvchi tomonlar o'rtasida vujudga kelishi mumkin bo'lgan har qanday kelishmovchiliklar har qanday tomon tarafidan ushbu qarorni chiqargan arbitraj sudiga ko'rib chiqish uchun topshirilishi mumkin.

58-modda

Shartlar

1. Mazkur Konvensiyani imzolash yoki ratifikatsiya qilish yoki unga qo'shilish paytida har qanday davlat o'zini mazkur Konvensiyaning 57-moddasidagi 2-6-

bandlariga bog‘lanmagan deb hisoblashini e‘lon qilishi mumkin. Shunday shart qilgan Ahdlashuvchi tomonga nisbatan boshqa Ahdlashuvchi tomonlar ushbu bandlar bilan bog‘lanmaydi.

2. Mazkur moddaning 1-bandiga muvofiq shart qilgan har bir Ahdlashuvchi tomon Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibiga yo‘llangan notifikatsiya orqali istalgan vaqtda ushbu shartni qaytarib olishi mumkin.

3. Mazkur moddaning 1-bandida nazarda tutilgan shartlardan tashqari boshqa hech qanday shartlar ushbu Konvensiyaga kiritilmaydi.

58-bis modda

Ma'muriy qo'mita

Mazkur bilan tarkibiga barcha Ahdlashuvchi tomonlar kiradigan Ma'muriy qo'mita tashkil etiladi. Uning tarkibi, funksiyalari va tartib qoidalari 8-ilovada bayon etilgan.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

58-ter modda

XYT Ijroiya kengashi

Ma'muriy qo'mita XYT Ijroiya kengashini Konvensiya va Qo'mita tarafidan unga yuklatilgan vazifalarni uning nomidan bajaruvchi yordamchi organ sifatida tashkil qiladi. Uning tarkibi, funksiyalari va tartib qoidalari 8-ilovada bayon etilgan.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

59-modda

Mazkur konvensiyaga o'zgartirishlarni kiritish tartibi

1. Mazkur Konvensiyaga bo‘lgan o‘zgartirishlar, jumladan ilovalar, mazkur moddada belgilangan tartibga muvofiq har qanday Ahdlashuvchi tomonning taklifi bo‘yicha kiritilishi mumkin.

2. Mazkur Konvensiyaga taklif qilingan har qanday o‘zgartirish barcha Ahdlashuvchi tomonlardan iborat bo‘lgan Ma'muriy qo'mita tomonidan 8-ilovada bayon etilgan tartiblar qoidalariga muvofiq ko‘rib chiqiladi. Ma'muriy qo'mitaning sessiyasida ko‘rib chiqilgan yoki ishlab chiqilgan va Qo'mita tarafidan ishtirok etganlar va ovoz beradiganlar sonining uchdan ikki qismi bilan ma'qullangan har qanday shunday o‘zgartirish Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibi tarafidan Ahdlashuvchi tomonlarga qabul qilish uchun yo‘llanadi.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

3. 60-moddada nazarda tutilgan hollardan tashqari, avvalgi bandga muvofiq tarqatilgan har qanday o‘zgartirish barcha Ahdlashuvchi tomonlar uchun ushbu taklif etilayotgan o‘zgartirish haqida xabar berilgan sanadan keyin o‘n ikki oylik muddat o‘tishi bilan uch oydan so‘ng kuchga kiradi, agar ushbu muddat mobaynida Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibi Ahdlashuvchi tomon hisoblangan qandaydir davlatdan taklif etilgan o‘zgartirishga nisbatan hech qanday e'tiroz olmagan bo‘lsa.

4. Taklif etilgan o'zgartirishga nisbatan mazkur moddaning 3-bandiga muvofiq taqdim etilgan e'tiroz bo'lganida, o'zgartirish qabul qilinmagan deb hisoblanadi va shu sababli hech qanday choralar ko'rilmaydi.

60-modda

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 va 10-ilovalarga o'zgartirishlar kiritishning alohida tartibi

1. 59-moddaning 1 va 2-bandlariga muvofiq ko'rib chiqilgan, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 va 10-ilovalarga taklif etilgan har qanday o'zgartirish u qabul qilinishi paytida Ma'muriy qo'mita tomonidan o'rnatilgan muddatda kuchga kiradi, agar Ma'muriy qo'mita tomonidan o'rnatilgan ertaroq muddatgacha xuddi o'sha paytda Ahdlashuvchi tomonlar bo'lgan davlatlarning beshdan bir qismi yoki beshtasi, bunda ikkita raqamlardan eng kichigi inobatga olinadi, Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibini ushbu o'zgartirishga e'tirozi borligi haqida xabardor qilmasa. Ma'muriy qo'mita tomonidan mazkur bandda eslatib o'tilayotgan muddatlarni belgilanishi ishtirok etayotgan va ovoz beradiganlarning ko'pchilik uchdan ikki qismi bilan amalga oshiriladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.27, 2006 yil 12 avgustda kuchga kirgan)

2. Yuqorida 1-bandda bayon etilgan tartibga muvofiq qabul qilingan har qanday o'zgartirish kuchga kirishida barcha Ahdlashuvchi tomonlar uchun ushbu o'zgartirish taalluqli bo'lgan har qanday avvalgi qoidalarni o'rnini bosadi.

61-modda

Takliflar, xabarlar va e'tirozlar

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibi mazkur Konvensiyaning 52-moddasidagi 1-bandda eslatib o'tilgan barcha Ahdlashuvchi tomonlarni va barcha davlatlarni yuqorida keltirilgan 59 va 60-moddalarga muvofiq qilingan barcha takliflar, xabarlar yoki e'tirozlar haqida va har bir o'zgartirishning kuchga kirish muddati haqida xabardor qiladi.

62-modda

Oayta ko'rib chiqish konferensiyasi

1. Ahdlashuvchi tomon hisoblangan har qanday davlat, Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibini xabardor qilish yo'li bilan mazkur Konvensiyani qayta ko'rib chiqish maqsadida konferensiya chaqirilishini so'rashi mumkin.

2. 52-moddaning 1-bandida eslatib o'tilgan barcha Ahdlashuvchi tomonlar va barcha davlatlar taklif etiladigan qayta ko'rib chiqish konferensiyasi Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibi tarafidan chaqiriladi, agar Bosh kotib tarafidan xabardor qilingan sanadan keyin olti oy o'tib Ahdlashuvchi tomonlar hisoblangan davlatlarning kamida choragi uni ushbu iltimosga rozi ekanligi haqida xabardor qilsa.

3. 52-moddaning 1-bandida eslatib o'tilgan barcha Ahdlashuvchi tomonlar va barcha davlatlar taklif etiladigan qayta ko'rib chiqish konferensiyasi shuningdek,

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibi tarafidan Ma'muriy qo'mitadan shu kabi iltimosnomani olgan holatda ham chaqiriladi. Ma'muriy qo'mita Qo'mitadagi ko'pchilik ishtirok etuvchilar va ovoz beruvchilar bilan bunday iltimos bilan murojaat qilish yoki qilmaslik borasida qaror qabul qiladi.

4. Agar mazkur moddaning 1 yoki 3-bandlariga muvofiq konferensiya chaqiriladigan bo'lsa, Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibi bu haqda barcha Ahdlashuvchi tomonlarni xabardor qiladi va unga uch oylik muddatda Konferensiyada ko'rib chiqilishini istaydigan takliflarni taqdim etishlarini so'raydi.

Konferensiya ochilishidan kamida uch oy oldin Bosh kotib barcha Ahdlashuvchi tomonlarga Konferensiyaning dastlabki kun tartibini, hamda ushbu takliflarning matnini xabar qiladi.

63-modda

Bildirishnomalar

61 va 62-moddalarda nazarda tutilgan bildirishnomalar va xabarlardan tashqari, Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibi 52-moddada ko'rsatilgan barcha davlatlarni quyidagilar borasida xabardor qiladi:

- a) 52-moddaga muvofiq imzolash, ratifikatsiya qilish, qabul qilish, tasdiqlash va qo'shish to'g'risida;
- b) 53-moddaga muvofiq mazkur Konvensiyani kuchga kirish sanalari to'g'risida;
- c) 54-moddaga muvofiq denonsatsiyalar to'g'risida;
- d) 55-moddaga muvofiq mazkur Konvensiyani amal qilishi tugashi to'g'risida;
- e) 58-moddaga muvofiq qo'yilgan shartlar to'g'risida.

64-modda

Asl matni

1976 yil 31 dekabrda keyin mazkur Konvensiya matnining asli saqlash uchun Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh kotibiga topshiriladi, u tegishli tarzda tasdiqlangan nusxalarini Ahdlashuvchi tomonlarning har biriga va 52-moddaning 1-bandida ko'rsatilgan, Ahdlashuvchi tomon hisoblanmagan har bir davlatga yuboradi.

SHUNGA GUVOHLIK QILIB, quyida imzo qo'yganlar, shunga tegishli tarzda vakolatlanganlar, mazkur Konvensiyani imzoladik.

Bir ming to'qqiz yuz yetmish beshinchi yil o'n to'rtinchi noyabrda Jenevada, ingliz, rus va fransuz tillarida bitta nusxadan TUZILGAN, barcha uchta matn ham teng darajada asl hisoblanadi.

2.2. 1975 yilgi XYT KONVENSIYASIGA ILOVALAR

(tushuntirish xatlari va sharhlar ham kiritilgan)

1-ilova

XYT KITOBCHASINING MODELI*

1 VARIANT

1. XYT kitobchasi fransuz tilida chop etiladi, muqovasining bet tomonidan tashqari, uning rubrikalari shuningdek, ingliz tilida ham chop etiladi; "XYT kitobchasidan foydalanish qoidalari" ushbu muqovaning 3 sahifasida ingliz tilida ham beriladi. Bayonnoma shuningdek, orqa tarafida fransuz tilidan tashqari zarur bo'lgan har qanday tilda ham chop etilishi mumkin.

(ECE/TRANS/17/Amend.18, 1995 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

3. Mintaqaviy kafolatlar tizimi doirasida XYT operatsiyalari uchun qo'llaniladigan kitobchalar Birlashgan Millatlar Tashkilotining boshqa istalgan tilida chop etilishi mumkin, muqovasining birinchi sahifasi bundan mustasno, uning rubrikalari shuningdek, ingliz va fransuz tillarida chop etiladi. Muqovaning ikkinchi sahifasida "XYT kitobchalaridan foydalanish qoidalari" Birlashgan Millatlar Tashkilotining istalgan rasmiy tilida chop etiladi, muqovaning uchinchi sahifasida esa- shuningdek, ingliz va fransuz tillarida chop etiladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.7, 1986 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

2 VARIANT

3. 6-ilovaning 0.8.3 tushuntirish xatiga muvofiq ularga nisbatan kafolat birlashmasidan yanada yuqoriroq kafolat talab etilishi mumkin bo'lgan alkogolli ichimliklar va tamaki mahsulotlarini tashishga nisbatan bojxona xodimlari muqovasida va barcha yirtma varaqalarida aniq qilib "TAMAKI MAHSULOTLARI/ALKOGOLLI ICHIMLIKLAR" degan yozuv tushirilgan XYT kitobchasi taqdim etilishini talab qilishlari kerak. Bundan tashqari, bunday kitobchalarda, kamida ingliz va fransuz tillarida, kitobcha muqovasining 2 sahifasidan keyin kitobchaga kiritilgan alohida varaqada ko'rsatilgan kafolat taalluqli bo'lgan tamaki mahsulotlari va alkogolli ichimliklarning toifasi haqida batafsil ma'lumot bo'lishi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.17, 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

* "XYT kitobchasi" nomi "karnet TIR" nomiga mos keladi

XYT kitobchasining modeliga tushuntirish xati

1.10. c) XYT kitobchasidan foydalanish qoidalari

Yuk manifestiga birlashtirilgan yuklash varaqalaridan foydalanish

XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarining 10 c) qoidasi manifestda barcha tashiladigan yuklarni yozish uchun joy yetarli bo'lsa ham, XYT kitobchasiga ilova sifatida yuklash varaqalaridan foydalanishga imkon beradi. Biroq, bunga faqat yuklash varaqalarida yuk manifesti talab etadigan barcha ma'lumotlar qulay o'qiladigan va aniq shaklda keltirilgan va 10 c) qoidalarining barcha boshqa qoidalariga rioya qilingan holatlardagina yo'l qo'yiladi. (ECE/TRANS/17/Amend.2, 1980 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

XYT kitobchasining namunasiga sharh

Qo'shimcha hujjatlarni ilova qilish usullari

Agar XYT kitobchasidan foylanish qoidalarining 10 c) va 11 qoidalariga muvofiq qo'shimcha hujjatlar ilova qilinishi zarur bo'lganida, bunday hujjatlar XYT kitobchasining muqovasiga yoki bevosita yirtma varaqalariga stepler yoki boshqa moslamalar yordamida hujjatlarni ajratish XYT kitobchasida iz qoldiradigan tarzda birlashtirilishi kerak. (TRANS/WP.30/139, 43-band; TRANS/WP.30/AC.2/29, 3-ilova; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Yuk manifestida yuklarni ta'riflash (yirtma varaqalarning 9-11 ustunlari)

Bojxona organlari va XYT kitobchalarini saqlovchilar XYT kitobchasidan foydalanish qoidalariga qat'iy rioya qilishlari kerak. Zarur holatlarda yuklarning ta'rifini o'z ichiga olgan qo'shimcha hujjatlar XYT kitobchasiga birlashtiriladi, va yirtma varaqaning 8-ustuniga tegishli belgi kiritiladi. Yuklarning tijorat ta'rifida XYT kitobchalaridan foydalanib tashiladigan yuklarni almashtirish imkonini istisno qiluvchi zarur bo'lgan minimum ma'lumotlar bo'lishi kerak. (TRANS/GE.30/45, 12-15-bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Yuklarning qiymatini deklaratsiya qilish

Yukning qiymati ko'rsatilmagan dalil yuklar bojxona organlari tomonidan ushlab turilishiga asos bo'lolmaydi. (TRANS/GE.30/17, 44-band)

XYT operatsiyasini to'xtatish

XYT operatsiyasi tugatilishini tasdiqlash uchun №2 yirtma varaqaning 24-28 ustunlarida talab etiladigan yozuvlarga qo'shimcha sifatida bojxona organlarining faqat bitta shtampini va mansabdor shaxsning bitta imzosini qo'yish zarur va yetarli hisoblanadi. Yirtma varaqalarda, koreshoklarda va muqovaning birinchi sahifasida bojxona organlaridan tashqari boshqa hech qanday organlar shtamplar va imzolarni qo'yishga haqli emas. Vakolatli organlar tarafidan №2 yirtma varaqa koreshogini to'ldirilishi, jumladan bitta bojxona muhri, sana va bojxona organlari vakolatli shaxsining imzosi, XYT kitobchasini saqlovchi va kafolat birlashmasi uchun XYT operatsiyasi shart bilan yoki shartsiz tugatilganligi dalilining ko'rsatkichi hisoblanadi. (TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Koreshokdagi bojxona shtamlari

Ba'zidatranzit davlatlari bojxona organlarining mansabdor shaxslari XYT kitobchasining koreshoklarida Konvensiyaning qoidalari talab qilgan shtamlarni qo'ymaydi. Bunday holatlar juda istalmagan bo'lsa-da, XYT kitobchasi keyingi kirish bojxonasi (oraliq bojxona) tomonidan rasmiylashtirishga qabul qilinganda XYT tashishning haqiqiylikini xavf ostiga qo'ymaydi.

(TRANS/WP.30/135, 57-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

Sariq yirtilmaydigan varaqadagi bojxona shtamlari

Ayrim davlatlarning bojxona organlari sariq yirtilmaydigan varaqani to'ldirishni talab qiladi, u XYT kitobchasiga faqat kitobchani jo'natuvchi davlatda to'ldirish oson bo'lishi uchun kiritiladi va bojxona organlari foydalanishi uchun mo'ljallanmaydi. Sariq varaqada ushbu ustunlarni to'ldirish talab etilmasligini aniq ko'rsatish uchun yirtilmaydigan varaqaning 13-15, 17, 23 va 28 ustunlarini, hamda koreshokning 6 ustunini chizib qo'yish tavsiya etiladi.

(TRANS/WP.30/139, 48 va 49-bandlar)

XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarini turli tillarda takrorlash

XYT kitobchasidagi yuk manifestining orqa tarafida (bojxona maqsadlari uchun emas) bojxona organlariga istisno tariqasida, masalan, quyidagi axborotdan foydalanish tavsiya etiladi, agar u ularni qondirish uchun taqdim etilgan bo'lsa.

(TRANS/WP.30/159, 45-band)

XYT operatsiyasi to'xtatilishining boshqa isbotlash shakllari

XYT operatsiyasini tegishli tarzda to'xtatilganligining muqobil isbotini olish maqsadida, bojxona organlariga, istisno tariqasida, quyidagi axborotdan foydalanish tavsiya etiladi, agar u ularni qondirish uchun berilgan bo'lsa:

- *mazkur XYT tashish davom etayotgan boshqa Ahdlashuvchi tomon tarafidan rasmiylashtirilgan, ko'rib chiqiladigandan keyingi XYT operatsiyasi to'xtatilishining har qanday rasmiy guvohnomasi yoki tasdig'i, yoxud tegishli yukni boshqa bojxona tartibi sharoitlariga yoki boshqa bojxona nazorati tizimiga o'tishining, masalan, erkin muomala uchun uni tozalashning tasdig'i.*
- *XYT kitobchasida shunday Ahdlashuvchi tomonlar bojxona organlarining tegishli tarzda qo'yilgan muhrlari bilan №1 yoki №2 koreshoklari yoki Konvensiyaning 6-moddasida ko'rsatilgan xalqaro tashkilot tarafidan taqdim etiladigan ularning nusxalari, bu tashkilot ushbu nusxa aslidan ko'chirilganligini tasdiqlab berishi kerak.*

(TRANS/WP.30/159, 38-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova va Corr. 3)

Qilingan shartlar haqida belgi

Bojxona organlari XYT operatsiyasi to'xtatilishiga nisbatan har qanday shartni deyarli aniq bayon etishlari va XYT kitobchasida №2 yirtma varaqadagi 27-ustunni to'ldirish va №2 koreshokdagi 5 rubrikada "R" harfini qo'yish orqali, hamda bunday holatlarda XYT kitobchasining bayonnomasini to'ldirish orqali ushbu shartning mavjudligini ko'rsatishlari lozim.

(TRANS/GE.30/8, 12-band; TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

XYT kitobchasining namunasi va XYT kitobchasining tayyorlanadigan va amaliyotda tarqatiladigan blankalari

XYT kitobchalari blankalarini qalbakilashtirishni qiyinlashtirish va ularni tarqatish va qayd etishni soddalashtirish maqsadida, ushbu tayyorlanadigan va amaliyotda tarqatiladigan blankalarda XYT kitobchasining namunasi keltirilgan 1-ildoda aks ettirilmagan identifikatsiya raqami va varaqa raqami, shtrix kodlar va boshqa maxsus himoya belgilar kabi tafsilotlar va belgilar bo'lishi mumkin. Ko'rsatilgan qo'shimcha tafsilotlar va belgilar XYT Ma'muriy qo'mitasi tomonidan ma'qullanadi.

(TRANS/WP.30/192, 26-band; TRANS/WP.30/AC.2/59, 46-band va 5-ilova)

XYT kitobchasini to'ldirilishi

XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarining 10 b)-bandi barcha sahifalardagi ma'lumotlarni o'qish qulay bo'lishi sharti bilan XYT kitobchasini qo'lda to'ldirishni taqiqlamaydi.

(TRANS/WP.30/200, 77-band)

Yirtma varaqaning 26 ustunini va XYT kitobchasining №2 koreshogidagi 3-bandini to'ldirish

Yuk tushirilgandan keyin yuqorida eslatib o'tilgan ustunlar chiqib ketish (oraliq) bojxonasida emas, faqat belgilangan joyning bojxonasida to'ldirilishi tavsiya etiladi.

(TRANS/WP.30/AC.2/69, 61-band va 4-ilova;

TRANS/WP.30/AC.2/2003/9, 11-band)

Jo'natish joyi yoki belgilangan joyning bir nechta bojxonalari mavjudligi holatida qo'shimcha varaqalardan foydalanish

XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarining 6-bandiga muvofiq jo'natish joyi yoki belgilangan joyning har bir qo'shimcha bojxonasi uchun ikkita qo'shimcha varaqa talab etiladi. 0.1 b) tushuntirish xatiga ko'ra, ikkita ketma-ket joylashgan bojxonalar o'rtasida amalga oshiriladigan XYT tashishining har bir milliy qismi, ularning mavqeidan qat'iy nazar, XYT operatsiyasi sifatida ko'rilishi mumkin. Uzluksiz bojxona nazoratini ta'minlash uchun №1/№2 yirtma varaqalarning bitta to'plamini ishlatish va har bir XYT operatsiyasi uchun alohida yakunlash tartibini qo'llash tavsiya etiladi. Agar jo'natish joyining bir nechta bojxonalari bo'lsa, unda jo'natish joyning keyingi bojxonasida (keyingi bojxonalari) nafaqat yangi XYT operatsiyasi boshlanadi, balki XYT kitobchasining tegishli №2 yirtma varaqasi va №2 koreshogini to'ldirish orqali avvalgi XYT operatsiyasini yakunlanishi tasdiqlanadi. Shunday qilib, jo'natish joyining keyingi bojxonasi (keyingi bojxonalari) shuningdek, jo'natish joyining avvalgi bojxonalari orqali yuklarga nisbatan belgilangan joy yoki chiqib ketish bojxonasining (oraliq bojxonasi) rolini o'ynaydi. Bu shuningdek, belgilangan joyning bir nechta bojxonalari mavjud bo'lgan mutatis mutandis holatiga ham taalluqli. Belgilangan joyning avvalgi bojxonasi (avvalgi bojxonalari) nafaqat avvalgi XYT operatsiyasi to'xtatilishini tasdiqlaydi, balki XYT kitobchasining №1 yirtma varaqasini va №1 koreshogini to'ldirish orqali yangi XYT operatsiyasini boshlaydi. Shunday qilib, belgilangan joyning avvalgi bojxonasi (avvalgi bojxonalari) shuningdek, belgilangan joyning keyingi bojxonasiga (keyingi bojxonalari) yuboriladigan yuklarga

nisbatan jo'natish joyi yoki kirish bojxonasini (oraliq bojxonasi) rolini o'ynaydi.

*(TRANS/WP.30/AC.2/2003/13, 25-band va ilova;
TRANS/WP.30/AC.2/71, 68-band va 2-ilova)*

XYT tartibiga muvofiq tashiladigan yuklarni qandaydir Ahdlashuvchi tomon hududiga olib kirish rad etilganda XYT kitobchasidan foydalanish

Agar istisno vaziyatlarda vakolatli organlar ularning mamlakatiga XYT tartibiga muvofiq tashiladigan yuklar olib kirilishini rad etish to'g'risida qaror qabul qilsa, unda bojxona organlariga qolgan barcha №1/2 yirtma varaqalarning "Rasmiy foydalanish uchun" ustunida bunday qaror qabul qilinishiga olib kelgan aniq sababni, jumladan, ushbu qaror asoslangan ichki yoki xalqaro qonunchilikning qoidasiga (qoidalariga) bo'lgan aniq havolani batafsil ko'rsatish qat'iy tavsiya etiladi.

*Bundan tashqari, bojxona organlari tegishli №1 va 3 koreshoklarning 5-ustunida quyidagi yozuvni qilishi lozim: "Olib kirish rad etilgan".
(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2011/4 va ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 35-band)*

XYT kitobchasi modelining 1-varianti uchun havolalar ro'yxati

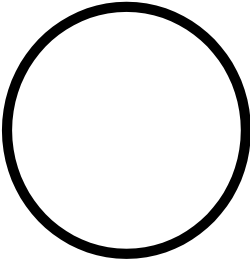

ECE/TRANS/17/Amend.26, 2006 yil 1 aprelda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.10, 1989 yil 23 mayda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.7, 1986 yil 1 avgustda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.2, 1980 yil 1 oktabrda kuchga kirgan

XYT kitobchasi modelining 2-varianti uchun havolalar ro'yxati

ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.26, 2006 yil 1 aprelda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.21, 2002 yil 12 mayda kuchga kirgan
ECE/TRANS/17/Amend.17, 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 1

Muqovaning 1-sahifasi

<p>(Xalqaro tashkilotning nomlanishi)</p> <h2>XYT KITOBCHASI*</h2> <p>..... varoq No</p>	
<p>1. Jo'natish joyi bo'ixonasi tomonidan _____ gacha qabul qilinishi mumkin</p> <p>2. Berildi (kim tomonidan)</p> <p>_____</p> <p>(hujjatni beruvchi birlashmaning nomlanishi)</p> <p>3. Saqlovchi</p> <p>_____</p> <p>(identifikatsion raqam, nomlanishi, manzili, mamlakati)</p> <p>4. Hujjatni berayotgan birlashma vakilining imzosi, va ushbu birlashmaning muhri</p> <p>5. Xalqaro tashkilot raisining imzosi</p> <p style="text-align: center;"></p>	
<p>11. Boshqa mulohazalar</p> <p>_____</p>	<p>(Saqlovchi tomonidan kitobchani qo'llashgacha to'ldiriladi)</p> <p>6. Jo'natish mamlakati(lari) ⁽¹⁾</p> <p>_____</p> <p>7. Mo'ljallanish mamlakati(lari) ⁽¹⁾</p> <p>_____</p> <p>8. Yo'l-transport vositasining(tarining) qayd raqami(lari) ⁽¹⁾</p> <p>_____</p> <p>9. Yo'l-transport vositasiga(lariga) ruxsat berish to'g'risida Guvohnoma(-) (raqami va sanasi) ⁽¹⁾</p> <p>_____</p> <p>10. Konteynerning(larning) taniqlik raqami(lari) ⁽¹⁾</p> <p>_____</p> <p>12. Kitobcha saqlovchisining imzosi</p> <p>_____</p>

[1-ilova

3-sahifa]

* * Birlashgan Millatlar Tashkilotining Yevropa iqtisodiy komissiyasi rahbarligi ostida ishlab chiqilgan 1975 yildagi XYT konvensiyasiga 1-ilova

⁽¹⁾ Kerak bo'lmagani o'chirib tashlansin

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 1

Muqovaning 2-sahifasi

[1-ilova
4-sahifa]

XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANISH QOIDALARI

A. Umumiy qoidalar

- Berilishi:** XYT kitobchasi jo'natilish mamlakatida yoki saqlovchi joylashgan joy yoki doimiy manzilgohiga ega bo'lgan o'sha mamlakatda beriladi.
- Tili:** XYT kitobchasi frantsuz tilida chop etiladi, muqovasining bet tomonidan tashqari, uning rubrikalari shuningdek, ingliz tilida ham chop etiladi. "XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarini" ushbu muqovaning 3 sahifasida ingliz tilida ham beriladi. Bundan tashqari, boshqa tillarga bosma matnni tarjimalari bilan qo'shimcha sahifalar qo'shilgan bo'lishi ham mumkin. Mintaqaviy kafolatlar tizimi doirasida XYT operatsiyalari uchun qo'llaniladigan kitobchalar Birlashgan Millatlar Tashkilotining boshqa istalgan tilida chop etilishi mumkin, muqovasining birinchi sahifasi bundan mustasno, uning rubrikalari shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi. Muqovaning ikkinchi sahifasida "XYT kitobchalaridan foydalanish qoidalarini" Birlashgan Millatlar Tashkilotining istalgan rasmiy tilida chop etiladi, muqovaning uchinchi sahifasida esa shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi.
- Amal qilish muddati:** XYT kitobchasi, agar u hujjatni beruvchi birlashma tomonidan o'rnatilgan muddatda jo'natish joyi bo'yxonasida rasmiylashtirilgan bo'lsa, mo'ljallanish joyi bo'yxonasida XYT tashishni yakunlanguniga qadar amal qiladi (muqovaning old tarafi 1-rubrikasi).
- Kitobchalar soni:** Transport vositalarining tarkibi uchun (ulangan transport vositalari) yoki bir transport vositasiga yoki transport vositalarining sostaviga yuklangan bir nechta konteynerlar uchun bir dona XYT kitobchasi berilishi mumkin (shuningdek quyida 10 d) bandni ko'ring).
- Jo'natish joyi va mo'ljallanish joyi bo'yxonalari soni:** XYT kitobchasini qo'llash bilan tashishlarning yo'nalishlari jo'natish va mo'ljallanish joyining bir nechta bo'yxonalari orqali o'tishi mumkin; biroq jo'natish va mo'ljallanish bo'yxona joylarining umumiy miqdori to'rtadan oshmasligi kerak. XYT kitobchasi, faqat, agar uni qabul qilish haqidagi belgini barcha jo'natish joylari bo'yxonalari qilganligining shunday holatidagina mo'ljallanish joyi bo'yxonalariga taqdim etilgan bo'lishi mumkin (shuningdek quyida 10 e) qoidani ko'ring).
- Varaqalar soni:** Agar tashish yo'nalishi faqat bir jo'natish joyi bo'yxonasida va bir mo'ljallanish joyi bo'yxonasida orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda XYT kitobchasida, hech bo'lmaganida, jo'natish mamlakati uchun 2 varaq, mo'ljallanish mamlakati uchun 2 varaq va tashish hududi orqali amalga oshiriluvchi har bir boshqamamlakat uchun 2 varaq bo'lishi kerak. Jo'natish (mo'ljallanish) joyining har bir qo'shimcha bo'yxonalari uchun qo'shimcha 2 varaq talab etiladi.
- Bo'yxonalarda taqdim etilishi:** XYT kitobchasi har bir jo'natish joyi bo'yxonasida, har bir oraliq bo'yxonasida va mo'ljallanish joyining har bir bo'yxonasida yo'l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki konteyner(lar) bilan birgalikda taqdim etilishi kerak. Jo'natish joyining oxirgi bo'yxonasida bo'yxona shaxsi yo'nalishning qolgan qismida qo'llaniladigan barcha yirtma varaqalarda yuk manifesti ostida imzo va sanali shtempelni qo'yadi. (17-rubrika).

B. XYT kitobchasini to'ldirish usuli

- Tuzatishlar, dog'lar:** XYT kitobchalarida na tuzatishlar, na dog'lar bo'lmagligi kerak. Barcha tuzatishlar xato ko'rsatishlarni o'chirish va zarurat holatlarda o'rnatilgan tarzdagi ko'rsatishlarni qo'shish yo'li bilan amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Har qanday tuzatish uni qilgan shaxs tomonidan tasdiqlanishi va bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlab berilishi kerak.
- Ro'yxatdan o'tishga taaluqli ma'lumotlar:** Agar milliy qonunchilik qoidalarini bilan tirkamalarning va yarim tirkamalarning ro'yxatdan o'tkazilishi ko'zda tutilmagan bo'lsa, u holda ro'yxatdan o'tish raqami o'rniga tanituvchi yoki zavod raqamini ko'rsatish kerak.
- 10. Manifest:**
 - Manifest, agarda bo'yxona organlari boshqa tilni qo'llanilishiga ruxsat bermasa, jo'natish mamlakati tilida to'ldiriladi. Tashish amalga oshirilayotgan boshqa mamlakatlarning bo'yxona organlari manifestini ularning tillariga tarjimasini talab qilish huquqini o'zlarida qoldiradi. Ushbu talab bilan chaqirilgan tutilib qolishlardan saqlanish maqsadida, tashuvchilarga o'zlarining tasarruflarida o'rnatilgan tarzdagi tarjimalarga ega bo'lish tavsiya etiladi.
 - Manifestga kiritilgan ko'rsatmalar ular qulay o'qiladigan bo'lishi uchun shunday tarzda mashinkada chop etilgan yoki gektografialangan bo'lishi kerak. O'qib bo'lmaydigan qilib to'ldirilgan varaqalar bo'yxona organlari tomonidan qabul qilinmaydi.
 - Yirtma varaqalarga xuddi shunday namunadagi manifest ham yoki manifestda keltiriluvchi barcha ma'lumotlarni ko'rsatish bilan tijorat hujjatlari ilova qilinishi mumkin. Bunday holatda barcha yirtma varaqalarga quyidagi ma'lumotlarni kiritish kerak bo'ladi: i) qo'shimcha varaqalar soni (8-rubrika); ii) yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi, hamda ushbu qo'shimcha varaqalarda sanab o'tilgan yuklarning sof og'irligi (9-11-rubrikalar).
 - Agar XYT kitobchasi transport vositalari sostavida yoki bir nechta konteynerlarga berilgan bo'lsa, manifestda har bir transport vositasining yoki har bir konteynerning ichida saqlanuvchilarni alohida ko'rsatish kerak. Ushbu ko'rsatmaga transport vositasining ro'yxatdan o'tish raqami yoki konteynerning tanitish raqami oldin kiritilishi kerak.
 - Agar tashish yo'nalishi bir nechta jo'natish yoki mo'ljallanish joylarining bo'yxonalari orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda rasmiylashtirish uchun qabul qilingan yuklarga yoki har bir bo'yxona uchun mo'ljallangan yuklarga nisbatan taaluqli yozuvlar, shuningdek, bir-biridan alohida manifestga kiritilgan bo'lishi kerak.
- 11. Qadoqlash varaqalari, fotosuratlar, sxemalar va hokazo:** Agar og'ir va yirik yoki katta hajmli yuklarni tanitish uchun bo'yxona organlari shunga o'xshash hujjatlar XYT kitobchasiga ilova qilinishini, oxirgilar bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlangan va kitobcha muqovasining 2-sahifasiga birlashtirib qo'yilishini talab qiladi. Bundan tashqari, barcha yirtma varaqalarda 8-rubrikasida ushbu hujjatlarni sanab o'tish kerak.
- 12. Imzo:** Barcha yirtma varaqalarda (14 va 15-rubrikalar) sana va XYT kitobchasining saqlovchisining yoki uning vakilining imzosi qo'yilgan bo'lishi kerak.

C. Yo'l-transport hodisalari

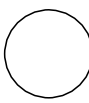
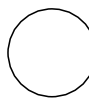

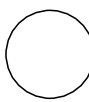
- Agar yo'lda bo'yxona plombalari va muhrlari tasodifan shikastlangan yoki yuk nobud bo'lgan yoki buzilgan bo'lsa, tashuvchi bo'yxona organlariga, agar bundaylar yaqin masofada joylashgan bo'lsa, yoki, aks holda, u joylashgan mamlakatning boshqa vakolatli organlariga zudlik bilan murojaat qilishi kerak. Oxirgilar iloji boricha qisqa muddatda XYT kitobchasida keltirilgan bayonnomani tuzadi.
- Agar yo'l-transport hodisasi oqibatida yukni boshqa transport vositasiga yoki boshqa konteynerga qayta yuklash zarur bo'lsa, u holda bunday qayta yuklash yuqorida ko'rsatilgan 13-banddagi organlardan birining vakili ishtirokida amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Ushbu organ bayonnomani tuzadi. Agar XYT kitobchasida "og'ir va yirik yoki katta hajmli yuklar" zikr etilmagan bo'lsa, u holda yuklar qayta yuklangan transport vositasi va konteyner(lar) bo'yxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat etilgan bo'lishi kerak. Bundan tashqari, bayonnomada aks ettirilgan bo'yxona muhrlari va plombalari aks ettirilgan bo'lishi kerak. Biroq, tashish uchun ruxsat berilgan transport vositasi yoki konteynerning mavjud bo'lmagligida yuklar ruxsat berilmagan transport vositasiga yoki konteynerga, agar u yetarlicha ishonchli bo'lsa, qayta yuklangan bo'lishi mumkin. Ushbu oxirgi holatda yo'nalish bo'yicha keyin joylashgan mamlakatlarning bo'yxona organlari XYT kitobchasini qo'llash bilan ushbu transport vositasida yoki konteynerda yuklarni keyinchalik tashilishiga ularga ruxsat berish mumkinligini ham hal etadi.
- Butun yukni yoki uning qismini zudlik bilan tushirib olinishini talab etuvchi bevosita tahdid soluvchi xavflar holatida, tashuvchi yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlarning aralashuvini so'ramasdan va kutmasdan zarur bo'lgan choralarini o'z ixtiyori bilan qabul qilishi mumkin. Bunday holatda u transport vositasini yoki konteynerni yoki yukni saqlab qolish manfaatida harakat qilishga majbur bo'lganligini isbotlarini keltirishi kerak, va zudlik bilan majburiy xarakterdagi shoshilinch choralarini qabul qilish bo'yicha dalillarni aniqlash, yukni tekshirish, transport vositasiga yoki konteynerga plombalarni tushirish va bayonnomani tuzish uchun yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlardan birini xabardor qilishi kerak.
- Bayonnomani yukning mo'ljallanish joyidagi bo'yxonaga yetib borishiga qadar XYT kitobchasini ichida qolishi kerak.
- Birlashmalarga XYT kitobchasini ichiga kiritilgan namunadan tashqari tashuvchilarga tashish yo'nalishi o'tuvchi mamlakatlarning tilida(larida) tuzilgan bayonnomaning bir nechta blanklarini taqdim etish tavsiya etiladi.

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 1

[1-Illova
5-sahifa
(oq)]

YIRTMA VARAQ № 1 SAHIFA 1		1. XYT KITOBCHASI No	
2. Jo'natish joyi bojxonasi(lari) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Xalqaro tashkilotning nomi	
Rasmiy foydalanish uchun		4. Kitobcha saqlovchisi (identifikatsion raqami, nomi, manzili va mamlakati)	
		5. Jo'natiluvchi mamlakat(lar)	6. Mo'ljallangan mamlakat(lar)
7. Yo'l-transport vositaning(larining) ro'yxatdan o'tish raqami(lari)		8. Manifestga birlashtiriladigan hujjatlar	
YUK MANIFESTI			
9. Yuk bo'lim(lar)i yoki konteyner(lar) (b) Taniqlik belgilari yoki yuk joylari yoki predmetlarning raqamlari		10. Yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi; yuklar	
		11. Brutto og'irligi	16. Qo'yilgan plombalar yoki taniqlik belgilari (soni, identifikatsiya)
12. Belgilangan joyi manifestda yozilgan yuk joylarining umumiy soni: 1. Bojxona 2. Bojxona 3. Bojxona		13. Yuqoridagi 1-12 ustunlarda keltirilgan ma'lumotlar aniq va to'liq deb ta'kidlayman 14. Joyi va sanasi 15. Saqlovchi yoki uning vakilining imzosi	17. Jo'natish joyining bojxonasi Bojxona mansabdor shaxsining imzosi va sana bilan bojxona shtempeli <div style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px; margin: 0 auto; border-radius: 50%;"></div>
18. Yuk bojxona rasmiylashtiruviga qabul qilinganligi haqida guvohnoma (jo'natish joyi bojxonasi yoki kirishdagi oraliq bojxona) ☐ 19. Qo'yilgan muhrlar va plombalar yoki taniqlik belgilari shikastlanmagan 20. Transit tashishning davomiyligi 21. Bojxona tomonidan (qaysi) ro'yxatga olingan No. _____ 22. Boshqalar (belgilangan yo'nalish, yuk taqdim etilishi kerak bo'lgan bojxona va h.k.) 23. Bojxona mansabdor shaxsining imzosi <div style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px; margin: 0 auto; border-radius: 50%;"></div>			
		<div style="background-color: #cccccc; padding: 5px; display: inline-block;">No</div> <div style="text-align: center; border: 1px solid black; width: 40px; height: 40px; margin: 0 auto; border-radius: 50%;"></div>	

[1-llova
6-sahifa
(yashil)]

YIRTMA VARAQA № 2 SAHIFA 2		XYT KITOVCHASI №	
2. Jo'natish joyi bo'xonasini (lari) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Xalqaro tashkilotning nomi	
Rasmiy foydalanish uchun		4. Kitobchani saqlovchisi (identifikatsion raqami, nomi, manzili va mamlakati)	
		5. Jo'natuvchi mamlakat(lar)	6. Mo'tajlangan mamlakat(lar)
7. Yo'l-transport vositani(larining) ro'yxatdan o'tish raqami(lari)		8. Manifestga biriktiriladigan hujjatlar	
YUK MANIFESTI			
9. Yuk bo'lim(lari) yoki konteyner(lar) (b) Taniqlik belgilari yoki yuk joylari yoki predmetlarning raqamlari	10. Yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi; yuklar		11. Brutto og'irligi
			16. Qo'yilgan plombalar yoki taniqlik belgilari (soni, identifikatsiya)
12. Belgilangan joyi manifestda yozilgan yuk joylarining umumiy soni:		Сони	16. Yuqoridagi 1-12 ustunlarda keltirilgan ma'lumotlar aniq va to'liq deb ta'kidlayman
1. Bo'xona			17. Joyi va sanasi
2. Bo'xona			18. Saqlovchi yoki uning vakilining imzosi
3. Bo'xona			17. Jo'natish joyining bo'xonasini Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi va sana bilan bo'xona shtampeli
18. Yuk bo'xona rasmiylashtiruviga qabul qilinganligi haqida guvohnoma (jo'natish joyi bo'xonasini yoki kirishdagi oraliq bo'xona)		24. XYT operatsiyasi to'xtatilishi to'g'risida guvohnoma (kirishdagi oraliq bo'xona yoki belgilangan joyning)	
☐ 19. Qo'yilgan muhrlar va plombalar yoki taniqlik belgilari shikastlanmagan	20. Transizt tashishning davomiyligi	☐ 25. Qo'yilgan muhrlar va plombalar yoki taniqlik belgilari shikastlanmagan deb tan olingan	
21. Bo'xona tomonidan (qaysi) ro'yxatga olingan	No.	26. XYT operatsiyasini tugatish tasdiqlangan yuk joylarining soni	
22. Boshqalar (belgilangan yo'nalish, yuk taqdim etilishi kerak bo'lgan bo'xona va h.k.)	27. Rasmiylashtirishdagi shartlar		
23. Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi		28. Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi va sana bilan bo'xona	
 			

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 1

[1-ilova
7 sahifa
(sariq)]

BAYONNOMA			
XYT Konvensiyaning 25-moddasiga muvofiq tuzilgan (Shuningdek, XYT kitobchasidan foydalanishga taalluqli 13-17 qoidalarga qarang)			
1. Jo'natish joyi bojxona(lar)i	2. XYT KITOBCHASI №		
	3. Xalqaro tashkilotning nomi		
4. Yo'l transport vositasining(larining) qayd raqami(lari) Konteynerning(larning) taniqlik raqami(lari)	5. Kitobcha saqlovchisi (identifikatsion raqami, nomi, manzili va mamlakati)		
6. Bojxona muhr(lar)i zarar ko'rmagan ☐ ko'rgan ☐	8. Izohlar		
7. Yuk(lar) bo'limi(lari) zarar ko'rmagan ☐ ko'rgan ☐			
9. ☐ Yukning ko'zga ko'ringan yo'qolishi ☐ 10-13 ustunlarda ko'rsatilgan yuklar, mavjud emas (M) yoki aniqlanmagan tarzda yo'qotilgan (Y)			
10. a) Yuk bo'limi(lari) yoki konteyner(lar) b) Yuk joylari yoki predmetlarning markalari va raqamlari	11. Yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi; yuklarning ta'rifi	12. M yoki Y	13. Izohlar (xususan, yetishmaydigan sonlar)
14. Yo'l-transport hodisasining sanasi, joyi va sharoiti			
15. XYT operatsiyasini davom ettirish uchun ko'rilgan choralar ☐ Yangi muhrlar va plombalarni qo'yish: sana _____ ta'rifi _____ ☐ Yuklarni qayta yuklash (quyida 16 rubrikaga qarang). ☐ Boshqalar			
16. Agar yuklar qayta yuklangan bo'lsa: yuklar qayta yuklangan yo'l transport vositasi(lari) yoki konteyner(lar)ning o'ziga xos belgilari guvohnoma № _____ Sanasi va ta'rifi _____ Tushirilgan muhrlar va plombalarga Ha Yo'q ruxsat berish to'g'risida ro'yxatdan o'tkazish raqami _____ a) Transport vositasi _____ ☐ _____ / _____ Taniqlik belgisi _____ ☐ _____ / _____ b) Контейнер _____ ☐ _____ / _____			
17. Mazkur bayonnomani tuzgan vakolatli organ _____ Joyi/sanasi/shtempel Imzo		18. XYT kitobchasidan foydalanib yuklar olib o'tilgan keyingi bojxonaning vizasi _____ Imzo	
☐ Tegishli rubrikalarga xochlarni qo'ying			

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 1

Muqovaning 3-sahifasi

[1-Illova
8-sahifa]

XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANISH QOIDALARI

A. Umumiy qoidalar

- Berilishi:** XYT kitobchasi jo'natilish mamlakatida yoki saqlovchi joylashgan joy yoki doimiy manzilgohiga ega bo'lgan o'sha mamlakatda beriladi.
- Tili:** XYT kitobchasi frantsuz tilida chop etiladi, muqovasining bet tomonidan tashqari, uning rubrikalari shuningdek, ingliz tilida ham chop etiladi. "XYT kitobchasidan foydalanish qoidalari" ushbu muqovaning 3 sahifasida ingliz tilida ham beriladi. Bundan tashqari, boshqa tillarga bosma matnni tarjimalari bilan qo'shimcha sahifalar qo'shilgan bo'lishi ham mumkin. Mintaqaviy kafolatlar tizimi doirasida XYT operatsiyalari uchun qo'llaniladigan kitobchalar Birlashgan Millatlar Tashkilotining boshqa istalgan tilida chop etilishi mumkin, muqovasining birinchi sahifasi bundan mustasno, uning rubrikalari shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi. Muqovaning ikkinchi sahifasida "XYT kitobchalaridan foydalanish qoidalari" Birlashgan Millatlar Tashkilotining istalgan rasmiy tilida chop etiladi, muqovaning uchinchi sahifasida esa- shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi.
- Amal qilish muddati:** XYT kitobchasi, agar u hujjatni beruvchi birlashma tomonidan o'rnatilgan muddatda jo'natish joyi bo'yxonasida rasmiylashtirilgan bo'lsa, mo'ljallanish joyi bo'yxonasida XYT tashishni yakunlanguniga qadar amal qiladi (muqovaning old tarafi 1-rubrikasi).
- Kitobchalar soni:** Transport vositalarining tarkibi uchun (ulangan transport vositalari) yoki bir transport vositasiga yoki transport vositalarining sostaviga yuklangan bir nechta konteynerlar uchun bir dona XYT kitobchasi berilishi mumkin (shuningdek quyida 10 d) bandni ko'ring).
- Jo'natish joyi va mo'ljallanish joyi bo'yxonalari soni:** XYT kitobchasini qo'llash bilan tashishlarning yo'nalishlari jo'natish va mo'ljallanish joyining bir nechta bo'yxonalari orqali o'tishi mumkin; biroq jo'natish va mo'ljallanish bo'yxona joylarining umumiy miqdori to'rttadan oshmasligi kerak. XYT kitobchasi, faqat, agar uni qabul qilish haqidagi belgini barcha jo'natish joylari bo'yxonalari qilganligining shunday holatidagina mo'ljallanish joyi bo'yxonalari taqdim etilgan bo'lishi mumkin (shuningdek quyida 10 e) qoidani ko'ring).
- Varaqalar soni:** Agar tashish yo'nalishi faqat bir jo'natish joyi bo'yxonasi va bir mo'ljallanish joyi bo'yxonasi orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda XYT kitobchasida, hech bo'lmaganida, jo'natish mamlakati uchun 2 varaq, mo'ljallanish mamlakati uchun 2 varaq va tashish hududi orqali amalga oshiriluvchi har bir boshqamamlakat uchun 2 varaq bo'lishi kerak. Jo'natish (mo'ljallanish) joyining har bir qo'shimcha bo'yxonalari uchun qo'shimcha 2 varaq talab etiladi.
- Bo'yxonalarda taqdim etilishi:** XYT kitobchasi har bir jo'natish joyi bo'yxonasida, har bir oraliq bo'yxonasida va mo'ljallanish joyining har bir bo'yxonasida yo'l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki konteyner(lar) bilan birgalikda taqdim etilishi kerak. Jo'natish joyining oxirgi bo'yxonasida bo'yxona shaxsi yo'nalishning qolgan qismida qo'llaniladigan barcha yirtma varaqlarda yuk manifesti ostida imzo va sanali shtempelni qo'yadi. (17-rubrika).

B. XYT kitobchasini to'ldirish usuli

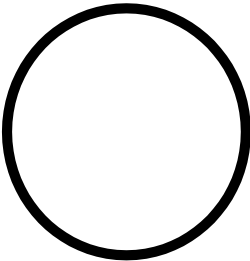

- Tuzatishlar, dog'lar:** XYT kitobchalarida na tuzatishlar, na dog'lar bo'lmagligi kerak. Barcha tuzatishlar xato ko'rsatishlarni o'chirish va zarurat holatlarda o'rnatilgan tarzdagi ko'rsatishlarni qo'shish yo'li bilan amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Har qanday tuzatish uni qilgan shaxs tomonidan tasdiqlanishi va bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlab berilishi kerak.
- Ro'yxatdan o'tishga ta'aluqli ma'lumotlar:** Agar milliy qonunchilik qoidalari bilan tirkamalarning va yarim tirkamalarning ro'yxatdan o'tkazilishi ko'zda tutilmagan bo'lsa, u holda ro'yxatdan o'tish raqami o'rniga tanituvchi yoki zavod raqamini ko'rsatish kerak.
- 10. Manifest:**
 - Manifest, agarda bo'yxona organlari boshqa tilni qo'llanilishiga ruxsat bermasa, jo'natish mamlakati tilida to'ldiriladi. Tashish amalga oshirilayotgan boshqa mamlakatlarning bo'yxona organlari manifestni ularning tillariga tarjimasini talab qilish huquqini o'zlarida qoldiradi. Ushbu talab bilan chaqirilgan tutib qolishlardan saqlanish maqsadida, tashuvchilarga o'zlarining tasarruflarida o'rnatilgan tarzdagi tarjimalarga ega bo'lish tavsiya etiladi.
 - Manifestga kiritilgan ko'rsatmalar ular qulay o'qiladigan bo'lishi uchun shunday tarzda mashinkada chop etilgan yoki gektoqrafialangan bo'lishi kerak. O'qib bo'lmaydigan qilib to'ldirilgan varaqalar bo'yxona organlari tomonidan qabul qilinmaydi.
 - Yirtma varaqalarga xuddi shunday namunadagi manifat ham yoki manifestda keltiriluvchi barcha ma'lumotlarni ko'rsatish bilan tijorat hujjatlari ilova qilinishi mumkin. Bunday holatda barcha yirtma varaqalarga quyidagi ma'lumotlarni kiritish kerak bo'ladi: i) qo'shimcha varaqalar soni (8-rubrika); ii) yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi, hamda ushbu qo'shimcha varaqalarda sanab o'tilgan yuklarning sof og'irligi (9-11-rubrikalar).
 - Agar XYT kitobchasi transport vositalari sostavida yoki bir nechta konteynerlarga berilgan bo'lsa, manifestda har bir transport vositasining yoki har bir konteynerning ichida saqlanuvchilarni alohida ko'rsatish kerak. Ushbu ko'rsatmaga transport vositasining ro'yxatdan o'tish raqami yoki konteynerning tanitish raqami oldin kiritilishi kerak.
 - Agar tashish yo'nalishi bir nechta jo'natish yoki mo'ljallanish joylarining bo'yxonalari orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda rasmiylashtirish uchun qabul qilingan yuklarga yoki har bir bo'yxona uchun mo'ljallangan yuklarga nisbatan taaluqli yozuvlar, shuningdek, bir-biridan alohida manifestga kiritilgan bo'lishi kerak.
- 11. Qadoqlash varaqalari, fotosuratlar, sxemalar va hokazo:** Agar og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklarni tanitish uchun bo'yxona organlari shunga o'xshash hujjatlar XYT kitobchasiga ilova qilinishini, oxirgilar bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlangan va kitobcha muqovasining 2-sahifasiga birlashtirib qo'yilishini talab qiladi. Bundan tashqari, barcha yirtma varaqalarda 8-rubrikasida ushbu hujjatlarni sanab o'tish kerak.
- 12. Imzo:** Barcha yirtma varaqalarda (14 va 15-rubrikalar) sana va XYT kitobchasining saqlovchisining yoki uning vakilining imzosi qo'yilgan bo'lishi kerak.

C. Yo'l-transport hodisalari

- 13. Agar yo'lda bo'yxona plombalari va muhrlari tasodifan shikastlangan yoki yuk nobud bo'lgan yoki buzilgan bo'lsa,** tashuvchi bo'yxona organlariga, agar bundaylar yaqin masofada joylashgan bo'lsa, yoki, aks holda, u joylashgan mamlakatning boshqa vakolatli organlariga zudlik bilan murojaat qilishi kerak. Oxirgilar iloji boricha qisqa muddatda XYT kitobchasida keltirilgan bayonnomani tuzadi.
- 14. Agar yo'l-transport hodisasi oqibatida yukni boshqa transport vositasiga yoki boshqa konteynerga qayta yuklash zarur bo'lsa,** u holda bunday qayta yuklash yuqorida ko'rsatilgan 13-banddagi organlardan birining vakili ishtirokida amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Ushbu organ bayonnomani tuzadi. Agar XYT kitobchasida "og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar" zikr etilmagan bo'lsa, u holda yuklar qayta yuklangan transport vositasi va konteyner(lar) bo'yxona muhrlari va ploombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat etilgan bo'lishi kerak. Bundan tashqari, bayonnomada aks ettirilgan bo'yxona muhrlari va plombalari aks ettirilgan bo'lishi kerak. Biroq, tashish uchun ruxsat berilgan transport vositasi yoki konteynerning mavjud bo'lmagligida yuklar ruxsat berilmagan transport vositasiga yoki konteynerga, agar u yetarlicha ishonchli bo'lsa, qayta yuklangan bo'lishi mumkin. Ushbu oxirgi holatda yo'nalish bo'yicha keyin joylashgan mamlakatlarning bo'yxona organlari XYT kitobchasini qo'llash bilan ushbu transport vositasida yoki konteynerda yuklarni keyinchalik tashilishiga ularga ruxsat berish mumkinligini ham hal etadi.
- 15. Butun yukni yoki uning qismini zudlik bilan tushirib olinishini talab etuvchi bevosita tahdid soluvchi xavflar holatida,** tashuvchi yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlarning aralashuvini so'ramasdan va kutmasdan zarur bo'lgan choralarini o'z ixtiyori bilan qabul qilishi mumkin. Bunday holatda u transport vositasini yoki konteynerni yoki yukni saqlab qolish manfaatida harakat qilishga majbur bo'lganligini isbotlarini keltirishi kerak, va zudlik bilan majburiy xarakterdagi shoshilinch choralarini qabul qilish bo'yicha dalillarni aniqlash, yukni tekshirish, transport vositasiga yoki konteynerga plombalarni tushirish va bayonnomani tuzish uchun yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlardan birini xabardor qilishi kerak.
- 16. Bayonnomani yukning mo'ljallanish joyidagi bo'yxonaga yetib borguniga qadar XYT kitobchasini ichida qolishi kerak.**
- 17. Birlashmalarga XYT kitobchasini ichiga kiritilgan namunadan tashqari tashuvchilarga tashish yo'nalishi o'tuvchi mamlakatlarning tilida(larida) tuzilgan bayonnomaning bir nechta blanklarini taqdim etish tavsiya etiladi.**

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 2

Muqovaning 1-sahifasi

<p>(Xalqaro tashkilotning nomlanishi)</p> <p>XYT KITOBCHASI *</p> <p>..... varoq No</p>	
<p>1. Jo'natish joyi bo'xonasidan ____gacha qabul qilinishi mumkin</p> <p>2. Berildi (kim tomonidan) _____ (hujjatni beruvchi birlashmaning nomlanishi)</p> <p>3. Saqlovchi _____ (identifikatsion raqam, nomlanishi, manzili, mamlakati)</p> <p>4. Hujjatni berayotgan birlashma vakilining imzosi, va ushbu birlashmaning muhri</p> <p>5. Xalqaro tashkilot raisining imzosi</p> <p style="text-align: center;"></p> <p>_____</p>	
	<p>(Saqlovchi tomonidan kitobchani qo'llashgacha to'ldiriladi)</p> <p>6. Jo'natish mamlakati(lari) ⁽¹⁾ _____</p> <p>7. Mo'ljallanish mamlakati(lari) ⁽¹⁾ _____</p> <p>8. Yo'l-transport vositasining(larining) qayd raqami(lari)(-) ⁽¹⁾ _____</p> <p>9. Yo'l-transport vositasiga(lariga) ruxsat berish to'g'risida Guvohnoma(-) (raqami va sanasi) ⁽¹⁾ _____</p> <p>10. Konteynerning(larning) taniqlik raqami(lari) ⁽¹⁾ _____</p> <p>11. Boshqa mulohazalar _____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">12. Kitobcha saqlovchisining imzosi</p> <p>_____</p>
<p>⁽¹⁾ Kerak bo'lmagani o'chirib tashlansin</p>	

[1-ilova
9-sahifa]

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 2

Muqovaning 2-sahifasi

[1-ilova
10-sahifa]

XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANISH QOIDALARI

A. Umumiy qoidalar

- Berilishi:** XYT kitobchasi jo'natilish mamlakatida yoki saqlovchi joylashgan joy yoki doimiy manzilgohiga ega bo'lgan o'sha mamlakatda beriladi.
- Tili:** XYT kitobchasi frantsuz tilida chop etiladi, muqovasi bet tomonidan tashqari, uning rubrikalari shuningdek, ingliz tilida ham chop etiladi. "XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarini" ushbu muqovaning 3 sahifasida ingliz tilida ham beriladi. Bundan tashqari, boshqa tillarga bosma matn tarjimalari bilan qo'shimcha sahifalar qo'shilgan bo'lishi ham mumkin. Mintaqaviy kafolatlar tizimi doirasida XYT operatsiyalari uchun qo'llaniladigan kitobchalar Birlashgan Millatlar Tashkilotining boshqa istalgan tilida chop etilishi mumkin, muqovasi birinchi sahifasi bundan mustasno, uning rubrikalari shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi. Muqovaning ikkinchi sahifasida "XYT kitobchalaridan foydalanish qoidalarini" Birlashgan Millatlar Tashkilotining istalgan rasmiy tilida chop etiladi, muqovaning uchinchi sahifasida esa shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi.
- Amal qilish muddati:** XYT kitobchasi, agar u hujjatni beruvchi birlashma tomonidan o'rnatilgan muddatda jo'natish joyi bo'yxonasida rasmiylashtirilgan bo'lsa, mo'ljallanish joyi bo'yxonasida XYT tashishni yakunlanguniga qadar amal qiladi (muqovaning old tarafi 1-rubrikasi).
- Kitobchalar soni:** Transport vositalarining tarkibi uchun (ulangan transport vositalari) yoki bir transport vositasiga yoki transport vositalarining sostaviga yuklangan bir nechta konteynerlar uchun bir dona XYT kitobchasi berilishi mumkin (shuningdek quyida 10 d) bandni ko'ring).
- Jo'natish joyi va mo'ljallanish joyi bo'yxonalari soni:** XYT kitobchasini qo'llash bilan tashishlarning yo'nalishlari jo'natish va mo'ljallanish joyining bir nechta bo'yxonalari orqali o'tishi mumkin; biroq jo'natish va mo'ljallanish bo'yxona joylarining umumiy miqdori to'rttadan oshmasligi kerak. XYT kitobchasi, faqat, agar uni qabul qilish haqidagi belgini barcha jo'natish joylari bo'yxonalari qilganligining shunday holatidagina mo'ljallanish joyi bo'yxonalari taqdim etilgan bo'lishi mumkin (shuningdek quyida 10 e) qoidani ko'ring).
- Varaqalar soni:** Agar tashish yo'nalishi faqat bir jo'natish joyi bo'yxonasi va bir mo'ljallanish joyi bo'yxonasi orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda XYT kitobchasida, hech bo'lmaganda, jo'natish mamlakati uchun 2 varaq, mo'ljallanish mamlakati uchun 2 varaq va tashish hududi orqali amalga oshiriluvchi har bir boshqamamlakat uchun 2 varaq bo'lishi kerak. Jo'natish (mo'ljallanish) joyining har bir qo'shimcha bo'yxonalari uchun qo'shimcha 2 varaq talab etiladi.
- Bo'yxonalarda taqdim etilishi:** XYT kitobchasi har bir jo'natish joyi bo'yxonasida, har bir oraliq bo'yxonasida va mo'ljallanish joyining har bir bo'yxonasida yo'l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki konteyner(lar) bilan birgalikda taqdim etilishi kerak. Jo'natish joyining oxirgi bo'yxonasida bo'yxona shaxsi yo'nalishning qolgan qismida qo'llaniladigan barcha yirtma varaqalarda yuk manifesti ostida imzo va sanali shtempelni qo'yadi. (17-rubrika).

B. XYT kitobchasini to'ldirish usuli

- Tuzatishlar, dog'lar:** XYT kitobchalarida na tuzatishlar, na dog'lar bo'lmagligi kerak. Barcha tuzatishlar xato ko'rsatishlarni o'chirish va zarurat holatlarda o'rnatilgan tarzda ko'rsatishlarni qo'shish yo'li bilan amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Har qanday tuzatish uni qilgan shaxs tomonidan tasdiqlanishi va bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlab berilishi kerak.
- Ro'yxatdan o'tishga taaluqli ma'lumotlar:** Agar milliy qonunchilik qoidalarini bilan tirkamalarning va yarim tirkamalarning ro'yxatdan o'tkazilishi ko'zda tutilmagan bo'lsa, u holda ro'yxatdan o'tish raqami o'rniga tanituvchi yoki zavod raqamini ko'rsatish kerak.
- 10. Manifest:**
 - Manifest, agarda bo'yxona organlari boshqa tilni qo'llanilishiga ruxsat bermasa, jo'natish mamlakati tilida to'ldiriladi. Tashish amalga oshirilayotgan boshqa mamlakatlarning bo'yxona organlari manifestni ularning tillariga tarjimasini talab qilish huquqini o'zlarida qoldiradi. Ushbu talab bilan chaqirilgan tutilib qolishlardan saqlanish maqsadida, tashuvchilarga o'zlarining tasarruflarida o'rnatilgan tarzda tarjimalarga ega bo'lish tavsiya etiladi.
 - Manifestga kiritilgan ko'rsatmalar ular qulay o'qiladigan bo'lishi uchun shunday tarzda mashinkada chop etilgan yoki gektografialangan bo'lishi kerak. O'qib bo'lmaydigan qilib to'ldirilgan varaqalar bo'yxona organlari tomonidan qabul qilinmaydi.
 - Yirtma varaqalarga xuddi shunday namunadagi manfaat ham yoki manfaatda keltiriluvchi barcha ma'lumotlarni ko'rsatish bilan tijorat hujjatlari ilova qilinishi mumkin. Bunday holatda barcha yirtma varaqalarga quyidagi ma'lumotlarni kiritish kerak bo'ladi: i) qo'shimcha varaqalar soni (8-rubrika); ii) yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi, hamda ushbu qo'shimcha varaqalarda sanab o'tilgan yuklarning sof og'irligi (9-11-rubrikalar).
 - Agar XYT kitobchasi transport vositalari sostavida yoki bir nechta konteynerlarga berilgan bo'lsa, manifestda har bir transport vositasining yoki har bir konteynerning ichida saqlanuvchilarni alohida ko'rsatish kerak. Ushbu ko'rsatmaga transport vositasining ro'yxatdan o'tish raqami yoki konteynerning tanitish raqami oldin kiritilishi kerak.
 - Agar tashish yo'nalishi bir nechta jo'natish yoki mo'ljallanish joylarining bo'yxonalari orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda rasmiylashtirish uchun qabul qilingan yuklarga yoki har bir bo'yxona uchun mo'ljallangan yuklarga nisbatan taaluqli yozuvlar, shuningdek, bir-biridan alohida manifestga kiritilgan bo'lishi kerak.
- 11. Qadoqlash varaqalari, fotosuratlar, sxemalar va hokazo:** Agar og'ir va yirik yoki katta hajmli yuklarni tanitish uchun bo'yxona organlari shunga o'xshash hujjatlar XYT kitobchasiga ilova qilinishini, oxirgi bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlangan va kitobcha muqovasi 2-sahifasiga biriktirib qo'yilishini talab qiladi. Bundan tashqari, barcha yirtma varaqalarda 8-rubrikasida ushbu hujjatlarni sanab o'tish kerak.
- 12. Imzo:** Barcha yirtma varaqalarda (14 va 15-rubrikalar) sana va XYT kitobchasining saqlovchisining yoki uning vakilining imzosi qo'yilgan bo'lishi kerak.

C. Yo'l-transport hodisalari

- Agar yo'lda bo'yxona plombalari va muhrlari tasodifan shikastlangan yoki yuk nobud bo'lgan yoki buzilgan bo'lsa, tashuvchi bo'yxona organlariga, agar bundaylar yaqin masofada joylashgan bo'lsa, yoki, aks holda, u joylashgan mamlakatning boshqa vakolatli organlariga zudlik bilan murojaat qilishi kerak. Oxirgi iloji boricha qo'shilgan XYT kitobchasida keltirilgan bayonnomani tuzadi.
- Agar yo'l-transport hodisasi oqibatida yukni boshqa transport vositasiga yoki boshqa konteynerga qayta yuklash zarur bo'lsa, u holda bunday qayta yuklash yuqorida ko'rsatilgan 13-banddagi organlardan birining vakili ishtirokida amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Ushbu organ bayonnomani tuzadi. Agar XYT kitobchasida "og'ir va yirik yoki katta hajmli yuklar" zikr etilmagan bo'lsa, u holda yuklar qayta yuklangan transport vositasi va konteyner(lar) bo'yxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat etilgan bo'lishi kerak. Bundan tashqari, bayonnomada aks ettirilgan bo'yxona muhrlari va plombalari aks ettirilgan bo'lishi kerak. Biroq, tashish uchun ruxsat berilgan transport vositasi yoki konteynerning mavjud bo'lmagligida yuklar ruxsat berilmagan transport vositasiga yoki konteynerga, agar u yetarlicha ishonchli bo'lsa, qayta yuklangan bo'lishi mumkin. Ushbu oxirgi holatda yo'nalish bo'yicha keyin joylashgan mamlakatlarning bo'yxona organlari XYT kitobchasini qo'llash bilan ushbu transport vositasida yoki konteynerda yuklarni keyinchalik tashilishiga ularga ruxsat berish mumkinligini ham hal etadi.
- Butun yukni yoki uning qismini zudlik bilan tushirib olinishini talab etuvchi bevosita tahdid soluvchi xavflar holatida, tashuvchi yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlarning aralashuvini so'ramasdan va kutmasdan zarur bo'lgan choralarini o'z ixtiyori bilan qabul qilishi mumkin. Bunday holatda u transport vositasini yoki konteynerni yoki yukni saqlab qolish manfaatida harakat qilishga majbur bo'lganligini isbotlarini keltirishi kerak, va zudlik bilan majburiy xarakterdagi shoshilinch choralarini qabul qilish bo'yicha dalillarni aniqlash, yukni tekshirish, transport vositasiga yoki konteynerga plombalarni tushirish va bayonnomani tuzish uchun yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlardan birini xabardor qilishi kerak.
- Bayonnomani yukning mo'ljallanish joyidagi bo'yxonaga yetib borishiga qadar XYT kitobchasini ichida qolishi kerak.
- Birlashmalarga XYT kitobchasini ichiga kiritilgan namunadan tashqari tashuvchilarga tashish yo'nalishi o'tuvchi mamlakatlarning tilida(larida) tuzilgan bayonnomaning bir nechta blanklarini taqdim etish tavsiya etiladi.

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 2

[1-Ilova
11-sahifa]

Liste des marchandises devant être impérativement transportées sous le couvert de ce carnet TIR tabac/alcool

- 1) Alcool éthylique non dénaturé d'un titre alcoométrique volumique de 80% vol ou plus (code SH: 22.07.10)
- 2) Alcool éthylique non dénaturé d'un titre alcoométrique volumique de moins de 80%; eaux-de-vie, liqueurs et autres boissons spiritueuses; préparations alcooliques composées des types utilisés pour la fabrication des boissons (code SH: 22.08)
- 3) Cigares (y compris ceux à bout coupé) et cigarillos, contenant du tabac (code SH: 24.02.10)
- 4) Cigarettes contenant du tabac (code SH: 24.02.20)
- 5) Tabac à fumer, même contenant des succédanés de tabac en toute proportion (code SH: 24.03.11 and 24.03.19)

Mazkur XYT kitobchasini qo'llash bilan tashilishi kerak bo'lgan yuklarning ro'yxati "Tamaki mahsulotlari/Alkogolli ichimliklar"

- 1) Hajmi bo'yicha kamida 80% toza spirt saqlovchi nodenaturatsiyalangan etil spirti (CC kodi: 22.07.10)
- 2) Hajmi bo'yicha kamida 80% toza spirt saqlovchi nodenaturatsiyalangan etil spirti; spirtlar, likerlar va boshqa spirtli ichimliklar; ichimliklarni tayyorlash uchun qo'llaniluvchi spirt asosidagi birikmalar (CC kodi: 22.08)
- 3) Sigaretlar, manila sigaretlari vatamaki saqlovchi "sigarilyo" turidagi sigaralar (CC kodi: 24.02.10)
- 4) Tamaki saqlovchi sigaretlar (CC kodi: 24.02.20)
- 5) Har qanday proportsiyada tamaki o'rindoshlarini saqlovchi yoki ularni saqlamaydigan chekish tamakisi (CC kodi: 24.03.11 va 24.03.19)

Перечень грузов, которые должны перевозиться с применением настоящей книжки МДП "Табачные изделия/Алкобольные напитки"

- 1) Неденатурированный этиловый спирт, содержащий по объему не менее 80% чистого спирта (код СС: 22.07.10)
- 2) Неденатурированный этиловый спирт, содержащий по объему менее 80% чистого спирта; спирты, ликеры и другие спиртные напитки; соединения на спиртовой основе, используемые для изготовления напитков (код СС: 22.08)
- 3) Сигары, манильские сигары и сигары типа "сигарильо", содержащие табак (код СС: 24.02.10)
- 4) Сигареты, содержащие табак (код СС: 24.02.20)
- 5) Курительный табак, содержащий заменители табака в любой пропорции или не содержащий их (код СС: 24.03.11 и 24.03.19)

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 2

[1-illova
12-sahifa
(oq)]

YIRTMA VARAQ № 1 SAHIFA 1		1. XYT KITOBCHASI No	
2. Jo'natish joyi bo'xonasini (lari) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Xalqaro tashkilotning nomi	
Rasmiy foydalanish uchun		4. Kitobchani saqlovchisi (identifikatsion raqami, nomi, manzili va mamlakati)	
		5. Jo'natuvchi mamlakat(lar)	6. Mo'ljallangan mamlakat(lar)
7. Yo'l-transport vositani (larining) ro'yxatdan o'tish raqami(lari)		8. Manifestga birlashtirilgan hujjatlar	
YUK MANIFESTI			
9. Yuk bo'lim(lar) yoki konteyner(lar) (b) Taniqlik belgilari yoki yuk joylari yoki predmetlarning raqamlari	10. Yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi; yuklar		11. Brutto og'irligi
			16. Qo'yilgan plombalar yoki taniqlik belgilari (soni, identifikatsiya)
12. Belgilangan joyi manifestida yozilgan yuk joylarining umumiy soni:		Soni	17. Jo'natish joyining bo'xonasini Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi va sana bilan bo'xona shtempeli
1. Bo'xona			
2. Bo'xona			
3. Bo'xona			
19. Yuqoridagi 1-12 ustunlarda keltirilgan ma'lumotlar aniq va to'liq deb ta'kidlayman		20. Joyi va sanasi	
21. Bo'xona tomonidan (qaysi) ro'yxatga olingan		21. Saqlovchi yoki uning vakilining imzosi	
20. Transit tashishning davomiyligi		No.	
22. Boshqalar (belgilangan yo'nalish, yuk taqdim etilishi kerak bo'lgan bo'xona va h.k.)			
23. Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi			
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; margin: 0 auto;"></div> <div style="text-align: center;"> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: center; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 0 auto;"></div> </div>			

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 20

[1-Illova
13-sahifa
(yashil)]

YIRTMA VARAQA № 2 SAHIFA 2		1. XYT KITOBCHASI No	
2. Jo'natish joyi bo'xonas(i)(lari) 1. _____ 2. _____ 3. _____		3. Xalqaro tashkilotining nomi	
Rasmiy foydalanish uchun		4. Kitobchani saqlovchisi (identifikatsion raqami, nomi, manzili va mamlakati)	
		5. Jo'natuvchi mamlakat(lar)	6. Mo'ljallangan mamlakat(lar)
7. Yo'l-transport vositaning(larining) ro'yxatdan o'tish raqami(lari)		8. Manifestga birlashtirilgan hujjatlar	
YUK MANIFESTI			
9. Yuk bo'lim(lar)i yoki konteyner(lar) (b) Taniqlik belgilari yoki yuk joylari yoki predmetlarning raqamlari		10. Yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi; yuklar	
		11. Brutto og'irligi	16. Qo'yilgan plombalar yoki taniqlik belgilari (soni, identifikatsiya)
12. Belgilangan joyi manifestida yozilgan yuk joylarining umumiy soni:		17. Jo'natish joyining bo'xonas(i) Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi va sana bilan bo'xona shtempeli	
1. Bo'xona	Сони	<input type="text"/>	
2. Bo'xona			
3. Bo'xona			
22. Yuqoridagi 1-12 ustunlarda keltirilgan ma'lumotlar aniq va to'liq deb ta'kidlayman		23. Joyi va sanasi	
23. Joyi va sanasi		24. Saqlovchi yoki uning vakilining imzosi	
18. Yuk bo'xona rasmiylashtiruviga qabul qilinganligi haqida guvohnoma (jo'natish joyi bo'xonas(i) yoki kirishdagi oraliq bo'xona)		24. XYT operatsiyasi to'xtatilishi to'g'risida guvohnoma (kirishdagi oraliq bo'xona yoki belgilangan joyning)	
☐ 19. Qo'yilgan muhrlar va plombalar yoki taniqlik belgilari shikastlanmagan deb tan olingan		☐ 25. Qo'yilgan muhrlar va plombalar yoki taniqlik belgilari shikastlanmagan deb tan olingan	
20. Tranzit tashishning davomiyligi		26. XYT operatsiyasini tugatish tasdiqlangan yuk joylarining soni	
21. Bo'xona tomonidan (qaysi) ro'yxatga olingan		No.	
22. Boshqalar (belgilangan yo'nalish, yuk taqdim etilishi kerak bo'lgan bo'xona va h.k.)		27. Rasmiylashtirishdagi shartlar	
23. Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi		28. Bo'xona mansabdor shaxsining imzosi va sana bilan bo'xona shtempeli	
			
			

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 2

BAYONNOMA																											
XYT Konvensiyaning 25-moddasiga muvofiq tuzilgan (Shuningdek, XYT kitobchasidan foydalanishga taalluqli 13-17 qoidalarga qarang)																											
1. Jo'natish joyi bo'jxonas(lari)	2. XYT KITOBCHASI № 																										
4. Yo'l transport vositasining(larining) qayd raqami(lari) Konteynerning(larning) taniqlik raqami(lari)	3. Xalqaro tashkilotning nomi																										
6. Bojxona muhr(lar)i zarar ko'rmagan ☐ ko'rgan ☐	5. Kitobcha saqlovchisi (identifikatsion raqami, nomi, manzili va mamlakati)																										
7. Yuk(lar) bo'lim(lar)i zarar ko'rmagan ☐ ko'rgan ☐	8. Izohlar																										
9. ☐ Yukning ko'zga ko'ringan yo'qolishi ☐ 10-13 ustunlarda ko'rsatilgan yuklar, mavjud emas (M) yoki aniqlanmagan tarzda yo'qotilgan (Y)																											
10. a) Yuk bo'limi(lari) yoki konteyner(lar) b) Yuk joylari yoki predmetlarning markalari va raqamlari	11. Yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi; yuklarning ta'rifi	12. M yoki Y	13. Izohlar (xususan, yetishmaydigan sonlar yoki yo'q qilingan yuklar ko'rsatilsin)																								
14. Yo'l-transport hodisasining sanasi, joyi va sharoiti																											
15. XYT operatsiyasini davom ettirish uchun ko'rilgan choralar ☐ Yangi muhrlar va plombalarni qo'yish: sana _____ ta'rifi _____ ☐ Yuklarni qayta yuklash (quyida 16 rubrikaga qarang). ☐ Boshqalar																											
16. Agar yuklar qayta yuklangan bo'lsa: yuklar qayta yuklangan yo'l transport vositasi(lari) yoki konteyner(lar)ning o'ziga xos belgilari <div style="text-align: right; margin-right: 50px;">guvoohnoma № Sanasi va ta'rifi Tushirilgan muhrlar va plombalarga</div> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><thead><tr><th style="width: 40%;"></th><th style="width: 10%; text-align: center;">Ha</th><th style="width: 10%; text-align: center;">Yo'q</th><th style="width: 10%;"></th><th style="width: 10%;"></th><th style="width: 10%;"></th></tr></thead><tbody><tr><td>a) Transport vositasi</td><td style="text-align: center;">☐</td><td style="text-align: center;">☐</td><td>_____</td><td>_____</td><td>_____</td></tr><tr><td style="text-align: center;">Taniqlik belgisi</td><td style="text-align: center;">☐</td><td style="text-align: center;">☐</td><td>_____</td><td>_____</td><td>_____</td></tr><tr><td>b) Konteyner</td><td style="text-align: center;">☐</td><td style="text-align: center;">☐</td><td>_____</td><td>_____</td><td>_____</td></tr></tbody></table>					Ha	Yo'q				a) Transport vositasi	☐	☐	_____	_____	_____	Taniqlik belgisi	☐	☐	_____	_____	_____	b) Konteyner	☐	☐	_____	_____	_____
	Ha	Yo'q																									
a) Transport vositasi	☐	☐	_____	_____	_____																						
Taniqlik belgisi	☐	☐	_____	_____	_____																						
b) Konteyner	☐	☐	_____	_____	_____																						
17. Mazkur bayonnomani tuzgan vakolatli organ _____ Joyi/sanasi/shtempel _____ Imzo	18. XYT kitobchasidan foydalanib yuklar olib o'tilgan keyingi bo'jxonaning vizasi _____ Imzo 																										

[1-ilova
14-sahifa
(sariq)]

Tegishli rubrikalarga xochlarni qo'ying

XYT kitobchasi namunasi: VARIANT 2

Muqovaning 3-sahifasi

[1-Ilova
15-sahifa]

XYT KITOBCHASIDAN FOYDALANISH QOIDALARI

A. Umumiy qoidalar

- Berilishi:** XYT kitobchasi jo'natilish mamlakatida yoki saqlovchi joylashgan joy yoki doimiy manzilgohiga ega bo'lgan o'sha mamlakatda beriladi.
- Tili:** XYT kitobchasi frantsuz tilida chop etiladi, muqovasining bet tomonidan tashqari, uning rubrikalari shuningdek, ingliz tilida ham chop etiladi. "XYT kitobchasidan foydalanish qoidalarini" ushbu muqovaning 3 sahifasida ingliz tilida ham beriladi. Bundan tashqari, boshqa tillarga bosma matnni tarjimalari bilan qo'shimcha sahifalar qo'shilgan bo'lishi ham mumkin. Mintaqaviy kafolatlar tizimi doirasida XYT operatsiyalari uchun qo'llaniladigan kitobchalar Birlashgan Millatlar Tashkilotining boshqa istalgan tilida chop etilishi mumkin, muqovasining birinchi sahifasi bundan mustasno, uning rubrikalari shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi. Muqovaning ikkinchi sahifasida "XYT kitobchalaridan foydalanish qoidalarini" Birlashgan Millatlar Tashkilotining istalgan rasmiy tilida chop etiladi, muqovaning uchinchi sahifasida esa-shuningdek, ingliz va frantsuz tillarida chop etiladi.
- Amal qilish muddati:** XYT kitobchasi, agar u hujjatni beruvchi birlashma tomonidan o'rnatilgan muddatda jo'natish joyi bo'yxonasida rasmiylashtirilgan bo'lsa, mo'ljallanish joyi bo'yxonasida XYT tashishni yakunlanguniga qadar amal qiladi (muqovaning old tarafi 1-rubrikasi).
- Kitobchalar soni:** Transport vositalarining tarkibi uchun (ulangan transport vositalari) yoki bir transport vositasiga yoki transport vositalarining sostaviga yuklangan bir nechta konteynerlar uchun bir dona XYT kitobchasi berilishi mumkin (shuningdek quyida 10 d) bandni ko'ring).
- Jo'natish joyi va mo'ljallanish joyi bo'yxonalari soni:** XYT kitobchasini qo'llash bilan tashishlarning yo'nalishlari jo'natish va mo'ljallanish joyining bir nechta bo'yxonalari orqali o'tishi mumkin; biroq jo'natish va mo'ljallanish bo'yxona joylarining umumiy miqdori to'rttadan oshmasligi kerak. XYT kitobchasi, faqat, agar uni qabul qilish haqidagi belgini barcha jo'natish joylari bo'yxonalari qilganligining shunday holatidagina mo'ljallanish joyi bo'yxonalari taqdim etilgan bo'lishi mumkin (shuningdek quyida 10 e) qoidani ko'ring).
- Varaqalar soni:** Agar tashish yo'nalishi faqat bir jo'natish joyi bo'yxonasi va bir mo'ljallanish joyi bo'yxonasi orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda XYT kitobchasida, hech bo'lmaganida, jo'natish mamlakati uchun 2 varaq, mo'ljallanish mamlakati uchun 2 varaq va tashish hududi orqali amalga oshiriluvchi har bir boshqamamlakat uchun 2 varaq bo'lishi kerak. Jo'natish (mo'ljallanish) joyining har bir qo'shimcha bo'yxonalari uchun qo'shimcha 2 varaq talab etiladi.
- Bo'yxonalarda taqdim etilishi:** XYT kitobchasi har bir jo'natish joyi bo'yxonasida, har bir oraliq bo'yxonasida va mo'ljallanish joyining har bir bo'yxonasida yo'l transport vositasi, transport vositalari tarkibi yoki konteyner(lar) bilan birgalikda taqdim etilishi kerak. Jo'natish joyining oxirgi bo'yxonasida bo'yxona shaxsi yo'nalishning qolgan qismida qo'llaniladigan barcha yirtma varaqlarda yuk manifesti ostida imzo va sanali shtempelni qo'yadi. (17-rubrika).

B. XYT kitobchasini to'ldirish usuli

- Tuzatishlar, dog'lar:** XYT kitobchalarida na tuzatishlar, na dog'lar bo'lmisligi kerak. Barcha tuzatishlar xato ko'rsatishlarni o'chirish va zarurat holatlarda o'rnatilgan tarzdagi ko'rsatishlarni qo'shish yo'li bilan amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Har qanday tuzatish uni qilgan shaxs tomonidan tasdiqlanishi va bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlab berilishi kerak.
- Ro'yxatdan o'tishga ta'aluqli ma'lumotlar:** Agar milliy qonunchilik qoidalarini bilan tirkamalarning va yarim tirkamalarning ro'yxatdan o'tkazilishi ko'zda tutilmagan bo'lsa, u holda ro'yxatdan o'tish raqami o'rniga tanituvchi yoki zavod raqamini ko'rsatish kerak.
- 10. Manifest:**
 - Manifest, agarda bo'yxona organlari boshqa tilni qo'llanilishiga ruxsat bermasa, jo'natish mamlakati tilida to'ldiriladi. Tashish amalga oshirilayotgan boshqa mamlakatlarning bo'yxona organlari manifestni ularning tillariga tarjimasini talab qilish huquqini o'zlarida qoldiradi. Ushbu talab bilan chaqirilgan tutilib qolishlardan saqlanish maqsadida, tashuvchilarga o'zlarining tasarruflarida o'rnatilgan tarzdagi tarjimalarga ega bo'lish tavsiya etiladi.
 - Manifestga kiritilgan ko'rsatmalar ular qulay o'qiladigan bo'lishi uchun shunday tarzda mashinkada chop etilgan yoki gektoqrafialangan bo'lishi kerak. O'qib bo'lmaydigan qilib to'ldirilgan varaqalar bo'yxona organlari tomonidan qabul qilinmaydi.
 - Yirtma varaqalarga xuddi shunday namunadagi manifat ham yoki manifestda keltiriluvchi barcha ma'lumotlarni ko'rsatish bilan tijorat hujjatlari ilova qilinishi mumkin. Bunday holatda barcha yirtma varaqalarga quyidagi ma'lumotlarni kiritish kerak bo'ladi: i) qo'shimcha varaqalar soni (8-rubrika); ii) yuk joylari yoki predmetlarning soni va turi, hamda ushbu qo'shimcha varaqalarda sanab o'tilgan yuklarning sof og'irligi (9-11-rubrikalar).
 - Agar XYT kitobchasi transport vositalari sostavida yoki bir nechta konteynerlarga berilgan bo'lsa, manifestda har bir transport vositasining yoki har bir konteynerning ichida saqlanuvchilarni alohida ko'rsatish kerak. Ushbu ko'rsatmaga transport vositasining ro'yxatdan o'tish raqami yoki konteynerning tanitish raqami oldin kiritilishi kerak.
 - Agar tashish yo'nalishi bir nechta jo'natish yoki mo'ljallanish joylarining bo'yxonalari orqali o'tayotgan bo'lsa, u holda rasmiylashtirish uchun qabul qilingan yuklarga yoki har bir bo'yxona uchun mo'ljallangan yuklarga nisbatan taaluqli yozuvlar, shuningdek, bir-biridan alohida manifestga kiritilgan bo'lishi kerak.
- 11. Qadoqlash varaqлари, fotosuratlar, sxemalar va hokazo:** Agar og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklarni tanitish uchun bo'yxona organlari shunga o'xshash hujjatlar XYT kitobchasiga ilova qilinishini, oxirgilar bo'yxona organlari tomonidan tasdiqlangan va kitobcha muqovasining 2-sahifasiga birlashtirib qo'yilishini talab qiladi. Bundan tashqari, barcha yirtma varaqalarda 8-rubrikasida ushbu hujjatlarni sanab o'tish kerak.
- 12. Imzo:** Barcha yirtma varaqalarda (14 va 15-rubrikalar) sana va XYT kitobchasining saqlovchisining yoki uning vakilining imzosi qo'yilgan bo'lishi kerak.

C. Yo'l-transport hodisalari

- Agar yo'lda bo'yxona plombalari va muhrlari tasodifan shikastlangan yoki yuk nobud bo'lgan yoki buzilgan bo'lsa, tashuvchi bo'yxona organlariga, agar bundaylar yaqin masofada joylashgan bo'lsa, yoki, aks holda, u joylashgan mamlakatning boshqa vakolatli organlariga zudlik bilan murojaat qilishi kerak. Oxirgilar iloji boricha qisqa muddatda XYT kitobchasida keltirilgan bayonnomani tuzadi.
- Agar yo'l-transport hodisasi oqibatida yukni boshqa transport vositasiga yoki boshqa konteynerga qayta yuklash zarur bo'lsa, u holda bunday qayta yuklash yuqorida ko'rsatilgan 13-banddagi organlardan birining vakili ishtirokida amalga oshirilgan bo'lishi kerak. Ushbu organ bayonnomani tuzadi. Agar XYT kitobchasida "og'ir vaznli yoki katta hajmli yuklar" zikr etilmagan bo'lsa, u holda yuklar qayta yuklangan transport vositasi va konteyner(lar) bo'yxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat etilgan bo'lishi kerak. Bundan tashqari, bayonnomada aks ettirilgan bo'yxona muhrlari va plombalari aks ettirilgan bo'lishi kerak. Biroq, tashish uchun ruxsat berilgan transport vositasi yoki konteynerning mavjud bo'lmisligida yuklar ruxsat berilmagan transport vositasiga yoki konteynerga, agar u yetarlicha ishonchli bo'lsa, qayta yuklangan bo'lishi mumkin. Ushbu oxirgi holatda yo'nalish bo'yicha keyin joylashgan mamlakatlarning bo'yxona organlari XYT kitobchasini qo'llash bilan ushbu transport vositasida yoki konteynerda yuklarni keyinchalik tashilishiga ularga ruxsat berish mumkinligini ham hal etadi.
- Butun yukni yoki uning qismini zudlik bilan tushirib olinishini talab etuvchi bevosita tahdid soluvchi xavflar holatida, tashuvchi yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlarning aralashuvini so'ramasdan va kutmasdan zarur bo'lgan choralarini o'z ixtiyori bilan qabul qilishi mumkin. Bunday holatda u transport vositasini yoki konteynerni yoki yukni saqlab qolish manfaatida harakat qilishga majbur bo'lganligini isbotlarini keltirishi kerak, va zudlik bilan majburiy xarakterdagi shohilinch choralarini qabul qilish bo'yicha dalillarni aniqlash, yukni tekshirish, transport vositasiga yoki konteynerga plombalarni tushirish va bayonnomani tuzish uchun yuqorida 13-bandda zikr etilgan organlardan birini xabardor qilishi kerak.
- Bayonnomani yukning mo'ljallanish joyidagi bo'yxonaga yetib borguniga qadar XYT kitobchasini ichida qolishi kerak.
- Birlashmalarga XYT kitobchasini ichiga kiritilgan namunadan tashqari tashuvchilarga tashish yo'nalishi o'tuvchi mamlakatlarning tilida(larida) tuzilgan bayonnomaning bir nechta blanklarini taqdim etish tavsiya etiladi.

Ilova 2

BOJXONA MUHRLARI VA PLOMBALARI OSTIDA YUKLARNING XALQARO TASHILISHINI AMALGA OSHIRUVCHI YO'L TRANSPORT VOSITALARIGA NISBATAN OO'LLANILUVCHI TEXNIK SHAROITLARGA TAALLUOLI OOIDALAR

1-modda

Asosiy tamovillar

Bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarning xalqaro tashilishiga faqat yuk bo'linmalari quyidagi ravishda konstruksiya qilingan va jihozlangan transport vositalarga ruxsat berilishi mumkin:

- a) yuklar transport vositasining muhrlangan qismidan olinmasligi yoki buzishlar yoki bojxona muhrlarini va plombalarini shikastlovchi ko'rinuvchan izlarini qoldirmasdan u yerga ularni yuklanishi mumkin bo'lmasligi uchun;
- b) bojxona muhrlari va plombalari oddiy va ishonchli usulda tushirilishi mumkin bo'lishi uchun;
- s) ularda yuklarni yashirish uchun hech qanday yashirin joylar bo'lmasligi uchun;
- d) yuklar joylashtiriluvchi barcha joylar bojxona tekshiruvi uchun oson bo'lishi uchun.

1-moddaga sharhlar

Transport vositalarining silindr baklari

Qo'shimcha yonilg'i baklari, agar ular yonilg'i bilan to'ldirish uchun qo'llanilayotgan bo'lsa, ular yuk bo'linmalari sifatida qaralishi mumkin emas. Boshqa yuklarni tashish uchun qo'llaniluvchi qo'shimcha idishlar, shuningdek, ularga ruxsat etilganida va o'rnatilganligida, bunday idishlar yonilg'i baklari bo'lib hisoblanishi yoki hisoblanmasligiga qaramasdan, yuzaga keluvchi texnik qiyinchiliklar munosabatida yuk bo'linmalari sifatida ko'rilishi mumkin emas.

(TRANS/GE.30/39, 51-54-bandlar)

Yuk bo'linmalaridagi belgilar

Yuk bo'linmalarini devorlaridan yoki brezentidan olib tashlanishi mumkin bo'lmagan yozuvlar, trafaretlar, yorug'lik qaytaruvchi materialdan chiziqlar va boshqa ularga o'xshash belgilarga, agar ular yaqqol farqlanuvchi bo'lib qolishi kerak bo'lgan devor yoki brezentning strukturasi yopmayotgan bo'lsa, yo'l qo'yiladi. Yuk bo'linmasidagi tirqishni yashirishi mumkin bo'lgan yopishtirma yorliqlar va boshqa ularga o'xshash belgilarning qo'llanilishiga yo'l qo'yilmaydi.

(TRANS/WP.30/151, 39-band; TRANS/GE.30/57, 45-band)

2-modda

Yuk bo‘linmalarining konstruksivasi

1. Mazkur Qoidalarining 1-moddasi talablarini qoniqtirish uchun:

- a) **yuk bo‘linmasining tarkibiy elementlari (devorlar, pol, eshiklar, tom, ustunlar, ramalar, ko‘ndalang elementlar va hokazolar) yo tashqaridan yechib olinishi va ko‘rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga o‘rnatilishi mumkin bo‘lmagan moslamalar yordamida, yo ko‘rinuvchan izlarni qoldirmasdan o‘zgartirilishi mumkin bo‘lmagan shunday konstruksiyani ta‘minlovchi usul yordamida ulanishi kerak. Devorlar, eshiklar va tom turli xil elementlardan tayyorlangan vaqtda, ular xuddi o‘sha talablarga javob berishi va yetarlicha mustahkam bo‘lishi kerak;**

2-moddaning 1 a)-bandiga tushuntirish xati

2.2.1. a) Tarkibiy elementlarni yig‘ish

- a) Mahkamlash detallari (mixparchinlar, shuruplar, boltlar, gaykalar va hokazolarni) qo‘llash holatida bunday detallarning yetarlicha soni tashqi tomondan o‘rnatilishi, mahkamlanuvchi elementlar orqali o‘tishi, ichkaridan bo‘rtib turishi va u yerda qattiq mahkamlanishi (masalan, mixparchinlar, payvandlar, vtulkalar, boltlar, gaykalarni klyopkalanishi yoki payvandlanishi yordamida) kerak. Biroq, oddiy mixparchinlar (ya‘ni, yig‘iluvchi tugunning ikki tomonida o‘rnatilishi amalga oshiriluvchi mixparchinlar), shuningdek, ichki tomondan o‘rnatilishi mumkin.

Yuqorida aytib o‘tilganlardan qat‘iy nazar yuk bo‘linmasining poli ichkaridan o‘rnatiluvchi va pol va pastki metall to‘sinlar orqali vertikal o‘tuvchi portlovchi modda zaryadi yordamida o‘rnatiluvchi o‘zi kesuvchi shuruplar yoki o‘zi burg‘alovchi mixparchinlar yoki siqilgan havo yordamida o‘rnatiluvchi shpilkalar yordamida, ularning ba‘zi uchlari to‘sinlarning tashqi yuzasi bilan bir tekis bo‘lish sharti bilan (o‘zi kesuvchi shuruplar holati bundan mustasno), mahkamlanishi mumkin.

(ECE/TRANS/17/Amend.3, 1981 yil 1 oktabrda kuchga kirdi)

- b) Vakolatli organ qaysi mahkamlash detallari va qanday miqdorda mazkur tushuntirish xatining a) bandi talablariga muvofiq bo‘lishi kerakligini belgilaydi; bunda u tarkibiy elementlarni yechib olish va ularni ko‘rinuvchi izlarni qoldirmasdan joyiga qayta o‘rnatish mumkin emasligiga ishonch hosil qilishi kerak. Boshqa mahkamlash detallarini tanlash va ularni joylashtirish hech qanday cheklovlarga uchramaydi.
- c) Ko‘rinuvchan izlarni qoldirmasdan bir tomondan olib tashlanishi yoki almashtirilishi mumkin bo‘lgan mahkamlash detallarining qo‘llanilishi, ya‘ni detallarning o‘rnatilishi yig‘iluvchi bo‘g‘imning faqat bir tomonidan amalga oshirilishi mazkur tushuntirish xatining a) bandi shartlari bo‘yicha yo‘l qo‘yilmaydi. Bunday detallarning

misoli bo'lib kengayuvchi mixparchinlar, yopiq mixparchinlar va hokazolar hisoblanadi.

- d) Yuqorida tavsiflangan yig'ish usullari maxsus transport vositalariga, masalan, izotermiktransport vositalarga, refrijerator transport vositalarga va avtosisternalarga, shunday transport vositalar o'zlarining mo'ljallanishiga muvofiq texnik talablarni qoniqtirishi kerak bo'lgan texnik talablarga qaysi darajada zid kelishining shunday chorasida taalluqli bo'ladi. Mazkur tushuntirish xatining a) bandida ta'riflangan usullar bilan tarkibiy elementlarni ulashning texnik sabablar bo'yicha imkoniyati yo'qligi shunday holatlarda, tarkibiy elementlar mazkur tushuntirish xatining s) bandida ta'riflangan detallar yordamida, devorning ichki tomonida qo'llaniluvchi mahkamlash detallari tashqi tomondan erishimli bo'lmasligi sharti bilan, ulanishi mumkin.

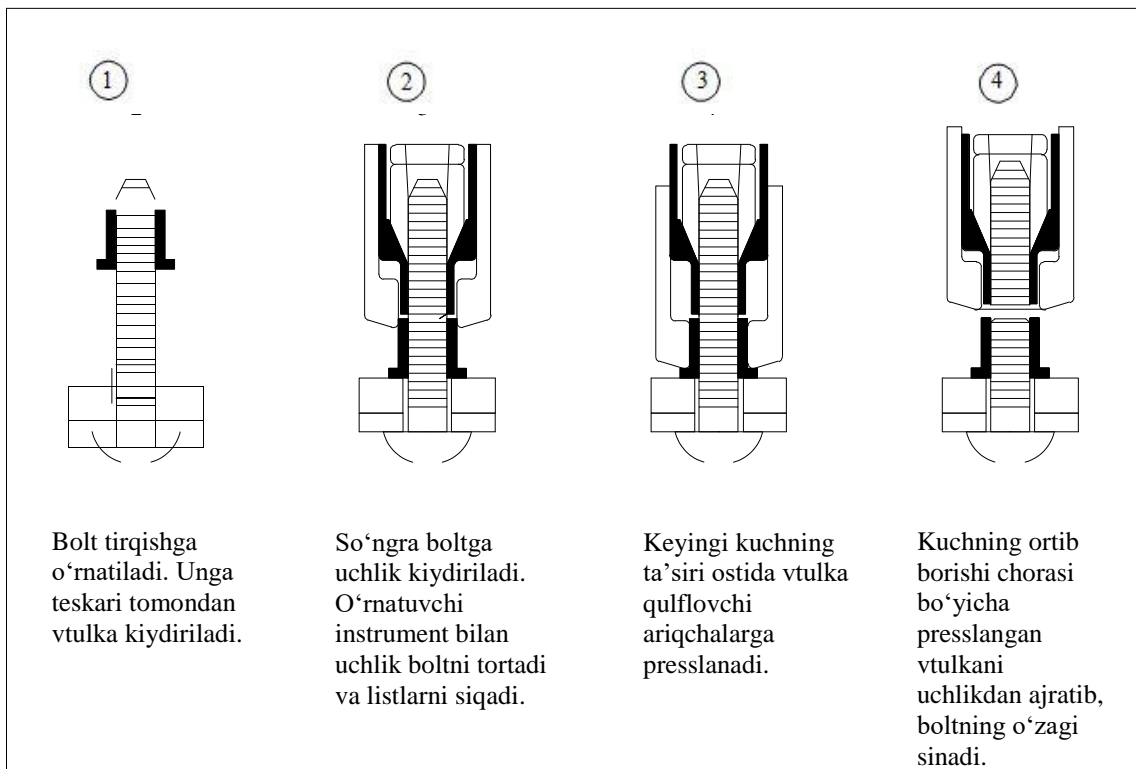
2.2.1 a) tushuntirish xatiga sharhlar

1. Mahkamlash moslamasi

Quyida tasvirlangan mahkamlovchi moslama 2-ilovaning 2-moddasini 1 a)-bandi qoidalariga javob beradi, bunday moslamalarning yetarlicha miqdori tashqi tomondan va 6-ilovaning 2.2.1 a) tushuntirish xatining qoidalariga muvofiq ichki tomondan ishonchli mahkamlanganligi sharti bilan o'rnatilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/123, 34-36-bandlar; TRANS/WP.30/127, 45-band; TRANS/WP.30/AC.2/23, 3-ilova)

O'rnatilish ketma-ketligi

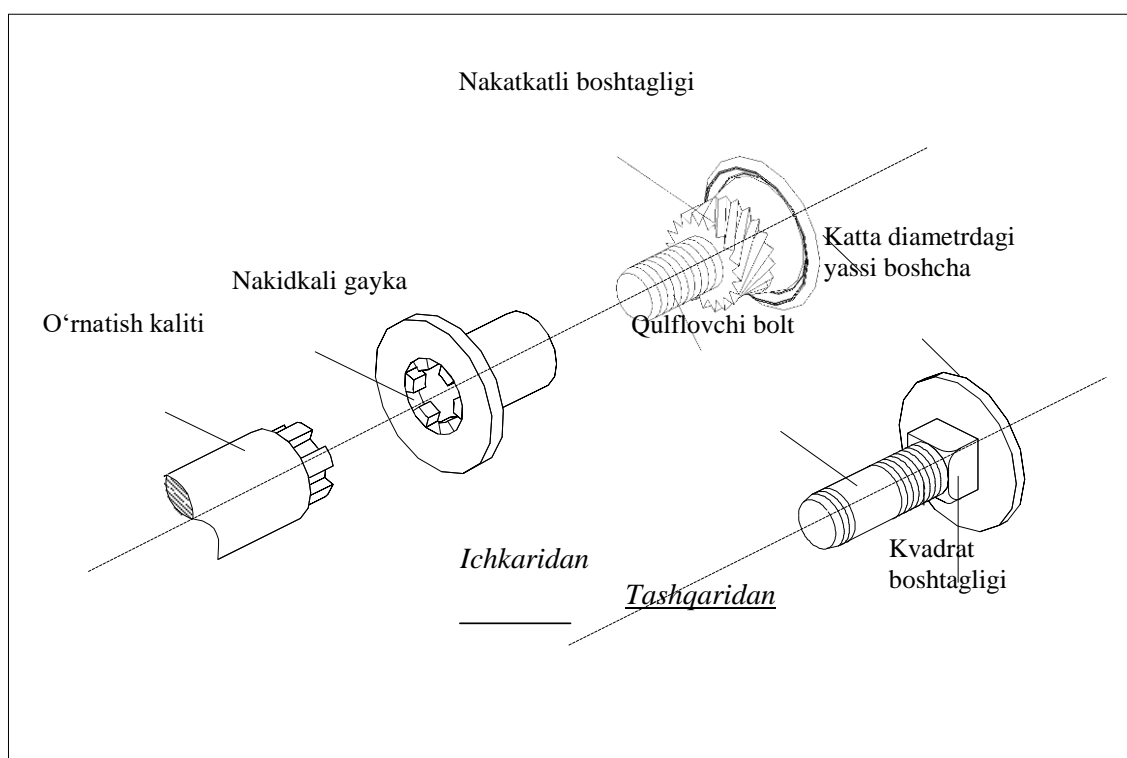

2. Mahkamlash moslamasi

Misollari quyida keltirilgan mahkamlash moslamasi 6-ilovaning 2.2.1 a) tushuntirish xatining qoidalariga muvofiq keladi. Unga xos, masalan, katta diametrdagi yassi boshcha, nakatkali boshtagligi yoki boshchanning ichki tomonlarida kvadrat boshtagligi va nakidkali gayka (plastik ishgi'ol qilish bilan) bilan qulflovchi bolt kabi, texnik xarakteristikalarini inobatga olgan holda, bu moslama biron bir payvandlash, mixparchinlash va hokazolarsiz yuk bo'linmasining ichkarisida qattiq mahkamlanishi mumkin. Garchi ushbu mahkamlovchi moslamaning yig'ilishi yig'ilishi kerak bo'lgan tarkibiy elementlarning ikki tomonidan kuch ishlatishni talab etadi, bu moslama faqat nakidkali gayka tomonidan, ya'ni yuk bo'linmasining ichkarisidan demontaj qilinishi mumkin. Bu kvadrat boshtagligi bilan moslama odatda yuk bo'linmasiga oshiq-moshiqlarni mahkamlash uchun qo'llaniladi.

(TRANS/WP.30/135, 43 va 44-bandlar; TRANS/WP.30/137, 59-61-bandlar; TRANS/WP.30/AC. 2/27, 3-ilova)

Mahkamlash moslamasining misoli

Yuk bo'linmasini pollarini mahkamlash uchun pnevmatik o'rnatiluvchi shpilkalar

Konstruksiyalardan birida o'zi kesuvchi shuruplarning rezbasiga ahamiyatli darajada o'xshash gelikoidal rezbali shpilkalar qo'llaniladi, ular pol nisbatan ingichka bo'lganida bog'lanishning mustahkamligini oshiradi. Bunday usulda shpilkani o'rnatish jarayonida shpilkani xromruxlangan qoplamasi pol ustuni materiali bilan payvandlanishi sodir bo'ladi, buning natijasida ularning orasidagi ulanishning yetarlicha mustahkamligiga erishiladi.

(TRANS/GE.30/33, 125-band; TRANS/GE.30/GRCC/10, 52-54-bandlar)

O'zi burg'alovchi va o'zi kesiluvchi shuruplar

1-rasmda tasvirlangan o'zi kesiluvchi, o'zi burg'alovchi shurup Konvensiyaga 6-ilovaning 2.2.1 a) a) tushuntirish xatining ma'nosi bo'yicha o'zi kesiluvchi shurup sifatida ko'rilmaydi. 6-ilovaning 2.2.1 a) a) va b) tushuntirish xatining qoidalariga muvofiq bunday o'zi kesiluvchi, o'zi burg'alanuvchi shuruplar metall ustunlarning pastki qismiga payvandlanishi kerak. Aks holda ushbu shuruplardan ba'zilarida bo'rtib turuvchi qismi 2-rasmda ko'rsatilgani kabi 45 gradusdan kam bo'lmagan burchak ostida bukilishi mumkin. Biroq, 3- va 4-rasmlarda ko'rsatilgan pol konstruksiyasi namunalari bilan birgalikda qo'llanilish holatida, shuruplarning payvandlanishi yoki bukilishi majburiy hisoblanmaydi.

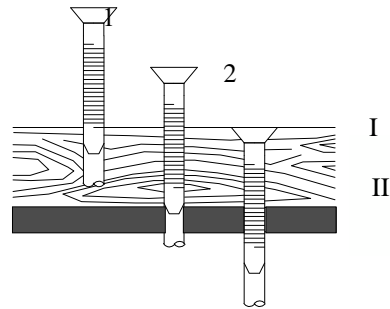
(TRANS/WP.30/135, 48-51-bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/27, 3-ilova)

1-rasm

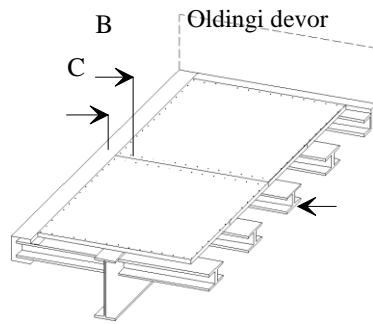
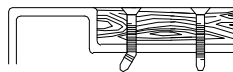
O'rnatish tartibi

1. Yog'ochga burab qotirilishi
2. Yog'och qatlami va po'lat qatlami 3 o'tilgan (kesuvchi patlar metallga yaqinlashishda sinib tushadi)
3. Rezba kesilishini yakunlash (tuzilmaviy komponentlar 1 va 2 bog'langan)

Tuzilmaviy komponent I (yog'och)
Tuzilmaviy komponent II (po'lat)

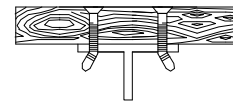

B-C
kesmasi

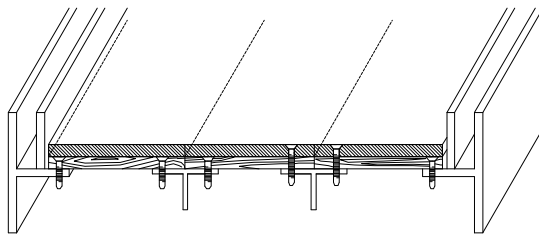

2-rasm

A ko'rinish

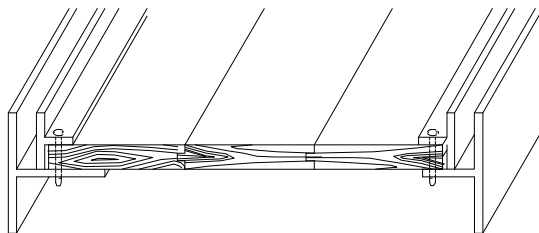

3-rasm

Pol va qo'shimcha yedirilishga turg'un qoplama o'zi burg'alovchi shuruplar yordamida shassiga mahkamlanadi

4-rasm

Moslashtirilgan bruslardan yaratilgan pol o'zi burg'alovchi shuruplar yordamida shassiga mahkamlanadi

Yopiq mixparchinlarni ishonchliligi

Umuman olganda, mazkur Konvensiyaning qoidalariga muvofiq yopiq mixparchinlarning qo'llanilishi taqiqlangan (6-ilova, 2.2.1 a) s) tushuntirish xatlari). Boshqa tomondan, yopiq mixparchinlar umuman olganda 6-ilova, 2.2.1 a) a) tushuntirish xatlarining talablariga javob beruvchi mahkamlovchi moslamalarning yetarlicha soni bilan tarkibiy elementlarning ulanishi shartida qo'llanilgan bo'lishi mumkin. (TRANS/WP.30/137, 54-58-bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/29, 3-ilova)

- b) **eshiklar va boshqa yopish tizimlari (jumladan qulflovchi kranlar, tuynuklarning qopqoqlari, flanslar va hokazolar) bojxona muhrlari va plombalari qo'yilishi mumkin bo'lgan moslamalarga ega bo'lishi kerak. Ushbu moslama shunday bo'lishi kerakki, uni tashqaridan yechib olish va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'rniga qayta o'rnatish mumkin bo'lmasligi va eshiklar va qulflovchi qurilmalar bojxona muhrlarini va plombalarini buzmasdan ochilmasligi kerak. Oxirgilar muvofiq tarzda himoyalangan bo'lishi kerak. Ochiluvchan qopqoqlarni qilishga ruxsat etiladi;**

2-moddaning 1 b)-bandiga tushuntirish xati

2.2.1 b) Eshiklar va boshqa yopish tizimlari

- a) Bojxona muhrlari va plombalari qo'yilishi mumkin bo'lgan moslamalar quyidagicha bo'lishi kerak:
- i) payvandlash yoki 2.2.1 a) tushuntirish xatining a)-bandi talablarini qoniqtiruvchi hech bo'lmaganda ikki mahkamlovchi detallar yordamida mahkamlanishi kerak; yoki
 - ii) yuk bo'linmasini yopish va muhrlashdan keyin ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan ushbu moslamani yechib olish mumkin bo'lmaydigan ko'rinishdagi konstruksiyaga ega bo'lishi kerak.

U, shuningdek, quyidagicha bo'lishi kerak:

- iii) kamida 11 mm bo'lgan diametrdagi tirqishga yoki 3 mm kenglikda kamida 11 mm uzunlikdagi teshikka ega bo'lishi kerak; va
 - iv) muhrlar yoki plombalarning qo'llaniluvchi turiga bog'liq bo'lmagan holda xavfsizlikning teng darajasini ta'minlashi kerak.
- b) Eshiklarni osish uchun oshiq-moshiqlar, osmalar, sharnirlar va boshqa detallar va hokazolar mazkur tushuntirish xatining a) bandini i) va ii) bandostilari talablariga muvofiq tarzda mahkamlanishi kerak. Bundan tashqari, bunday qurilmalarning turli xil tarkibiy qismlari (masalan, oshiq-moshiqlar, buraluvchi

o'qlar yoki sharnirlar), agar ular yuk bo'linmasining bojxona xavfsizligini kafolatlarini ta'minlash uchun zarur bo'lsa, yuk bo'linmasining yopilgan va muhrlanganida ularni yechib olish yoki ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan qismlarga bo'lish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda mahkamlanadi; (1 a) rasmni ko'ring, 6-ilova).

Biroq, bunday qurilmaga tashqari tomondan kirish yo'q bo'lgan holatda, oshiq-moshiqdan yopilgan va muhrlangan eshikni yoki ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan shunga o'xshash qurilmani bo'shatib bo'lmasligini ta'minlash yetarli bo'ladi. Agar eshik yoki qulflash tizimi ikkita oshiq-moshiqdan ortig'iga ega bo'lgan holatda, faqat eshikning chetlariga ikki yaqin oshiq-moshiqlar a)-bandning i) va ii)-bandostilarida yuqorida keltirilgan talablar bilan muvofiqlikda mahkamlanishi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

2.2.1 b) b) tushuntirish xatiga sharhlar

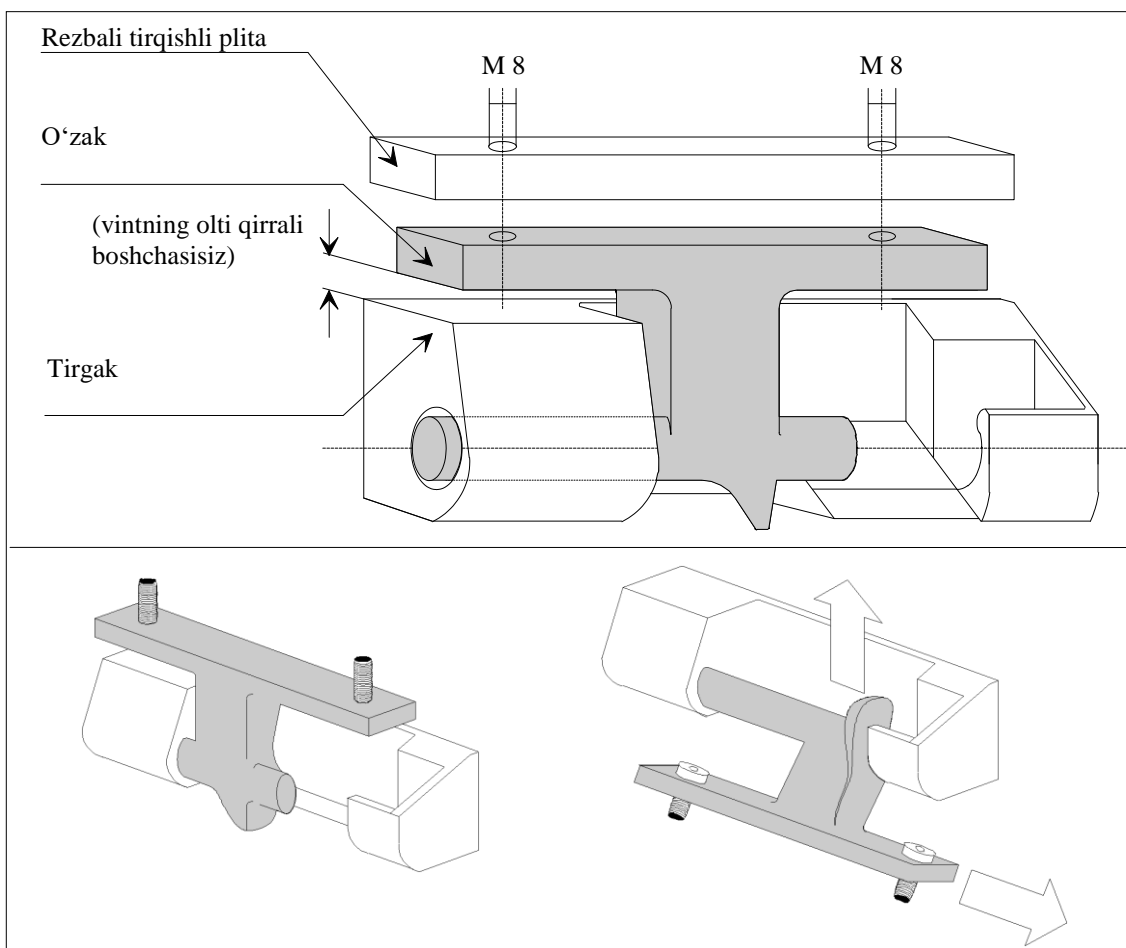
Eshik yoki ikkitadan ortiq oshiq-moshiqqa ega bo'lgan eshiklarni yopish tizimi

Agar eshik yoki eshiklarni yopish tizimi ikkitadan ortiq oshiq-moshiqlarga ega bo'lgan holatda, vakolatli organlar Konvensiyaga 2-ilovaning 1-moddasi talablariga rioya qilish maqsadida qo'shimcha oshiq-moshiqlarni mahkamlanishini talab qilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/AC.2/35, 6-ilova; TRANS/WP.30/155, 45-band)

Ikki tabaqali qisqa yon tomon oshiq-moshiqlari

Quyida tasvirlangan qurilma 6-ilova 2.2.1 b) tushuntirish xatining b)-bandi va a) ii)-bandosti talablariga javob beradi.

Ta'rif

*Tasvirlangan qurilmaning o'zagi va tirkagi maxsus shaklga ega, bu ushbu detallarni oshiq-moshiqlar yopiqligida yechib olishga imkon bermaydi. Bundan tashqari, ushbu konstruksiyada o'zak ostidan o'tuvchi olti qirrali boshchali bolt qo'llanilishi kerak. Bolt boshchasi va tirgak orasidagi fazo, oshiq-moshiq yopiqligi vaqtida, ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan boltni burab yechib olish imkonini oldini olish uchun yetarlicha kichik bo'lishi kerak. Ushbu holatda boltlarni payvandlab qo'yish mumkin.
(TRANS/WP.30/123, 46- va 47-bandlar va 2-ilova;
TRANS/WP.30/AS.2/23, 3-ilova)*

c) Istisno tariqasida, agar transport vositalari izometrik yuk bo‘linmalariga bo‘lsa, bojxona muhrlarini va plombalarini, oshiq-moshiqlar va yechib olinishi yuk bo‘linmasining ichiga yoki yuklarni yashirish uchun yaroqli bo‘lgan kirish imkonini beruvchi boshqa joylarga boshqa detallarni o‘rnatish uchun moslama quyidagi tizimlar yordamida shunday yuk bo‘linmalarining eshiklariga mahkamlanishi mumkin:

i) tashqaridan o‘rnatiluvchi burab qotiriluvchi boltlar yoki shuruplar, ammo boshqa jihatlarda quyidagi shartda yuqorida keltirilgan 2.2.1 a) tushuntirish xatida keltirilgan talablarni qoniqtirmaydigan:

burab qotiriluvchi boltlar yoki burab qotiriluvchi shuruplarning o‘zaklari rezbali tirqishlar bilan listga yoki tashqi panelning ichkarisida yoki eshikning tashqi panellarida joylashgan shunga o‘xshash moslama, va

burab qotiriluvchi boltlar yoki burab qotiriluvchi shuruplarning muvofiq miqdordagi boshchalari bojxona plombalarining tushirilishi uchun qurilmaga, oshiq-moshiqlarga va hokazolarga shunday tarzda payvandlanadiki, ular to‘liq deformatsiyalanadi, va

burab qotiriluvchi boltlarni yoki shuruplarni ko‘rinuvchan izlarni qoldirmasdan olib tashlash imkoni yo‘q (6-ilovaning 1-rasmini ko‘ring);

ii) mahkamlovchi moslama, u quyidagi shartlarda izometrik konstruksiyadagi eshikning ichki tomoniga o‘rnatiladi:

moslamaning mahkamlash bolti va mahkamlash gaykasi pnevmatik yoki gidravlik instrument yordamida ulangan va plastinaning va eshik konstruksiyasining tashqi qatlami va izolyatsiya orasiga o‘rnatiluvchi shunga o‘xshash moslamaning teskari tomonidan mahkamlanadi; va

yuk bo‘linmasining ichidan mahkamlanuvchi boltning boshqasiga erishish imkoni yo‘q; va mahkamlovchi gaykalar va mahkamlovchi boltlarning yetarlicha miqdori payvandlash yordamida ulangan, va moslamani ko‘rinuvchan izlarni qoldirmasdan olib tashlash imkoni yo‘q (6-ilovaning 5-rasmini ko‘ring).

(ECE/TRANS/17/Amend.13, 1991 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

"Izometrik yuk bo‘linmasi" atamasi refrijerator yuk bo‘linmalarini qanday bo‘lsa, issiqlik izolyatsiyalangan yuk bo‘linmalarini ham xuddi shunday kiritilishini nazarda tutadi.

2.2.1 b) c) ii) tushuntirish xatiga sharh

Agar matnda "pnevmatik yoki gidravlik instrumentlar yordamida ulangan" so'zlaridan keyin "va mahkamlanadi" so'zidan keyin "boltning boshchasini mahkamlovchilar" so'zlari bilan almashtirilsa, ushbu paragraf ancha aniq talqin qilinadi.

(TRANS/WP.30/AC.2/29, 25-band)

- d) Klapanlar, qulflash kranlari, lyuklarning qopqoqlari, flanslar va shunga o'xshashlar kabi shunday yopuvchi qurilmaning katta miqdorli transport vositalar bo'jxona muhrlari va plombalarini soni iloji boricha cheklangan bo'lishi uchun shunday konstruksiyaga ega bo'lishi kerak. Ushbu maqsadda qo'shni yopuvchi qurilmalar faqat bitta bo'jxona muhrini yoki plombasini quyilishini talab etuvchi umumiy moslama yordamida bog'liq bo'lishi kerak, yoki xuddi o'sha talablarga javob beruvchi qopqoq bilan jihozlangan bo'lishi kerak.
- e) Ochiladigan qopqoqli transport vositalari shunday tarzda konstruksiyalangan bo'lishi kerakki, ularni bo'jxona muhrlari va plombalarining minimal miqdori yordamida muhrlash mumkin bo'lishi kerak.
- f) Bir bo'jxona plombasidan ortiq plombaning bostirilishi bo'jxona xavfsizligini ta'minlash uchun talab etiladigan holatlarda, bunday plombalarning miqdori transport vositasiga ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomaning 5-ustunida ko'rsatilgan bo'lishi kerak (1975 yilgi XYT Konvensiyasiga 4-ilova). Ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomaga bo'jxona plombalarining joylashuvining aniq sxemasi bilan yo'l transport vositasining rasmi va fotosurati ilova qilinishi kerak.
(ECE/TRANS/17/Amend.23, 2003 yil 7 noyabrda kuchga kirgan)

2.2.1 b) f) tushuntirish xatiga sharh

Ma'lumotni ruxsat etish to'g'risidagi guvohnomaga muhrlar va plombalarni soni va qo'yilish joyini kiritish uchun amalga oshirish davri bir bo'jxona plombasidan ko'p plombalar talab etilgan shunday holatlarda

*2.2.1 b) f) tushuntirish xatining 2003 yil 7 avgustda kuchga kirgan qoidalari zarurat tug'ilganida birinchi marta yoki 2.2.1 b) f) tushuntirish xatining kuchga kirganidan keyin ko'rikdan o'tkazish va ruxsat berishni yangilashning ikki yilda bir marta o'tkazilishi munosabati bilan kiritilishi kerak bo'lgan yo'l transport vositalariga nisbatan qo'llaniladi. Demak, 2005 yilning 7 avgustidan boshlab bo'jxona xavfsizligini ta'minlash uchun bir bo'jxona plombasidan ortiq plomba tushirilishi talab etiluvchi barcha yo'l transport vositalarida 2.2.1 b) f) tushuntirish xatiga muvofiq keluvchi ruxsat berish to'g'risidagi guvohnoma mavjud bo'lishi kerak.
(TRANS/WP.30/206, 62-band va 2-ilova;
TRANS/WP.30/AC.2/69, 59-band va 2-ilova;
TRANS/WP.30/AC.2/69/Corr.1)*

2-moddaning 1 b)-bandostiga sharh

Eshiklarning xavfsizligi

Agar transport vositalarining yoki konteynerlarning eshiklari izometrik bo'lmagan, ammo ichki qoplamaga ega bo'lmagan holatda, oshiq-moshiqlarni mahkamlanishini ta'minlovchi detallar va bojxona plombalarini tushirilishi uchun qurilmalar eshiklarning butun qalinligi bo'ylab (jumladan qoplamadan) o'tishi va ichkaridan ko'rinadigan ravishda mahkamlanishi kerak. (TRANS/GE.30/14, 101-band)

Bojxona plombalarining miqdori

Olib tashlangan

(TRANS/WP.30/AC.2/69, 2-ilova)

Bojxona plombalarini tushirish uchun qurilmalarning namunalari

Konteynerlarni va transport vositalarining yuk bo'linmalarini bojxona xavfsizligini ta'minlash uchun, bojxona plombalarini tushirish uchun qurilmalar a) band 2.2.1 b) tushuntirish xatining 6-ilovasini talablarini qoniqtirishi kerak (1-4).4 rasmlarni ko'ring). Bundan tashqari, bojxona plombalarini tushirishda quyidagi talablarga rioya qilish zarurdir:

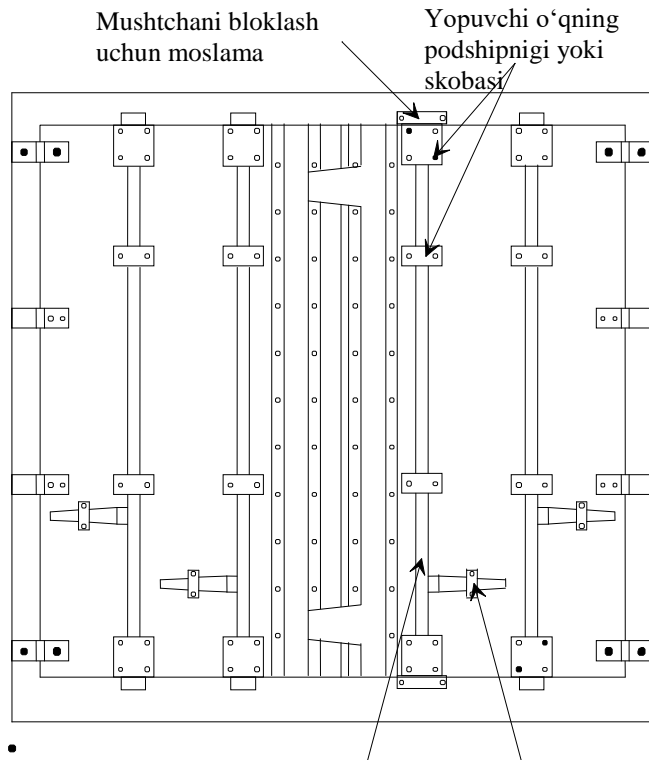
mahkamlash arqoni zarur bo'lganidan uzunroq bo'lmasligi va iloji boricha kuchli tortilgan bo'lishi kerak;
mahkamlash arqoni XYT halqalari orqali o'tishi kerak;
bojxona plombalari iloji boricha zich tushiriladi;
yopuvchi tizimning boshqa qismlari (yopuvchi mexanizmlarning tutqichlari, mushtchani o'rnatish uchun qurilma, yopuvchi nish) kirishining xavfsizligi 6-ilovada ta'riflangan usullar bilan ta'minlanadi, 2.2.1 a) tushuntirish xati, a)-band (1-4-rasmlarni ko'ring).

Agar yopuvchi nishlar, oshiq-moshiqlar yoki mushtchani o'rnatish uchun qurilma yedirilgan yoki shikastlangan bo'lsa, bojxona plombalarining ishonchliligi jiddiy susaytirilgan bo'lishi mumkinligini yodda saqlash zarurdir. Ko'rsatib o'tilgan yetishmovchiliklarni aniqlash zarur. (TRANS/WP.30/145, 17-band; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-ilova)

1-rasm

Yuk bo'limlarini va konteynerlarni orqa eshiklarini qulflash uchun ishonchli bojxona tizimi misoli

Orqa eshik

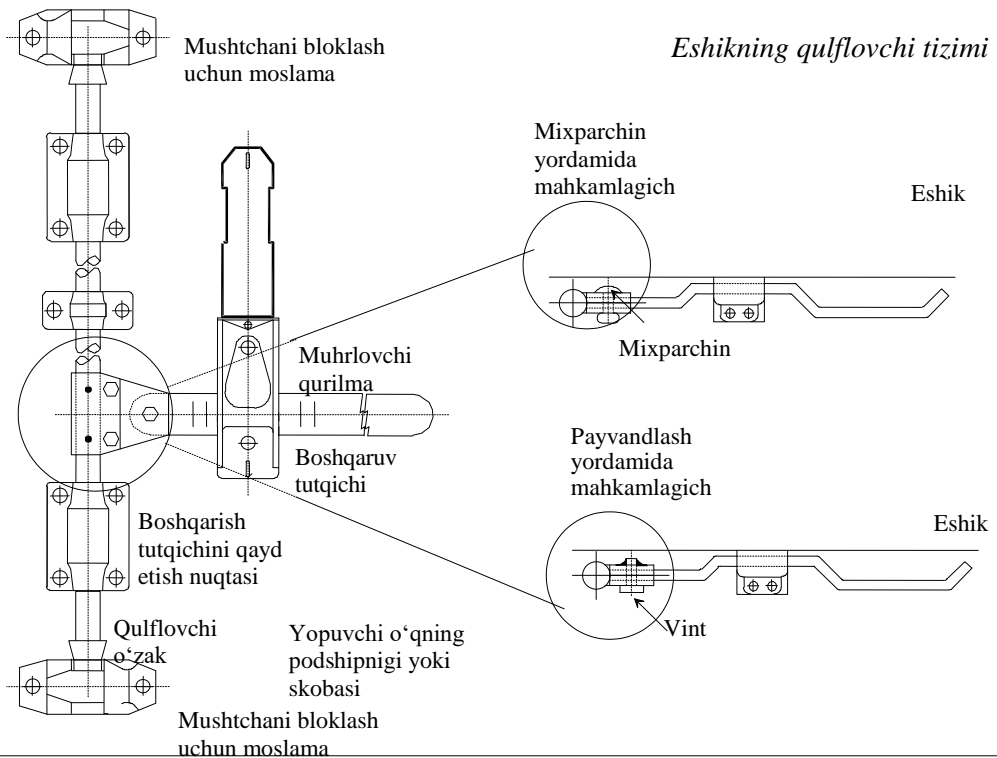

Qotirilgan ulovchi qurilmalar

Qulflovchi o'zak

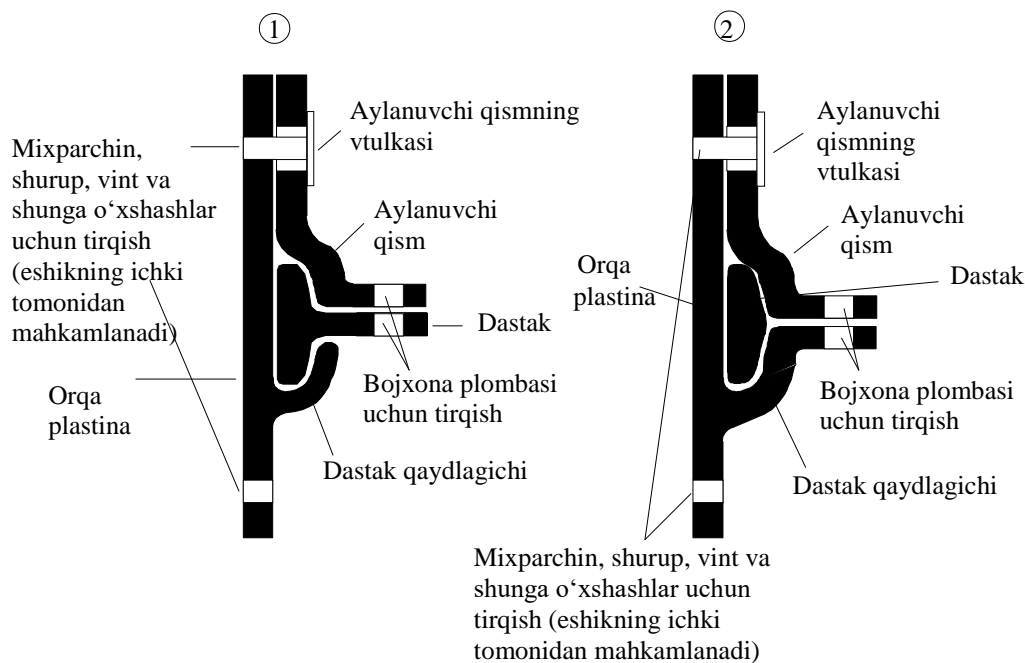
Muhrlovchi qurilma

Eshikning qulflovchi tizimi

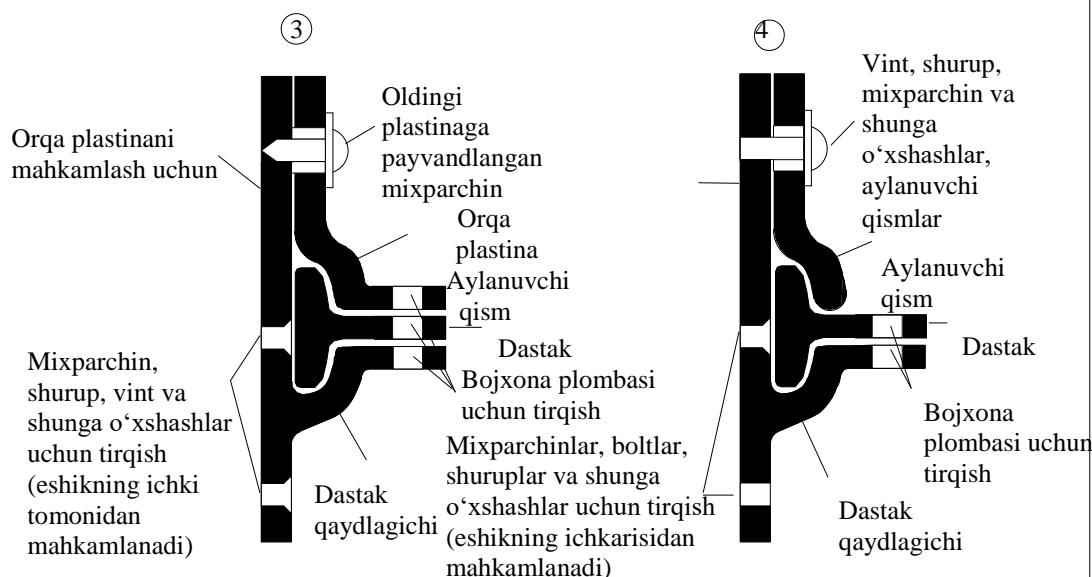

2-rasm

Bojxona muhrlovchi qurilmalarining misoli

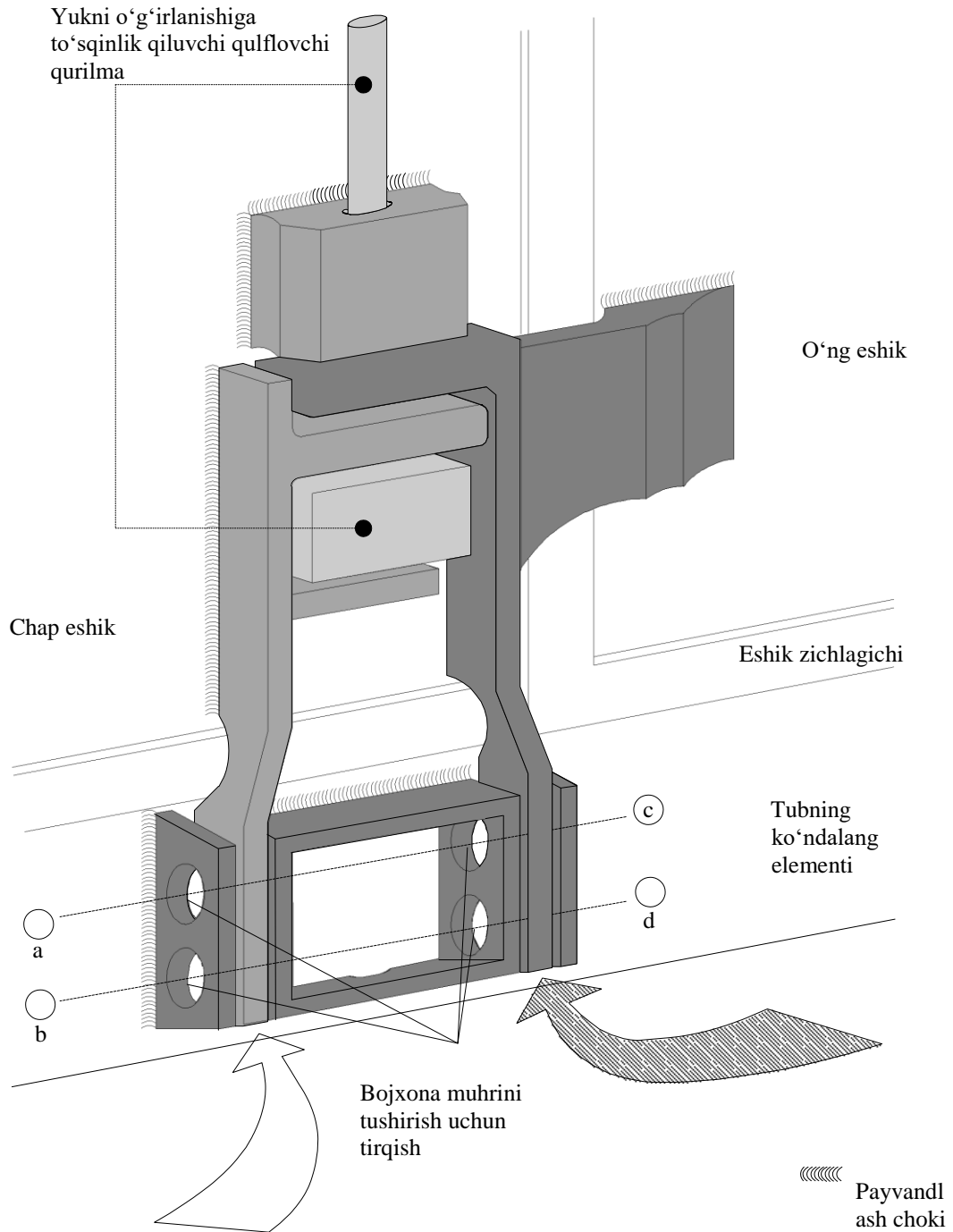
Xususan, muhrlovchi qurilma № 1 yuqorida qayd etilgan talablarni bajarmaslik holatida noqonuniy ochishga moyil bo'ladi. Shu munosabat bilan quyida tasvirlangan qurilmani qo'llash maqsadga muvofiqdir, chunki ular bojxona muhrini tushirishgacha noqonuniy ochishdan yaxshi himoyani ta'minlaydi.

Bojxona muhrlovchi qurilmalari № 3 va 4 shuningdek sovutish va izometrik konteynerlar va yuk bo'linmalarining eshiklarini muhrlash uchun qo'llanilishi mumkin. Bunday holatda muhrlovchi qurilmalar eshik qoplamasining tashqi qatlami ostida joylashgan ichki rezkali metall plastinaga burab kiritiluvchi kamida ikki to'xtatadigan vintlar yoki shuruplar yordamida mahkamlanishi mumkin. Bunday holatlarda to'xtatuvchi vintlarning yoki to'xtatuvchi shuruplarining boshchalari to'liq deformatsiya qilingunicha payvandlangan bo'lishi kerak (6-ilova 1-rasmda ko'ring).
{TRANS/GE.30/6, 35-band}

3-rasm

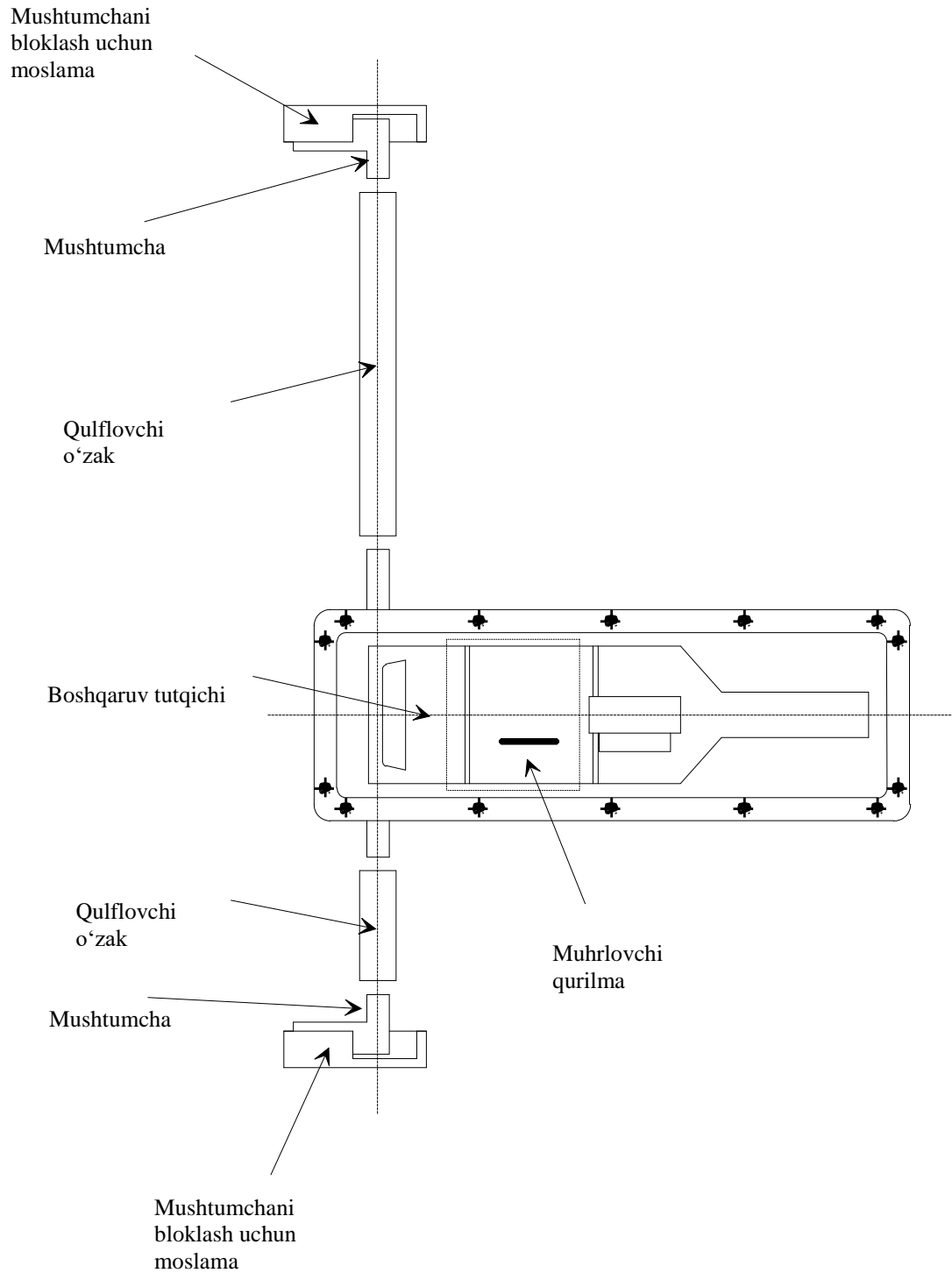
Bojxona muhrlovchi qurilmaning misoli

Ushbu bojxona muhrlovchi qurilmasini metall konteynerlarda qo'llash maqsadga muvofiqdir. Zarurat tug'ilganida plomba joylashtirilishi kerak bo'lgan joyni adashtirib yuborish mumkin bo'lmasligi ustidan kuzatish zarur. Bu yerda har xil turdagi plombalar qo'llanilishi kerak. "Sakkiz" ko'rinishidagi simli plombalarning qo'llanilish holatida simni barcha to'rtta tirqish orqali o'tkazish tavsiya etiladi (a, b, c yoki d). Qattiq plombalarni qo'llash holatida ushbu plombalarni s yoki d tirqishlar orqali o'tkazish kerak.

4-rasm

Bojxona muhrlovchi qurilmaning misoli

Bojxona muhrlovchi qurilmasining ushbu turi izometrik konteynerlar va yuk bo'linmalarini eshiklariga plombalarni tushirish uchun qo'llaniladi. Har xil konstruksiyadagi qurilmalarda plombalarni tushirish nuqtalari plombalarni tushirish uchun tirqishda qanday joylashganligiga bog'liq holda - gorizontal yoki vertikal holatda o'zgarishi mumkin. Bojxona nuqtai nazaridan vertikal tirqishli qurilma katta ishonchlilikni ta'minlaydi, shu vaqtning o'zida bojxona nuqtai nazaridan ishonchlilikni ta'minlash uchun gorizontal tirqishli qurilmaning qo'llanilishida zich plombalash talab etiladi.

- c) **ventilyatsion va drenaj tirqishlar yuk bo‘linmasi ichiga kirishga to‘sqinlik qiluvchi qurilma bilan jihozlangan bo‘lishi kerak. Bu qurilma shunday konstruksiyada bo‘lishi kerakki, uni tashqaridan yechib olish va ko‘rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga joylashtirish mumkin bo‘lmasligi kerak.**

2-moddaning 1 (s)-bandiga tushuntirish xati

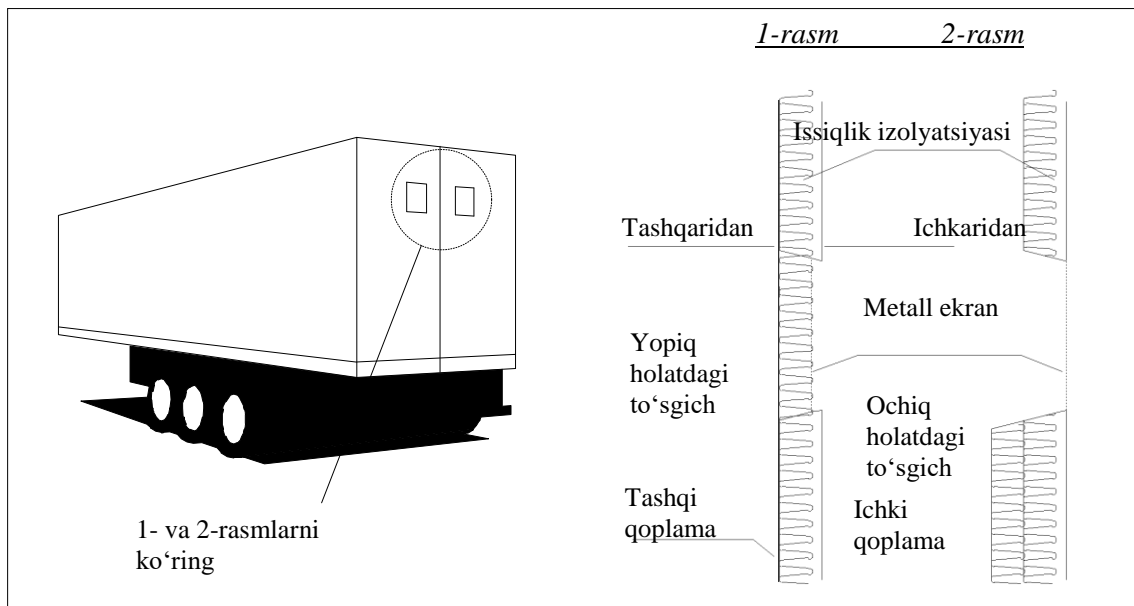
2.2.1 c)-1 Ventilyatsion tirqishlar

- a) Ularning maksimal o‘lchami umuman olganda 400 mm.dan oshmasligi kerak.
- b) Yuk bo‘linmasiga bevosita kirish imkonini beruvchi tirqishlar, quyidagilar bilan to‘siq qo‘yilgan bo‘lishi kerak:
- i) simli to‘r yoki perforatsiyalangan metall ekran bilan (ikkala holatlarda tirqishlarning 3 mm maksimal o‘lchamlari bilan) va payvandlangan metall panjara bilan (tirqishlarning 10 mm maksimal o‘lchami bilan) himoyalangan bo‘lishi kerak; yoki
 - ii) yetarlicha mustahkamlikka ega bo‘lgan bir perforatsiyalangan metall ekran bilan (tirqishlarning 3 mm maksimal o‘lchami va kamida 1 mm qalinlik bilan).
(ECE/TRANS/17/Amend.12, 1990 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

2.2.1 (s)-1 tushuntirish xatiga sharh

Izometrik yuk bo'linmalarida ventilyatsion tirqishlar

Izometrik yuk bo'linmalarining ichki va tashqi yuzalari orasida o'rnatiluvchi ekran namunasi. (TRANS/WP.30/127, 43-band; TRANS/WP.30/AC.2/25, 3-ilova)

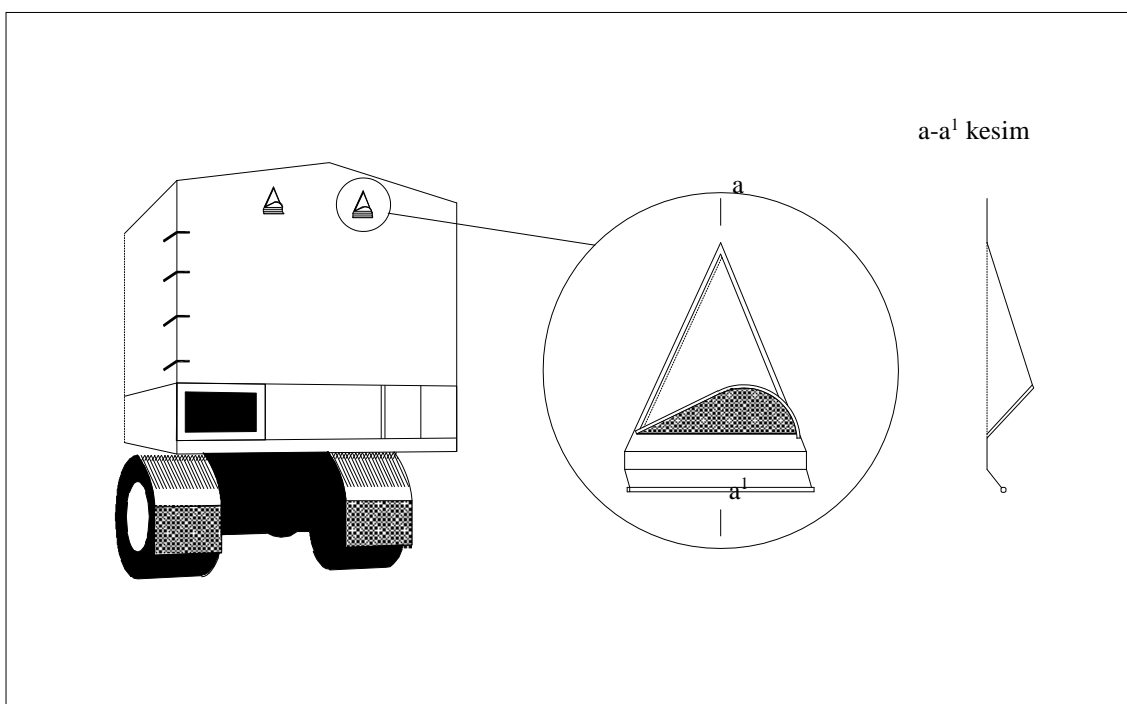

- (s) Yuk bo'linmasiga to'g'ridan-to'g'ri kirish imkonini bermaydigan tirqishlar (masalan, tizzalar yoki deflektorlar tizimini mavjudligi sharofati bilan), b)-bandostida so'z yuritilayotgan qurilmalar bilan jihozlanishi kerak, ammo ularda 10 mm.gacha (sim to'ri yoki metall ekran uchun) va 20 mm.gacha (metall panjara uchun) o'lchamdagi tirqishlarga yo'l qo'yiladi.
(ECE/TRANS/17/Amend.12, 1990 yil 1 avgustda kuchga kirgan)
- d) Tirqishlar brezentda o'rnatiladigan vaqtdagi shunday holatlarda, umuman olganda, mazkur tushuntirish xatining b)-bandida zikr etilgan qurilmalarning mavjudligini ko'zda tutish kerak. Biroq, tashqaridan o'rnatiluvchi perforatsiyalangan metall ekran ko'rinishidagi yopuvchi qurilmalarning va ichki tomondan o'rnatiluvchi simli yoki boshqa to'rning o'rnatilishiga yo'l qo'yiladi.

- e) Tirqishlarning o'lchamlariga rioya etilayotganligi va ushbu tirqishlarni ko'rinuvchan shikastlanishlarsiz sezilarli kattalashtirish mumkin emasligi uchun yetarlicha mustahkam material qo'llanilayotganligi shartida shunga o'xshash nometall moslamalarga yo'l qo'yilishi mumkin. Bundan tashqari, ventilyatsion moslama faqat brezentning bir tomonidan ishlayotganda uni almashtirish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda qurilgan bo'lishi kerak.
- f) Ventilyatsion tirqish himoya moslamasi bilan jihozlangan bo'lishi mumkin. Bu moslama bojxona xizmati xodimlari tomonidan ventilyatsion tirqish ko'rikdan o'tkazilishiga qiyinchilik tug'dirmaydigan shunday tarzda brezentga mahkamlanishi kerak. Brezentga himoya moslamasining mahkamlanish joyi ventilyatsion tirqishning ekranidan kamida 5 sm uzoqlikda joylashgan bo'lishi kerak.
(ECE/TRANS/17, Amend.5, 1984 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

2.2.1 (s) 1 tushuntirish xatiga sharh

Himoya qurilmasining namunasi

Yuk bo'linmalaridagi ventilyatsion tirqishlar

Garchi ventilyatsion tirqishlarning o'lchami umuman olganda 400 mm.dan oshmasligi kerak bo'lsada, bojxona organi, ularga ventilyatsion tirqishlarining o'lchami 400 mm.dan katta bo'lgan transport vositalarini taqdim etilishida, barcha qolgan talablarga rioya etish sharti bilan bunday transport vositasiga tashish huquqini berishi mumkin. (TRANS/GE.30/14, 102-band; TRANS/WP.30/143, 36- va 37-bandlar; TRANS/WP.30/AS.2/31, 3-ilova)

2-moddaning 1 (s)-bandiga tushuntirish xati

2.2.1 (s)-2 Drenaj tirqishlar

- a) Ularning maksimal o'lchami umuman olganda 35 mm.dan oshmasligi kerak;
- b) Yuk bo'linmasiga bevosita kirish imkonini beruvchi tirqishlar, ventilyatsion tirqishlar uchun 2.2.1(s)-1 tushuntirish xatining b)-bandosti bilan belgilangan qurilmalar bilan jihozlangan bo'lishi kerak;
- c) Drenaj tirqishlar yuk bo'linmasiga bevosita kirish imkonini bermaydigan shunday holatlarda, mazkur tushuntirish xatining b)-bandostida ko'rsatilgan qurilmalar, tirqishlar yuk bo'linmasining ichki tomonidan oson erishimli deflektorlarning ishonchli tizimi bilan jihozlanganlik shartida, talab etilmaydi.

2. Mazkur Qoidalarning 1-moddasi s)-bandosti qoidalariga qaramasdan, yuk bo'linmasining tarkibiy elementlarining mavjud bo'lishiga ruxsat beriladi, ular amaliy nuqtai nazardan ichi bo'sh fazolarga (masalan, ikki qavatli devorning tarkibiy qismlari orasida) ega bo'lishi kerak. Ushbu fazolarni yuklarni yashirish maqsadida qo'llash mumkin bo'lmasligi uchun:

- i) **ichki qoplama yuk bo'linmasini poldan shiftgacha uning butun balandligini qoplaydigan shunday holatlarda, yoki qoplama va tashqi devor orasidagi fazo to'liq yopilgan vaqtidagi holatlarda, ichki qoplamani yechib olish mumkin bo'lmaydigan va uni ko'rinuvchan izlarni qoldirishsiz o'rniga qaytarish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda mahkamlanishini ta'minlash zarur; va**
- ii) **qoplama yuk bo'linmasini uning butun balandligi bo'yicha qoplamayotgan va qoplama va tashqi devor orasidagi fazo to'liq yopilmagan shunday holatlarda, va yuk bo'linmasining konstruksiyasida ichi bo'sh fazolar mavjud bo'lgan barcha boshqa holatlarda, ko'rsatib o'tilgan fazolarning soni minimumgacha cheklangan bo'lishi uchun va ushbu fazolar bojxona xizmati uchun oson erishimli bo'lishi uchun ta'minlanishi zarurdir.**

2-moddaning 2-bandiga sharh

Ichi bo'sh tuzilmaviy komponentlarni bartaraf qilish

Ichi bo'sh to'sinlar kabi yuk bo'linmasining ichi bo'sh tuzilmaviy komponentlarning soni yangi yuk bo'linmasining konstruksiyasida

minimumgacha cheklangan bo'lishi kerak, va ular, imkon bo'yicha, ochiq profil to'sinlarni qo'llash yo'li bilan bosqichma-bosqich bartaraf etilgan bo'lishi kerak. Agar konstruktiv sabablar bo'yicha yuk bo'linmalarida ichi bo'sh tuzilmaviy komponentlar bor bo'lgan holatda, bunday ichi bo'sh komponentlarni bojxona organlari tomonidan ko'rikdan o'tkazilishini yengillashtirish uchun mo'ljallangan tirqishlarni qo'llanilishiga ruxsat etiladi. Bunday ko'rikdan o'tkazish tirqishlarining mavjudligi haqidagi belgi avtotransport vositalariga ruxsat berish haqidagi guvohnomaning 12-bandida ko'rsatiladi (Konvensiyaga 4-ilova).

(TRANS/WP.30/135, 63-65-bandlar; TRANS/WP.30/137, 65-67-bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/27, 3-ilova; TRANS/WP.30/151, 33-36-bandlar)

3. Derazalarning qurilishi ular yetarlicha mustahkam materiallardan va tashqaridan yechib olinish imkoni yo'q qilib va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan ularni o'rniga qaytarib o'rnatish imkonisiz yasalgan bo'lish shartida yo'l qo'yiladi. Shunga qaramay, oynalarning o'rnatilishiga yo'l qo'yilishi mumkin, ammo, agar xavfsiz oyna o'rniga boshqa oyna qo'llanilayotgan bo'lsa, derazalar tashqaridan yechib olinishi mumkin bo'lmagan mustahkam mahkamlangan metall panjara bilan jihozlanadi; panjaradagi uyalarning o'lchami 10 mm.dan oshmasligi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.7, 1986 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

2-moddaning 3-bandiga tushuntirish xati

2.2.3 Xavfsiz oyna

Oyna, agar odatda transport vositasini me'yordagi sharoitlarda ishlatish o'rin tutgan har qanday omilning ta'siri natijasida uning sinish xavfi mavjud bo'lmaganida, xavfsiz hisoblanadi. Bunday oynaga, ushbu oyna xavfsiz hisoblanishiga ko'rsatuvchi markirovkalash tushirilgan bo'lishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.7, 1986 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

4. Polda moylash, xizmat ko'rsatish, qum qutini to'ldirish kabi texnik maqsadlarda qilingan tirqishlarga faqat ular qopqoq bilan jihozlanish sharti bilan yuk bo'linmasiga tashqaridan kirish imkonisiz shunday tarzda o'rnatilgandagina yo'l qo'yiladi.

2-moddaning 4-bandiga sharh

Texnik maqsadlar uchun mo'ljallangan himoya tirqishlari

Avtotransport vositalarining polidagi tirqishlarning qopqoqlari, agar yuk bo'linmasiga kirishga to'sqinlik qiluvchi himoya qurilmalari yuk bo'linmasining ichkarisida joylashgandagina, yetarlicha himoyalangan deb hisoblanadi

(TRANS/GE.30/AC.2/14, 35-39-bandlar)

3-modda

Brezent bilan yopilgan transport vositalar

1. Mazkur Qoidaning 1- va 2-moddalarining qoidalari brezent bilan yopilgan transport vositalariga nisbatan uning ularga nisbatan qo'llanilishi mumkin bo'lgan

shunday darajada taalluqli bo'ladi. Bundan tashqari, ushbu transport vositalari mazkur moddaning qoidalariga javob berishi kerak.

2. Brezent yo mustahkam xolstdan, yo cho'zilmaydigan, yetarlicha mustahkam, plastmassa bilan qoplangan yoki rezinalashtirilgan matodan tayyorlangan bo'lishi kerak. Brezent soz holatda va yuk bo'linmasiga kirish yopish uchun moslamaning mahkamlanishi bo'yicha qo'rinuvchan izlarni qoldirmasdan imkonsiz bo'lgan shunday tarzda tayyorlangan bo'lishi kerak.

3. Agar brezent bir nechta bo'laklardan tuzilgan bo'lsa, ushbu bo'laklarning hoshiyalari biri ikkinchisiga bukilgan va bir biridan kamida 15 mm.ga uzoqlikda turgan ikki chok bilan tikilgan bo'lishi kerak. Ushbu choklar mazkur Qoidalarga ilova qilingan 1-rasmda ko'rsatilgani kabi shunday tarzda bajarilgan bo'lishi kerak; biroq, agar brezentning ba'zi qismlarida (masalan, ko'tarma etaklarda va kuchaytirilgan burchaklarda) ko'rsatilgan usulda tasmani ulash imkonsiz bo'lsa, brezentning tepa qismini hoshiyasini bukish va 2-rasmda yoki mazkur Qoidalarga ilova qilingan 2 a)-rasmda ko'rsatilgani kabi tasmalarni tikib chiqish yetarli bo'ladi. Choklardan biri faqat ichkaridan ko'rinuvchan bo'lishi kerak va ushbu chok uchun qo'llaniluvchi ipning rangi brezentning o'zini rangidan, hamda boshqa chok uchun qo'llaniluvchi ipning rangidan aniq farqlanib turishi kerak. Barcha choklar mashinada tikib chiqilgan bo'lishi kerak.

3-moddaning 3-bandiga tushuntirish xati

2.3.3 Bir nechta bo'laklardan tuzilgan brezent

- a) Bitta brezentni tashkil qiluvchi alohida bo'laklar 2-ilovaning 3-moddasini 2-bandini qoidalarini qoniqtiruvchi turli materiallardan bajarilgan bo'lishi kerak.
- b) Brezentni tayyorlashda bo'laklar 2-ilovaning 3-moddasini talablariga muvofiq ulanayotgan shartda yetarlicha darajada xavfsizlikni ta'minlovchi bo'laklarning har qanday joylashishiga yo'l qo'yiladi.

4. Agar brezent plastmassa bilan qoplangan matoning bir nechta bo'laklaridan tuzilgan bo'lsa, ushbu bo'laklar, shuningdek, mazkur Qoidalarga ilova qilingan 3-rasmga muvofiq payvandlash yordamida ulangan bo'lishi mumkin. Har bir bo'lakning hoshiyasi boshqa bo'lakning hoshiyasini hech bo'lmaganda 15 mm.ga yopishi kerak. Bo'laklarning ulanishi butun kenglik bo'yicha ta'minlangan bo'lishi kerak. Ulanishning tashqi hoshiyasi payvandlashning xuddi o'sha usulida ulanuvchi hech bo'lmaganda 7 mm kenglikdagi plastmassa tasma bilan qoplangan bo'lishi kerak. Ushbu tasmada, hamda uning har bir tomonidan, kenglik bo'ylab hech bo'lmaganida 3 mm.dan bir tusdagi aniq relyef bosib chiqilgan bo'lishi kerak. Payvandlash bo'laklar uzilishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan qayta ulanishi mumkin bo'lmagan shunday tarzda amalga oshiriladi.

3-moddaning 4-bandiga sharh

Plastmassadan tasma

*Plastmassadan tasmaning majburiy mavjud bo'lishi haqidagi talab juda ham ahamiyatlidir, binobarin, uni istisno qilish mumkin emas.
(TRANS/GE.30/17, 99-band)*

Brezent hoshiyalarini kesishuvchan ulash

Bojxona xavfsizligi maqsadi uchun brezent hoshiyalarini kesishuvchan ulash kengligining 15 mm.dan kam bo'lmashligiga qaramasdan yetarlicha hisoblanadi, kesishmaning 20 mm va undan ortiq kengligiga yo'l qo'yiladi, uning zarurati brezent qanday materialdan yasalganligi, uni payvandlash usuliga bog'liq holda texnik sabablar bilan ifoda etilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/162, 64- va 65-bandlar, TRANS/WP.30/AS.2/37, 6-ilova)

Brezent bo'laklarini payvandlash usullari

Bojxona nuqtai nazaridan xavfsiz sifatida tan olinuvchi brezentning bo'laklarini payvandlash usullariga, agar ular Konvensiyaga 2-ilovaning qoidalariga muvofiq qo'llanilayotgan bo'lsa, brezentning payvandlanishi yuqori haroratlar yordamida amalga oshirilganida "payvandlashning issiqlik usuli", va brezentning payvandlanishi yuqori chastota va bosim yordamida amalga oshirilganida "yuqori chastotali payvandlash usuli"ga tegishlidir.

(TRANS/WP.30/162, 64- va 65-bandlar, TRANS WP.30/AS.2/37, 6-ilova)

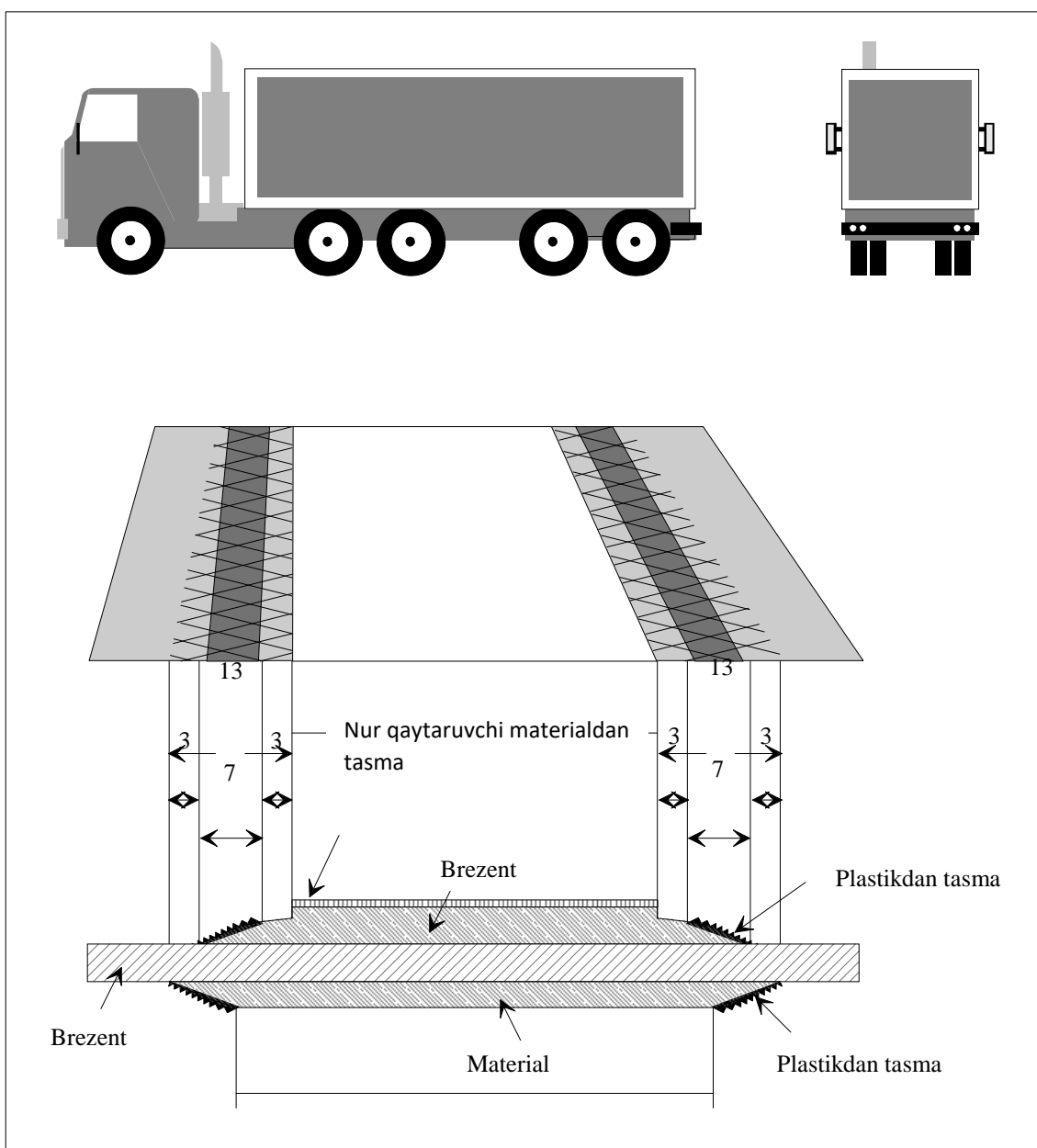
5. Tuzatish mazkur Qoidalarga ilova qilingan 4-rasmda ko'rsatilgan usulda amalga oshiriladi; tikiluvchi hoshiyalar biri ikkinchisiga bukilgan va bir-biridan hech bo'lmaganida 15 mm.ga uzoqlikda bo'lgan aniq ko'rinuvchan choklar bilan ulangan bo'lishi kerak; ichkaridan ko'rinuvchan ipning rangi tashqaridan ko'rinuvchan ipning rangidan, va brezentning o'zini rangidan farqlanishi kerak; barcha choklar mashinada tikib chiqilgan bo'lishi kerak. Hoshiyalarida shikastlangan brezent shikastlangan qismni yamoq qo'yish yo'li bilan ta'mirlanayotgan shunday holatlarda, chok, shuningdek, mazkur moddaning 3-bandini qoidalariga va mazkur Qoidalarga ilova qilingan 1-rasm muvofiq tikib chiqilishi ham mumkin. Plastmassa bilan qoplangan matodan brezentni ta'mirlash, shuningdek, mazkur moddaning 4-bandida ta'riflangan usulga muvofiq ham amalga oshirilishi mumkin, ammo ushbu holatda tasma brezentning ikki tomonidan qo'yilishi, hamda yamoq ichkaridan o'rnatilishi kerak.

3-moddaning 5-bandiga sharh

Nur qaytaruvchi materialdan tasmalar

Yechib olinishi va brezentning tuzilmasini yopuvchi nur qaytaruvchi materiallardan tasmalarga, agar ular plastmassa bilan qoplangan matodan tashkil etilgan brezentga to'liq payvandlangan va Konvensiyaga 2-ilovaning 3-moddasi 5-bandi talablariga muvofiq mahkamlangan bo'lsa, yo'l qo'yiladi (quyidagi rasmni ko'ring).

(TRANS/WP.30/151, 40-band)

Plastmassa bilan qoplangan brezentni ta'mirlash

Bunday brezentni ta'mirlash uchun quyidagi usullarni qo'llashga ruxsat beriladi. Yamoqni payvandlash uchun harorat va bosim ta'siri ostida eritilgan vinil qo'llaniladi. Plastik bosma materialdan tasma brezentning ikki tomonidan yamoqning hoshiyalariga o'rnatiladi.

(TRANS/GE.30/6, 40-band; TRANS/GE.30/GRCC/4, 33-band)

6. Brezent mazkur Qoidalarining 1 a) va b) moddalarida ta'riflangan sharoitlar bilan aniq muvofiqlikda transport vositasiga mahkamlanishi kerak. Mahkamlanishlarning quyidagi turlarini qo'llanilishi ko'zda tutiladi:

a) Brezent quyidagilar yordamida mahkamlanishi mumkin:

i) transport vositasiga mahkamlanuvchi metall halqalar, ii) brezentning hoshiyalaridagi zo'g'otalar

iii) brezent ustidan va butun uzunlik bo'ylab tashqi tomondan ko'rinuvchan halqalar orqali o'tuvchi arqon yoki tros.

Brezent mahkamlash halqalaridan o'lchanganda hech bo'lmaganda 250 mm kenglikda transport vositasining qattiq qismini ustiga chiqishi kerak, transport vositasining konstruksiyasi tizimi o'zi bilan bevosita yuk bo'linmasiga kirishga to'sqinlik qiluvchi shunday holatlar bundan mustasno.

3-moddaning 6 a)-bandiga tushuntirish xati

2.3.6 a)-1 Sirpanuvchi halqalar bilan jihozlangan transport vositalari

Transport vositalarida mahkamlangan metall shtangalar bo'ylab sirpanuvchi brezentni mahkamlash uchun metall halqalar mazkur bandning maqsadlarida yo'l qo'yiladi (6-ilovaning 2-rasmini ko'ring), agar quyidagi shartlar bajarilsa:

- a) shtangalar maksimum 60 mm oraliq bo'ylab transport vositasiga va ularni yechib olish va ko'rinuvchi izlarni qoldirmasdan joyiga qayta o'rnatish mumkin bo'lmaydigan tarzda mahkamlanadi;
- b) halqalar ikkitalik yoki markaziy o'zakka ega bo'ladi va payvandlashni qo'llashsiz yaxlit tayyorlanadi;
- c) brezent mazkur Konvensiyaga 2-ilovaning 1-moddasi a) bandostida keltirilgan talablarga qat'iy muvofiqlikda transport vositasiga mahkamlanadi.

2.3.6 a)-2 Buraluvchi halqalar bilan jihozlangan transport vositalari

Transport vositasiga mahkamlangan metall mahkamlash skobasida aylanuvchi har bir metall buraluvchi halqalar mazkur bandning maqsadlarida yo'l qo'yiladi (6-ilovadagi 2a rasmni ko'ring), quyidagi shartlar bajarilganida:

- a) har bir skoba transport vositasiga uni yechib olish va ko‘rinuvchi izlarni qoldirmasdan o‘z joyiga qayta o‘rnatish mumkin bo‘lmagan shunday tarzda mahkamlanadi; va
- b) har bir skoba ostida joylashgan prujina qo‘ng‘iroq shaklidagi metall kojux bilan to‘liq yopilgan.
(ECE/TRANS/17/Amend.4 , 1982 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

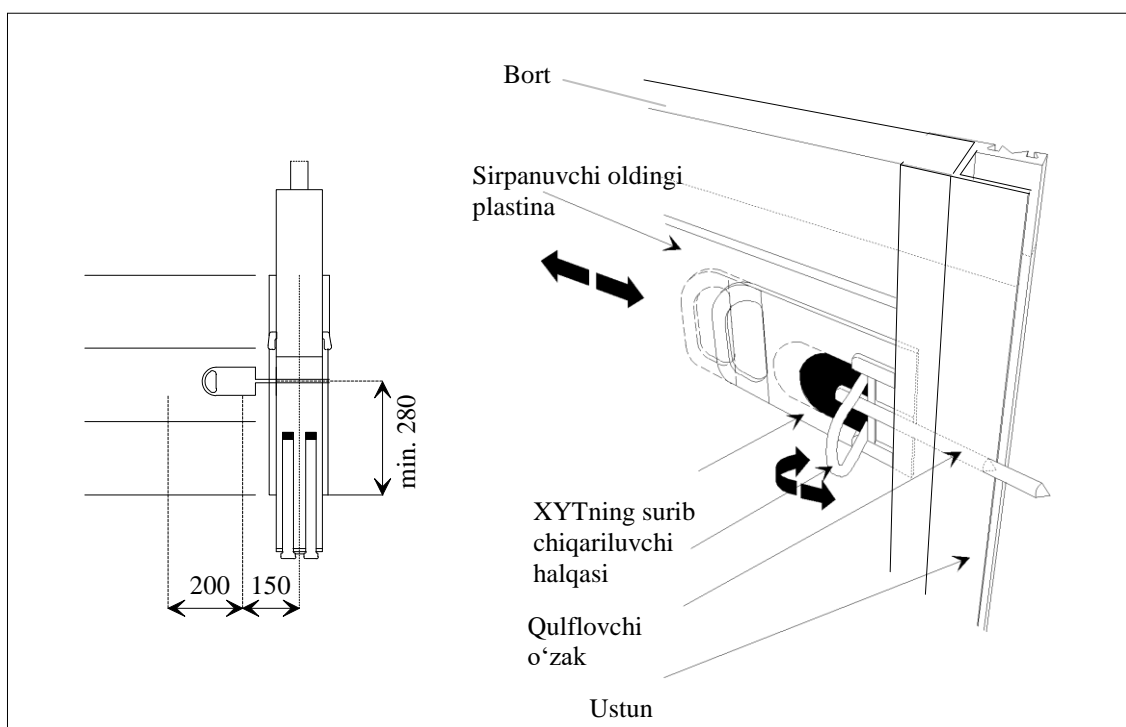
3-moddaning 6 a)-bandiga sharh

Yopuvchi o‘zak konstruksiyasining misoli

Quyida tasvirlangan qurilma

2-ilovaning 1-moddasi a) bandi va 2-ilovaning 3-moddasini 6 a) va 8-bandlarining talablariga javob beradi.

Yon tomondan ko‘rinishi

Yuqorida keltirilgan rasmning ta'rifi

Qurilma odatiy turdagi XYT halqasi o'rnatilgan xuddi shunday holatda bort ustiga o'rnatilishi kerak; bunda XYT qurilmasining halqasi ustunning o'rtacha chizig'idan 150 mm.dan ortiq bo'lmagan uzoqlikda joylashgan bo'ladi. Qurilma XYTning odatiy halqalari kabi, ikki mixparchinlar yordamida bortga mahkamlangan bo'ladi. U uchta tarkibiy metall qismlardan: asos-plastina, XYTning surib chiqariluvchi halqasi va sirpanuvchi oldingi plastina, jumladan qulfluvchi o'zakdan tashkil topgan. Oldingi plastina yopilgan holatda bo'lgan vaqtda, qulfluvchi o'zak ustundagi tirqish orqali o'tadi va unga bort kuzovini siqib turadi. Biroq qulfluvchi o'zak ustunga kamida 20 mm.ga kirib turishi kerak. Bir vaqtning o'zida XYT halqasi avtomatik surib chiqariladi. Surib chiqarilgan holatda, mahkamlash trosi brezent ustidagi halqa orqali o'tayotgan vaqtda, sirpanuvchi oldingi plastina qulflanadi va uni ochiq holatga qayta surib chiqarish imkoniyati mavjud bo'lmagan shunday tarzda mahkamlanadi.

(TRANS/WP.30/125, 40-band; TRANS/WP.30/127, 46- va 47-bandlar; TRANS/WP.30/AC. 2/23, 3-ilova)

Zo'g'ota shakli

Brezentdagi zo'g'otalar oval yoki dumaloq shaklda bo'lishi mumkin, halqalar esa bu zarur bo'lgandan ortiq bo'lmagan masofaga transport vositasining muvofiq qismlaridan bo'rtib turishi kerak. Brezent o'rnatilgan tarzda mahkamlanganligiga ishonch hosil qilish uchun, bo'xona organining mansabdor shaxsi transport vositasiga muhrlarni va plombalarni tushirishidan avval ulovchi arqonning mahkamlanishini tekshirishi kerak.

(TRANS/GE.30/57, 35-band)

Transport vositasiga brezentni mahkamlash uchun metall halqaning namunasi

Payvandlangan metall ustunlarda, bortlarni qulflashning qo'llab turuvchi va tutib turuvchi mexanizmlarida bitta XYTning metall taxlanuvchi halqasidan o'rnatilgan. XYT halqasi ustunning tashqi tomonidagi katta bo'lmagan tirqish orqali qo'lda surib chiqarilishi mumkin. XYT halqasi prujinaning ta'siri ostida surib kiritilgan yoki surib chiqarilgan holatda bo'lishi mumkin. U quyidagi tarzda ishlaydi.

Bortlarni qulflash uchun mo'ljallangan har bir o'zakka metall cheklagich payvandlangan, u qulfluvchi o'zakning vertikal harakatlanishini cheklaydi va XYT halqasi surib chiqarilgan holatda bo'lgan vaqtida bortlarga ochilib ketishiga imkon bermaydi. Shu vaqtning o'zida, ushbu metall cheklagichlarning konfiguratsiyasi va joylashishi bort qulflarining ochilganida XYT halqasiga ochilishga imkon bermaydi.

Bu u orqali ulovchi arqonning o'tkazilishi bilan surib chiqarilgan holatda, halqa bortning ustunlarga mahkamlanishini, hamda yuk bo'linmasining poliga ustunlarning mahkamlanishini ta'minlashini anglatadi.

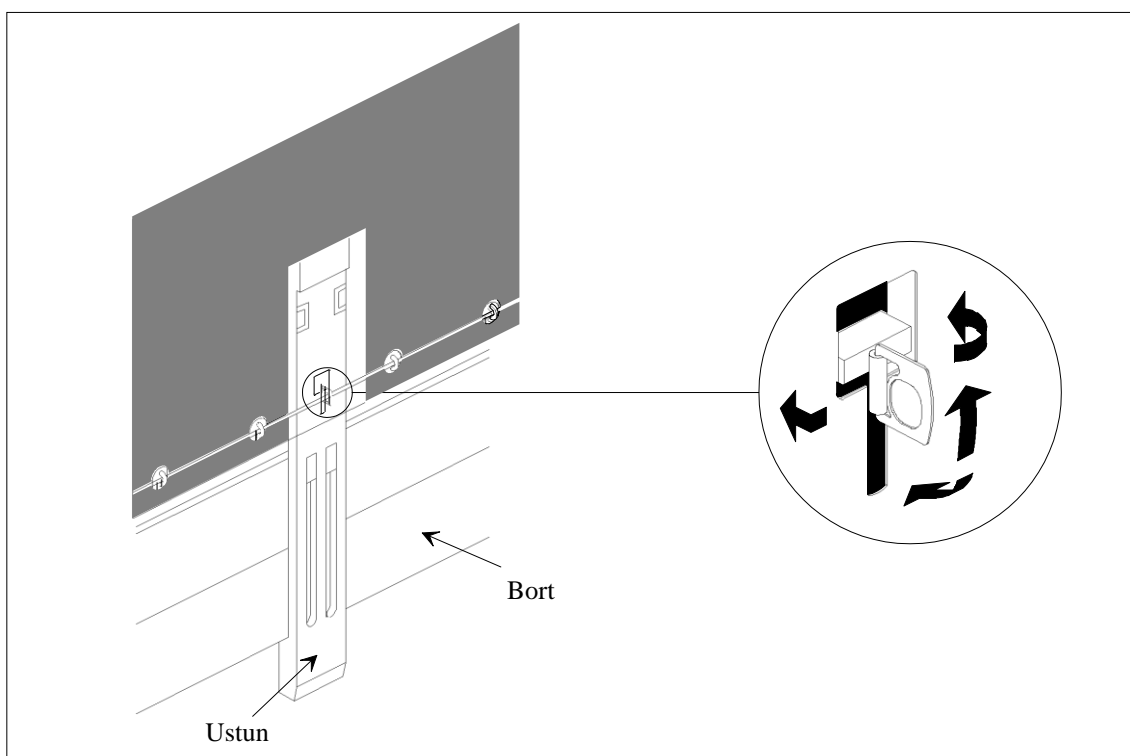
Bundan tashqari, bortlarni qulfluvchi o'zaklaridan biriga payvandlangan tepa ustunning qulfluvchi o'zagi, bortlarni mahkamlanishi bilan bir

vaqtda tomning mahkamlanishini ta'minlaydi.

XYT halqa surib chiqarilgan holatga joylashtirilganda, bortni yoki tomni ochish uchun ustunni to'liq yo'q qilish zarurdir.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 15-band; TRANS/GE.30/35, 109-band va 2-ilova; TRANS/GE.30/GRCC/11, 27-29-bandlar; quyidagi rasmni ko'ring)

Qoplamaga metall halqalarni mahkamlash namunasi

- b) **Agar transport vositasiga brezentni hoshiyalarini zichlab mahkamlanishi ta'minlash zarur bo'lsa, ulanish uzluksiz bo'lishi va mustahkam detallar yordamida amalga oshirilishi kerak.**

3-moddaning 6 b)-bandiga tushuntirish xati

2.3.6 b) Brezentni zich mahkamlanishi

Brezentning bir yoki bir nechta hoshiyalari transport vositasining kuzoviga zich mahkamlanayotgandagi holatda, brezent metallardan tasma yoki mazkur ilovaning 2.2.1 a) tushuntirish xatining a)-bandosti talablarini qoniqtiruvchi mahkamlash detallari bilan transport vositasining kuzoviga mahkamlanuvchi boshqa mos keluvchi materiallar yordamida tutib turilishi kerak.

3-moddaning 6 b) bandiga sharh

6-ilovaning 4-rasmida tasvirlangan mahkamlash detali 2-ilovaning 3-moddasini 6 a) va 6 b)-bandostilarini talablariga javob beradi.

- c) **Brezentni mahkamlash tizimi qo'llanilishida u yopiq holatda yuk bo'linmasining tashqi qismiga brezentni zich siqib turishi kerak (namuna sifatida 6-rasmni ko'ring).**
(ECE/TRANS/17/Amend.7, 1986 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

7. Brezent muvofiq konstruksiyaga (ustunlar, yon devorlar, arkalar, ko'ndalang to'sinlarga va hokazolarga) tayanishi kerak.

3-moddaning 7-bandiga sharh

Brezentni tutib turuvchi ustunlar

Brezentni tutib turuvchi do'g'alar, ba'zida ichi bo'sh hisoblanadi va yukni yashirish uchun qo'llanilishi mumkin. Biroq, transport vositasining ko'pgina boshqa qismlari holatidagidek, ularni har doim tekshirish mumkin. Ushbu sharoitlarda ichi bo'sh do'g'alarni qo'llashga yo'l qo'yiladi. (TRANS/GE.30/14, 90-band; TRANS/GE.30/12, 100- va 101-bandlar; TRANS/GE.30/6, 41-band)

- 8. Halqalar orasidagi masofa va zo'g'otalar orasidagi masofa 200 mm.dan oshmasligi kerak. Biroq, halqalar va zo'g'otalar orasidagi ushbu masofalar katta bo'lishi, ammo ustunning har tomonidan 300 mm.dan oshmasligi kerak, agar transport vositasining va brezentning konstruksiyasi yuk bo'linmasiga kirishni to'liq istisno qilayotgan ko'rinishda bo'lsagina. Zo'g'otalar qattiq bo'lishi kerak.**
(ECE/TRANS/17/Amend.1, 1979 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

3-moddaning 8-bandiga tushuntirish xati

2.3.8 Halqalar va zo'g'otalar orasidagi masofalar

Agar halqalar bortlarda "zichlangan" va zo'g'otalar oval shaklga ega va shunchalik kichikki, ular tirqishsiz halqalarga kiydirilishi mumkin bo'lsa, ustunlar tepasida 200 mm.dan ortiq, ammo 300 mm.dan ortiq bo'lmagan masofaga ruxsat beriladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.1, 1979 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

9. Mahkamlagichlarning quyidagi turlari qo'llanilishi kerak:

a) 3 mm.dan kam bo'lmagan diametrga ega bo'lgan po'lat tros; yoki

b) shaffof cho'zilmaydigan plastmassa qobiqqa o'ralgan kamida 8 mm diametrdagi kanoptoladan yoki sizaldan arqon; yoki

s) shaffof cho'zilmaydigan plastmassa qobiqqa o'ralgan ichi po'lat kojuxning spirali bilan o'ralgan tolali-optik iplarning bog'idan tashkil topgan tros; yoki

d) tekstil kordga ega bo'lgan, o'zakni to'liq qoplaydigan po'lat simdan hech bo'lmaganda to'rtta strenglar bilan o'ralgan tros, tros diametri (shaffof qobiqni hisobga olmasdan, agar u mavjud bo'lsa) 3 mm.dan kam bo'ladi.

Mazkur moddani 9 a) yoki d) bandlariga muvofiq keluvchi troslar, plastmassadan shaffof cho'zilmaydigan qobiqqa o'ralishi mumkin.

Brezent mazkur moddani 6 a)-bandi talablariga javob beruvchi biron bir konstruksiyani ramasi mahkamlanishi kerak bo'lgandagi holatda, mahkamlagich sifatida kamar qo'llanilishi mumkin (bunday konstruksiyani misoli mazkur moddani 7 rasmi keltirilgan). Kamarning o'zi material, o'lcham va shakli nisbatan 11 a) iii)-bandning ko'rsatmalariga javob berishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.11, 1989 yil 1 avgustda kuchga kirgan;
ECE/TRANS/17/Amend.17, 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan;
ECE/TRANS/17/Amend.25, 2005 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

3-moddani 9-bandiga tushuntirish xati

2.3.9

Olib tashlangan

(ECE/TRANS/17/Amend.25, 2005 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

2.3.9 tushuntirish xatiga sharhlar

Neylon troslar

Plastik qobiqda neylon troslarning qo'llanilishi taqiqlangan, chunki ular 2-ilovani 3-moddani 9-band talablariga javob bermaydi.

(TRANS/GE.30/AC.2/12, 16-band; TRANS/GE.30/GRCC/11, 30-33-bandlar; ECE/TRANS/WP.30/232, 34-band va ilova; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 24-band)

Mahkamlash arqoni

Brezentni transport vositasining ramasi mahkamlash zarur bo'lgan holatda, kamarlar o'rniga ikki bo'lakdan tashkil topgan arqon qo'llanilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/125, 33-band)

10. Har bir tros yoki arqon bir bo'lakdan tashkil qilgan va ikkala uchlarida metall uchliklarga ega bo'lishi kerak. Bojxona muhrlari va plombalari uchun arqon yoki tasmaning har bir metall uchligi orqali o'tkazilish imkoniyati ta'minlangan bo'lishi kerak. Mazkur moddaning 9 a), b) va d)-bandlarining qoidalariga binoan, troslarning har bir uchligini mahkamlash uchun moslama ichi bo'sh mixparchinni kiritishi kerak, u tros yoki arqon orqali o'tadi va u orqali bojxona muhrlari va plombalari uchun arqon yoki tasma o'tkazilishi mumkin bo'lishi kerak. Tros yoki arqon haqiqatda bir bo'lakdan tashkil topganligiga ishonch hosil qilish uchun ichi bo'sh mixparchinning ikkala tomonidan ko'rinuvchan bo'lib qolishi kerak (mazkur Qoidalarga ilova qilingan 5-rasmni ko'ring.)

(ECE/TRANS/17/Amend.25, 2005 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

11. Brezentda yuklarni yuklash va tushirish uchun qo'llaniluvchi derazalar mavjud bo'lgan joylarda brezentning ikkala hoshiyalari birgalikda ulanadi. Buning uchun quyidagi tizim qo'llanilishi mumkin:

a) brezentning ikkala hoshiyasi muvofiq tarzda kesishishi kerak. Ular, shuningdek, quyidagilar yordamida mahkamlanishi kerak:

- i) mazkur moddaning 3- va 4-bandlari bilan muvofiqlikda tikilgan yoki payvandlangan ko'tarma hoshiya;
- ii) mazkur moddaning 8-bandini qoidalariga javob beruvchi halqalar va zo'g'otalar; halqalar metalldan tayyorlangan bo'lishi kerak; va
- iii) halqalar orqali o'tuvchi va brezentning ikkala hoshiyasini va ko'tarma etakni ulovchi kengligi kamida 20 mm va qalinligi kamida 3 mm bo'lgan cho'zilmaydigan materialga muvofiq keluvchi yaxlit bo'lakdan tayyorlangan kamar; kamar brezentning ichki tomonidan mahkamlanadi va:

mazkur moddaning 9-bandida ko'rsatib o'tilgan trosni yoki arqonni o'tkazish uchun zo'g'otaga, yoki

mazkur moddaning 6-bandida ko'rsatilgan metall halqaga mahkamlanishi mumkin bo'lgan zo'g'otaga ega bo'lishi va mazkur moddaning 9-bandida ko'rsatib o'tilgan tros yoki arqon yordamida mahkamlanishi kerak.

Agar maxsus qurilma, masalan, ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yuk bo'linmasiga kirishga to'sqinlik qiluvchi himoya pardadevori mavjud bo'lsa, ko'tarma etak talab etilmaydi. Ko'tarma etak, shuningdek sirpanuvchi etaklari bo'lgan konteynerlar uchun ham talab etilmaydi. (ECE/TRANS/17/Amend.14, 1992 yil 1 avgustda kuchga kirgan; ECE/TRANS/17/Amend.20 va Add.1, 2001 yil 12 iyunda kuchga kirgan)

3-moddaning 11 a)-bandiga tushuntirish xati

2.3.11 a)-1 Brezentning ko'tarma tortiluvchi etaklari

Ko'pgina transport vositalarida brezent transport vositasining yon tomoni bo'ylab o'tuvchi gorizontal zo'g'otali ko'tarma etak bilan jihozlangan. Tortiluvchi etaklar deb nomlanuvchi bunday ko'tarma etaklar troslar yoki

shunga o'xshash qurilmalar yordamida tortiluvchi brezent uchun qo'llaniladi. Ushbu etaklar transport vositasida tashiluvchi yuklarga ruxsat etilmagan kirish imkonini beruvchi brezentda hosil qilinuvchi gorizontol kesiklarni yopish uchun qo'llanilgan. Shuning uchun ushbu turdagi ko'tarma etaklarni qo'llashga yo'l qo'ymaslik tavsiya etiladi. Ularning o'rniga, xususan, quyidagi qurilmalarning qo'llanilishi mumkin:

- a) qoplamaning ichki tomonidan mahkamlanuvchi shunga o'xshash konstruksiyadagi tortiluvchi ko'tarma etaklar; yoki
- b) brezentning tashqi tomonidan mahkamlanadi va brezentning muvofiq tortilishini ta'minlovchi bir-biridan shunday masofada joylashgan har biri bir zo'g'otali katta bo'lmagan alohida ko'tarma etaklar.

Alternativa sifatida ba'zi holatlarda brezentda tortiluvchi etaklarning qo'llanilishidan voz kechish kerak.

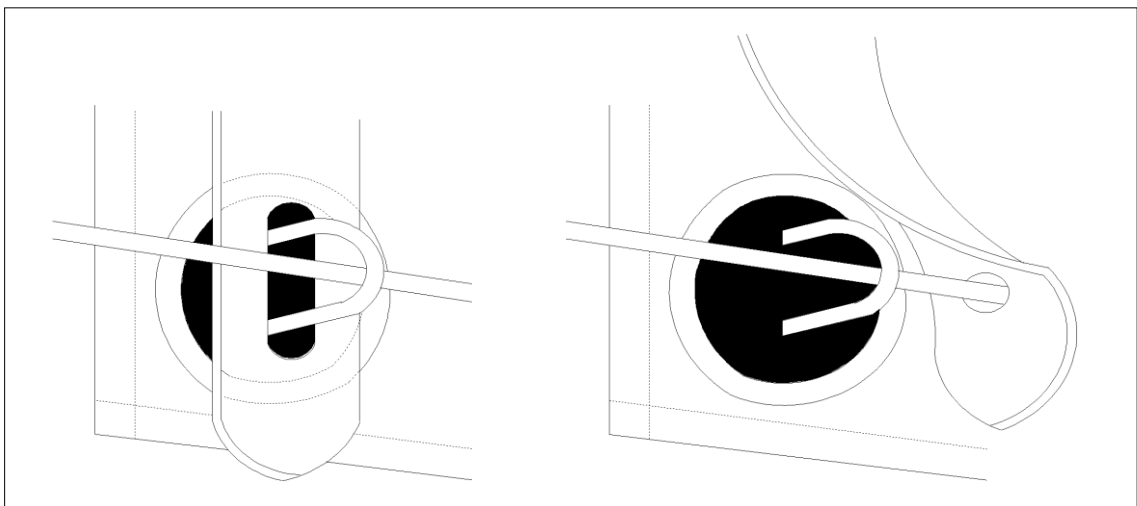
2.3.11 a)-2 Kamarlar

Kamarlarni tayyorlash uchun quyidagi materiallar qo'llanilishi mumkin:

- a) teri;
- b) cho'zilmaydigan tekstil materiallar, jumladan plastik bilan qoplangan yoki rezinalangan matolar, shikastlanishidan keyin bunday materiallarni payvandlash yoki ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan tiklash mumkin bo'lmagan shartda. Bundan tashqari, kamarlarni qoplash uchun qo'llaniluvchi plastmassa, shaffof va silliq yuzaga ega bo'lishi kerak.

2.3.11 a)-2 tushuntirish xatiga sharhlar

Qoplamani mahkamlash uchun kamarlarning namunasi

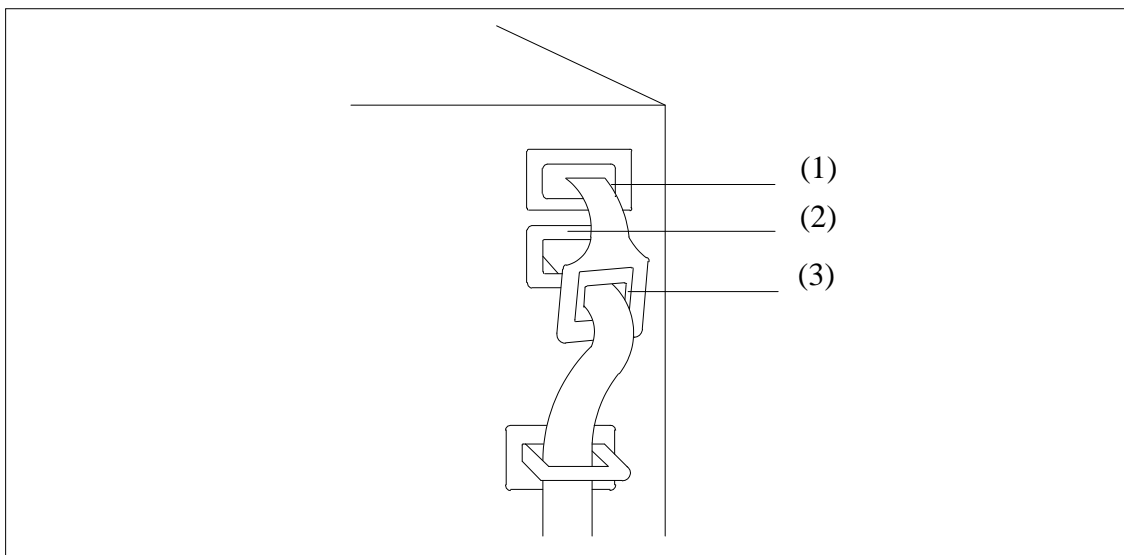

Ma'muriy qo'mita kamarlardagi zo'g'otalar mustahkamlanishi kerak deb hisoblaydi.

(TRANS/GE.30/AC.2/21, 16-band)

Kamarlarning mahkamlagichi

Quyida tasvirlangan qurilma 2-ilovaning 3-moddasini 11 a) iii)-bandi talablariga javob beradi

Ta'rif

Kamar tepa zo'g'ota (1) brezentda yuklash va tushirish uchun qo'llaniluvchi deraza mavjud bo'lgan joy orqali o'tishi, pastki zo'g'ota (2) orqali yuk bo'linmasidan chiqishi va so'ngra kamarning uchidagi mustahkamligi oshirilgan zo'g'ota (3) orqali o'tkazilishi kerak.

(TRANS/WP.30/123, 45-47-bandlar va 3-ilova;

TRANS/WP.30/AC.2/23, 3-ilova)

2.3.11 a)-3 Mazkur ilovaning 3-rasmida ko'rsatilgan qurilma 2-ilovaning 3-moddasini 11 a) bandini oxirgi xatboshisi talablariga javob beradi. U, shuningdek, 2-ilovaning 3-moddasini 6 a) va 6 b)-bandlarini talablariga ham javob beradi.

(ECE/TRANS/17/Amend.15, 1993 yil 1 avgustda kuchga kirgan;

ECE/TRANS/17/Amend.17, 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

b) Brezentda yopiluvchi derazalarning maxsus tizimi yuk bo'linmasini yopish va muhrlashdan keyin brezent hoshiyalarini zich yopilishini ta'minlaydi. Tizimda mazkur moddaning 6-bandida ko'rsatilgan metall halqa o'tishi va mazkur moddaning 9-bandida ko'rsatilgan tros yoki arqon yordamida mahkamlanishi mumkin bo'lgan tirqish mavjuddir. Bunday tizim mazkur ilovada saqlanuvchi 8-rasmda keltiriladi. (ECE/TRANS/17/Amend.14, 1992 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

4-modda

Sirpanuvchi etakli transport vositalari

1. Mazkur Qoidalarining 1, 2 va 3-moddalarining shartlari sirpanuvchi etakli transport vositalariga ular qo'llanilishi mumkin bo'lgan shunday darajada taalluqli bo'ladi. Bundan tashqari, ushbu transport vositalari mazkur moddaning qoidalariga muvofiq kelishi kerak.

2. Yuk bo'linmasining sirpanuvchi etaklari, poli, eshiklari va boshqa tarkibiy qismlari yo mazkur Qoidalarining 11-moddasini 6, 8, 9 va 11-bandlarida saqlanuvchi talablarga, yoki quyidagi i)- vi)-bandostilarida ta'riflangan talablariga javob berishi kerak.

- i) Yuk bo'linmasining sirpanuvchi etaklari, pol, eshiklar va boshqa tarkibiy qismlari yo yechib olinishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga qayta o'rnatilishi mumkin bo'lmagan moslamalar yordamida, yo ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'zgartirilishi mumkin bo'lmagan shunday konstruksiyani ta'minlovchi usullar yordamida ulanishi kerak.**
- ii) Etak tortiluvchi kamarlar orasida hech bo'lmaganida 1/4 haqiqiy masofa bo'ylab transport vositasining qattiq qismlari ustini qoplashi kerak. Etak hech bo'lmaganda 50 mm.ga transport vositasining qattiq qismlarini ostidan qoplashi kerak. Yuk bo'linmasi yopilgan va bojxona maqsadlari uchun muhrlangan vaqtda, yuk bo'linmasining etagi va qattiq qismlari orasida gorizontal tirqish transport vositasining bo'ylama o'qiga perpendikulyar bo'ylab 10 mm.dan oshmasligi kerak.**
- iii) Sirpanuvchi etakning yo'naltiruvchi elementi, sirpanuvchan etakni tarangligi qurilmasi va boshqa harakatlanuvchan qismlar yopilgan va bojxona plombalari bilan muhrlangan eshiklar va boshqa harakatlanuvchan qismlarni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan ochish yoki yopish mumkin bo'lmagan shunday tarzda ulanishi kerak. Sirpanuvchi etakning yo'naltiruvchi elementi, sirpanuvchan etakni tarangligi qurilmasi va boshqa harakatlanuvchan qismlar qulflovchi qurilmalarni qulflangandan keyin ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yuk bo'linmasiga kirish istisno qilinuvchi shunday tarzda ulanishi kerak. Shunga o'xshash konstruksiya tizimining misoli mazkur Qoidalarga ilova qilinuvchi 9-rasmda tasvirlangan.**
- iv) Transport vositasining qattiq qismlarida bojxona maqsadlari uchun qo'llaniluvchi halqalar orasidagi gorizontal bo'yicha masofa 200 mm.dan oshmasligi kerak. Shuningdek, ushbu masofa katta bo'lishi mumkin, ammo ustunning istalgan tomonidan halqalar orasidagi masofa 300 mm.dan, agar transport vositasining va uning etagining konstruksiyasi yuk bo'linmasiga kirishni to'liq istisno qilinsa, oshirmasligi kerak. Har qanday holatda yuqorida ii) bandostida ta'riflangan shartlarga rioya etilishi kerak.**
- v) Taranglashtiruvchi kamarlarning orasidagi masofa 600 mm.dan oshmasligi kerak.**

- vi) Transport vositasining qattiq qismlariga etaklarni mahkamlash uchun qo'llaniluvchi mahkamlagichlarning turlari mazkur Qoidalarining 3-moddasini 9-bandida ko'zda tutilgan talablarga javob berishi kerak.
(ECE/TRANS/17/Amend.33, 2017 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

5-modda

Suriluvchi tomi brezent bilan qoplangan transport vositalari

1. Mazkur Qoidalarining 1, 2, 3 va 4-moddalarining shartlari suriluvchi tomi brezent bilan qoplangan transport vositalariga ular qo'llaniluvchi o'sha darajada taalluqli bo'ladi. Bundan tashqari, ushbu transport vositalari mazkur moddaning qoidalariga muvofiq kelishi kerak.

2. Brezent bilan qoplangan suriluvchi tom quyidagi i)–iii)-bandostilarida ta'riflangan talablarga javob berishi kerak.

i) Brezent bilan qoplangan suriluvchi tom yo tashqaridan yechib olinishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'z joyiga qayta o'rnatilishi mumkin bo'lmagan qurilmalar yordamida, yoki ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'zgartirilishi mumkin bo'lmagan shunday konstruksiyani ta'minlovchi usullar yordamida ulanishi kerak.

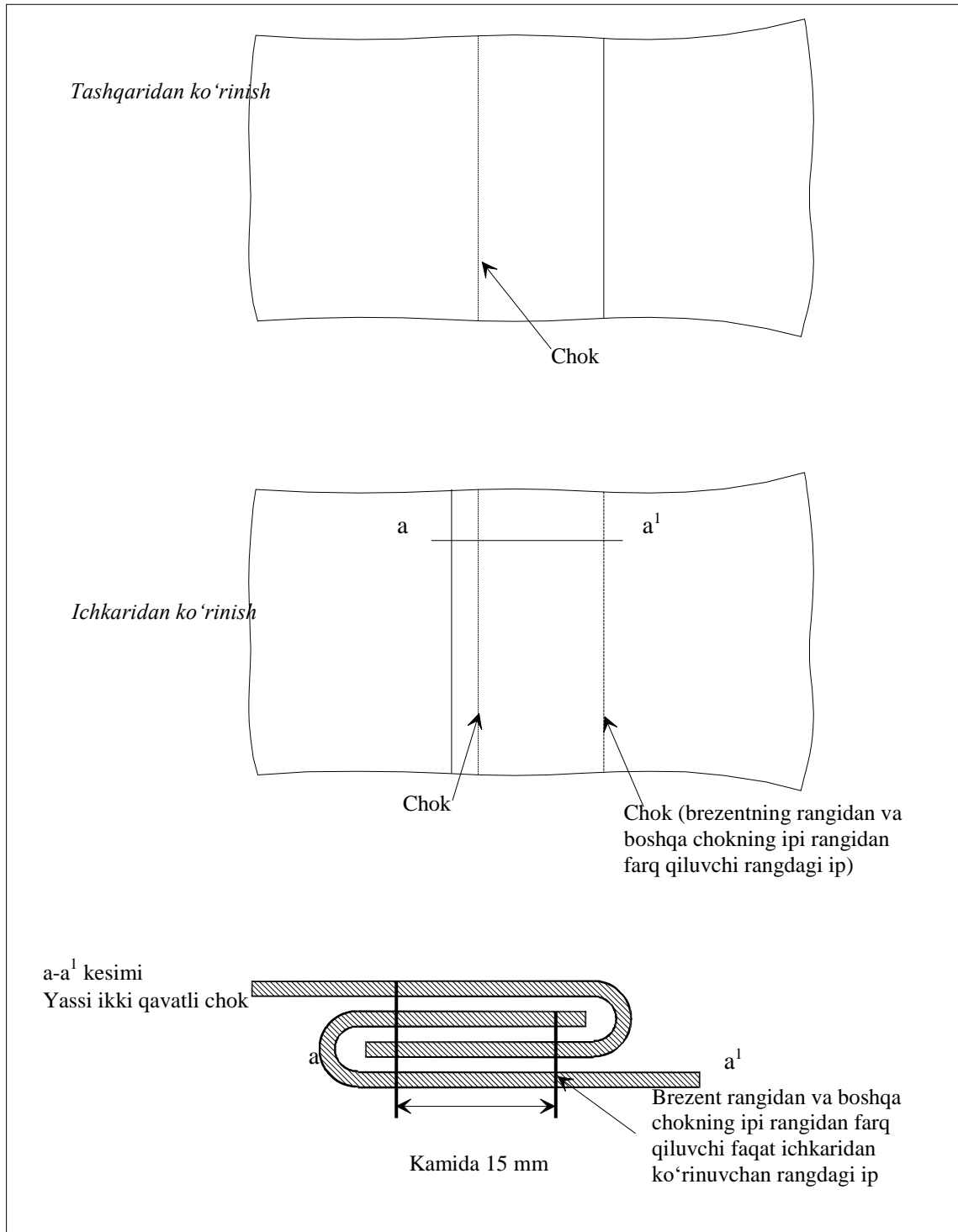
ii) Tomning etagi yuk bo'linmasining oldi tarafida, tepa belbog'ning tepa hoshiyasi orqali tomning etagini surib olib tashlash mumkin bo'lmashligi uchun tomning qattiq qismini yopadi. Yuk bo'linmasining butun uzunligi bo'ylab ikki tomondan tomning etagi chetiga oldindan taranglashtirilgan po'lat tros, uni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan chiqarib olish va joyiga qayta o'rnatish mumkin bo'lmagan shunday tarzda o'rnatiladi. Tomning etagi sirpang'ichlarga, uni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yechib olish va joyiga qaytarib mahkamlash mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda ishonchli mahkamlangan bo'lishi kerak.

iii) Suriluvchan tomning yo'naltiruvchi elementi, suriluvchan tomni taranglashtirish qurilmasi va boshqa harakatlanuvchi qismlar yopilgan va bojxona plombalari bilan muhrlangan eshiklar, tom va boshqa harakatlanuvchan qismlarni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan ochish yoki ularni yopish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda ulanishi kerak. Suriluvchan tomning yo'naltiruvchi elementi, suriluvchan tomning taranglashtirish qurilmasi va boshqa harakatlanuvchan qismlar qulflash qurilmalarini qulflashdan keyin ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yuk bo'linmasiga kirish imkonini istisno qiluvchi shunday tarzda ulanishi kerak.

Shunga o'xshash tizim konstruksiyasining misoli mazkur Qoidalarga ilova qilinuvchi 10-rasmda ko'rsatilgan
(ECE/TRANS/17/Amend.33, 2017 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

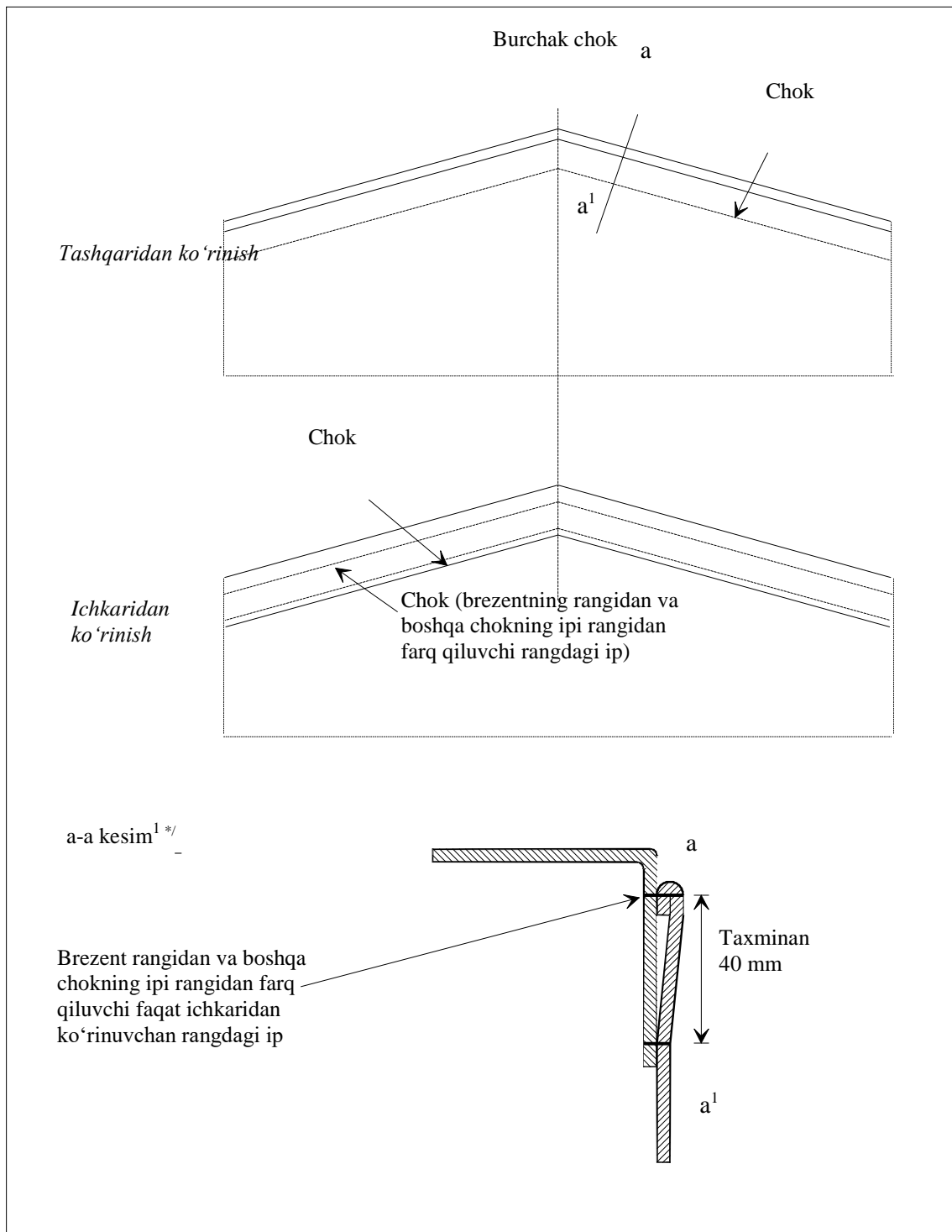
1-rasm

**CHOKLAR YORDAMIDA ULANGAN, MATONING BIR NECHTA
BO'LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT**

2-rasm

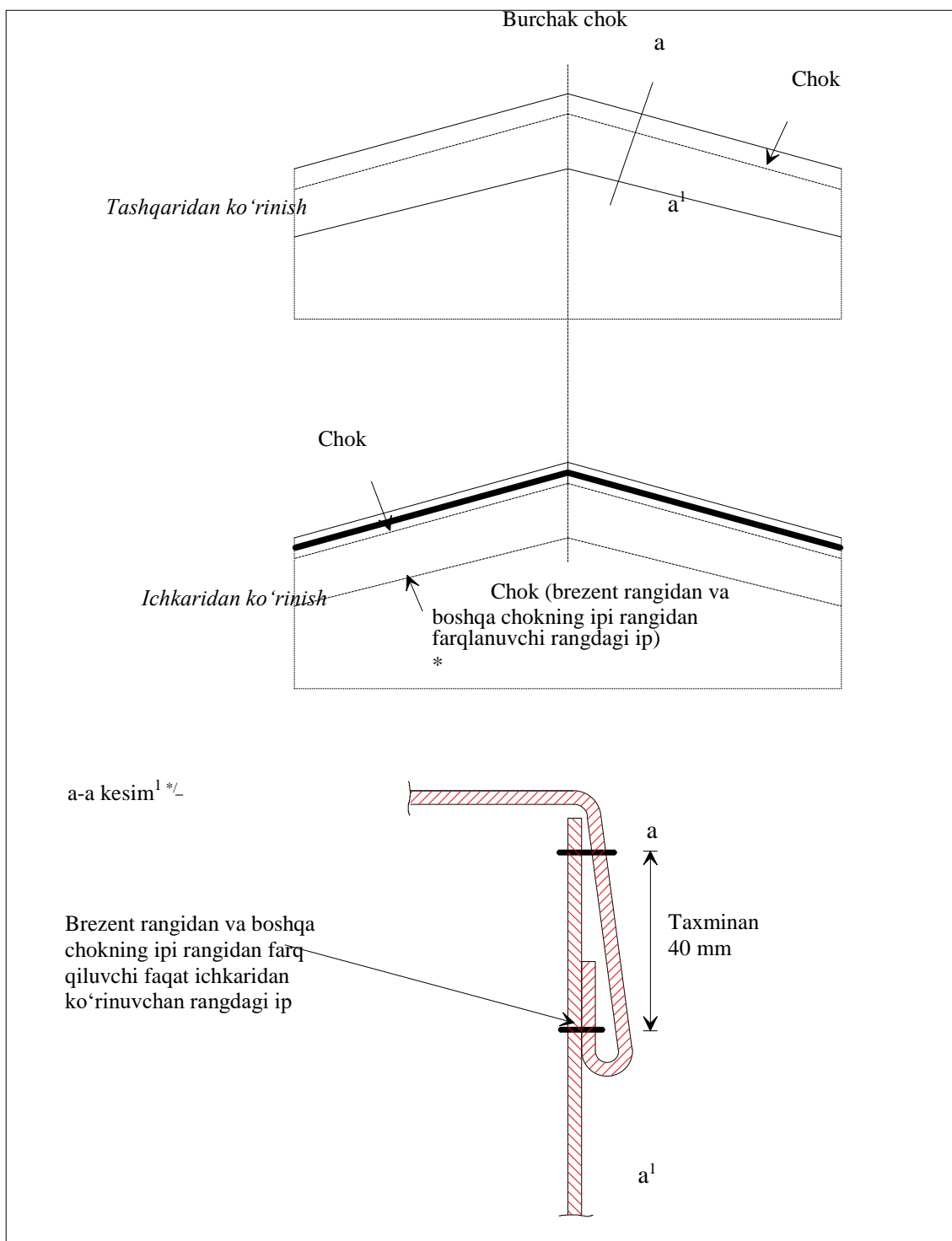
CHOKLAR YORDAMIDA ULANGAN, MATONING BIR NECHTA BO'LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT

^{*/} Ushbu rasm 2-ilovaning 3-moddasini 3-bandi bilan muvofiqlikda bukilgan brezentning tepa qismini ko'rsatadi.

2 a)-rasm

CHOKLAR YORDAMIDA ULANGAN, MATONING BIR NECHTA BO'LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT

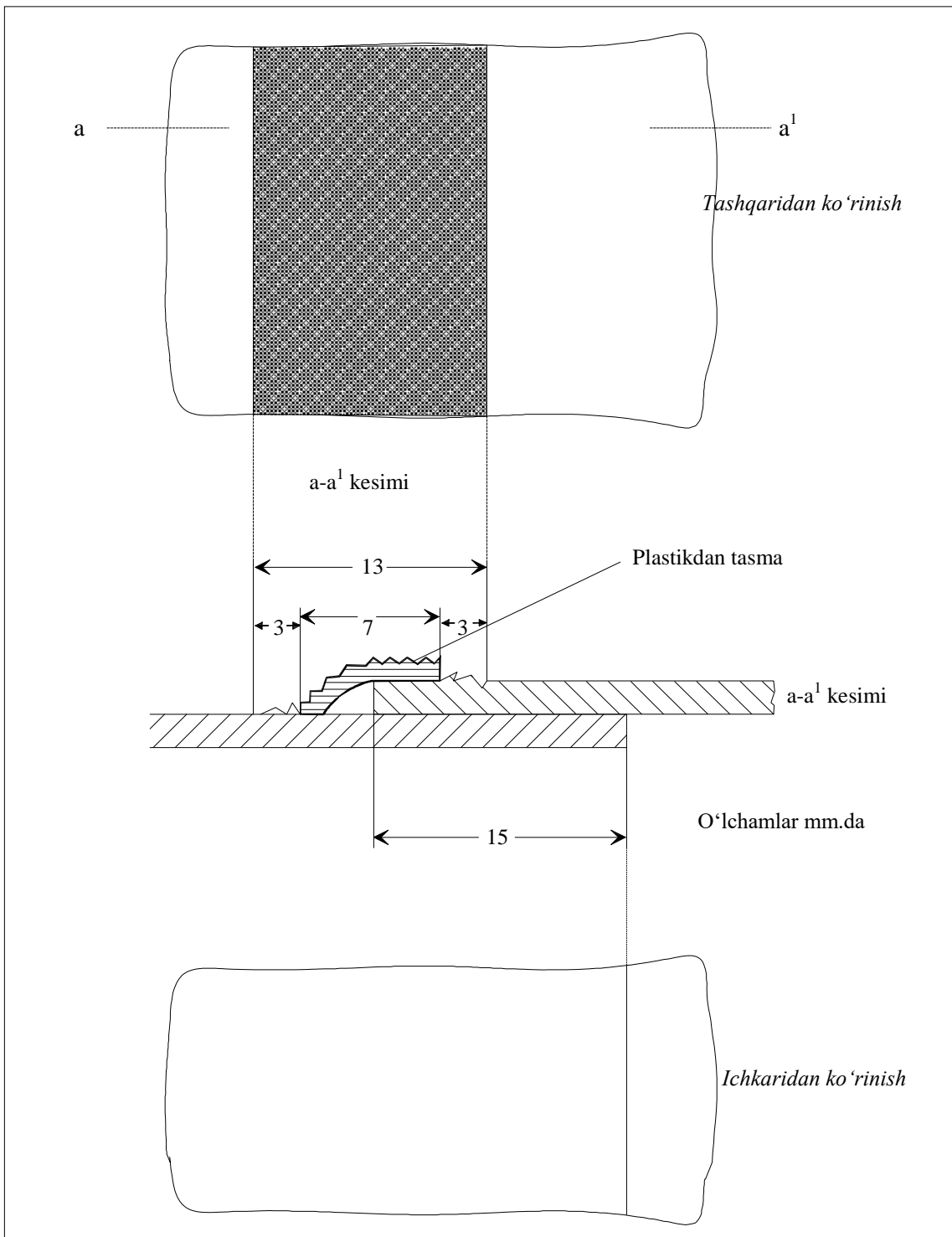

^{*/} Ushbu rasm 2-ilovaning 3-moddasini 3-bandi bilan muvofiqlikda bukilgan brezentning tepa qismini ko'rsatadi.

*

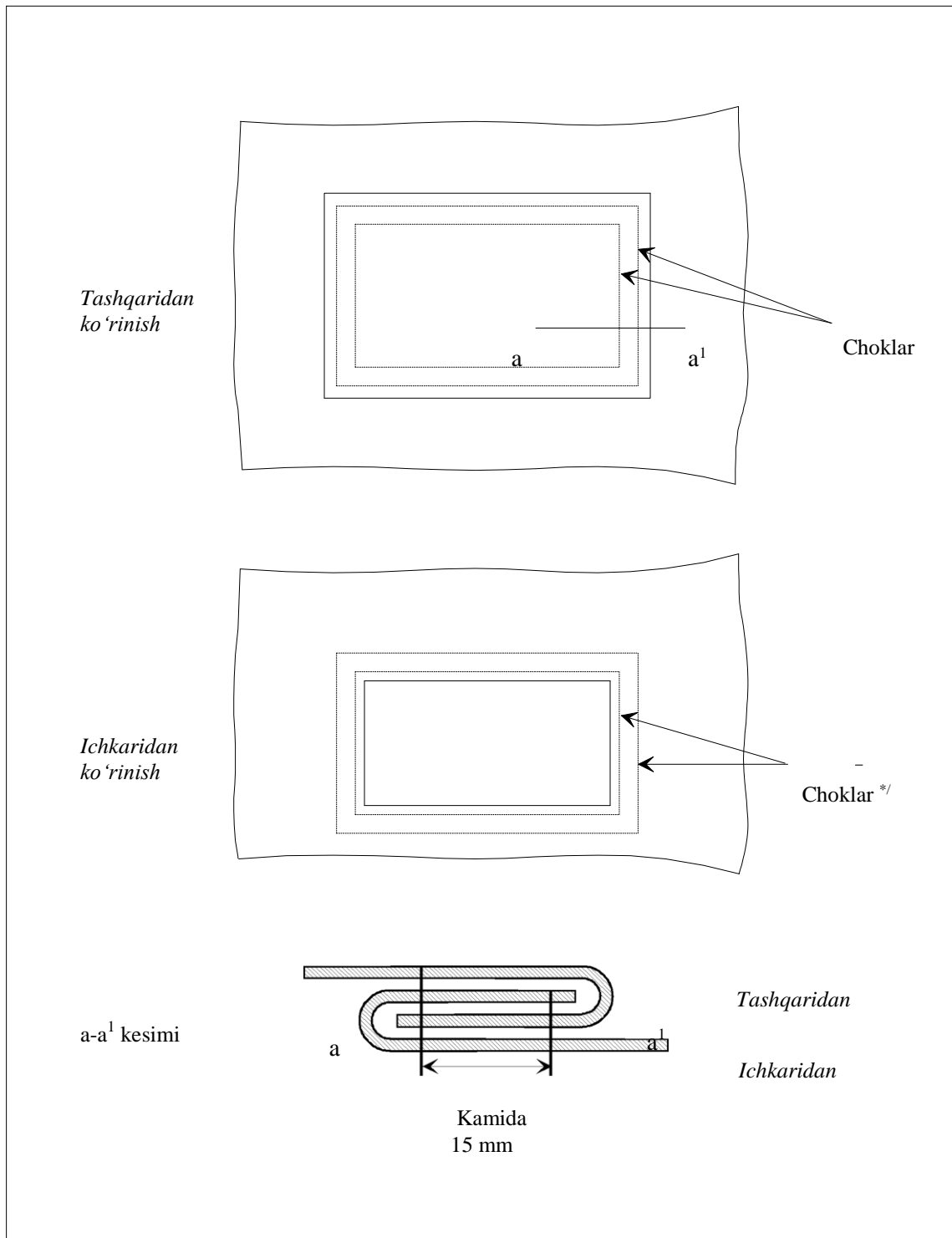
3-rasm

**PAYVANDLASH YORDAMIDA ULANGAN, MATONING BIR NECHTA
BO'LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT**

4-rasm

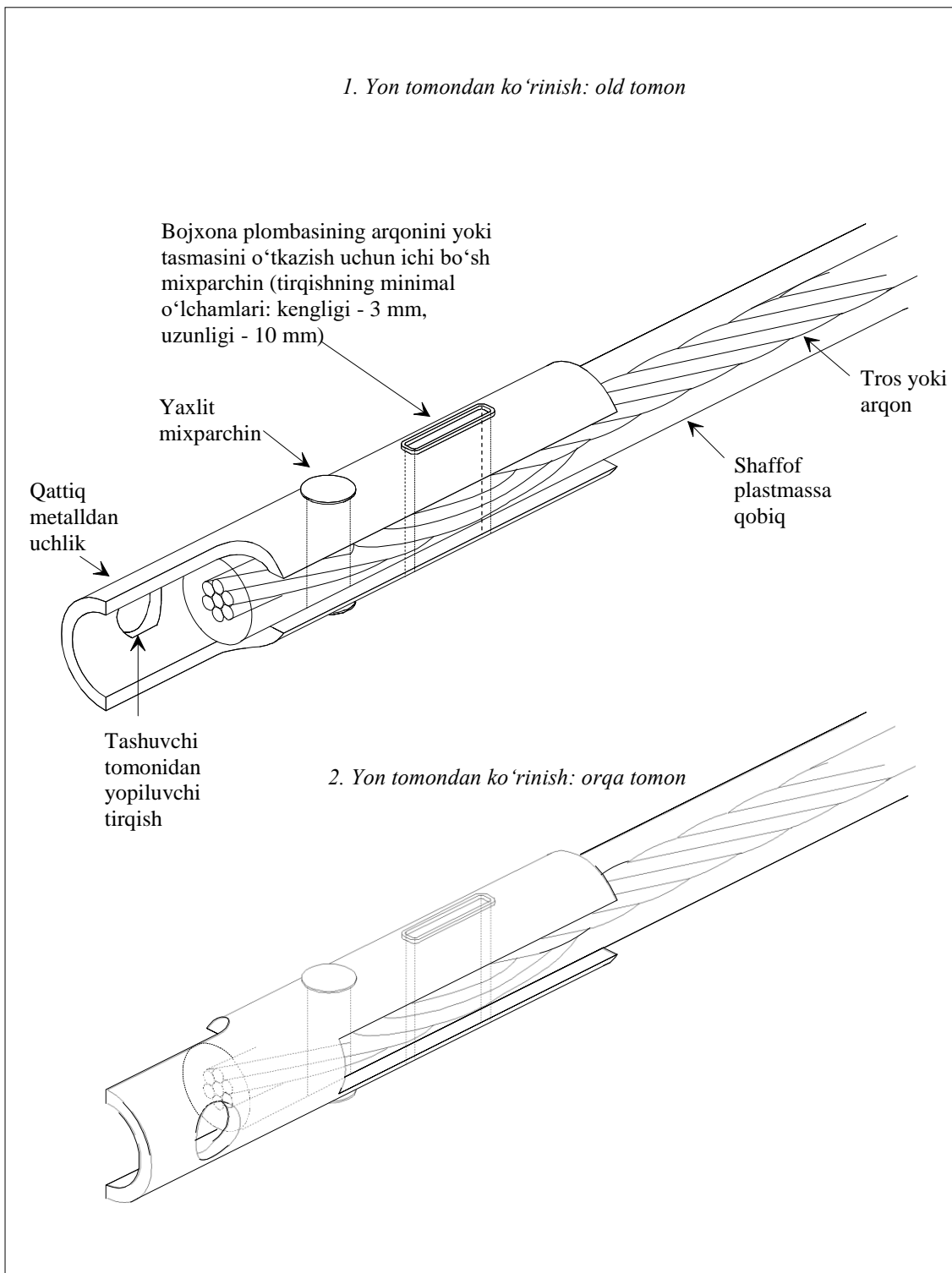
**BREZENTNI
TA'MIRLASH**

**/ Ichkaridan ko'rinuvchan iplar tashqaridan ko'rinuvchan iplarning rangidan farq qiladi va u brezentning rangida*

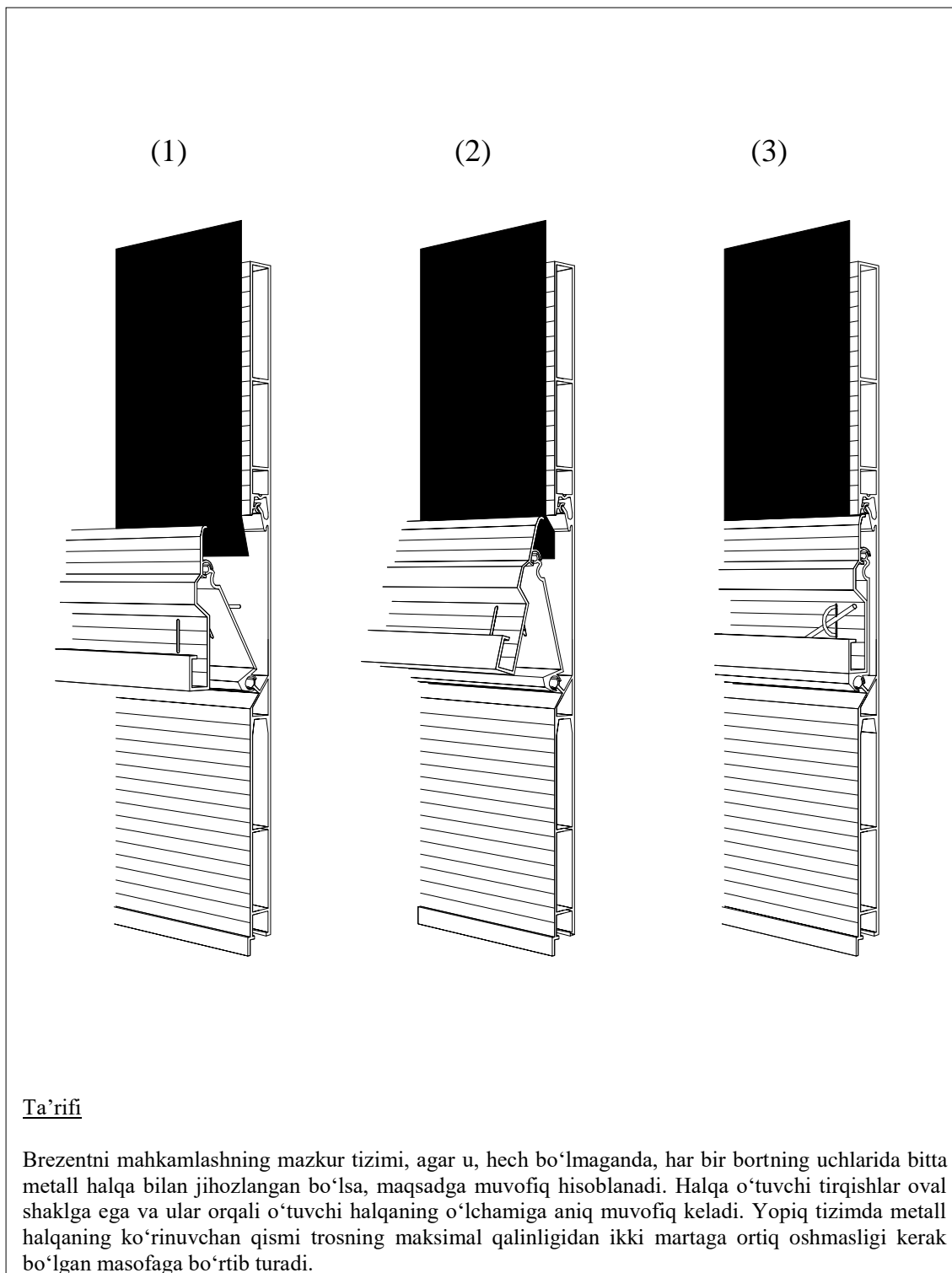
5-rasm

UCHLIK NAMUNASI

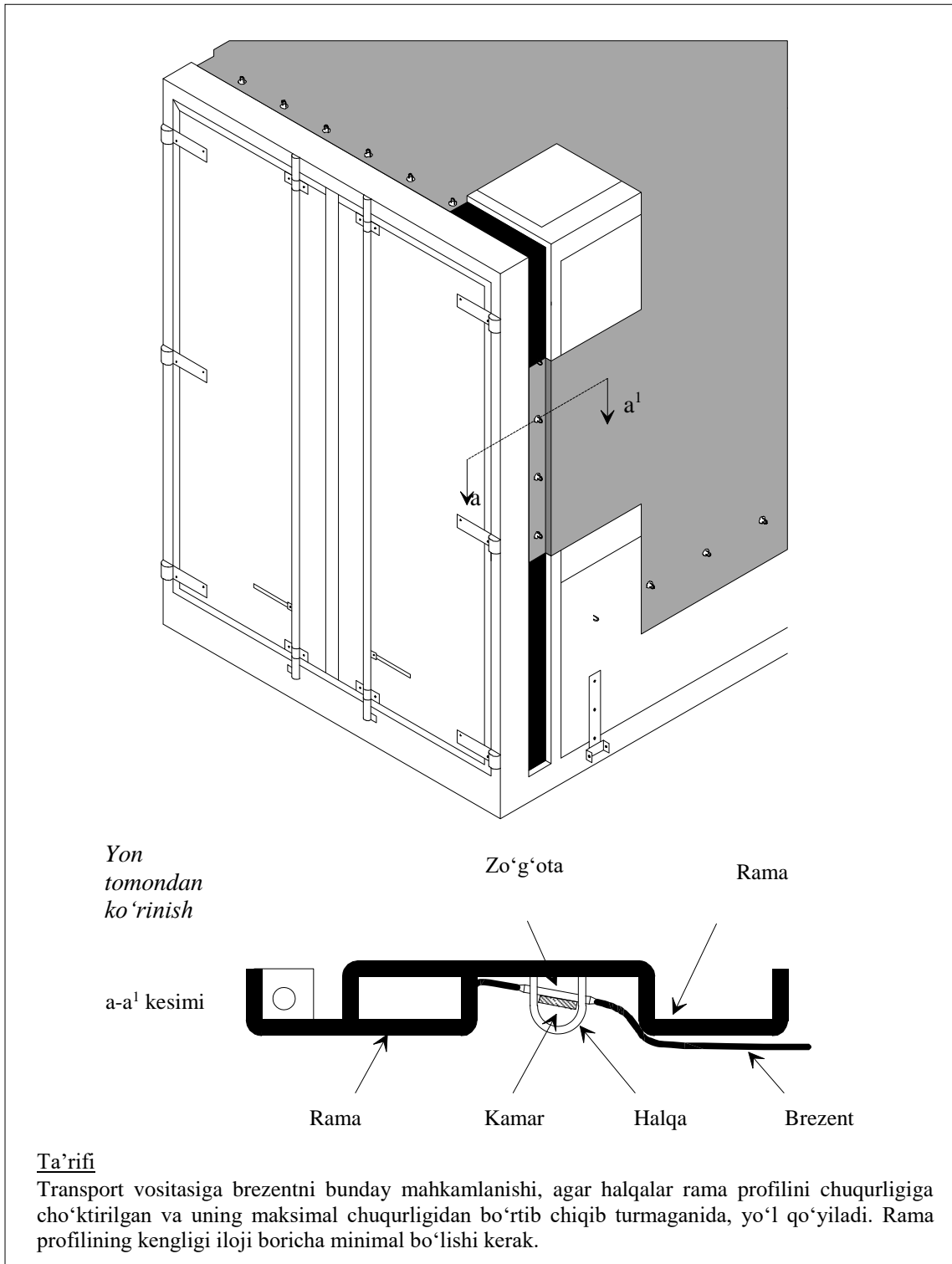
6-rasm

BREZENTNI MAHKAMLASH TIZIMINING NAMUNASI

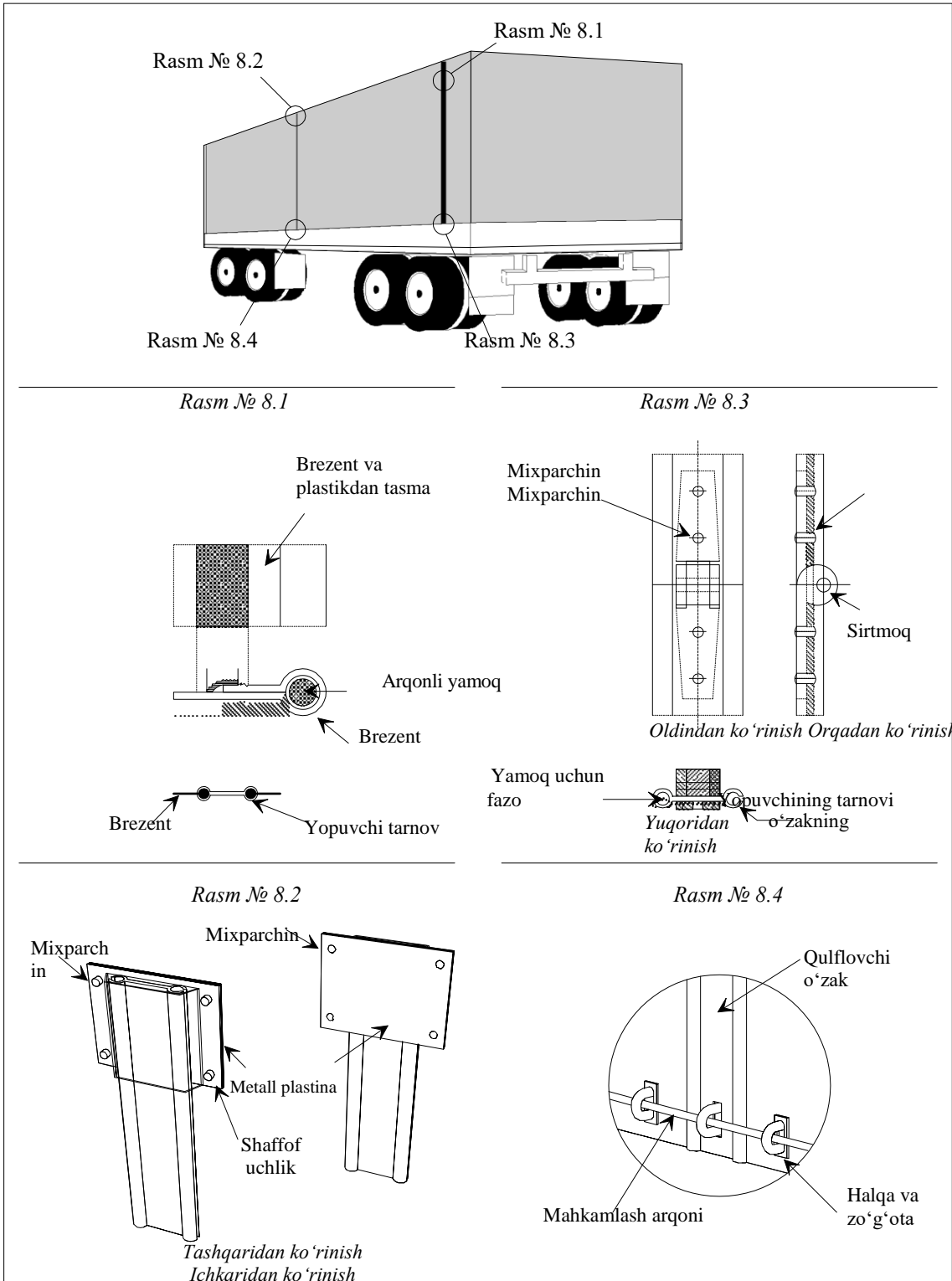
7-rasm

MAXSUS SHAKLDAGI RAMALARGA BREZENTNI MAHKAMLASH MISOLI

8-rasm

YUKLASH-TUSHIRISH ISHLARI UCHUN MO'ljALLANGAN TIRQISHLARNI YOPISH TIZIMI

Ta'rif

Brezentda yopiluvchan derazalarning ushbu tizimida yuklash va tushirish uchun qo'llaniluvchi brezentdagi derazalarning ikkala cheti aluminiy qulfovchi o'zak yordamida ulanadi. Brezentdagi derazalar yamoqqa ega, unga butun uzunligi bo'ylab arqon tikilgan (№ 8.1 rasmni ko'ring). Bu qulfovchi o'zakning tarnovidan brezentni chiqarib olishga imkon bermaydi. Yamoq tashqi tomonda joylashgan bo'lishi va Konvensiyaga 2-ilovaning 3-moddasi 4-bandining shartlariga muvofiq payvandlash yordamida ulangan bo'lishi kerak.

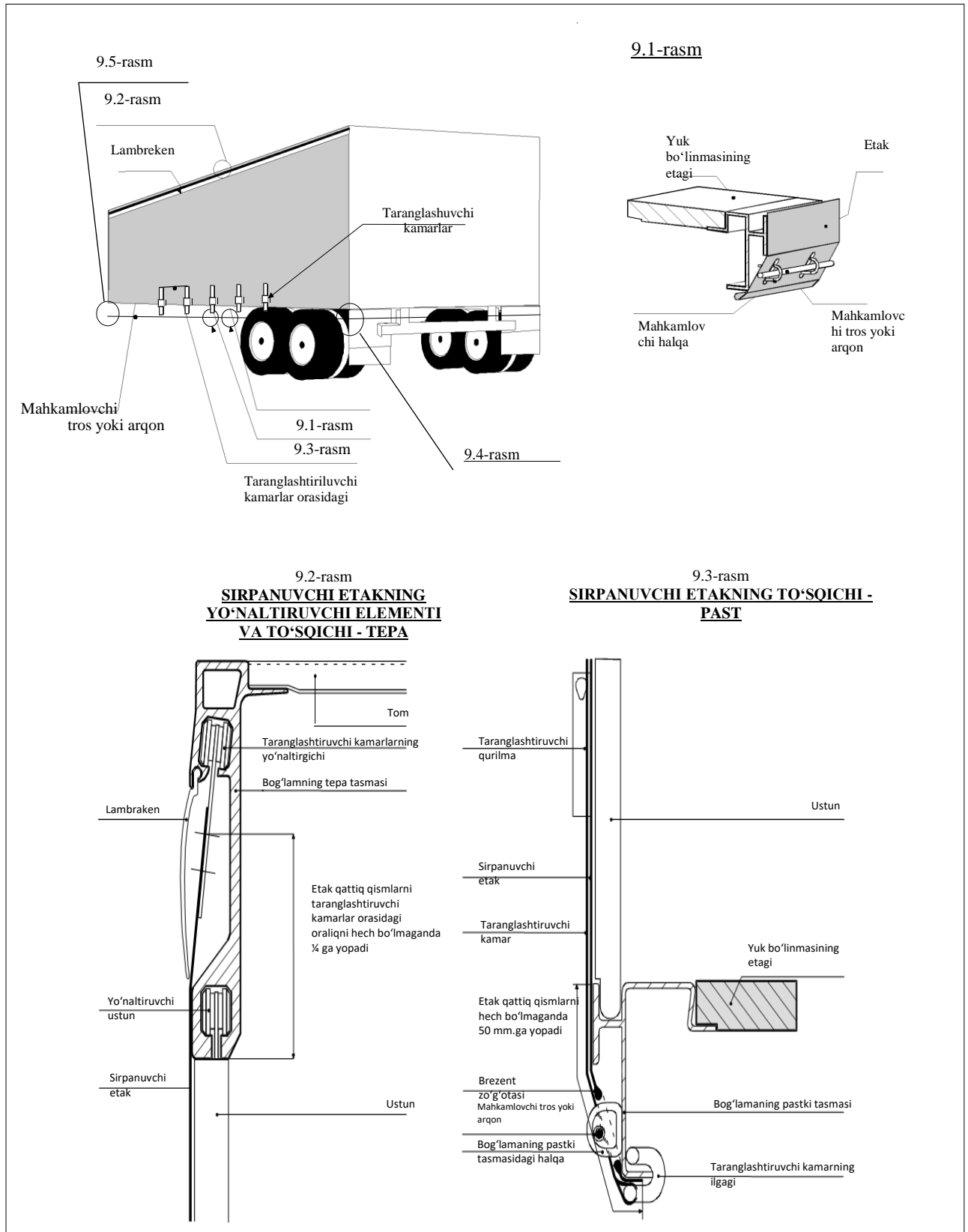
Brezentning chetlari aluminiy qulfovchi o'zakning ochiq tarnovlari orqali o'tkazilgan bo'lishi va ularning pastki qismida yopilgan ikki parallel bo'ylama kanallar bo'ylab o'tishi kerak. Qulfovchi o'zak o'zining tepa holatida bo'lganida, brezentning chetlari ulangandir.

Derazaning tepa uchida qulfovchi o'zak brezentga mixparchinlar yordamida mahkamlanadi (№ 8.2 rasmni ko'ring). Qulfovchi o'zak uni o'rnatish va yechib olishni yengillashtirish maqsadida bukilishiga imkon beruvchi mixparchinlarda sirtmoq yordamida ulangan ikki qismdan tashkil topgan. Ushbu sirtmoq tizim qulflangandan keyin buriluvchi shkvornyani yechib olish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda qurilgan bo'lishi kerak (№ 8.3 rasmni ko'ring).

Qulfovchi o'zakning pastki qismida tirqish mavjuddir, u orqlai halqa o'tadi. Ushbu tirqish oval shaklga va u orqali halqa o'tishi uchun yetarlicha bo'lgan o'lchamga egadir (№ 8.4 rasmni ko'ring). Qulfovchi o'zakni mahkamlash uchun ushbu halqa orqali XYT talablariga muvofiq keluvchi mahkamlovchi arqon o'tkaziladi.

9-rasm

SIRPANUVCHI ETAKLI TRANSPOR VOSITASI KONSTRUKSIYASINING NAMUNASI

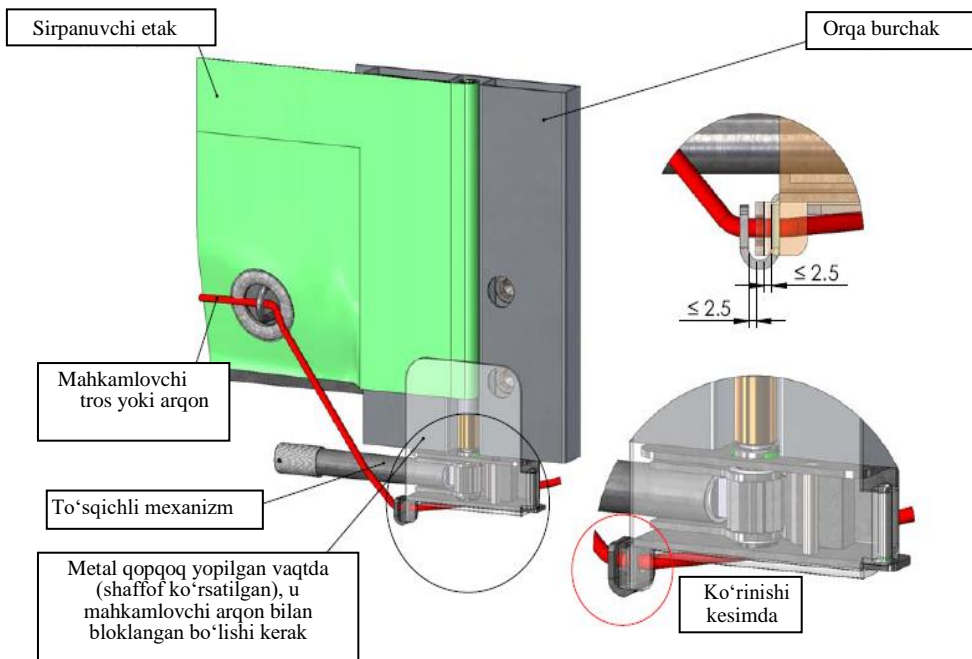

9-rasm (davomi)

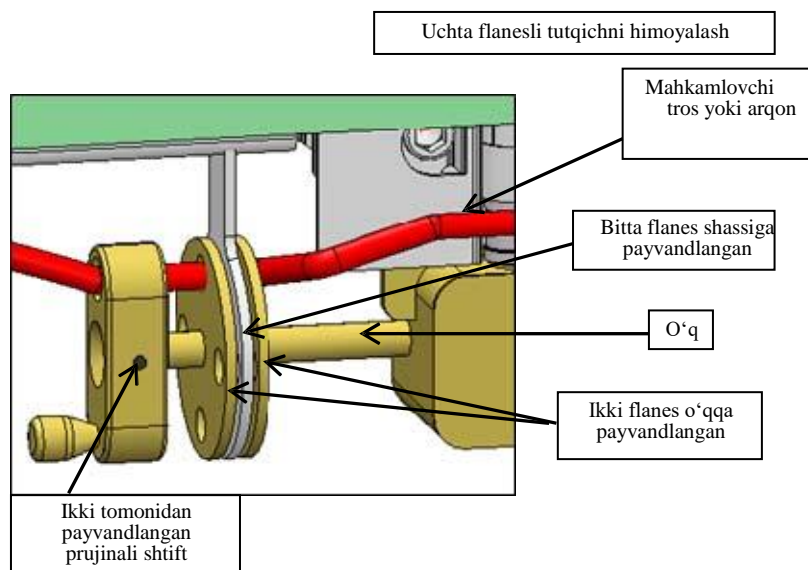
9.4-rasm

Gorizontal yo'nalishda sirpanuvchi etaklarni taranglashtirish uchun to'sqichli mexanizm (odatda konteynerning orqa qismida) qo'llaniladi. Rasmda ikki misol - a) i b) - to'sqichni yoki to'sqich mexanizmini bloklash ehtimolli usullar ko'rsatilgan.

a) To'sqichni bloklash

b) To'sqichli mexanizmini bloklash

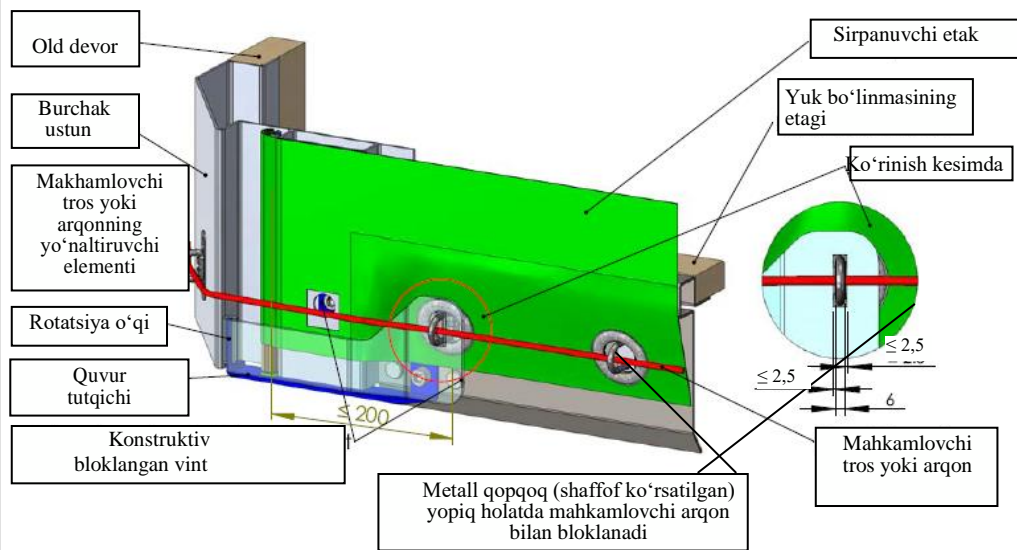

9-rasm (davomi)

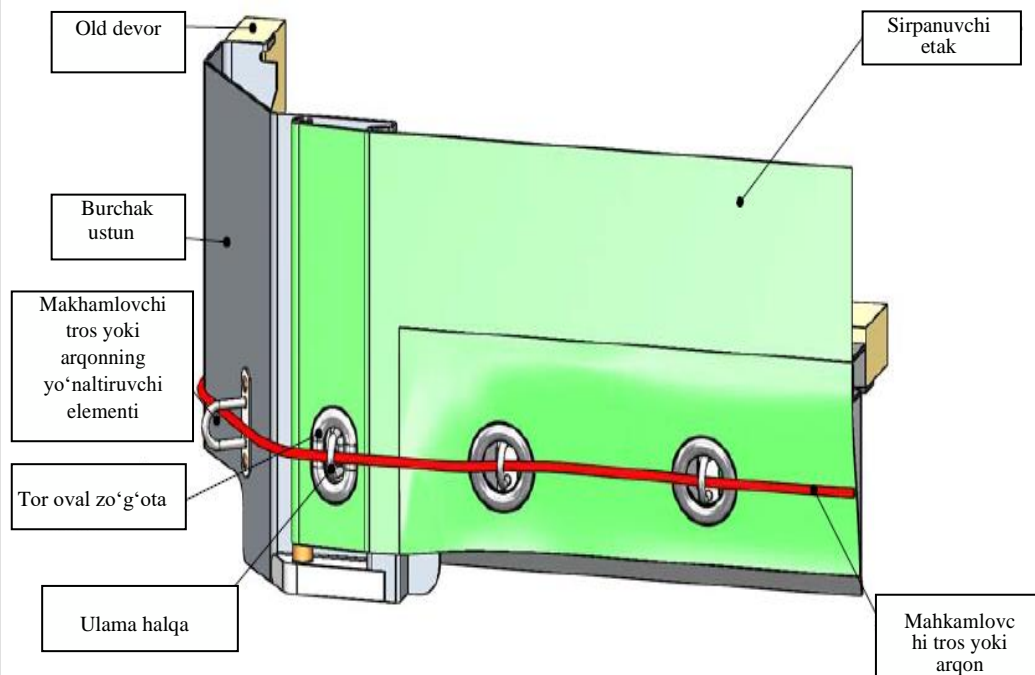
9.5-rasm

Sirpanuvchi etakni boshqa tomondan (odatda transport vositasining oldiga) mahkamlash uchun quyidagi a) yoki b) tizimlar qo'llanilishi mumkin.

a) Metall qopqoq

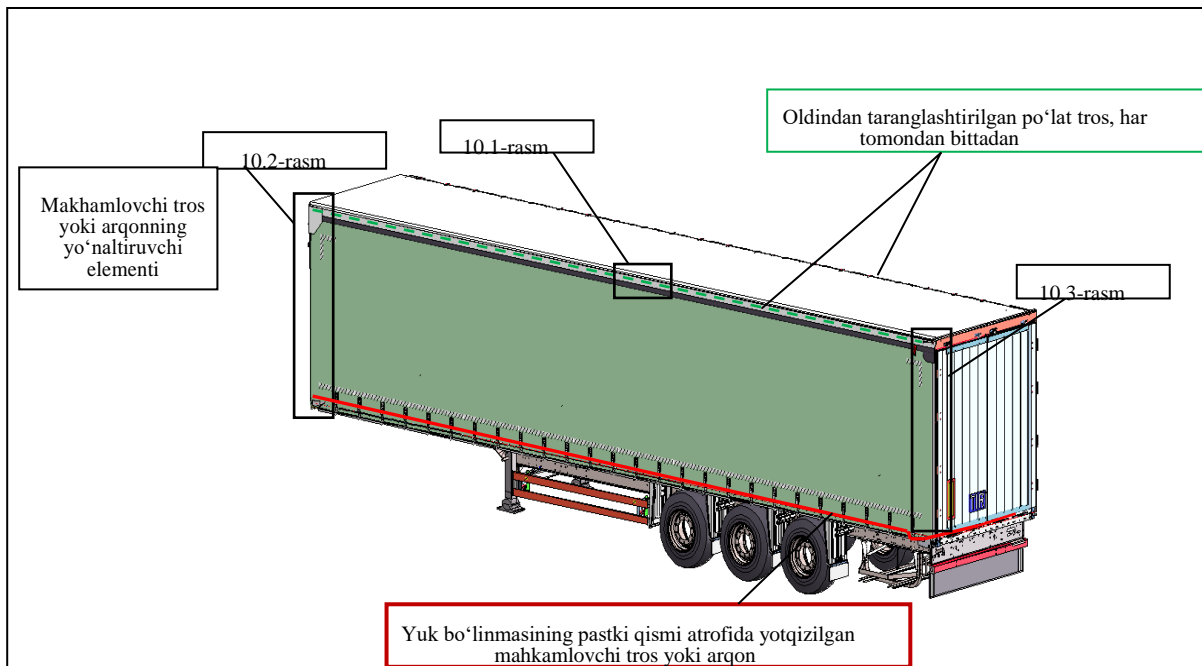

b) Tor oval zo'g'ota: taranglashtiruvchi quvurni ko'tarilishiga to'sqinlik qiluvchi tizim

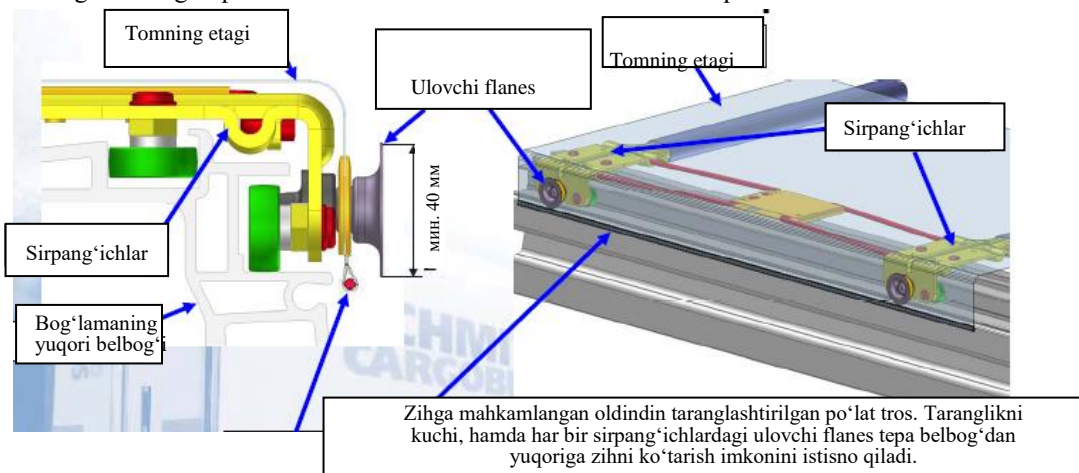
10-rasm
SURILUVCHI TOMI BREZENT BILAN QOPLANGAN
TRANSPORT VOSITASI KONSTRUKSIYASINING NAMUNASI

Ushbu rasmda mazkur Qoidalarning 5-moddasida ta'riflangan transport vositasining namunasi va muhim talablar keltirilgan.

10.1-rasm

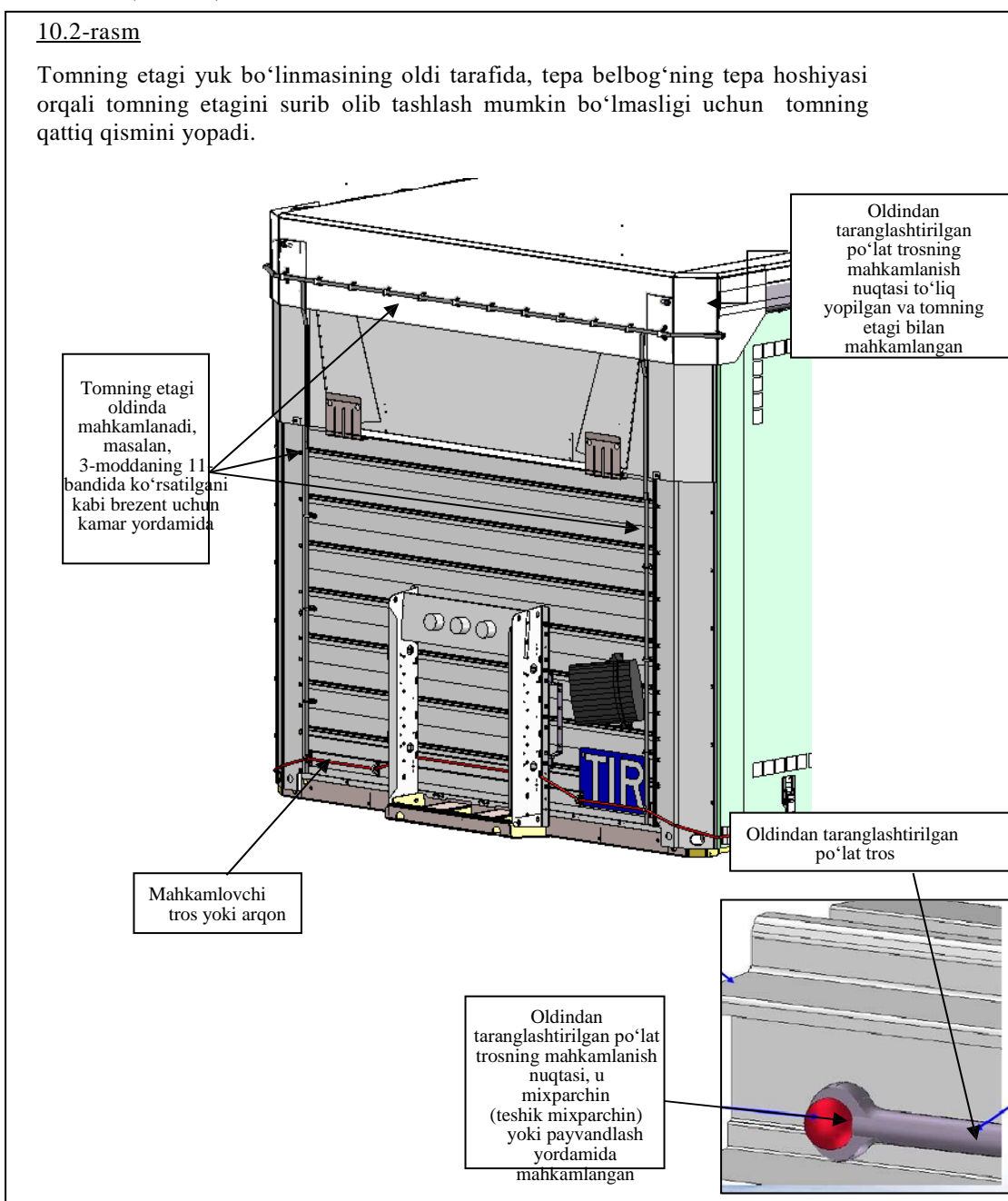
Zihda qotirilgan ikkita oldindan taranglashtirilgan po'lat troslar yuk bo'linmasining ikkala tomonidan mahkamlanadi. Ushbu oldindan taranglashtirilgan po'lat tros kuzovning oldida (10.2-rasmni ko'ring) va orqasida (10.3-rasmni ko'ring) mahkamlanadi. Taranglikni kuchi, hamda har bir sirpang'ichlardagi ulovchi flanes tepa belbog'dan yuqoriga qotirilgan oldindan taranglashtirilgan po'lat trosli zihni ko'tarish imkonini istisno qiladi.

10-rasm (davomi)

10.2-rasm

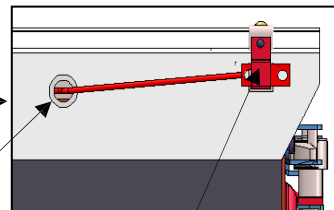
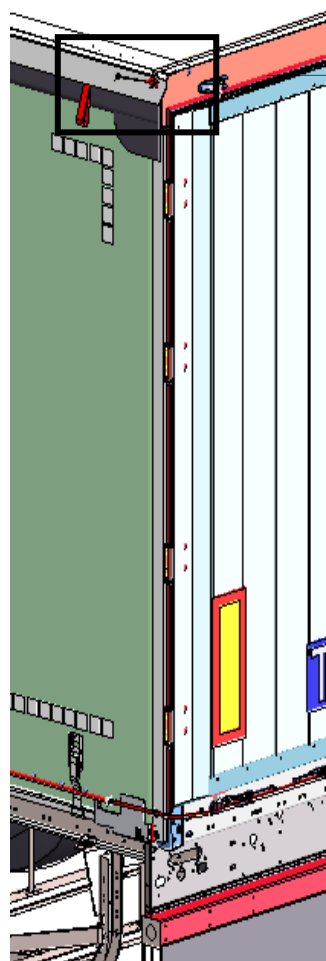
Tomning etagi yuk bo'linmasining oldi tarafida, tepa belbog'ning tepa hoshiyasi orqali tomning etagini surib olib tashlash mumkin bo'lmisligi uchun tomning qattiq qismini yopadi.

10-rasm (davomi)

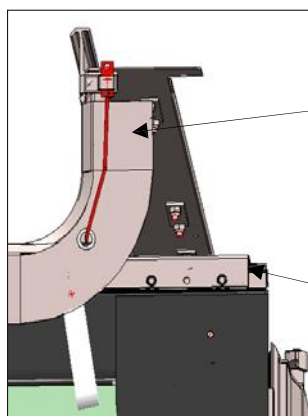
10.3-rasm

Tom orqa tomonida eshiklar yopilgan va muhrlangan paytda ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yuk bo'linmasiga kirishni istisno qiluvchi deflektor kabi shunday maxsus qurilma bilan jihozlangan

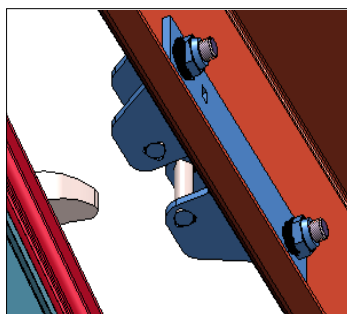
Zihga mahkamlangan oldindin taranglashtirilgan po'lat tros

Oldindin taranglashtirilgan po'lat trosning mahkamlanish nuqtasi to'liq yopilgan, metall qopqoq esa payvandlash yoki mixparchin (teshik mixparchin) yordamida mahkamlangan

Dastak mexanizmda taranglashtirish qurilmasi. Taranglashtirish qurilmasi o'rnatilgan tomning o'sha qismini taxlashda, oldindin taranglashtirilgan po'lat trosning taranglashishi ta'minlanadi

Tom etagining sirpang'ichlari (yopilgan holatda) bloklash tizimi bilan (ichkarida)

Eshiklarni yopish va muhrlashdan keyin tizimlar bojxona xavfsizligi nuqtai nazaridan ishonchlidir

Ilova 3

2-ILOVADA KELTIRILGAN OOIDALARDA NAZARDA TUTILGAN TEXNIK TALABLARGA JAVOB BERADIGAN YO‘L TRANSPORT VOSITALARIGA RUXSAT BERISH TARTIBI

UMUMIY OOIDALAR

1. Yo‘l transport vositalari quyidagi tartiblardan biri bilan muvofiqlikda tashishga ruxsat etilishi mumkin:

a) yoki yakka tartibda,

b) yoki konstruksiya turi bo‘yicha (yo‘l transport vositalarining seriyasi).

2. Tashishga ruxsat etilgan har bir transport vositasiga 4-ildavda keltirilgan namunaga muvofiq keluvchi ruxsat etish to‘g‘risidagi guvohnoma beriladi. Bu guvohnoma berilish mamlakati tilida va fransuz yoki ingliz tillarida chop etilgan bo‘lishi kerak. Guvohnomani bergan vakolatli organ buni zaruriy deb hisoblaganda, guvohnomaga ushbu organ tomonidan tasdiqlangan fotosuratlar yoki rasmlar ilova qilinadi. Bunday holatda ushbu hujjatlarning miqdori guvohnomaning 6-bo‘limida ushbu organ tomonidan ko‘rsatiladi.

2-bandga sharhlar

Guvohnoma egasining nomlanishi

Eganing almashish holatida 8-bo‘limda ko‘rsatilgan "Egasi" nomlanishi, yangi eganing nomlanishidan farqlanadi. Bu biron bir tortishuvlarni keltirib chiqarmasligi kerak.

(TRANS/GE.30/12, 37-band)

Transport vositasining nomlanishi

Guvohnomaga ilova qilinuvchi transport vositasining fotosuratlari taqdim etiluvchi transport vositasini aniq namoyish etmasligi mumkin. Bunday holatda mamlakatning hududiga transport vositasining kirishi taqiqlanishi mumkin emas, chunki fotosuratning yagona mo‘ljallanishi transport vositasining tashqi ko‘rinishi ko‘rsatishdan tashkil topgan.

(TRANS/GE.30/12, 38- va 39-bandlar)

Guvohnomaning 5-bo‘limida joyning yetishmovchiligi

Agar 5-ustunda "Boshqa ma‘lumotlar" joy yetmagan holatda, ma‘lumot guvohnomaning orqa tomonida havola sifatida ko‘rsatilishi mumkin.

(TRANS/GE.30/12, 40- va 41-bandlar)

3. Guvohnoma yo‘l transport vositasini kuzatib borishi kerak.

3-bandga sharh

Bu guvohnomaning fotonusxasi emas, balki uning asl nusxasi bo'lishi kerak (TRANS/GE.30/33, 52-band)

4. Yo'l transport vositalari har ikki yilda ko'rikka va, zarurat tug'ilgan holatda, guvohnomani yangilash uchun, ularni ro'yxatdan o'tkazgan mamlakatning vakolatli organlariga yoki, agar so'z ro'yxatdan o'tmagan transport vositasi haqida ketayotgan bo'lsa, - transport vositasining egasi yoki foydalanuvchisi yashab kelayotgan mamlakatning vakolatli organlariga taqdim etiladi.

5. Agar yo'l transport vositasi ruxsat berish tartibi bilan belgilangan texnik talablarga boshqa javob bermasa, u holda, uni XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni tashish uchun qo'llash mumkin bo'lishidan avval, unga ruxsat berish uchun asos bo'lib xizmat qilgan holatga, ushbu texnik talablarga qayta javob berishi uchun, shunday tarzda keltirilishi kerak.

6. Agar yo'l transport vositasining asosiy xarakteristikalar o'zgartirilgan bo'lsa, ushbu transport vositasiga ruxsat berish o'z kuchini yo'qotadi, va XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni tashish uchun uni qo'llash mumkin bo'lishidan avval, vakolatli organ tomonidan yangi ruxsat etish tartibi ostiga kiritilishi kerak bo'ladi.

7. Transport vositasini ro'yxatdan o'tkazish mamlakatining vakolatli organlari yoki, agar so'z ro'yxatdan o'tkazilishi talab etilmaydigan transport vositalari haqida ketayotgan bo'lsa, transport vositasining egasi yoki foydalanuvchisi istiqomat qiladigan mamlakatning vakolatli organlari, muvofiq holatda ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomani olib qo'yishi yoki tiklashi yoki mazkur Konvensiyaning 14-moddasida va mazkur ilovaning 4, 5 va 6-bandlarida ta'riflangan holatlarda ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomaning yangi nusxasini berishi mumkin.

YAKKA TARTIBDA RUXSAT BERISH TARTIBI

8. Transport vositasiga yakka tartibda ruxsatga talabnoma transport vositasini egasi, undan foydalanayotgan shaxs yoki uni yoki boshqasining vakili tomonidan vakolatli organga taqdim etiladi. Vakolatli organ yuqorida 1-7-bandlar bilan ko'zda tutilgan umumiy qoidalar bilan muvofiqlikda taqdim etilgan yo'l transport vositasini nazoratini amalga oshiradi, u 2-ilovada zikr etilgan texnik shartlarni qoniqtirishiga ishonch hosil qiladi, va ruxsat berilgandan keyin 4-ilovada keltirilgan muvofiq namunadagi guvohnomani beradi.

KONSTRUKSIYA TURI (YO'L TRANSPORT VOSITALARINING SERIYASI) BO'YICHA RUXSAT BERISH TARTIBI

9. Yo'l transport vositalari bir xil turdagi konstruksiyalar seriyali tayyorlanganda, ishlab chiqaruvchi-zavod ular ishlab chiqarilayotgan mamlakatning vakolatli organiga ularni konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berilishi iltimosi bilan murojaat qilishi mumkin.

10. Ishlab chiqaruvchi-zavod o'z talabnomasida uning talabnomasi predmeti hisoblanmish u tomonidan yo'l vositasining turiga taqdim etilgan tanitish

raqamlari va harflarini ko'rsatishi kerak.

11. Bunday talabnomaga ruxsat berilishi kerak bo'lgan yo'l transport vositalarining konstruksiyasi turini chizmalari va batafsil ta'riflari ilova qilinishi kerak.

12. Ishlab chiqaruvchi-zavod quyidagi yozma majburiyatlarni o'z zimmasiga olishi kerak:

- a) vakolatli organga ushbu organ ko'zdan kechirishni istagan ushbu turdagi xuddi o'sha transport vositasini taqdim etishi;
- b) ushbu turni seriyali ishlab chiqarilishi davomida har qanday payt boshqa nusxalarni ko'zdan kechirishga vakolatli organga ruxsat berishi;
- c) vakolatli organga chizmalarga yoki konstruksiyaning ta'riflariga har qanday hattoki mayda o'zgartirishlar kiritilishi haqida, ushbu o'zgartirishlar amalga oshirilguniga qadar uni xabardor qilishi;
- d) ko'rinadigan joyda yo'l transport vositasini ustiga konstruksiya turining tanituvchi raqamlarini yoki harflarini, hamda ushbu turdagi seriyali chiqariluvchi transport vositasining tartib raqamini (zavod raqamini) tushirishi;
- e) ruxsat berilgan turga muvofiq tayyorlangan transport vositalarining hisobini yuritishi.

13. Vakolatli organ tashishga ruxsat berilishi uchun konstruksiya turida ko'zda tutilgan o'zgartirishlarni kiritish kerak bo'lgan zaruriy holatlarda ko'rsatadi.

14. Hech bir transport vositasi konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berilishi tartibiga binoan, agar vakolatli organ ushbu tur bo'yicha tayyorlangan bir yoki bir nechta transport vositalarini ko'rigi asosida ushbu turdagi transport vositalari 2-ilovada ko'zda tutilgan texnik shartlarga javob berayotgan xulosaga kelmasa, ruxsat berilishi mumkin emas.

15. Vakolatli organ konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berish to'g'risidagi o'z qarori haqida ishlab chiqaruvchi-zavodni yozma shaklda xabardor qiladi. Ushbu qaror sanaga, raqamga ega bo'lishi va uni qabul qilgan organning aniq nomlanishini saqlashi kerak.

16. Vakolatli organ ruxsat turdagi konstruksiyaga muvofiq ishlab chiqarilgan u tomonidan tasdiqlangan har bir transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvohnomani o'rnatilgan tarzda berilishi uchun zaruriy choralarni ko'radi.

17. XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni tashish uchun transport vositasini qo'llashdan avval, ruxsat berish to'g'risidagi guvohnoma saqlovchisi, agar bu talab etilsa, ruxsat berish to'g'risida guvohnomaga quyidagilarni yozib qo'yadi:

- transport vositasiga taqdim etilgan ro'yxatdan o'tish raqamini (1-bo'lim), yoki

- ro'yxatdan o'tishi kerak bo'lmagan transport vositasi haqida so'z yuritilayotganda, o'z familiyasini va xizmat manzilini (8-bo'lim).

17-bandga tushuntirish xati

3.0.17 Ruxsat berish tartibi

1. 3-ilova Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari uning hududida ishlab chiqarilgan transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvohnomani berishi mumkinligini, va transport vositasi ro'yxatga olingan mamlakatda yoki, muvofiq holatda, uning egasi o'zining doimiy joylashish joyiga ega bo'lganida, bunday transport vositasiga nisbatan ruxsat berishning hech qanday qo'shimcha tartiblari talab etilmasligini ko'zda tutadi.

2. Ushbu qoidalar transport vositasi ro'yxatga olingan hududda yoki ushbu hududda transport vositasining egasi o'zining doimiy istiqomat qilish joyiga ega bo'lganida, yoki olib kirishda, yoki kelajakda transport vositasini ro'yxatga olishda yoki tekshirilishi yoki boshqa shunga o'xshash rasmiyatchiliklar bilan bog'liq bo'lgan maqsadlarda ruxsat berish to'g'risida guvohnomani taqdim etilishi talab etishga Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlarining huquqlarini cheklashga qaratilmagan.

18. Konstruksiya turi bo'yicha tashishga ruxsat berilgan transport vositasi mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomoni hisoblanuvchi boshqa mamlakatga eksport qilinayotganida, u holda ushbu mamlakatda olib kirish munosabati bilan ruxsat berishning hech qanday qo'shimcha tartiblari talab etilmaydi.

RUXSAT BERISH TO'G'RISIDA GUVOHNOMAGA BELGILARNI KIRITISH TARTIBI

19. Agar XYT kitobchasini qo'llanilishi bilan yuklarni tashuvchi transport vositalarini ruxsat berilishida jiddiy nosozliklar aniqlangan bo'lsa, Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari XYT kitobchasini qo'llash bilan transport vositasini keyingi harakatlanishini taqiqlashi, yoki nazorat bo'yicha zaruriy choralarni ko'rib, o'zining hududi bo'yicha XYT kitobchasini qo'llanilishi bilan transport vositasining keyingi harakatlanishiga ruxsat berishi mumkin. Ruxsat berilgan transport vositasi imkonli ancha qisqa muddatda qoniqtiruvchi holatga keltirilishi, va har qanday holatda uning XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni tashish uchun yangi qo'llanilishi mumkin.

20. Ushbu holatlardan har birida bojxona organlari transport vositalarini ruxsat berish to'g'risida guvohnomaning 10-bo'limida muvofiq belgi qo'yadi. Transport vositasini ruxsat berilish shartlarini qoniqtiruvchi holatga ta'mirlash natijasida keltirilganidan keyin, u Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlariga taqdim etilgan bo'lishi kerak, ular oldingi belgilarni bekor qiluvchi belgilarni 11-bo'limga kiritish yo'li bilan guvohnomaning haqiqiylikini yangilaydi. Zikr etilgan shartlarga muvofiq guvohnomaning 10-bo'limiga belgi kiritilgan hech qanday transport vositasi XYT kitobchasini qo'llash bilan, toki muvofiq ta'mirlash amalga oshirilmaganicha va toki 10-bo'limdagi belgilar yuqorida ko'rsatilgani kabi bekor qilinmaguniga qadar, yuklarni tashish uchun qayta qo'llanilishi mumkin emas.

20-bandga tushuntirish xati

3.0.20 Ruxsat berish to'g'risida guvohnomaga belgilarni kiritish tartibi

Transport vositasini qoniqarli holatga keltirishdan keyin nosozliklar haqidagi belgini bekor qilinishi kerak bo'lganda, ushbu maqsad uchun ko'zda tutilgan "Bartaraf etilgan nosozliklar" 11-bo'limiga muvofiq vakolatli organning nomlanishi, uning imzosi va shtampi qo'yilishi yetarli bo'ladi.

20-bandga sharh

Tashishning xavfsizligini ta'minlovchi transport vositasidagi qoplamalar yoki detallarda aniqlangan har qanday nuqsonlar ruxsat berish to'g'risida guvohnomaning 10-bo'limida ko'rsatilishi mumkin. (TRANS/GE.30/33, 46-49-bandlar)

21. Guvohnomaga har bir kiritilgan belgi bojxona organlari tomonidan tasdiqlangan va uni kiritish sanasi qo'yilgan bo'lishi kerak.

22. Agar transport vositasi bojxona organlarining fikricha jiddiy xarakterga ega bo'lmagan va kontrabanda imkoniyatini yaratmayotgan shunday nosozliklarga ega bo'lsa, u holda ushbu transport vositasining XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni tashish uchun kelajakda qo'llanilishiga ruxsat berilishi mumkin. Ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomaning egasi ushbu nosozliklar haqida xabardor qilishi va ongli muddatlarda o'zining transport vositasini muvofiq tarzda ta'mirlashi kerak bo'ladi.

Ilova 4

YO‘L TRANSPORT VOSITASIGA RUXSAT BERISH TO‘G‘RISIDA GUVOHNOMANING NAMUNASI

Sharhlar

Ruxsat berish to‘g‘risidagi guvohnoma

Ruxsat berish to‘g‘risidagi guvohnoma A3 formatdagi ikkiga buklangan bir varaq qog‘ozda, yoki A4 formatdagi bir nechta sahifalarda chop etilgan bo‘lishi kerak. Oxirgi holatda barcha sahifalarda vakolatli organning muhri turishi yoki barcha sahifalar ko‘rinadigan izlarni qoldirmasdan biron bir sahifani chiqarib olish mumkin bo‘lmagan shunday tarzda tikilgan bo‘lishi kerak.

(ECE/TRANS/WP.30/AC.2/125, 11-bo‘lim)

Fotosuratlar yoki chizmalar

Agar mazkur Konvensiyaning 4-ilovasiga muvofiq ruxsat berish to‘g‘risida guvohnomaga fotosuratlar yoki chizmalar ilova qilinayotgan holatda, ular guvohnomani berish paytiga transport vositasining holatiga aniq muvofiq kelishi kerak. (TRANS/WP.30/157, 31-band)

Yechiluvchan kuzovlarga ruxsat berish

Konvensiyaning 1 j)-moddasiga muvofiq yechiluvchan kuzovlar konteynerlar sifatida ko‘riladi. Shu munosabat bilan, 6-ilovada, 0.1 j) tushuntirish xati, tushunchalar keltiriluvchi yechiluvchan kuzovlar uchun 4-ilovada ko‘zda tutilgan ruxsat berish to‘g‘risida guvohnomani olish talab etilmaydi. Shunga qaramasdan, 7-ilovaning II-qismi qoidalari bilan muvofiqlikda yechiluvchi kuzovlar ruxsat etish to‘g‘risidagi jadvalchalarga ega bo‘lishi kerak.

(TRANS/WP.30/157, 59-band)

Bojxona plombalarni tushirilish joylari va miqdori

Bojxona xavfsizligini ta‘minlash uchun bir bojxona plombasidan ortiq plombalarning tushirilishi talab etilayotgan holatlarda, bunday plombalarning miqdori transport vositasiga ruxsat berish to‘g‘risida guvohnomaning 5-ustunida ko‘rsatilgan bo‘lishi kerak (1975 yilgi XYT Konvensiyasiga 4-ilova). Ruxsat berish to‘g‘risida guvohnomaga bojxona plombalarining joylashishini aniq sxemasi bilan yo‘l transport vositasining rasmi yoki fotosurati ilova qilinishi kerak. 2003 yil 7 avgustda kuchga kirgan ushbu qoidalar zarurat tug‘ilganida birinchi marta yoki 2.2.1 b) f) tushuntirish xatining kuchga kirganidan keyin ko‘rikdan o‘tkazish va ruxsat berishni yangilashning ikki yilda bir marta o‘tkazilishi munosabati bilan kiritilishi kerak bo‘lgan yo‘l transport vositalariga nisbatan qo‘llanilishi kerak. Binobarin, 2005 yil 7 avgustdan boshlab bojxona xavfsizligini ta‘minlash uchun bir bojxona plombasidan ortiq plombalar tushirilishi talab etilgan barcha yo‘l transport vositalarida 2.2.1 b) f) tushuntirish xatiga muvofiq keluvchi ruxsat berish to‘g‘risida guvohnoma mavjud bo‘lishi kerak.

(TRANS/WP.30/206, 62-band; TRANS/WP.30/AC.2/69, 2-ilova; TRANS/WP.30/AC.2/69/Corr.1)

Yangi namunadagi guvoynomani kiritish uchun o'tish davri

Birinchi marta ruxsat etilishi kerak bo'lgan, yoki, muvofiq tarzda, boshqa transport vositalarini ikki yilda bir marta tekshiruvdan o'tkazilishi va ularning guvoynomalarini tiklash uchun 1995 yil 1 avgustda kuchga kirgan yangi namunadagi yo'l transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvoynoma talab etilgan yo'l transport vositalari uchun.

(TRANS/WP.30/AC.2/35, 4-ilova). Demak, 1997 yil 1 avgustdan barcha yo'l transport vositalarining bortlarida yangi namunadagi guvoynoma joylashtirilgan bo'lishi kerak (TRANS/WP.30/164, 46-48-bandlar; TRANS/WP.30/R.158; TRANS/WP.30/AC.2/37, 42-band va 6-ilova)

Yo'l transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvohnomaning namunasi*

**RUXSAT BERISH TO'G'RISIDAGI
GUVOHNOMA**

bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga
yo'l transport vositalariga

Guvohnoma No

1975 yil 14 noyabrdan XYT Konvensiyasi

Kim tomonidan berilgan:

(vakolatlil organning nomlanishi)

[1-sahifa]

*/(ECE/TRANS/17/Amend.18, 1995 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

Yo'l transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvohnomaning namunasi
(davomi)

IDENTIFIKATSIYA	Guvohnoma No	
1. Ro'yxatdan o'tish raqami.....		
2. Transport vositasining turi		
3. Shassi raqami		
4. Savdo belgisi (yoki ishlab chiqaruvchi-zavod nomlanishi)		
5. Boshqa ma'lumotlar.....		
6. Ilovalar soni		
7. RUXSAT BERISH	Amal qilish muddati _____	
☐ yakka tartibdagi ruxsat berish ^{*/}	Muhr	
☐ konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berish ^{*/}		
Ruxsatnoma № (muvofig holatlarda)..... Joy		
..... Sana		
.....		
Imzo		
8. Egasi, (ishlab chiqaruvchi-zavod, mulkdor yoki operator) (faqat ro'yxatdan o'tmagan transport vositalari uchun)		
Nomlanishi va manzili		
.....		
9. UZAYTIRISH		
Amal qilish muddati		
Joy		
Sana		
Imzo		
Muhr		

^{*/} Muvofig katakda "x" belgisi qo'yilsin

* "Ko'rsatmalar"ni 4-sahifada ko'ring.
[2-sahifa]

Yo'l transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvohnomaning namunasi
(davomi)

IZOHLAR (vakolatli organ tomonidan to'ldiriladi)		Guvohnoma No	
10. Payqab qolingan nosozliklar		11. Nosozliklarni bartaraf qilish	
Vakolatli organ	Muhr	Vakolatli organ	Muhr
Imzo		Imzo	
10. Payqab qolingan nosozliklar		11. Nosozliklarni bartaraf qilish	
Vakolatli organ	Muhr	Vakolatli organ	Muhr
Imzo		Imzo	
10. Payqab qolingan nosozliklar		11. Nosozliklarni bartaraf qilish	
Vakolatli organ	Muhr	Vakolatli organ	Muhr
Imzo		Imzo	
12. Boshqa mulohazalar			

* "Ko'rsatmalar"ni 4-sahifada ko'ring. [3-sahifa]

Yo'l transport vositasiga ruxsat berish to'g'risida guvohnomaning namunasi
(davomi)

KO'RSATMA

- 1 . Agar ruxsat berish to'g'risida guvohnomani bergan vakolatli organ, buni zaruriy deb hisoblasa, guvohnomaga ushbu organ tomonidan tasdiqlangan fotosuratlar yoki rasmlar ilova qilinadi. Bunday holatda ushbu hujjatlarning miqdori guvohnomaning 6-son pozitsiyasida ushbu organ tomonidan ko'rsatiladi.
- 2 . Guvohnoma transport vositasining bortida joylashgan bo'lishi kerak. U o'zi bilan fotonusxani emas, balki asl nusxani taqdim etishi kerak.
- 3 . Yo'l transport vositalari ular ro'yxatdan o'tgan mamlakatning vakolatli organlariga tekshirish uchun har ikki yilda va, zarurat tug'ilganida, guvohnomani amal qilish muddatini uzaytirish uchun, yoki ro'yxatdan o'tmagan transport vositalari holatida - transport vositasining egasi yoki foydalanuvchisi istiqomat qilayotgan mamlakatning vakolatli organlariga taqdim etiladi.
- 4 . Agar yo'l transport vositasi ruxsat berish tartibi bilan belgilangan texnik talablarga boshqa javob bermasa, u holda XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni tashish uchun uning qo'llanilishidan avval, u texnik talablarga qayta javob berishi maqsadida, unga ruxsat berish uchun asos bo'lib xizmat qiladigan holatga keltirilgan bo'lishi kerak.
5. Agar yo'l transport vositaning asosiy xarakteristikalarini o'zgartirilgan bo'lsa, unda ushbu transport vositasiga ruxsat berish o'z kuchini yo'qotadi, va uni XYT kitobchasini qo'llash bilan yuk tashish uchun qo'llash mumkin bo'lishidan avval, vakolatli organ tomonidan unga ruxsat berishning yangi tartibidan o'tishi kerak.

Ilova 5

TIR JADVALCHASI*

1. Jadvalchalarning bo‘lishi kerak bo‘lgan o‘lchami: 250 mm.ga 400 mm.

2. Katta lotin harflaridagi TIR literlari 200 mm balandlikda va chiziqlar kengligi kamida 20 mm bo‘lishi kerak. Literlar moviy fonda oq rangda bo‘lishi kerak.

Sharhlar

5-ilovaga muvofiq keluvchi XYT jadvalchasining namunasi quyida keltirilgan. Moviy fonda oq katta harflar ((RAL 5017) (Harflar: balandligi - 200 mm; harf shtrixining qalinligi - kamida 20 mm).

Yuqorida ko‘rsatilgani kabi, 5-ilovaga muvofiq keluvchi XYT jadvalchasiga ega bo‘lgan elektron fayl ("inkapsullangan postskript" (EPS) formatida)

XYT vebsaytida mavjuddir(<http://tir.unece.org>)

yoki XYT Kotibidan olingan bo‘lishi mumkin.

(TRANS/WP.30/204, 62-band; TRANS/WP.30/AC.2/69, 3-ilova)

*/"TIR" qisqartmasi o‘zbekcha "XYT"ga muvofiq keladi

Ilova 6

TUSHUNTIRISH XATI

Tushuntirish xatlariga kirish

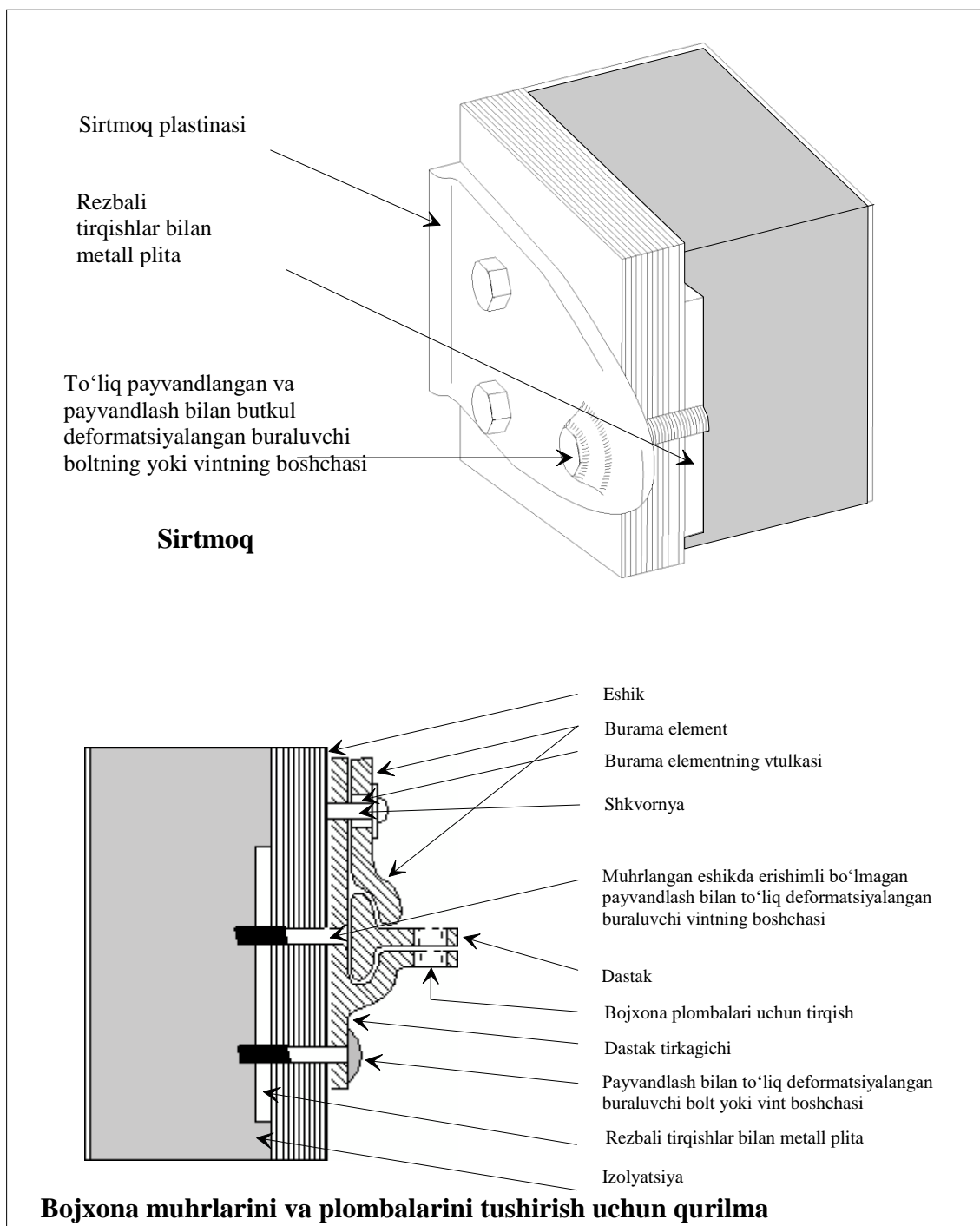
- i) Mazkur Konvensiyaning 43-moddasiga muvofiq tushuntirish xatlarida mazkur Konvensiya va uning ilovalarining ayrim qoidalarini talqini mavjud. Ular shuningdek, tavsiya etiladigan amaliyotning ayrim turlarini ta'riflagan.
- ii) Tushuntirish xatlari mazkur Konvensiyaning yoki uning ilovalarining qoidalarini o'zgartirmaydi, faqatgina ularning mazmunini, ma'nosini va qo'llash sohasini aniqlab beradi.
- iii) Xususan, yo'l transport vositalariga bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishlarga ruxsat berishning texnik shartlariga nisbatan mazkur Konvensiyaning 12 moddasidagi va uning 2 ilovasidagi qoidalar tufayli, tushuntirish xatlarida tegishli holatlarda Ahdlashuvchi tomonlar tarafidan ushbu qoidalarga javob beruvchi sifatida qaralishi kerak bo'lgan konstruktiv xususiyatlari to'g'risidagi ko'rsatmalar mavjud. Tushuntirish xatlarida shuningdek, tegishli holatlarda, qanday konstruktiv xususiyatlari ushbu qoidalarga javob bermasligi ham ko'rsatilishi mumkin.
- iv) Tushuntirish xatlari texnik taraqqiyotni va iqtisodiy tartib talablarini hisobga olgan holda mazkur Konvensiya va uning ilovalarining qoidalarini qo'llash imkonini ta'minlaydi.

Izoh:

(6-ilovada saqlanuvchi tushuntirish xatlari ular taalluqli bo'lgan Konvensiyaning qoidalari bilan birgalikda joylashtirilgan. Tushuntirish xatlariga taalluqli rasmlar mazkur ilovaga kiritilgan).

1-rasm

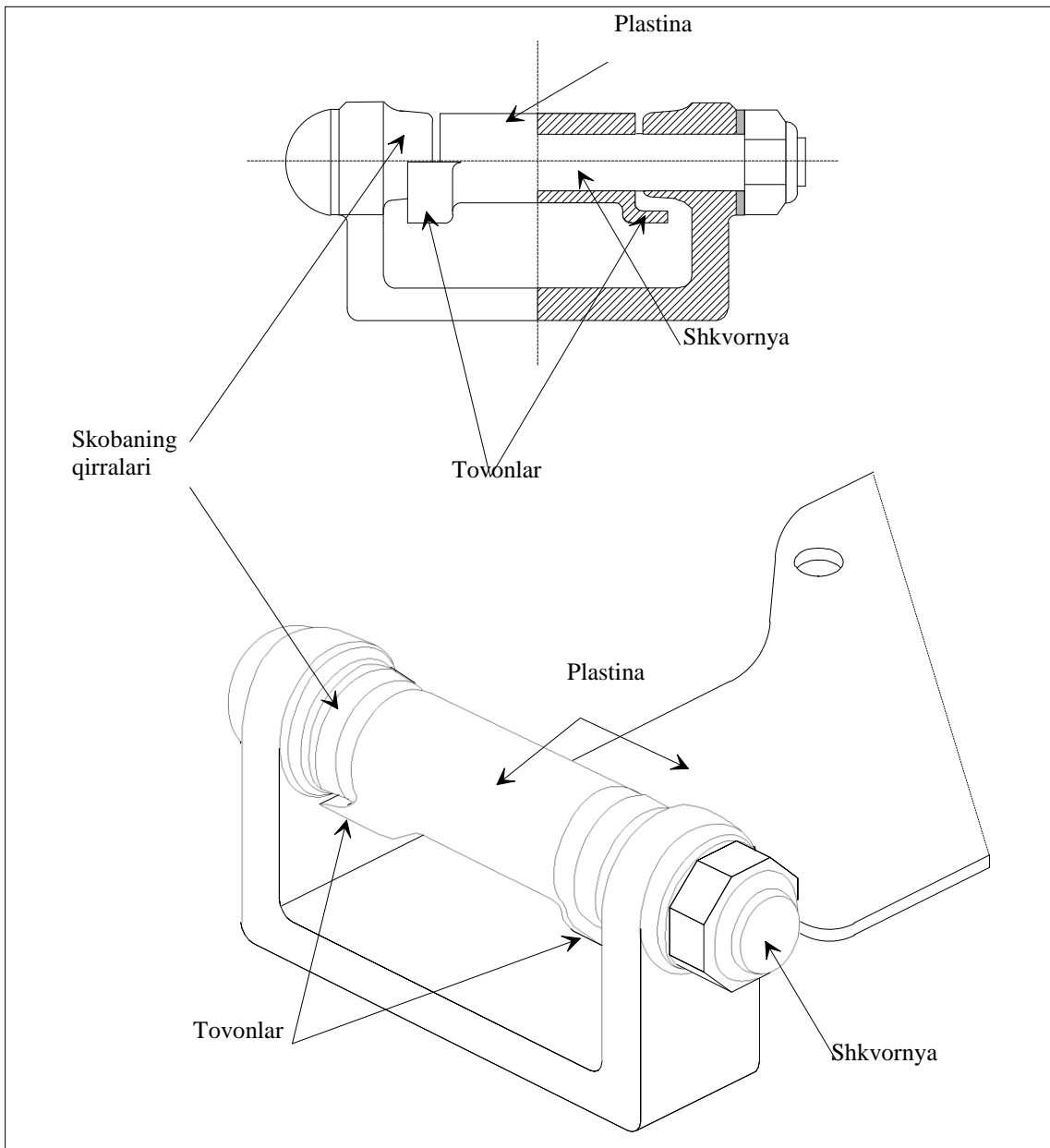
IZOMETRIK YUK BO‘LINMALARIGA EGA BO‘LGAN TRANSPORT VOSITALARINING ESHIKLARIGA BOJXONA MUHRLARINI VA PLOMBALARINI TUSHIRISH UCHUN SIRTMOQLAR VA QURILMALARNING NAMUNALARI

1a-rasm

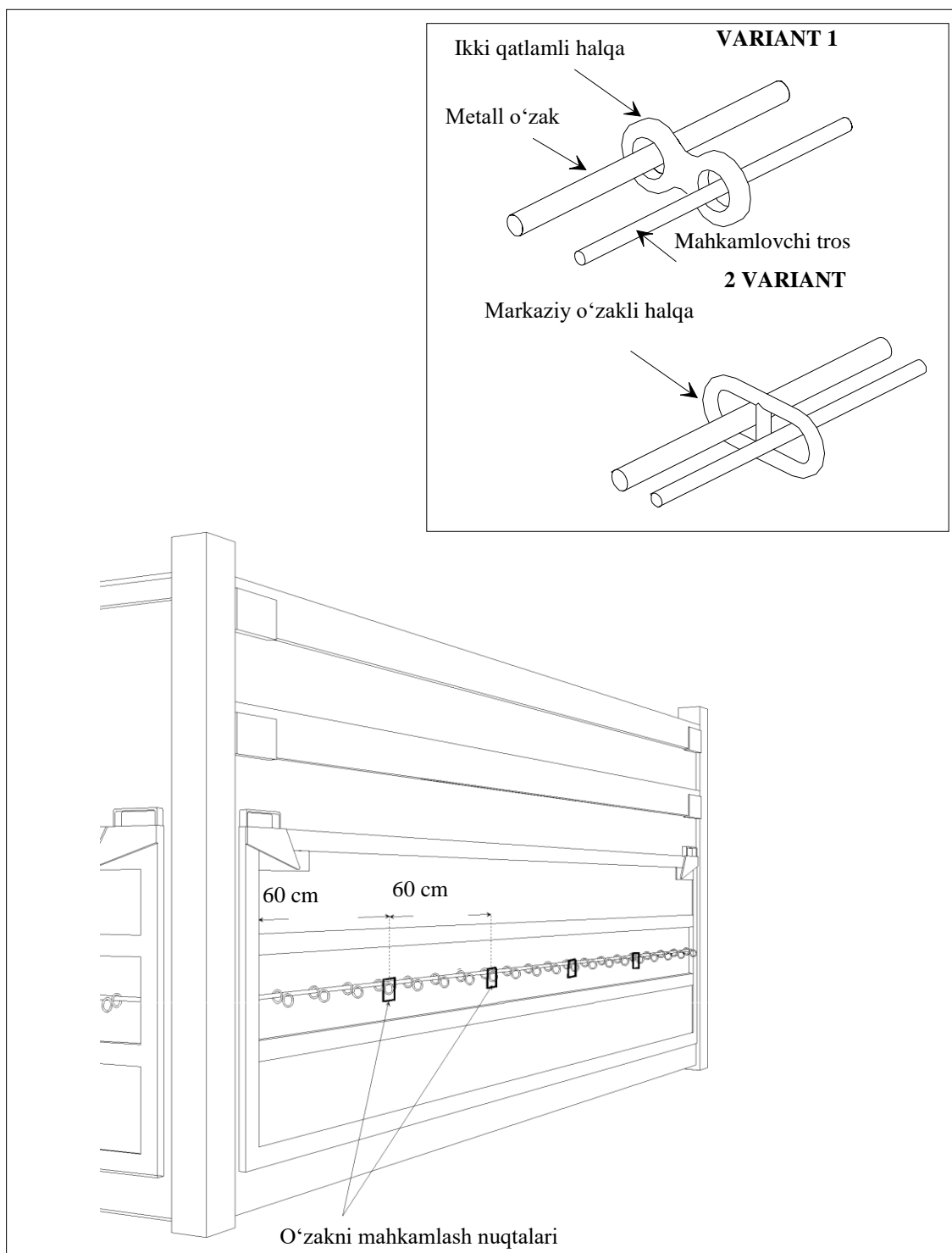
**MAXSUS MAHKAMLAGICHNI TALAB ETMAYDIGAN
SIRTMOQ, SHKVORNI NAMUNASI**

Quyida ko'rsatilgan sirtmoq 2.2.1 b) tushuntirish xatining b)-bandostini ikkinchi jumlasini qoidalariga javob beradi. Plastina va skobaning konstruksiyasi shkvorniyani maxsus mahkamlash zaruratini istisno qiladi, chunki plastinaning tovonlari skobaning chetiga kirib turadi. Shunday qilib, tovonlar ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan mahkamlanmagan shkvorniyani olishdan keyin muhrlangan bo'xona eshigining osilish joyida ochilishiga to'sinlik qiladi.

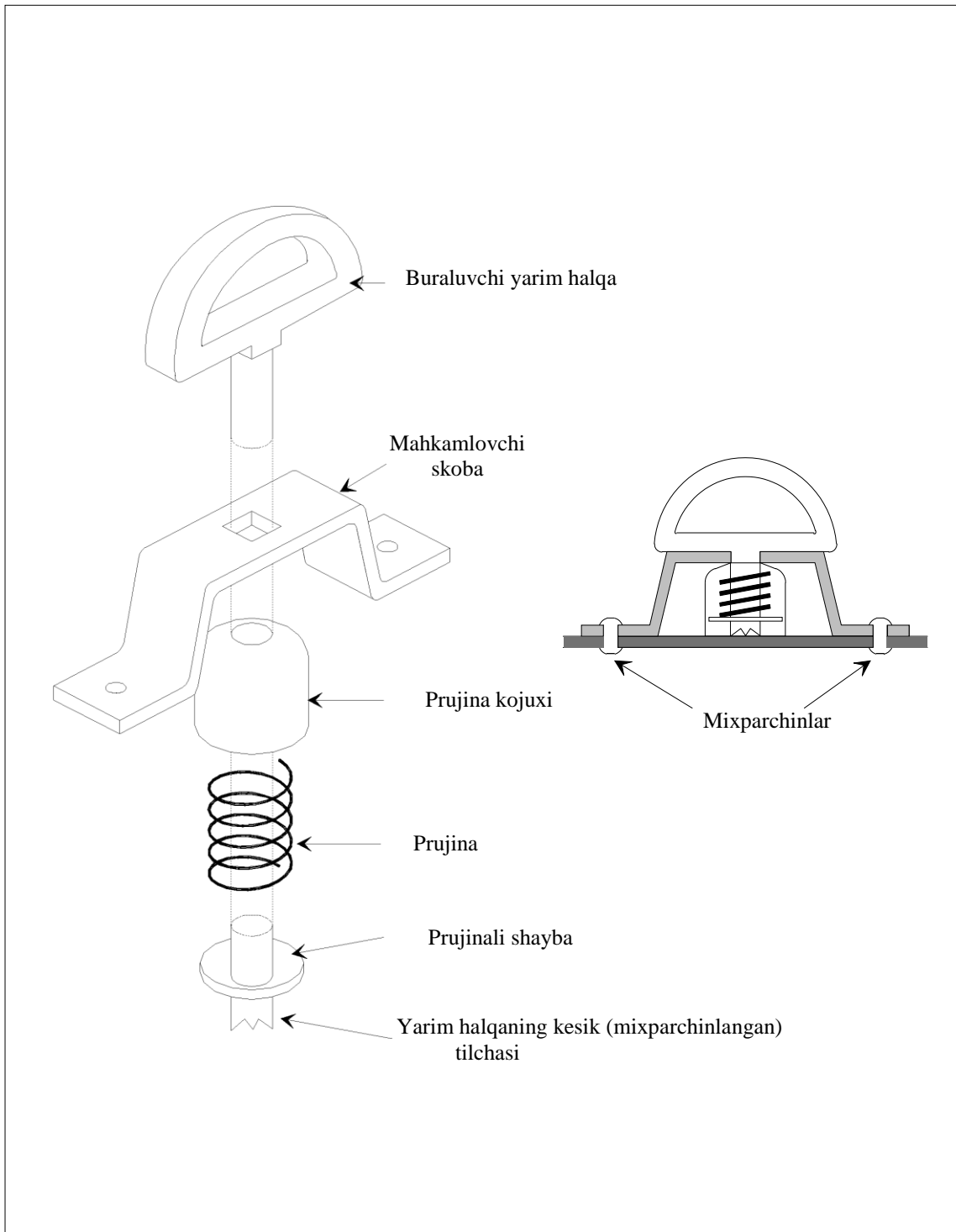
2-rasm

SIRPANUVCHI HALQALI BREZENT BILAN QOPLANGAN
TRANSPORT VOSITALARI

2a-rasm

BURALUVCHI HALQA (YARIM HALQA) NAMUNASI

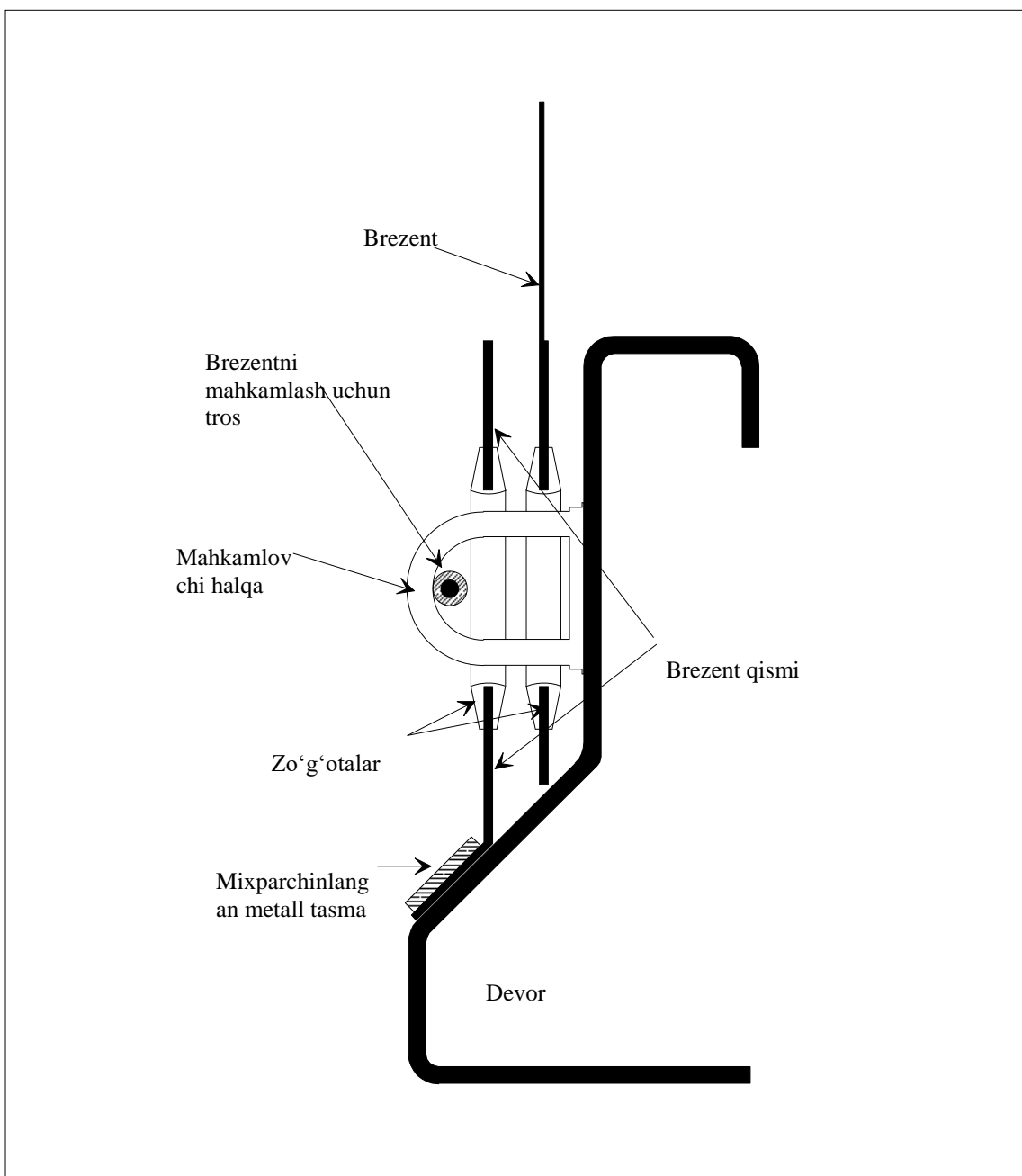

3-rasm

TRANSPORT VOSITASIGA BREZENTNI MAHKAMLASH UCHUN QURILMA NAMUNASI

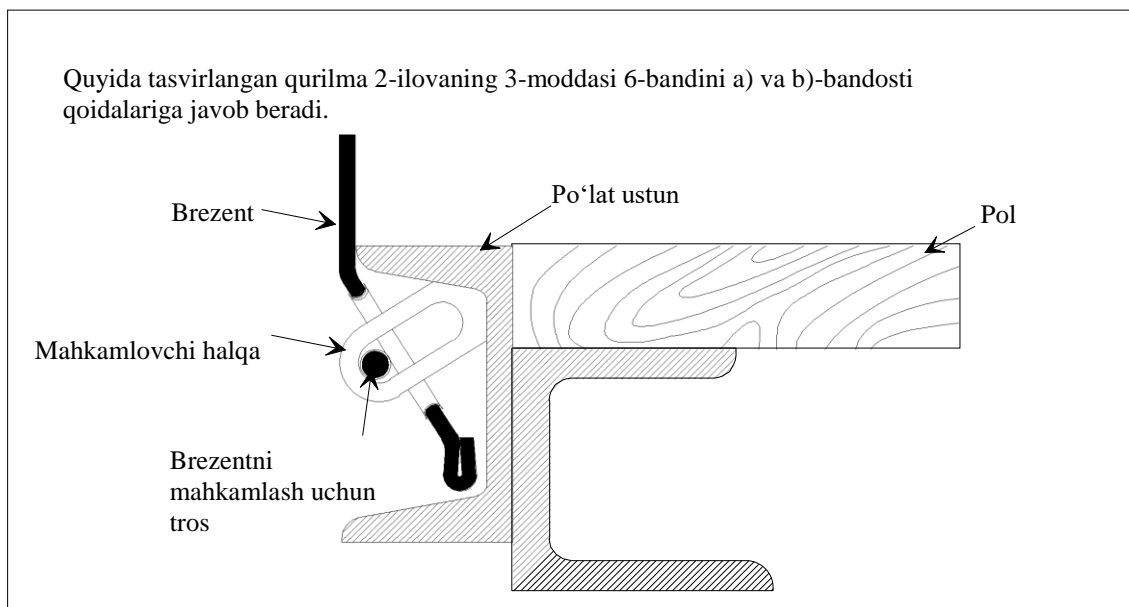
Quyida tavsirlangan qurilma 2-ilovaning 3-moddasi 11 a-bandini oxirgi xatboshi qoidalariga javob beradi. U, shuningdek, 2-ilovaning 3-moddasi 6-bandini a) va b)-bandostilari qoidalariga ham javob beradi.

(ECE/TRANS/17/Amend.17; 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

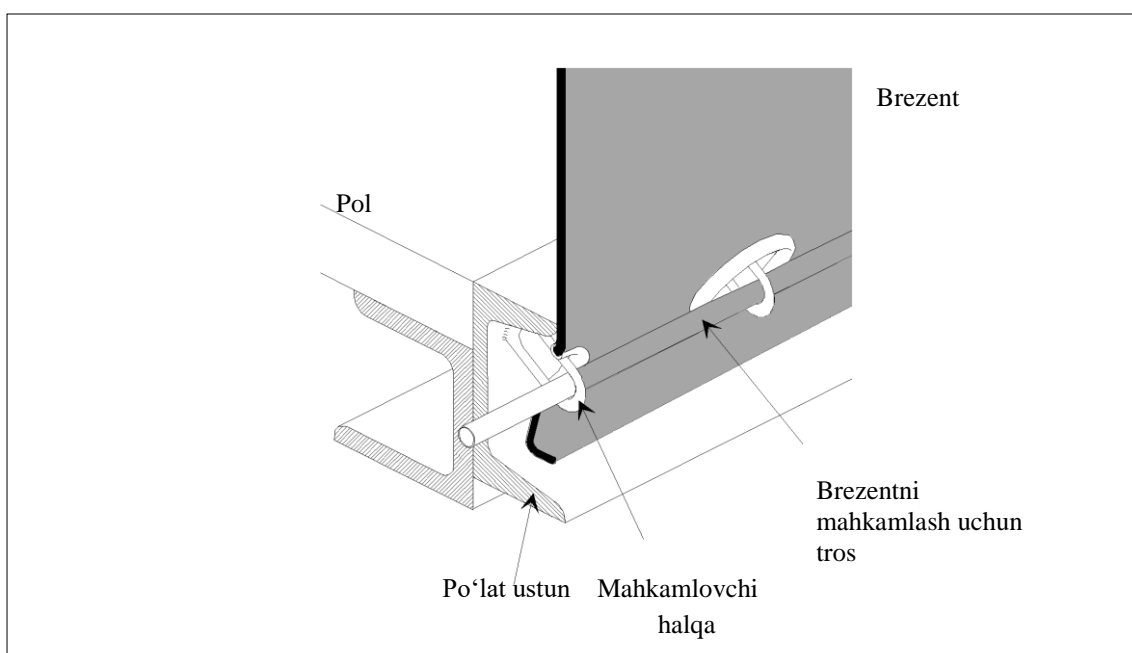
4-rasm

QOPLAMANI MAHKAMLASH UCHUN QURILMA

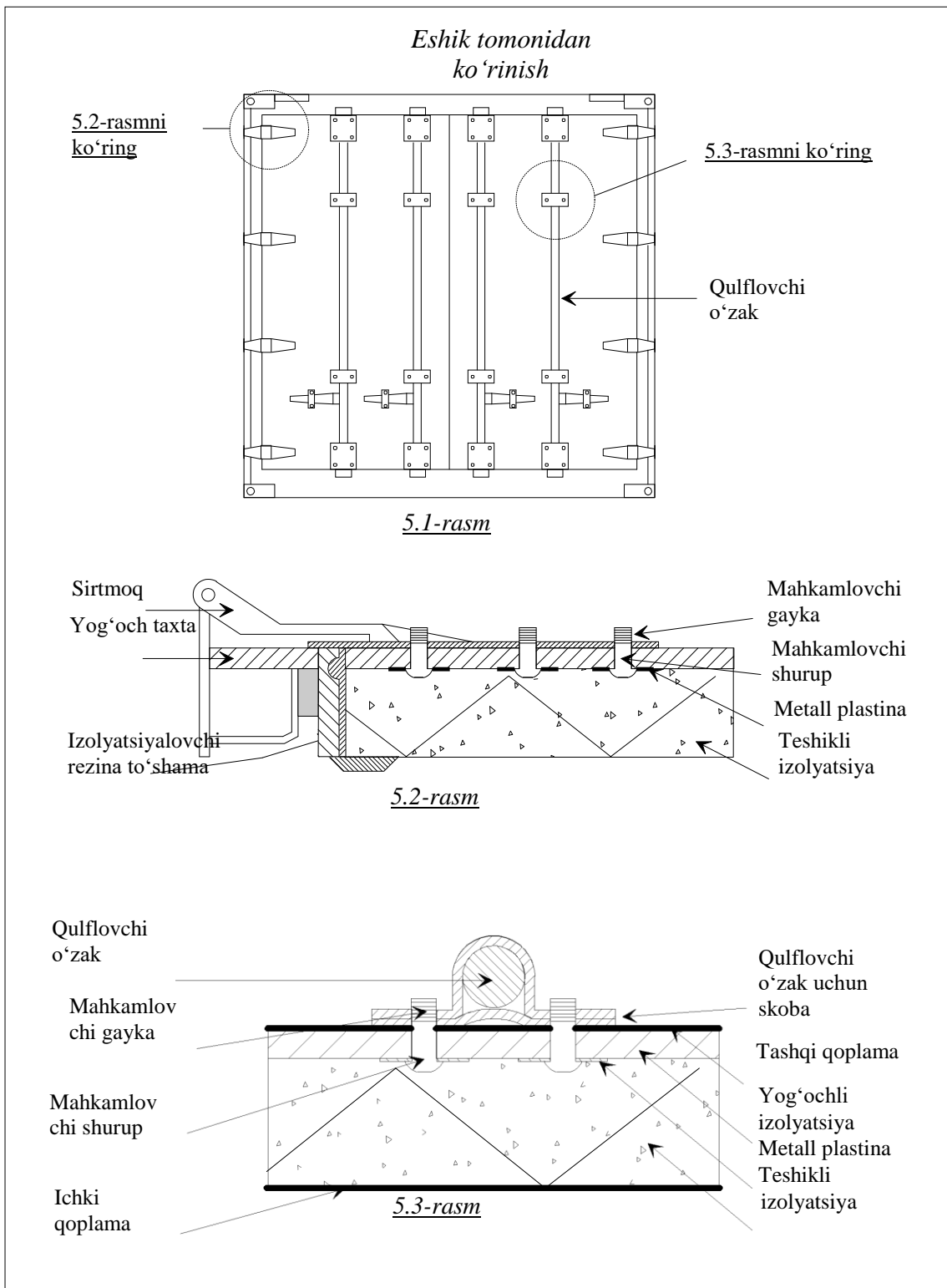
Sharh

Quyidagi rasmda 2-ilovaning 3-moddasini 6-bandi a) va b)-bandostilariga muvofiq qoplamalarni mahkamlash uchun qurilma tasvirlangan (TRANS/WP.30/147, 32-band)

5-rasm

IZOMETRIK KONSTRUKSIYA ESHIGINING ICHKI TOMONIDAN O'RNATILUVCHI MAHKAMLOVCHI MOSLAMANING NAMUNASI

Ilova 7

KONTEYNERLARGA RUXSAT BERISHGA TAALLUOLI ILOVA

1-qism

BOJXONA MUHRLARI VA PLOMBALARI OSTIDA XALOARO TASHISHLARGA RUXSAT BERILISHI MUMKIN BO'LGAN KONTEYNERLARGA OO'LLANILUVCHI TEXNIK SHARTLARGA TEGISHLI OOIDALAR

Tushuntirish xati

Mazkur Konvensiyaning 6-ilovasida keltirilgan 2-ilovaga tushuntirish xatlari muvofiq o'zgartirishlar bilan mazkur Konvensiyani shartlarini ijro etish maqsadida bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishga ruxsat berilgan konteynerlarga nisbatan qo'llaniladi.

1-modda

Asosiy tamoyillar

Bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni xalqaro tashishlariga faqat quyidagi tarzda konstruksiyalangan va jihozlangan konteynerlarga ruxsat berilishi mumkin:

- a) **yuklar konteynerning muhrlangan qismidan buzish yoki bojxona muhrlarini va plombalarini shikastlashning ko'rinuvchan izlarini qoldirmasdan chiqarib olinishi yoki u yerga yuklanishi imkoni bo'lmasligi uchun;**
- b) **bojxona muhrlari va plombalari oddiy va ishonchli usulda tushirilishi mumkin bo'lishi uchun;**
- c) **ularda yuklarni yashirish uchun hech qanday yashirin joylar bo'lmasligi uchun;**
- d) **yuklar joylashtiriluvchi barcha joylar bojxona tekshiruvi uchun oson bo'lishi uchun.**

1-moddaga sharh

Konteynerlardagi markirovka

Konteynerlarni devorlaridan yoki brezentidan olib tashlanishi mumkin bo'lmagan yozuvlar, trafaretlar, yorug'lik qaytaruvchi materialdan chiziqlar va boshqa ularga o'xshash belgilarga, agar ular

*yaqqol farqlanuvchi bo'lib qolishi kerak bo'lgan devor yoki brezentning strukturasi yopmayotgan bo'lsa, yo'l qo'yiladi. Konteynerdagi tirqishni yashirishi mumkin bo'lgan yopishtirma yorliqlar va boshqa ularga o'xshash belgilarning qo'llanilishiga yo'l qo'yilmaydi.
(TRANS/GE.30/57, 45-band; TRANS/WP.30/141, 35-band;
TRANS/WP.30/AS.2/31, 3-ilova)*

2-modda

Konteynerlarning konstruksiyasi

1. Mazkur Qoidalarining 1-moddasini talablarini qoniqtirish uchun:

- a) konteynerning tarkibiy elementlari (devorlar, pol, eshiklar, tom, ustunlar, ramalar, ko'ndalang elementlar va hokazolar) yo tashqaridan yechib olinishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga o'rnatilishi mumkin bo'lmagan moslamalar yordamida, yo ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'zgartirilishi mumkin bo'lmagan shunday konstruksiyani ta'minlovchi usul yordamida ulanishi kerak. Devorlar, pol, eshiklar va tom turli materiallardan tayyorlangan bo'lganida, ular xuddi o'sha talablarga javob berishi va yetarlicha mustahkam bo'lishi kerak.
- b) eshiklar va boshqa yopish tizimlari (jumladan qulflovchi kranlar, tuynuklarning tomlari, flanslar va shunga o'xshashlar) bojxona muhrlari va plombalari qo'yilishi mumkin bo'lgan moslamalarga ega bo'lishi kerak. Ushbu moslama shunday bo'lishi kerakki, uni tashqaridan yechib olish va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'rniga qayta o'rnatish mumkin bo'lmasligi va eshiklar va qulflovchi qurilmalar bojxona muhrlarini va plombalarini buzmasdan ochilmasligi kerak. Oxirgilar muvofiq tarzda himoyalangan bo'lishi kerak. Ochiladigan tomlarni hosil qilishga ruxsat etiladi;

2-moddaning 1 b) bandiga sharh

Konteynerlarda bojxona muhrlarini va plombalarini himoyalash

*Mazkur Konvensiya bojxona muhrlarini va plombalarini himoyalash uchun biron bir maxsus talablarni ko'zda tutmasligi bois, bunday plombalarni maxsus himoya qurilmalari bilan himoyalaniishi, yoki eshikni konstruksiyasini o'zi yuklarni tashishda bojxona muhrlarini va plombalarini tasodifan shikastlash imkonini istisno qilishi kerak.
(TRANS/GE.30/17, 93-band)*

- s) ventilyatsion va drenaj tirqishlar konteynerning ichiga kirishga to'sqinlik qiluvchi qurilma bilan jihozlangan bo'lishi kerak. * Bu qurilma shunday konstruksiyada bo'lishi kerakki, uni tashqaridan yechib olish va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga joylashtirish mumkin bo'lmasligi kerak.

2-moddaning 1 s) bandiga sharh

Konteynerlardagi ventilyatsion tirqishlar

Garchi ventilyatsion tirqishlarning o'lchami umuman olganda 400 mm.dan oshmasligi kerak bo'lsada, bojxona organi, unga ventilyatsion tirqishi 400 mm.dan yuqori bo'lgan konteynerni taqdim etilishida, barcha qolgan talablarga rioya qilish shartida bunday konteynerni yuk tashishiga ruxsat berishi mumkin.

(TRANS/GE.30/14, 102-band; TRANS/WP.30/143, 36- va 37-bandlar)

2. Mazkur Qoidalarning 1-moddasini s)-bandosti shartlariga qaramasdan, amaliy nuqtai nazardan o'z ichiga ichi bo'sh fazolarni oluvchi konteynerning tarkibiy elementlarini mavjudligiga ruxsat beriladi (masalan, ikki qavatli devorning tarkibiy qismlari orasida). Ushbu fazolarni yuklarni yashirish maqsadida qo'llash mumkin bo'lmasligi uchun:

- i) ichki qoplama konteynerni poldan shiftgacha uning butun balandligini qoplaydigan shunday holatlarda, yoki qoplama va tashqi devor orasidagi fazo to'liq yopilgan vaqtidagi holatlarda - ichki qoplamani yechib olish mumkin bo'lmaydigan va uni ko'rinuvchan izlarni qoldirishsiz o'rniga qo'yish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda mahkamlanishini ta'minlash zarur; va**
- ii) qoplama konteynerni uning butun balandligi bo'yicha qoplamayotgan va qoplama va tashqi devor orasidagi fazo to'liq yopilmagan shunday holatlarda, va konteynerning konstruksiyasida ichi bo'sh fazolar mavjud bo'lgan barcha boshqa holatlarda, ko'rsatib o'tilgan fazolarning soni minimumgacha cheklangan bo'lishi uchun va ushbu fazolar bojxona xizmati uchun oson erishimli bo'lishi uchun ta'minlanishi zarurdir. (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)**

2-moddaning 2-bandiga sharh

Ichi bo'sh tuzilmaviy komponentlarni bartaraf qilish

Ichi bo'sh to'sinlar kabi konteynerning ichi bo'sh tuzilmaviy komponentlarning soni yangi konteynerning konstruksiyasida minimumgacha cheklangan bo'lishi kerak, va ular, imkon bo'yicha, ochiq profil to'sinlarni qo'llash yo'li bilan bosqichma-bosqich bartaraf etilgan bo'lishi kerak. Agar konstruktiv sabablar bo'yicha konteynerlarda ichi bo'sh tuzilmaviy komponentlar bor bo'lgan holatda, bunday ichi bo'sh komponentlarni bojxona organlari tomonidan ko'rikdan o'tkazilishini yengillashtirish uchun mo'ljallangan tirqishlarni qo'llanilishiga ruxsat etiladi. Bunday ko'rikdan o'tkazish tirqishlarining mavjudligi haqidagi belgi konteynerga ruxsat berish to'g'risidagi guvohnomada II-namunaning 9-bandida va III-namunaning 7-bandida qilinadi (Konvensiyaga 7-ilovaning II-qismi)

(TRANS/WP.30/151, 33-37-bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/33, 7-ilova)

3. Konvensiyaga 6-ilovaning 0.1 j) tushuntirish xatida belgilangani kabi yechiluvchan kuzovlarda derazalarning mavjud bo'lishiga, ularning yetarlicha mustahkam materialdan yasashida va ularni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan chiqarib olish yoki almashtirish imkoni bermaydigan shartda, ruxsat beriladi. Shunga

qaramasdan, oynaning qo'llanilishiga ruxsat berilishi mumkin, biroq parchalanmaydigan shisha o'rniga boshqa shishaning qo'llanilish holatida derazalar mustahkam qotirilgan metall panjara bilan jihozlangan bo'lishi kerak, uni tashqaridan qismlarga ajratish imkoni yo'q; panjaradagi uyalarning o'lchami 10 mm.dan oshmasligi kerak. Konvensiyaga 6-ilovaning 0.1 j) tushuntirish xatida belgilangani kabi yechiluvchan kuzovlarga taalluqli bo'lmagan, Konvensiyaning 1 j) moddasida belgilangan konteynerlarda derazalarning mavjudligiga yo'l qo'yilmaydi. (ECE/TRANS/17/Amend.17 , 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

3-modda

Taxlanuvchan va bo'linuvchan konteynerlar

Taxlanuvchan yoki bo'linuvchan konteynerlar mazkur Qoidalarining 1- va 2-moddalarining shartlariga javob berishi kerak; bundan tashqari, ular konteynerni yig'ishdan keyin turli xil qismlarni mahkamlovchi moslamalarga ega bo'lishi kerak. Ushbu mahkamlovchi moslamalar, agar ular yig'ilgan konteynerning tashqi tomonidan joylashgan bo'lsa, ularga bojxona muhrlarini va plombalarini tushirish imkoni mavjud bo'lgan shunday konstruksiyaga ega bo'lishi kerak.

4-modda

Brezent bilan qoplangan konteynerlar

1. Mazkur Qoidalarining 1, 2 va 3-moddalarini qoidalari brezent bilan qoplangan konteynerlarga ular qo'llanilishi mumkin bo'lgan shunday darajada taalluqli bo'ladi. Bundan tashqari, ushbu konteynerlar mazkur moddaning qoidalariga javob berishi kerak.

2. Brezent yo mustahkam xolstdan, yo cho'zilmaydigan, yetarlicha mustahkam, plastmassa bilan qoplangan yoki rezinalashtirilgan matodan tayyorlangan bo'lishi kerak. Brezent soz holatda va konteynerga kirish yopish uchun moslamaning mahkamlanishi bo'yicha qo'rinuvchan izlarni qoldirmasdan imkonsiz bo'lgan shunday tarzda tayyorlangan bo'lishi kerak.

3. Agar brezent bir nechta bo'laklardan tuzilgan bo'lsa, ushbu bo'laklarning hoshiyalari biri ikkinchisiga bukilgan va bir biridan kamida 15 mm.ga uzoqlikda turgan ikki chok bilan tikilgan bo'lishi kerak. Ushbu choklar mazkur Qoidalarga ilova qilingan 1-rasmda ko'rsatilgani kabi shunday tarzda qilingan bo'lishi kerak; biroq, agar brezentning ba'zi qismlarida (masalan, ko'tarma etaklarda va kuchaytirilgan burchaklarda) ko'rsatilgan usulda tasmani ulash imkonsiz bo'lsa, brezentning tepa qismini hoshiyasini bukish va mazkur Qoidalarga ilova qilingan 2-rasmda ko'rsatilgani kabi tasmalarni tikib chiqish yetarli bo'ladi. Choklardan biri faqat ichkaridan ko'rinuvchan bo'lishi kerak va ushbu chok uchun qo'llaniluvchi ipning rangi brezentning o'zini rangidan, hamda boshqa chok uchun qo'llaniluvchi ipning rangidan aniq farqlanib turishi kerak. Barcha choklar mashinada tikib chiqilgan bo'lishi kerak.

4. Agar brezent plastmassa bilan qoplangan matoning bir nechta bo'laklaridan tuzilgan bo'lsa, ushbu bo'laklar, shuningdek, mazkur Qoidalarga ilova qilingan 3-rasmga muvofiq payvandlash yordamida ulangan bo'lishi mumkin. Har bir bo'lakning hoshiyasi boshqa bo'lakning hoshiyasini hech bo'lmaganda 15 mm.ga yopishi kerak. Bo'laklarning ulanishi butun ushbu kenglik bo'yicha ta'minlangan bo'lishi kerak. Ulanishning tashqi hoshiyasi payvandlashning xuddi o'sha usulida ulanuvchi hech bo'lmaganda 7 mm kenglikdagi plastmassa tasma bilan qoplangan bo'lishi kerak. Ushbu tasmada, hamda uning har bir tomonidan, kenglik bo'ylab hech bo'lmaganida 3 mm.dan bir tUSDagi aniq relyef bosib chiqilgan bo'lishi kerak. Payvandlash bo'laklar uzilishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan qayta ulanishi mumkin bo'lmagan shunday tarzda amalga oshiriladi.

4-moddaning 4-bandiga sharhlar

Plastmassadan tasma

Plastmassadan tasmaning majburiy mavjud bo'lish talabi juda ham ahamiyatlidir, binobarin, unga beparvolik bilan qarash mumkin emas. (TRANS/GE.30/17, 99-band; TRANS/WP.30/141, 35-band; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-ilova)

Brezent hoshiyalarini kesishuvchan ulash

Bojxona xavfsizligi maqsadi uchun brezent hoshiyalarini kesishuvchan ulash kengligining 15 mm.dan kam bo'lmasligiga qaramasdan yetarlicha hisoblanadi, kesishmaning 20 mm va undan ortiq kengligiga yo'l qo'yiladi, uning zarurati brezent qanday materialdan yasalganligi, uni payvandlash usuliga bog'liq holda texnik sabablar bilan ifoda etilishi mumkin.

(TRANS/WP.30/162, 64- va 65-bandlar, TRANS WP.30/AS.2/37, 6-ilova)

Brezent bo'laklarini payvandlash usullari

Bojxona nuqtai nazaridan xavfsiz sifatida tan olinuvchi brezentning bo'laklarini payvandlash usullariga, agar ular Konvensiyaga 2-ilovaning qoidalariga muvofiq qo'llanilayotgan bo'lsa, brezentning payvandlanishi yuqori haroratlar yordamida amalga oshirilganida "payvandlashning issiqlik usuli", va brezentning payvandlanishi yuqori chastota va bosim yordamida amalga oshirilganida "yuqori chastotali payvandlash usuli"ga tegishlidir.

(TRANS/WP.30/162, 64- va 65-bandlar, TRANS WP.30/AS.2/37, 6-ilova)

5. Tuzatish mazkur Qoidalarga ilova qilingan 4-rasmda ko'rsatilgan usulda amalga oshiriladi; tikiluvchi hoshiyalar biri ikkinchisiga bukilgan va bir-biridan hech bo'lmaganida 15 mm.ga uzoqlikda bo'lgan aniq ko'rinuvchan choklar bilan ulangan bo'lishi kerak; ichkaridan ko'rinuvchan ipning rangi tashqaridan ko'rinuvchan ipning rangidan, va brezentning o'zini rangidan farqlanishi kerak; barcha choklar mashinada tikib chiqilgan bo'lishi kerak. Hoshiyalarida shikastlangan brezent shikastlangan qismni yamoq qo'yish yo'li bilan ta'mirlanayotgan shunday holatlarda, chok, shuningdek, mazkur moddaning 3-bandini qoidalariga va mazkur Qoidalarga ilova qilingan 1-rasmga muvofiq tikib chiqilishi ham mumkin. Plastmassa bilan qoplangan matodan brezentni ta'mirlash, shuningdek, mazkur moddaning 4-bandida ta'riflangan usulga muvofiq ham amalga oshirilishi mumkin, ammo ushbu holatda plastmassa tasma brezentning ikki tomonidan qo'yilishi, hamda yamoq brezentning ichki tomonidan o'rnatilishi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

4-moddaning 5-bandiga sharhlar

Plastmassa bilan qoplangan brezentni ta'mirlash

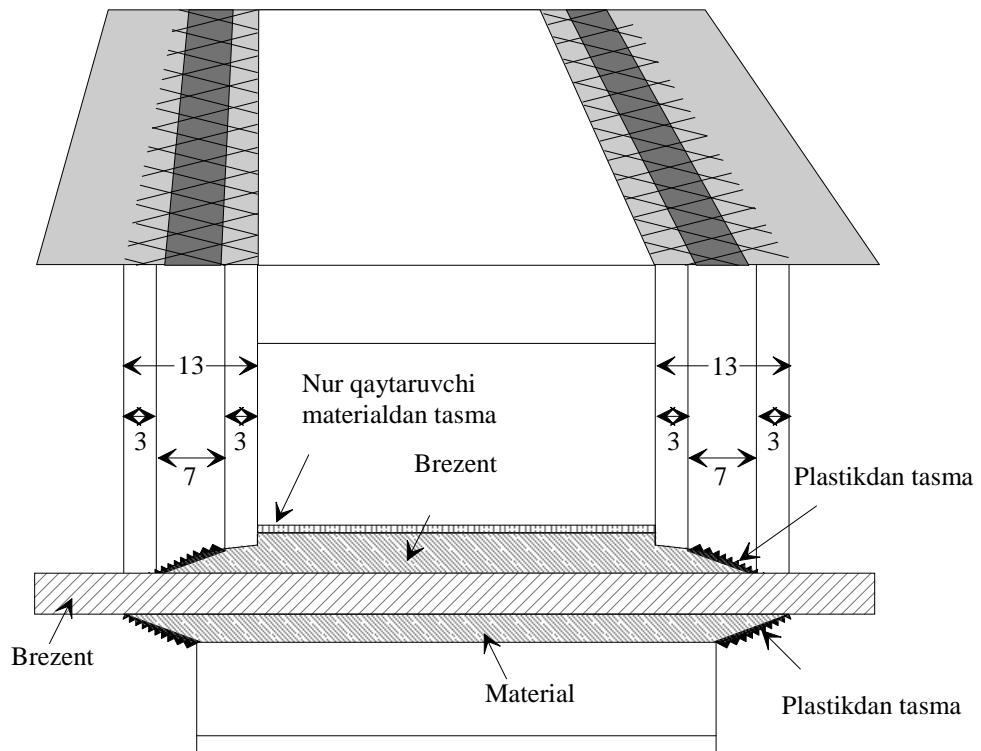
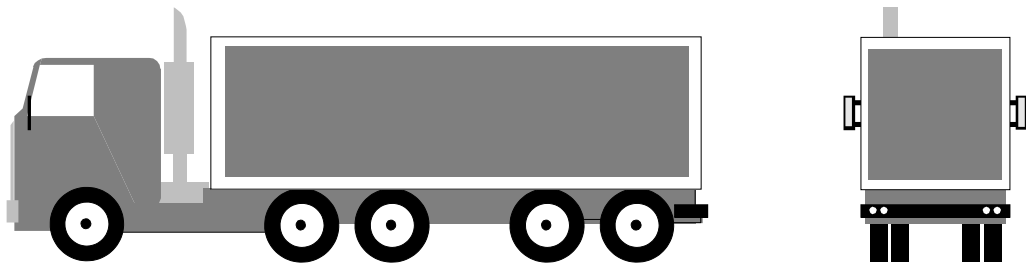
Bunday brezentni ta'mirlash uchun quyidagi usullarni qo'llashga ruxsat beriladi. Yamoqni payvandlash uchun harorat va bosim ta'siri ostida eritilgan vinil qo'llaniladi. Plastik bosma materialdan tasma brezentning ikki tomonidan yamoqning hoshiyalariga o'rnatiladi.

(TRANS/GE.30/6, 40-band; TRANS/GE.30/GRCC/4, 33-band; TRANS/WP.30/141, 35-band; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-ilova)

Nur qaytaruvchi materialdan tasmalar

Yechib olinishi va brezentning tuzilmasini yopuvchi nur qaytaruvchi materiallardan tasmalarga, agar ular plastmassa bilan qoplangan matodan tashkil etilgan brezentga to'liq payvandlangan va Konvensiyaga 2-ilovaning 3-moddasi 5-bandi talablariga muvofiq mahkamlangan bo'lsa, yo'l qo'yiladi (quyidagi rasmni ko'ring).

(TRANS/WP.30/151, 40-band)

6. Brezent mazkur Qoidalarning 1 a) va b) moddalarida ta'riflangan sharoitlar bilan aniq muvofiqlikda konteynerga mahkamlanishi kerak. Buning uchun quyidagi tizimlar qo'llanilishi mumkin:

a) brezent quyidagilar yordamida mahkamlanishi mumkin:

- i) konteynerga mahkamlanuvchi metall halqalar,**
- ii) brezentning hoshiyalari bo'ylab zo'g'otalar va,**
- iii) butun uzunlik bo'ylab tashqi tomondan ko'rinmaydigan qoplama ustidan halqa orqali o'tuvchi arqon yoki tros.**

Brezent konteynerning qattiq qismini hech bo'lmaganida, agar faqat konteyner konstruksiyasi tizimi o'z-o'zidan yuklarga kirishga to'sqinlik qilmasa, mahkamlovchi halqalarning markazidan o'lchangan 250 mm kenglikda yopishi kerak.

4-moddaning 6 a) bandiga tushuntirish xati

Bojxona nuqtai nazaridan maqsadga muvofiq bo'lgan konteynerning burchak fittinglariga brezentni mahkamlash tizimi 7-ilovaning III-qismiga ilova qilingan rasmda tasvirlangan.

- b) Agar konteynerga brezent hoshiyalarining birini zich mahkamlanishini ta'minlash zarur bo'lsa, u holda ikkala yuzalar tirqishsiz ulangan va mustahkam detallar yordamida ushlab turilishi kerak bo'ladi.**
- c) Agar brezentni mahkamlash tizimi qo'llanilayotgan bo'lsa, u holda u yopilgan holatida konteynerning tashqi yuzasiga brezentning zich teginib turilishini ta'minlashi kerak (misol sifatida 6-rasmni ko'ring). (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)**

7. Brezent muvofiq konstruksiya bilan (ustunlar, yon tomonlar, arkalar, to'sinlar va hokazolar) tutib turilishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

4-moddaning 7-bandiga sharh

Brezentni tutib turuvchi ustunlar

Brezentni tutib turuvchi do'g'alar, ba'zida ichi bo'sh hisoblanadi va yukni yashirish uchun qo'llanilishi mumkin. Biroq, konteynerning ko'pgina boshqa qismlari holatidagidek, ularni har doim tekshirish mumkin. Ushbu sharoitlarda ichi bo'sh do'g'alarning qo'llanilishiga yo'l qo'yiladi.

(TRANS/GE.30/14, 90-band; TRANS/GE.30/12, 100- va 101-bandlar; TRANS/GE.30/6, 41-band; TRANS/WP.30/141, 35-band; TRANS/WP.30/AC.2/31, 3-ilova)

8. Halqalar orasidagi masofa va zo'g'otalar orasidagi masofa 200 mm.dan oshmasligi kerak. Biroq, halqalar va zo'g'otalar orasidagi ushbu masofalar katta bo'lishi, ammo ustunning har tomonidan 300 mm.dan oshmasligi kerak, agar konteynerning va brezentning konstruksiyasi konteynerga kirishni to'liq istisno

qilayotgan ko‘rinishda bo‘lsagina. Zo‘g‘otalar qattiq bo‘lishi kerak. (ECE/TRANS/17/Amend.8, 1987 yil 1 avgustda kuchga kirgan)

9. Mahkamlagichlarning quyidagi turlari qo‘llanilishi kerak:

- a) 3 mm.dan kam bo‘lmagan diametrga ega bo‘lgan po‘lat tros; yoki,
- b) shaffof cho‘zilmaydigan plastmassa qobiqqa o‘ralgan kamida 8 mm diametrdagi kanoptoladan yoki sizaldan arqon; yoki
- c) shaffof cho‘zilmaydigan plastmassa qobiqqa o‘ralgan ichi po‘lat kojuxning spirali bilan o‘ralgan tolali-optik iplarning bog‘idan tashkil topgan tros; yoki
- d) o‘zakni to‘liq qoplovchi, hech bo‘lmaganida po‘lat simdan yasalgan to‘rtta strenglar bilan o‘ralgan tekstil kordga ega bo‘lgan tros, trosning diametri (shaffof qobiqni hisobga olmasdan, agar bunday mavjud bo‘lsa) kamida 3 mm bo‘lgan shartga ega bo‘lsa.

Mazkur moddaning 9 a) yoki d)-bandlariga muvofiq keluvchi troslar, plastmassadan shaffof cho‘zilmaydigan qobiqqa o‘ralishi mumkin.

Brezent mazkur moddaning 6 a)-bandi talablariga javob beruvchi biron bir konstruksiyaning ramasiga mahkamlanishi kerak bo‘lgandagi holatda, mahkamlagich sifatida kamar qo‘llanilishi mumkin (bunday konstruksiyaning misoli mazkur moddaning 7-rasmida keltirilgan). Kamarning o‘zi material, o‘lcham va shaklga nisbatan 11 a) iii)-bandning ko‘rsatmalariga javob berishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amend.11, 1989 yil 1 avgustda kuchga kirgan;
ECE/TRANS/17/Amend.17, 1994 yil 1 oktabrda kuchga kirgan;
ECE/TRANS/17/Amend.25, 2005 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

4-moddaning 9-bandiga sharh

Mahkamlash arqoni

Konteynerning ramasiga brezentni mahkamlash zarur bo‘lib qolgan holatda, kamarlar o‘rniga ikki bo‘lakdan tashkil topgan arqon qo‘llanilishi mumkin.

*(TRANS/WP.30/125, 33-band; ECE/TRANS/WP.30/232, 34-band va ilova;
ECE/TRANS/WP.30/AC.2/91, 24-band)*

10. Har bir tros yoki arqon bir bo‘lakdan tashkil qilgan va ikkala uchlarida metall uchliklarga ega bo‘lishi kerak. Bojxona muhrlari va plombalari uchun arqon yoki tasmaning har bir metall uchligi orqali o‘tkazilish imkoniyati ta‘minlangan bo‘lishi kerak. Mazkur moddaning 9 a), b) va d) bandlarining qoidalariga binoan, troslarning har bir uchligini mahkamlash uchun moslama ichi bo‘sh mixparchinni kiritishi kerak, u tros yoki arqon orqali o‘tadi va u orqali bojxona muhrlari va plombalari uchun arqon yoki tasma o‘tkazilishi mumkin bo‘lishi kerak. Tros yoki arqon haqiqatda bir bo‘lakdan tashkil topganligiga ishonch hosil qilish uchun ichi bo‘sh mixparchinning ikkala tomonidan ko‘rinuvchan bo‘lib qolishi kerak (mazkur Qoidalarga ilova qilingan 5-rasmni ko‘ring.)

(ECE/TRANS/17/Amend.25, 2005 yil 1 oktabrda kuchga kirgan)

11. Brezentda yuklash va tushirish uchun qo'llaniluvchi derazalar mavjud bo'lgan joylarda brezentning ikkala hoshiyalari birgalikda ulanadi. Buning uchun quyidagi tizim qo'llanilishi mumkin:

a) brezentning ikkala hoshiyasi muvofiq tarzda kesishishi kerak.

Ular, shuningdek, quyidagilar yordamida mahkamlanishi kerak:

- i) mazkur moddaning 3- va 4-bandlari qoidalari bilan muvofiqlikda tikilgan yoki payvandlangan ko'tarma hoshiya;**
- ii) mazkur moddaning 8-bandini qoidalariga javob beruvchi halqalar va zo'g'otalar; halqalar metalldan tayyorlangan bo'lishi kerak; va**
- iii) halqalar orqali o'tuvchi va brezentning ikkala chetlarini va ko'tarma etakni birlashtiruvchi, kengligi kamida 20 mm va qalinligi kamida 3 mm bo'lgan muvofiq cho'zilmaydigan materialning yaxlit bo'lagidan tayyorlangan kamar; kamar brezentning ichki tomonidan mahkamlanishi kerak yoki:**

mazkur moddaning 9-bandida ko'rsatib o'tilgan trosni yoki arqonni o'tkazish uchun zo'g'otaga, yoki

mazkur moddaning 6-bandida ko'rsatilgan metall halqaga mahkamlanishi mumkin bo'lgan va mazkur moddaning 9-bandida eslatib o'tilgan tros yoki arqon yordamida mahkamlanadigan zo'g'otaga ega bo'lishi kerak.

Agar maxsus qurilma, masalan, ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan konteynerga kirishga to'sqinlik qiluvchi himoya pardadevori mavjud bo'lsa, ko'tarma etak talab etilmaydi. Ko'tarma etak, shuningdek sirpanuvchi etaklari bo'lgan konteynerlar uchun ham talab etilmaydi. (ECE/TRANS/17/Amend.14, 1992 yil 1 avgust kuni kuchga kirdi, ECE/TRANS/17/Amend.20, 2001 yil 12 iyun kuni kuchga kirdi)

b) Brezentda yopiluvchi derazalarning maxsus tizimi konteynerni yopish va muhrlashdan keyin brezent chetlarini to'liq yopishni ta'minlaydi. Tizimda mazkur moddaning 6-bandida ko'rsatilgan metall halqa o'tishi va mazkur moddaning 9-bandida ko'rsatilgan tros yoki arqon yordamida mahkamlanishi mumkin bo'lgan tirqish mavjuddir. Bunday tizim mazkur ilovada mavjud bo'lgan 8-rasmda keltiriladi. (ECE/TRANS./17/Amend.14, 1992 yil 1 avgust kuni kuchga kirgan)

12. Konteynerga tushirilishi kerak bo'lgan tanituvchi belgilar va mazkur ilovaning ikkinchi qismida ko'zda tutilgan ruxsat berish to'g'risidagi jadvalcha, hech qanday holatda brezent bilan yopilmasligi kerak.

5-modda

Sirpanuvchi etaklari bo'lgan konteynerlar

1. Mazkur Qoidalarning 1, 2, 3 va 4-moddalarining shartlari sirpanuvchi

etakli konteynerlarga ular qo'llanilishi mumkin bo'lgan shunday darajada taalluqli bo'ladi. Bundan tashqari, ushbu konteynerlar mazkur moddaning qoidalariga muvofiq kelishi kerak.

2. Konteynerning sirpanuvchi etaklari, poli, eshiklari va uning boshqa tarkibiy qismlari mazkur Qoidalarning 4-moddasini 6, 8, 9 va 11-bandlarida mavjud bo'lgan talablarga, yoki quyidagi i)-vi)-bandostilarida ta'riflangan talablarga javob berishi kerak.

i) Konteynerning sirpanuvchi etaklari, pol, eshiklar va boshqa tarkibiy qismlari yo yechib olinishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga qayta o'rnatilishi mumkin bo'lmagan moslamalar yordamida, yo ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'zgartirilishi mumkin bo'lmagan shunday konstruksiyani ta'minlovchi usullar yordamida ulanishi kerak.

ii) Etak tortiluvchi kamarlar orasida hech bo'lmaganida 1/4 haqiqiy masofa bo'ylab konteynerning qattiq qismlari ustini qoplashi kerak. Etak hech bo'lmaganda 50 mm.ga konteynerning qattiq qismlarini ostidan qoplashi kerak. Konteyner yopilgan va bojxona maqsadlari uchun muhrlangan vaqtda, konteynerning etagi va qattiq qismlari orasida gorizontol tirqish konteynerning bo'ylama o'qiga perpendikulyar bo'ylab 10 mm.dan oshmasligi kerak.

iii) Sirpanuvchi etakning yo'naltiruvchi elementi, sirpanuvchan etakni taranglashtirish qurilmasi va boshqa harakatlanuvchi qismlar yopilgan va bojxona plombalari bilan muhrlangan eshiklar va boshqa harakatlanuvchan qismlarni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan ochish yoki ularni yopish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda ulanishi kerak. Sirpanuvchi etakning yo'naltiruvchi elementi, sirpanuvchan etakni tarangligi qurilmasi va boshqa harakatlanuvchan qismlar qulfovchi qurilmalarni qulflangandan keyin ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan konteynerga kirishni istisno qilinuvchi shunday tarzda ulanishi kerak. Shunga o'xshash tizim konstruksiyasining misoli mazkur Qoidalarga ilova qilinuvchi 9-rasmda tasvirlangan.

iv) Transport vositasining qattiq qismlarida bojxona maqsadlari uchun qo'llaniluvchi halqalar orasidagi gorizontol bo'yicha masofa 200 mm.dan oshmasligi kerak. Shuningdek, ushbu masofa katta bo'lishi mumkin, ammo ustunning istalgan tomonidan halqalar orasidagi masofa 300 mm.dan, agar transport vositasining va uning etagining konstruksiyasi yuk bo'linmasiga kirishni to'liq istisno qilinsa, oshirish kerak. Har qanday holatda yuqorida ii)-bandostida ta'riflangan shartlarga rioya etilishi kerak.

v) Taranglashtiruvchi kamarlarning orasidagi masofa 600 mm.dan oshmasligi kerak.

vi) Transport vositasining qattiq qismlariga etaklarni mahkamlash uchun qo'llaniluvchi mahkamlagichlarning turlari, mazkur Qoidalarning 3-moddasi 9-bandi bilan ko'zda tutilgan talablarga javob berishi kerak.

(ECE/TRANS/17/Amen.33, 2017 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

6-modda

Suriluvchi tomi brezent bilan qoplangan konteynerlar

1. Mazkur Qoidalarining 1, 2, 3, 4 va 5-moddalarining shartlari suriluvchi tomi brezent bilan qoplangan konteynerlarga ular qo'llaniluvchi o'sha darajada taalluqli bo'ladi. * Bundan tashqari, ushbu konteynerlar mazkur moddaning qoidalariga muvofiq kelishi kerak.

2. Brezent bilan qoplangan suriluvchi tom quyidagi i)–iii)-bandostilarida ta'riflangan talablarga javob berishi kerak.

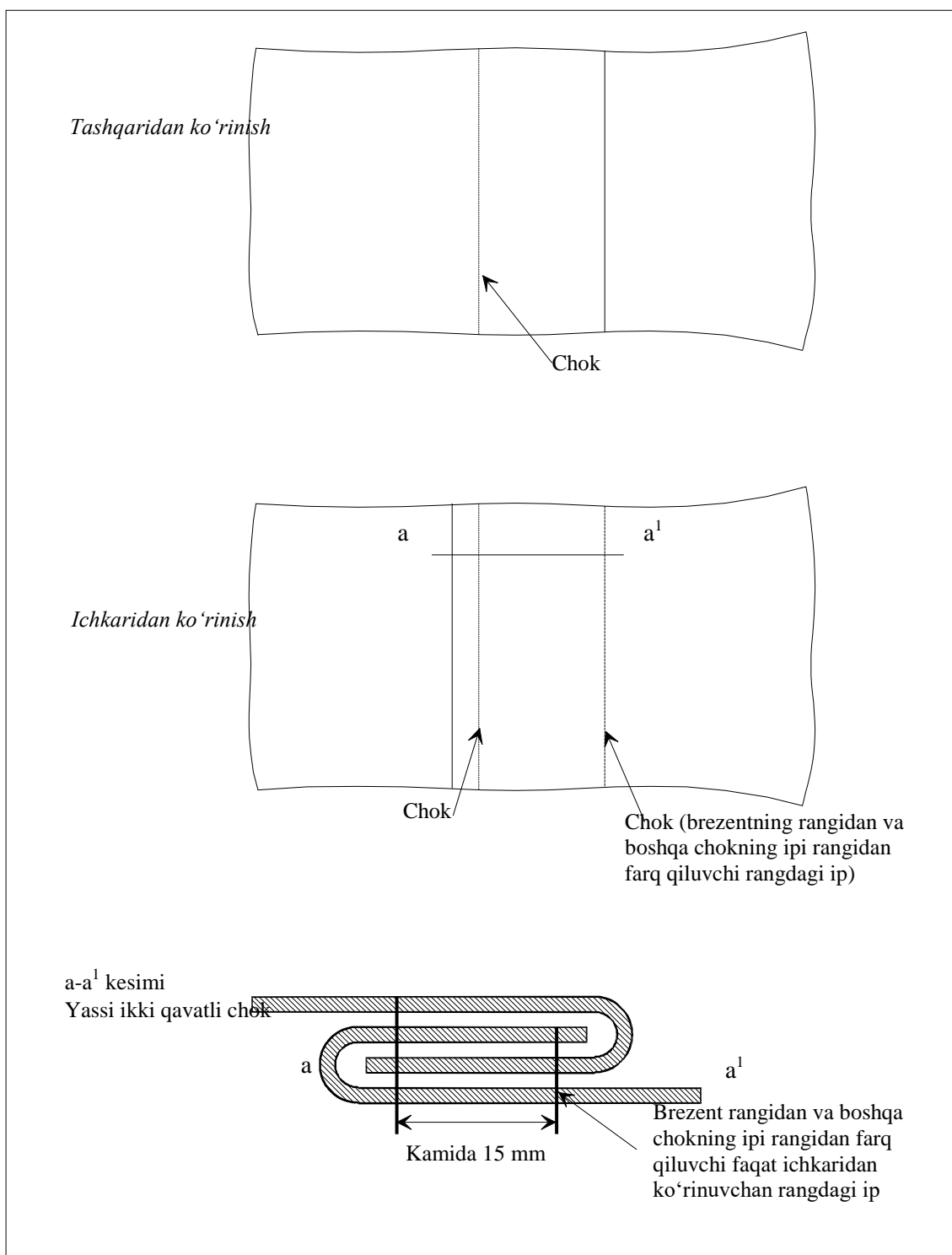
- i) Brezent bilan qoplangan suriluvchi tom yo yechib olinishi va ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan joyiga qayta o'rnatilishi mumkin bo'lmagan moslamalar yordamida, yo ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan o'zgartirilishi mumkin bo'lmagan shunday konstruksiyani ta'minlovchi usullar yordamida ulanishi kerak.
- ii) Tomning etagi yuk bo'linmasining oldi tarafida, tepa belbog'ning tepa hoshiyasi orqali tomning etagini surib olib tashlash mumkin bo'lmashligi uchun tomning qattiq qismini yopadi. Konteynerning butun uzunligi bo'ylab ikki tomondan tomning etagi chetiga oldindan taranglashtirilgan po'lat tros, uni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan chiqarib olish va joyiga qayta o'rnatish mumkin bo'lmagan shunday tarzda o'rnatiladi. Tom etagi sirpang'ichlarga, uni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yechib olish va joyiga qaytarib mahkamlash mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda ishonchli mahkamlangan bo'lishi kerak.
- iii) Suriluvchan tomning yo'naltiruvchi elementi, suriluvchan tomni taranglashtirish qurilmasi va boshqa harakatlanuvchan qismlar yopilgan va bojxona plombalari bilan muhrlangan eshiklar, tom va boshqa harakatlanuvchan qismlarni ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan ochish yoki yopish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda ulanishi kerak. Suriluvchan tomning yo'naltiruvchi elementi, suriluvchan tomning taranglashtirish qurilmasi va boshqa harakatlanuvchan qismlar qulfovchi qurilmalarni qulflashdan keyin ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan konteynerga kirish imkonini istisno qilgan holda ulanishi kerak.

Shunga o'xshash tizim konstruksiyasining misoli mazkur Qoidalarga ilova qilinuvchi 10-rasmda ko'rsatilgan.

(ECE/TRANS/17/Amend.33, 2017 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

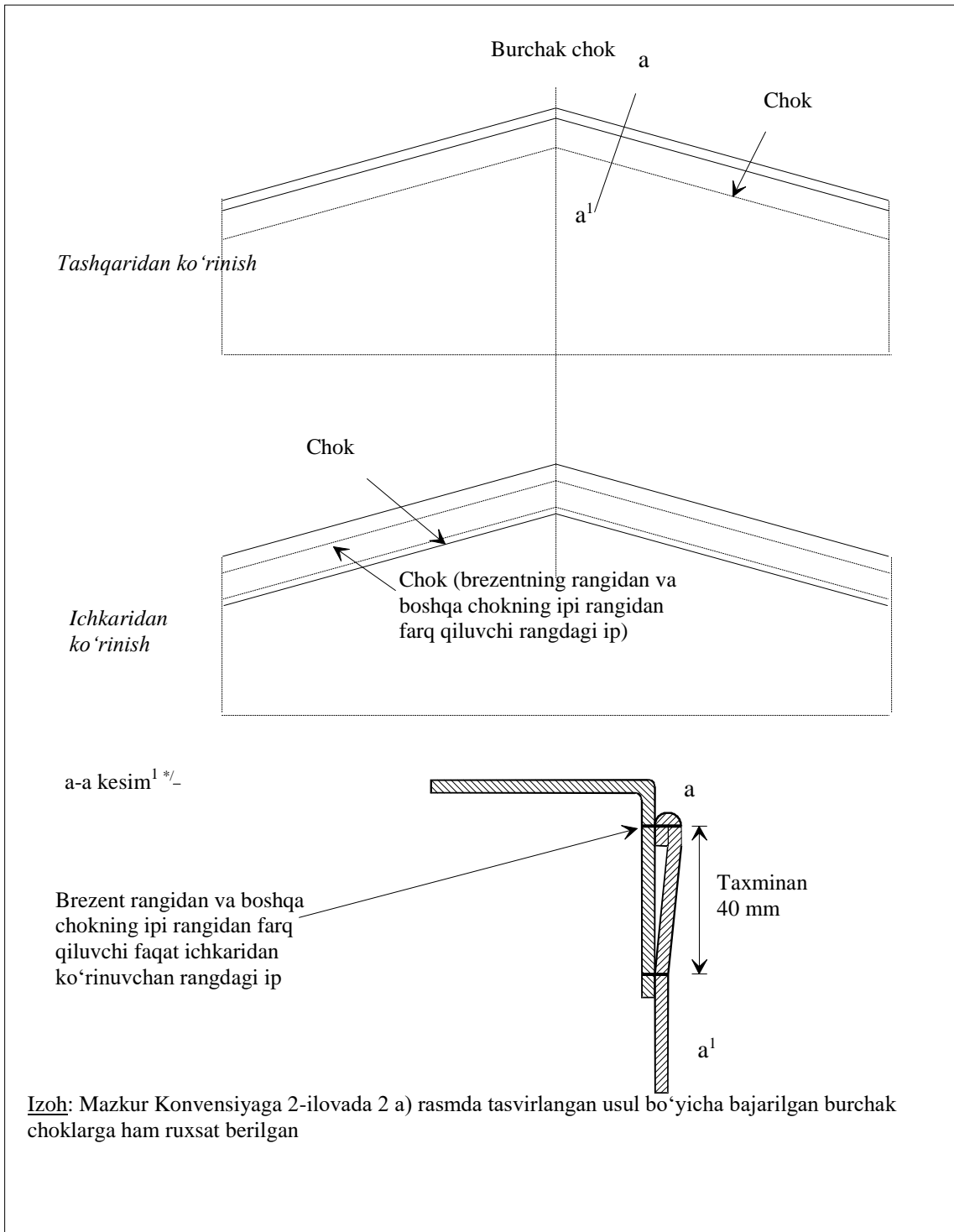
1-rasm

**CHOKLAR YORDAMIDA TIKIB CHIQLGAN, MATONING BIR
NECHTA BO'LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT**

2-rasm

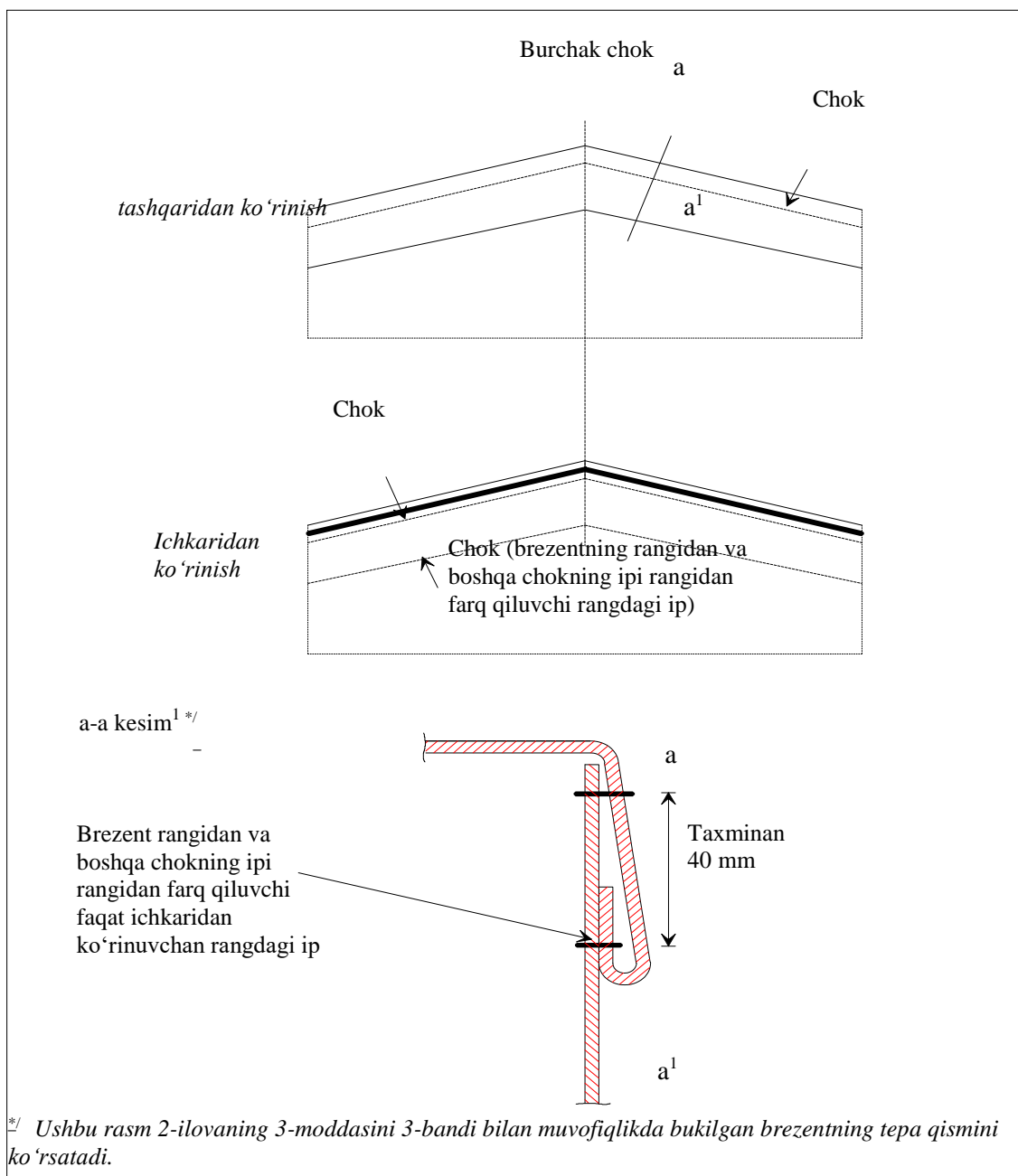
MATONING BIR NECHTA BO‘LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT

* Ushbu rasm 2-ilovaning 3-moddasini 3-bandi bilan muvofiqlikda bukilgan brezentning tepa qismini ko‘rsatadi.

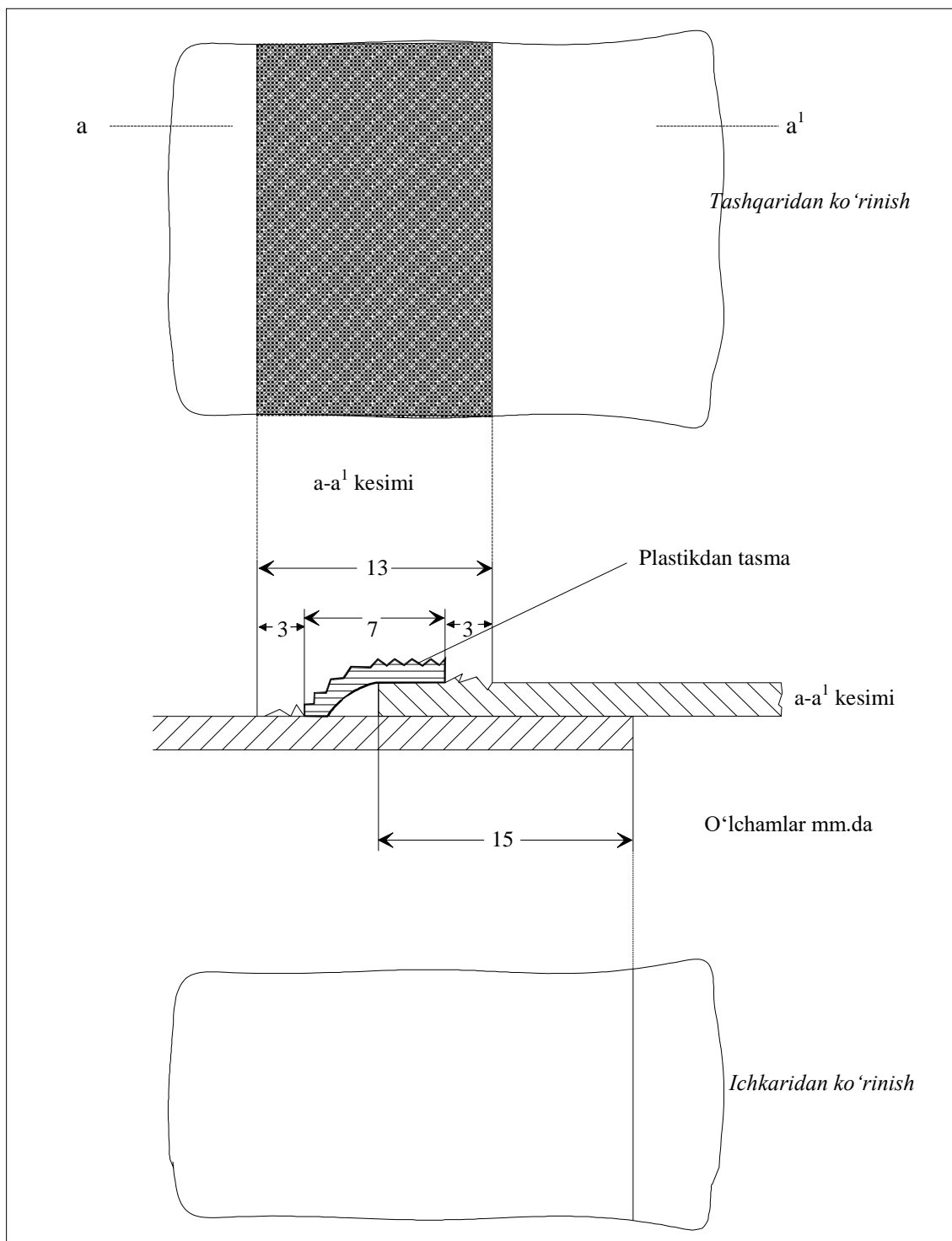
Sharh

2-ilova "BIRGALIKDA TIKILGAN, BIR NECHTA QISMLARDAN TASHKIL ETILGAN QOPLAMA"da 2 a)-rasm yuqorida keltirilgan izoh bilan muvofiqlikda burchak choklarini tikish namunasi sifatida 7-ilovada aks ettiriladi. (TRANS/WP.30/147, 32-band)

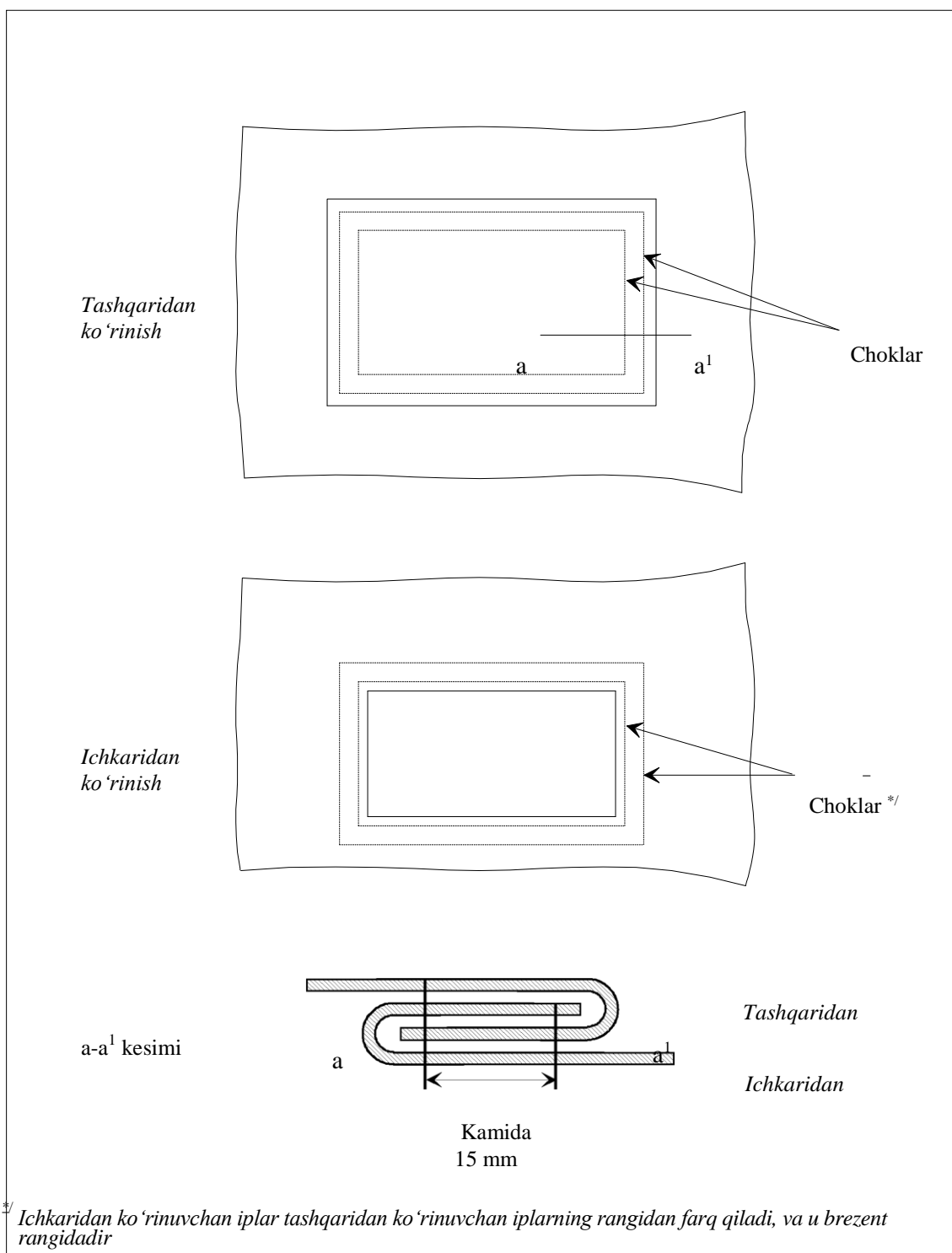
3-rasm

**PAYVANDLASH YORDAMIDA ULANGAN, MATONING BIR NECHTA
BO'LAKLARIDAN TAYYORLANGAN BREZENT**

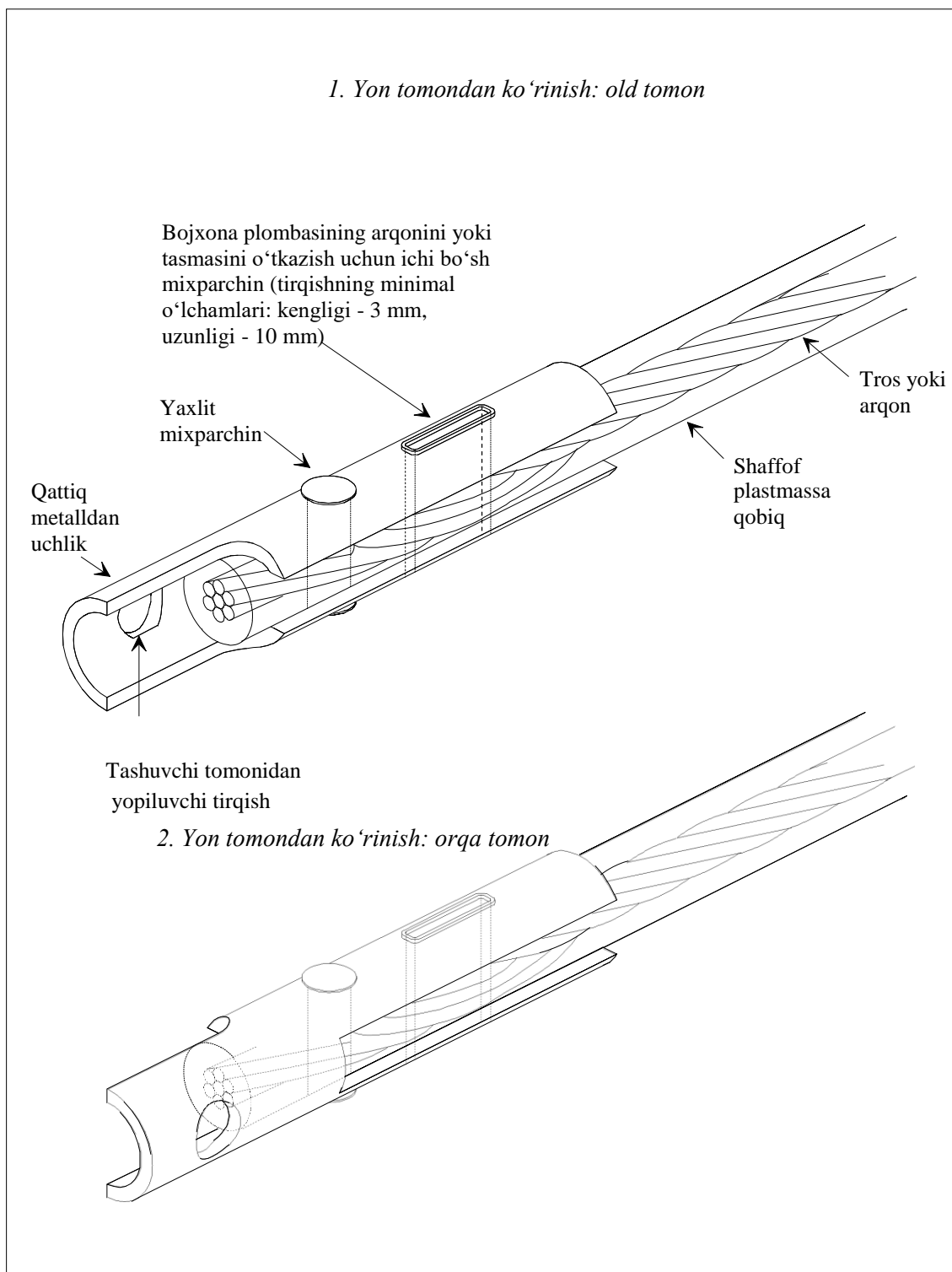
4-rasm

BREZENTNI TA'MIRLASH

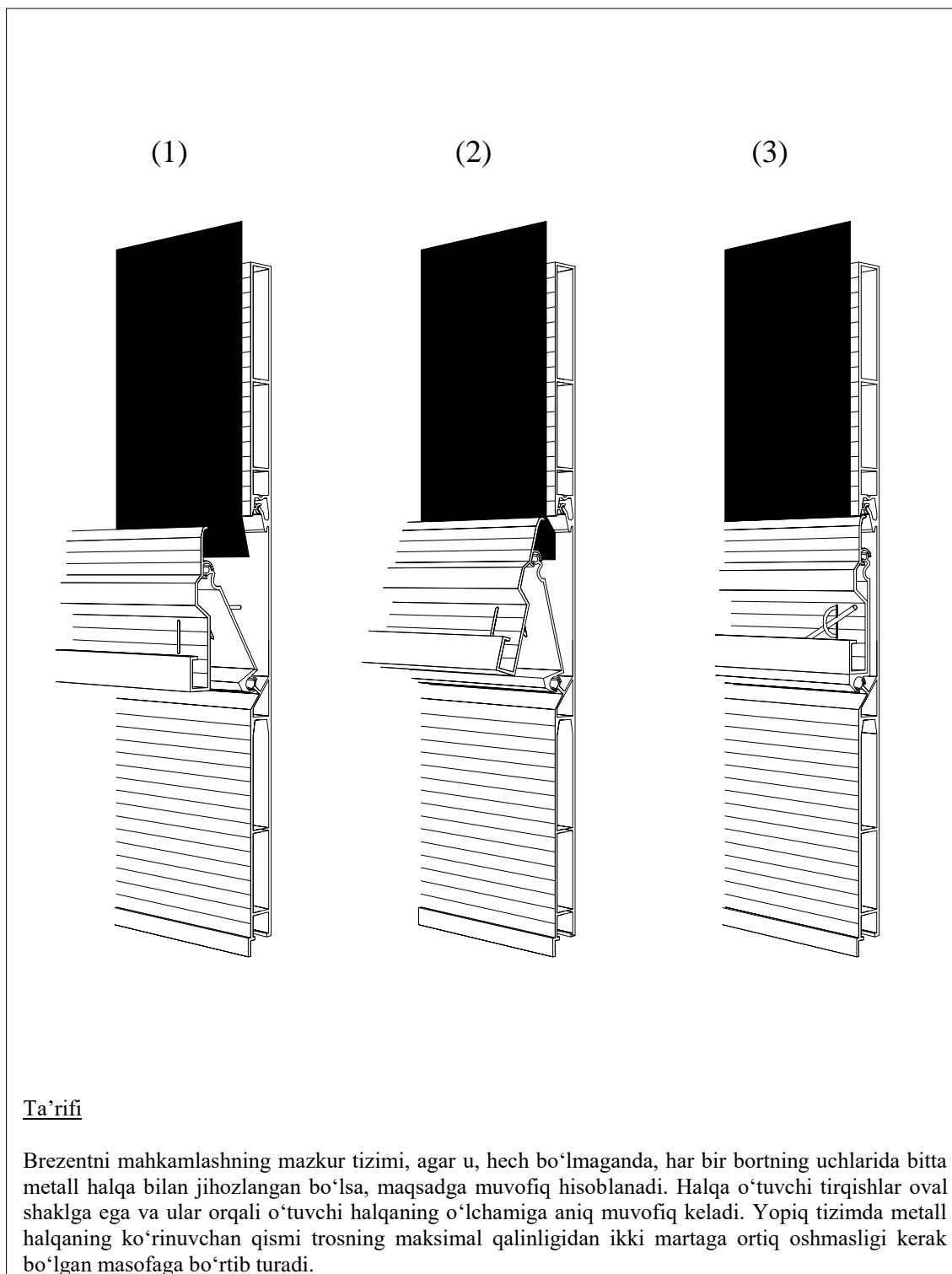
5-rasm

UCHLIK NAMUNASI

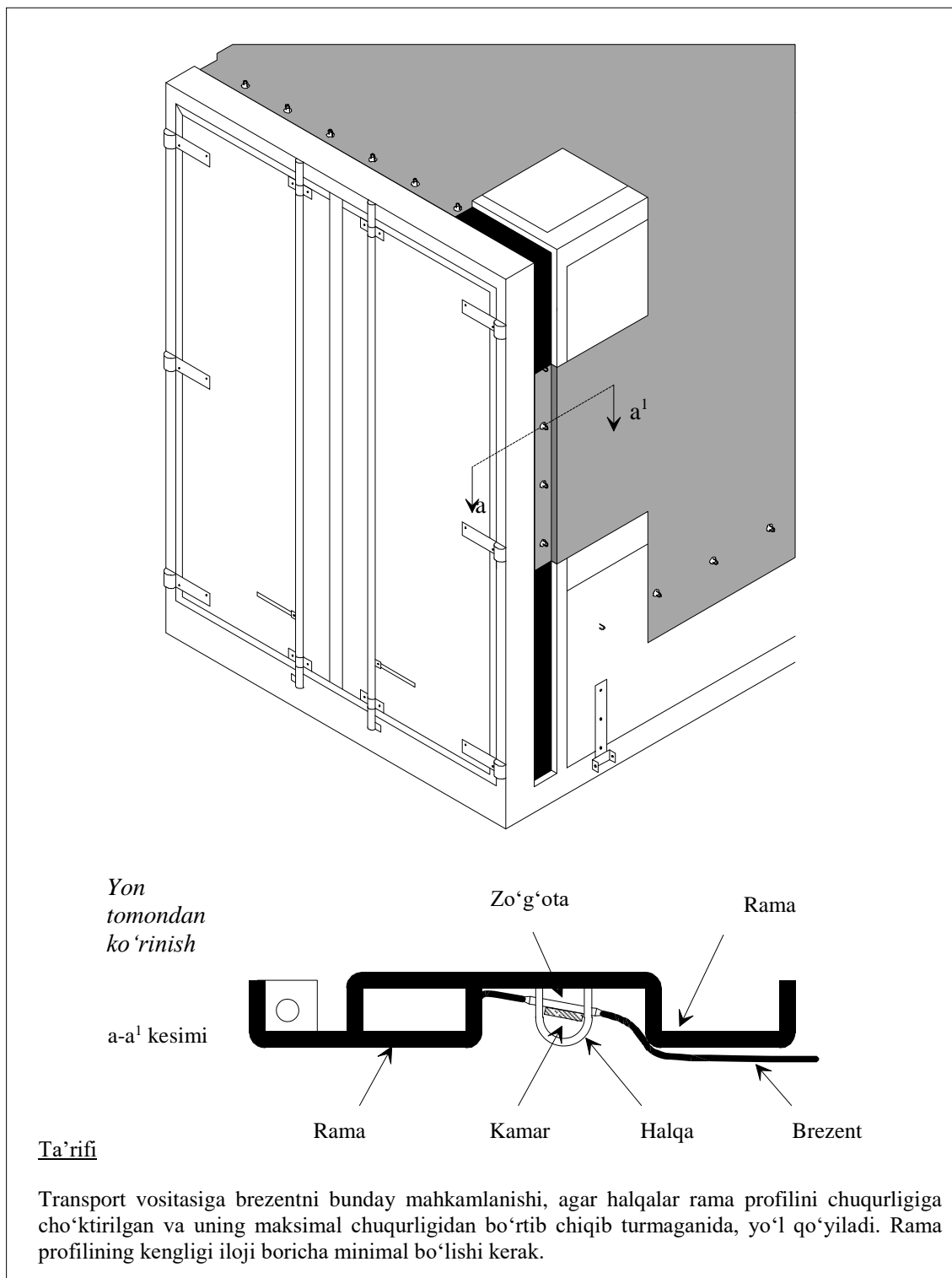
6-rasm

BREZENTNI MAHKAMLASH TIZIMINING NAMUNASI

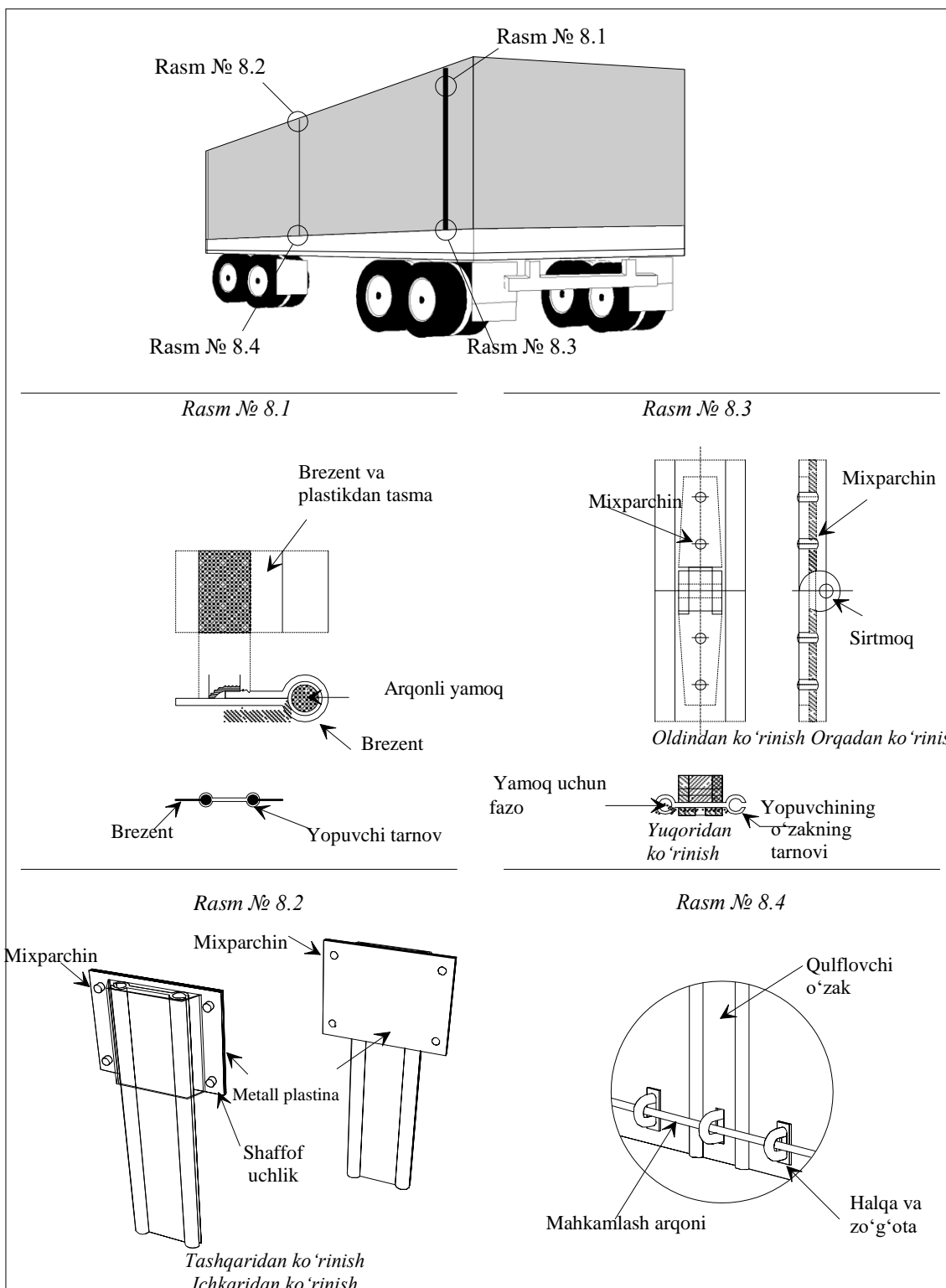
7-rasm

MAXSUS SHAKLDAGI RAMALARGA BREZENTNI MAHKAMLASH MISOLI

8-rasm

YUKLASH-TUSHIRISH ISHLARI UCHUN MO'ljALLANGAN
TIRQISHLARNI YOPISH TIZIMI

Ta'rif

Brezentda yopiluvchan derazalarning ushbu tizimida yuklash va tushirish uchun qo'llaniluvchi brezentdagi derazalarning ikkala cheti aluminiy qulfllovchi o'zak yordamida ulanadi. Brezentdagi derazalar yamoqqa ega, unga butun uzunligi bo'ylab arqon tikilgan (№ 8.1 rasmni ko'ring). Bu qulfllovchi o'zakning tarnovidan brezentni chiqarib olishga imkon bermaydi. Yamoq tashqi tomonda joylashgan bo'lishi va Konvensiyaga 2-ilovaning 3-moddasi 4-bandining shartlariga muvofiq payvandlash yordamida ulangan bo'lishi kerak.

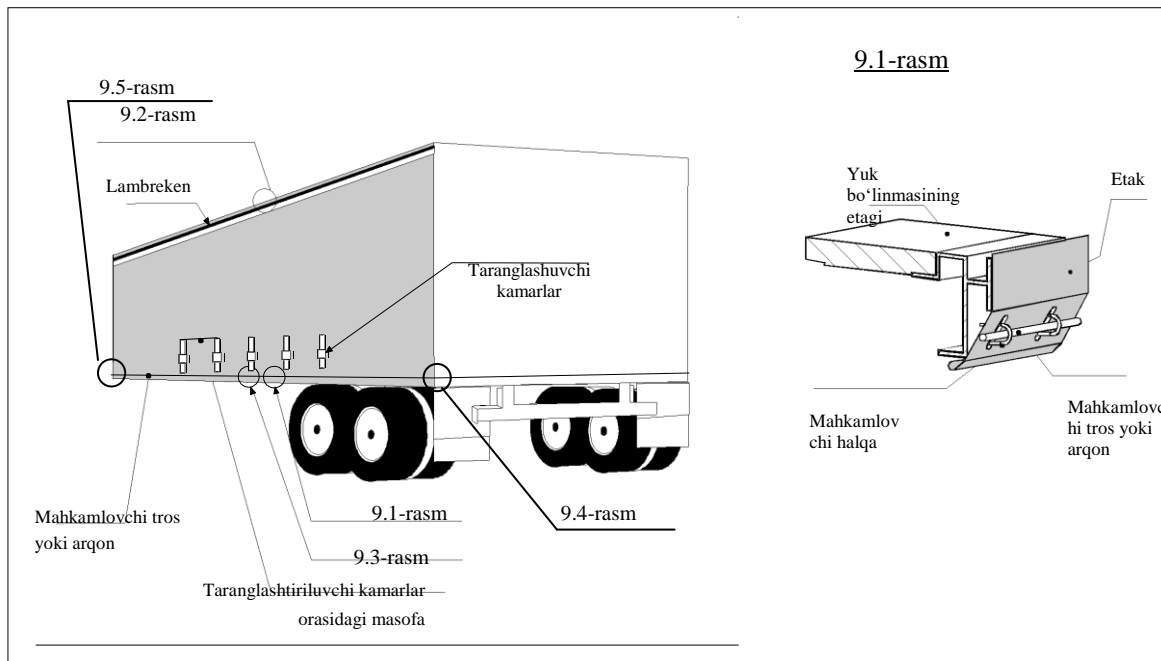
Brezentning chetlari aluminiy qulfllovchi o'zakning ochiq tarnovlari orqali o'tkazilgan bo'lishi va ularning pastki qismida yopilgan ikki parallel bo'ylama kanallar bo'ylab o'tishi kerak. Qulfllovchi o'zak o'zining tepa holatida bo'lganida, brezentning chetlari ulangandir.

Derazaning tepa uchida qulfllovchi o'zak brezentga mixparchinlar yordamida mahkamlanadi (№ 8.2 rasmni ko'ring). Qulfllovchi o'zak uni o'rnatish va yechib olishni yengillashtirish maqsadida bukilishiga imkon beruvchi mixparchinlarda sirtmoq yordamida ulangan ikki qismdan tashkil topgan. Ushbu sirtmoq tizim qulflangandan keyin buriluvchi shkvorniyani yechib olish mumkin bo'lmaydigan shunday tarzda qurilgan bo'lishi kerak (№ 8.3 rasmni ko'ring).

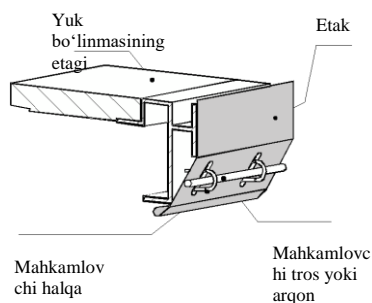
Qulfllovchi o'zakning pastki qismida tirqish mavjuddir, u orqali halqa o'tadi. Ushbu tirqish oval shaklga va u orqali halqa o'tishi uchun yetarlicha bo'lgan o'lchamga egadir (№ 8.4 rasmni ko'ring). Qulfllovchi o'zakni mahkamlash uchun ushbu halqa orqali XYT talablariga muvofiq keluvchi mahkamlovchi arqon o'tkaziladi.

9-rasm

SIRPANUVCHI ETAKLI KONTEYNER KONSTRUKSIYASINING NAMUNASI

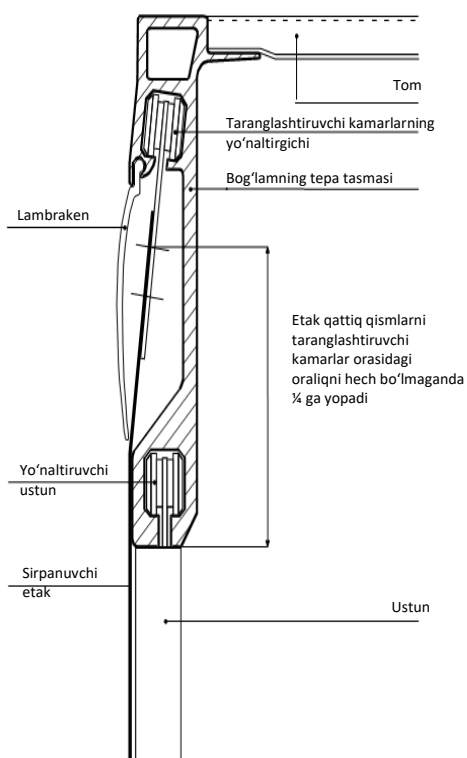

9.1-rasm

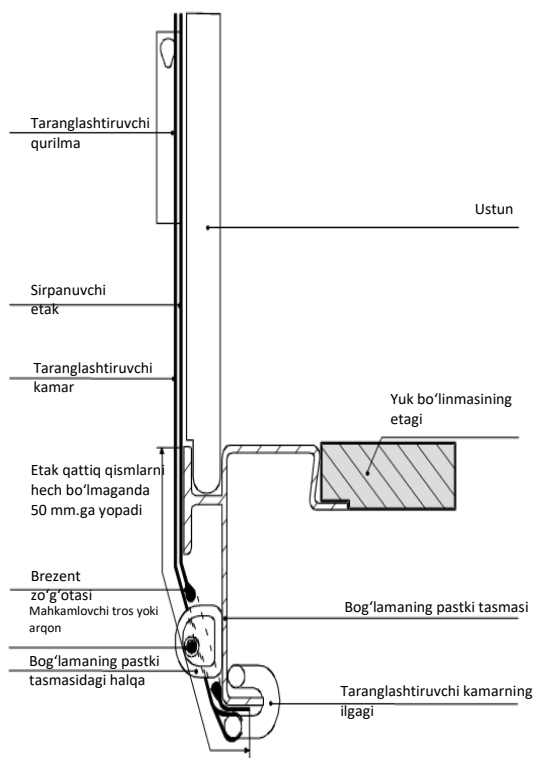
9.2-rasm

SIRPANUVCHI ETAKNING YO'NALTIRUVCHI ELEMENTI VA TO'SQICHI - TEPA

9.3-rasm

SIRPANUVCHI ETAKNING TO'SQICHI - PAST

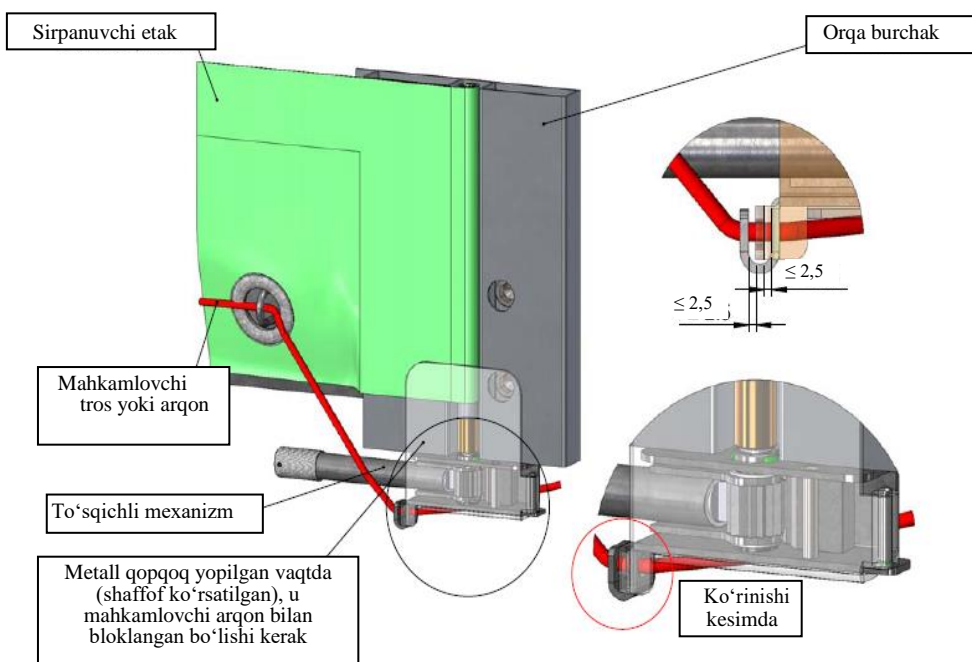

9-rasm (davomi)

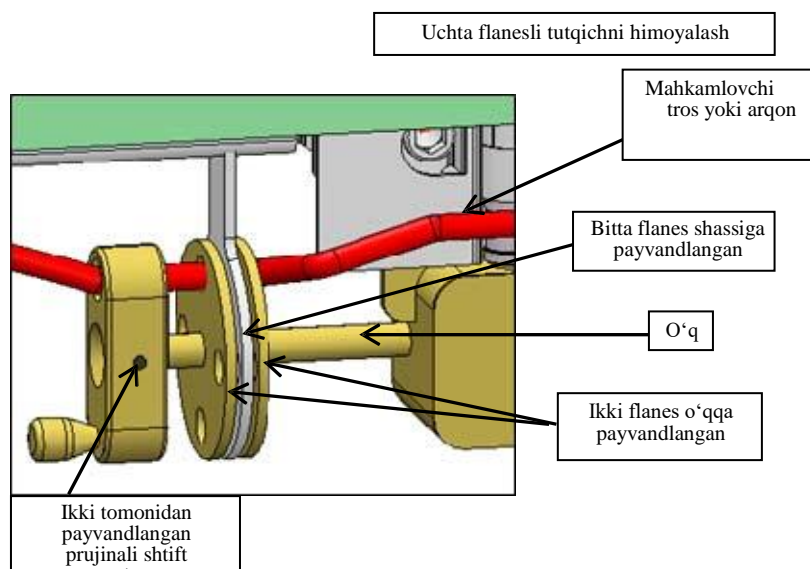
9.4-rasm

Gorizontal yoʻnalishda sirpanuvchi etaklarni taranglashtirish uchun toʻsqichli mexanizm (odatda konteynerning orqa qismida) qoʻllaniladi. Rasmda ikki misol - a) i b) –toʻsqichni yoki toʻsqich mexanizmni bloklash ehtimolli usullar koʻrsatilgan.

a) Toʻsqichni bloklash

b) Toʻsqichli mexanizmni bloklash

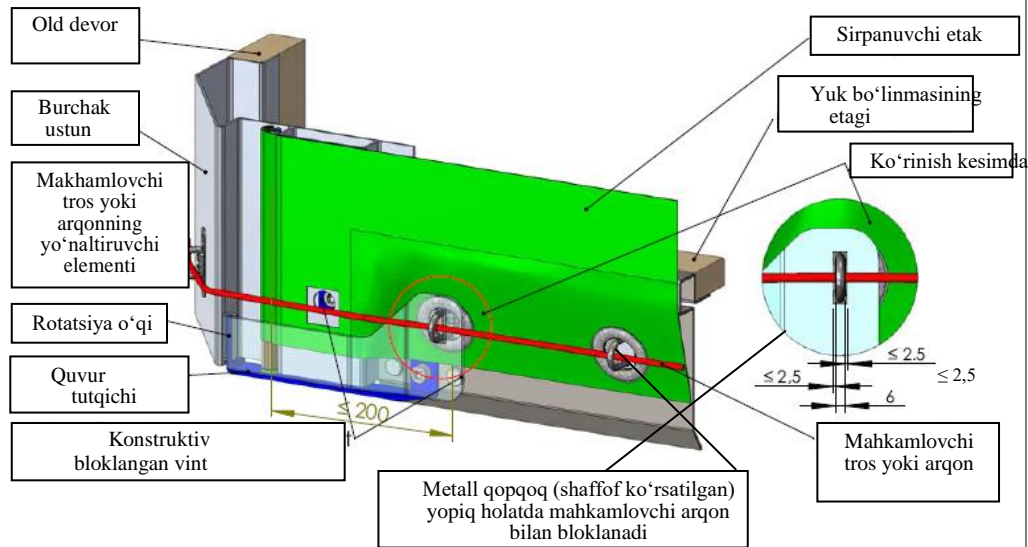

9-rasm (davomi)

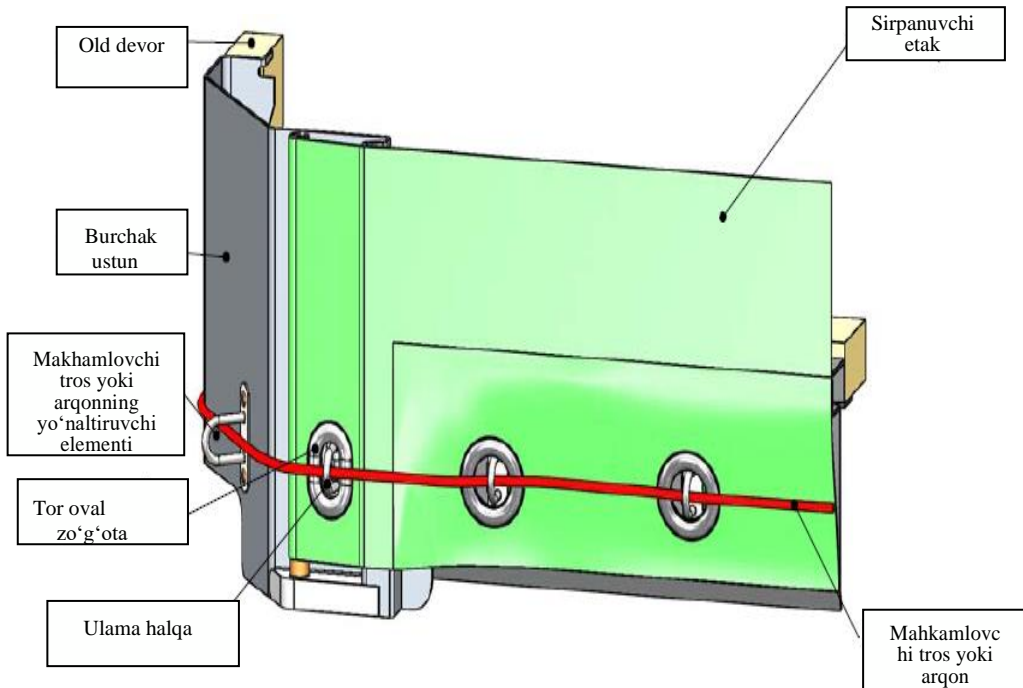
9.5-rasm

Sirpanuvchi etakni boshqa tomondan (odatda transport vositasining oldiga) mahkamlash uchun quyidagi a) yoki b) tizimlar qo'llanilishi mumkin.

a) Metall qopqoq

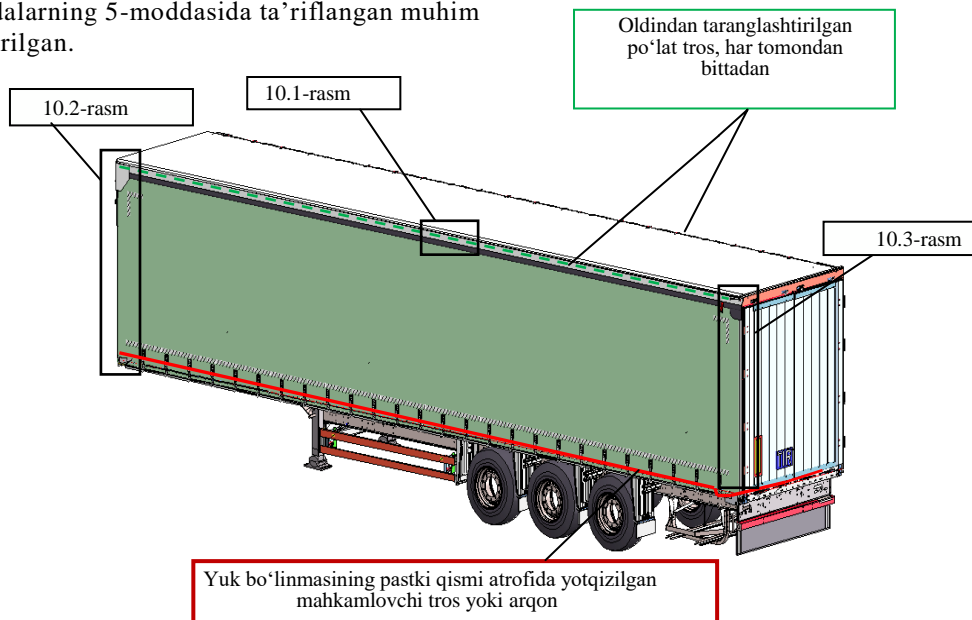

b) Tor oval zo'g'ota: taranglashtiruvchi quvurni ko'tarishga to'stinlik qiluvchi tizim

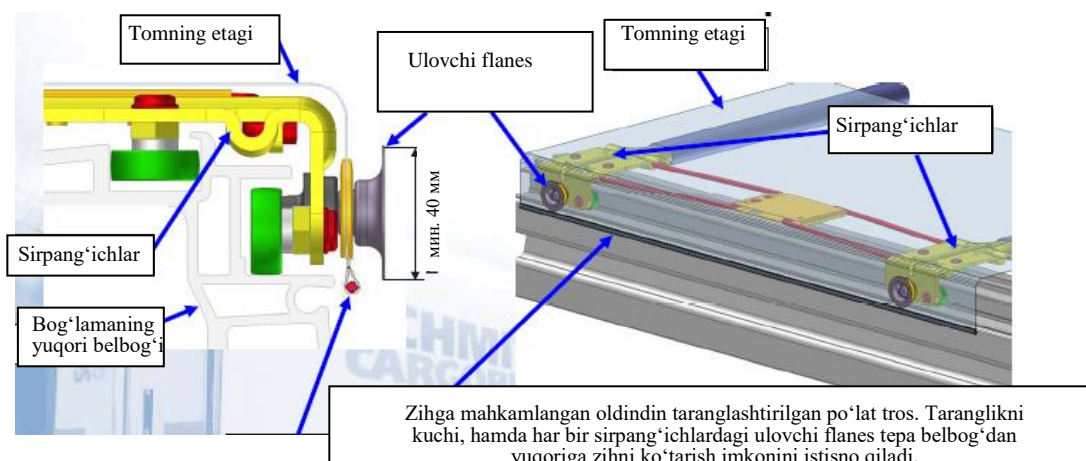
10-rasm
SURILUVCHI TOMI BREZENT BILAN OOPLANGAN
TRANSPORT VOSITASI KONSTRUKSIYASINING NAMUNASI

Ushbu rasmda transport vositasining namunasi va mazkur Qoidalarining 5-moddasida ta'riflangan muhim talablar keltirilgan.

10.1-rasm

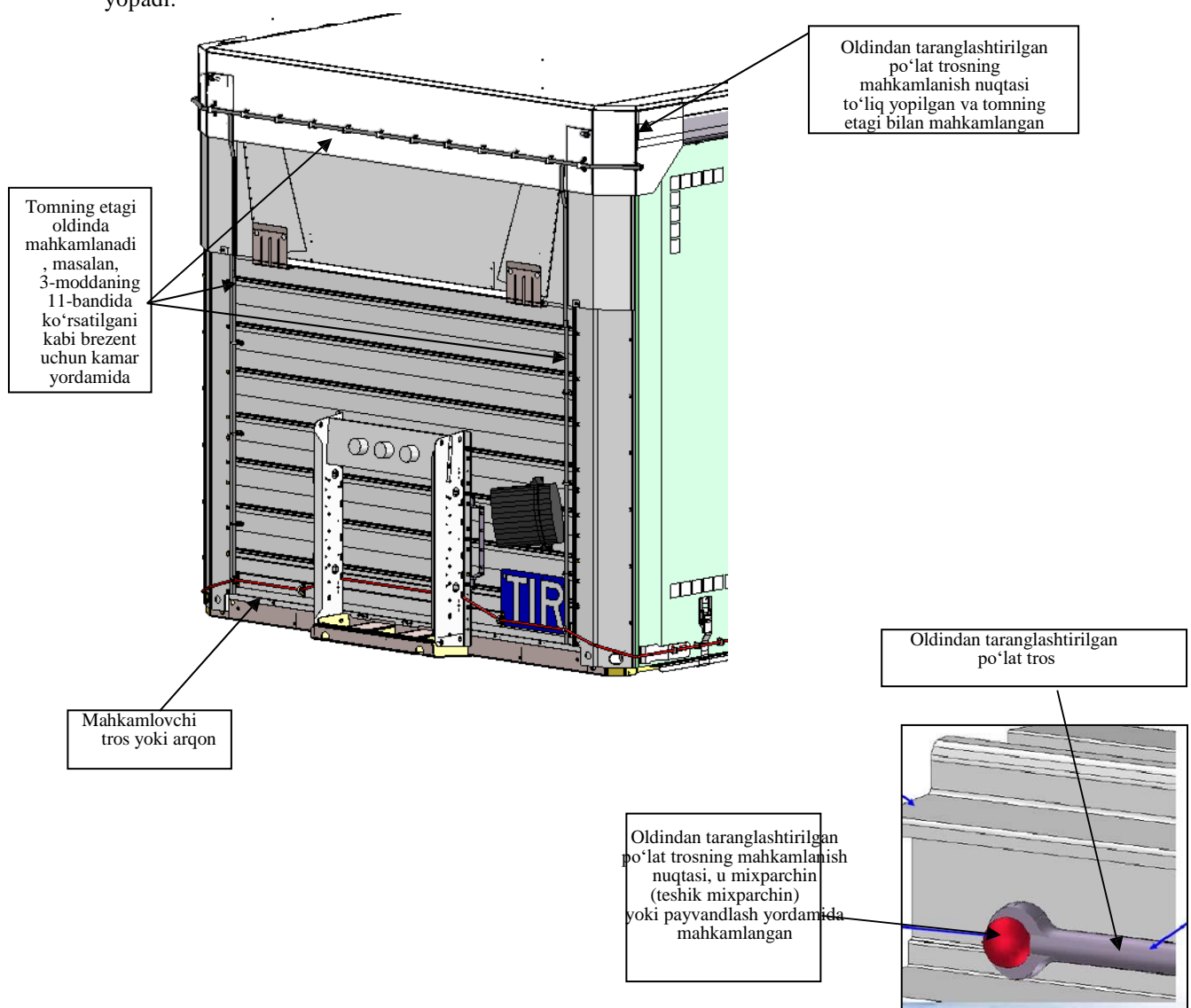
Zihda qotirilgan ikkita oldindan taranglashtirilgan po'lat troslar yuk bo'linmasining ikkala tomonidan mahkamlanadi. Ushbu oldindan taranglashtirilgan po'lat tros kuzovning oldida (10.2-rasmni ko'ring) va orqasida (10.3-rasmni ko'ring) mahkamlanadi. Taranglikni kuchi, hamda har bir sirpang'ichlardagi ulovchi flanes tepa belbog'dan yuqoriga qotirilgan oldindan taranglashtirilgan po'lat trosli zihni ko'tarish imkonini istisno qiladi.

10-rasm (davomi)

10.2-rasm

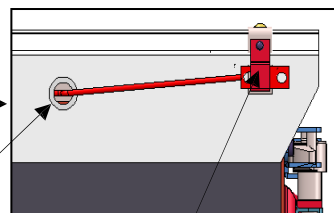
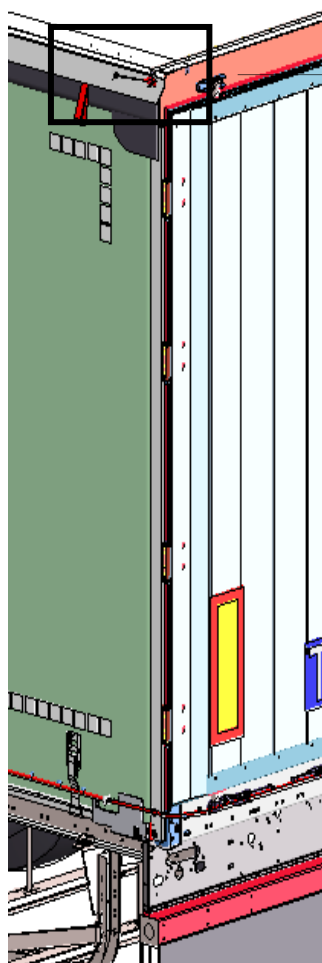
Tomning etagi yuk bo'linmasining oldi tarafida, tepa belbog'ning tepa hoshiyasi orqali tomning etagini surib olib tashlash mumkin bo'lmisligi uchun tomning qattiq qismini yopadi.

10-rasm (davomi)

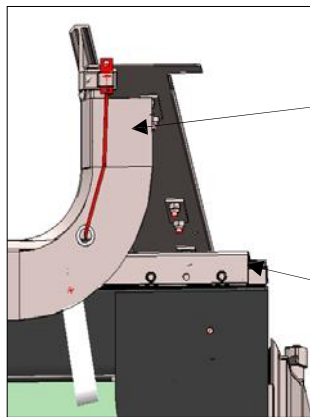
10.3-rasm

Tom orqa tomonida eshiklar yopilgan va muhrlangan paytda ko'rinuvchan izlarni qoldirmasdan yuk bo'linmasiga kirishni istisno qiluvchi deflektor kabi shunday maxsus qurilma bilan jihozlangan.

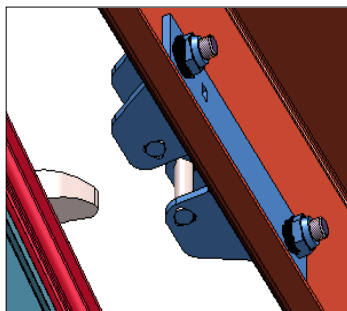
Zihga mahkamlangan oldindin taranglashtirilgan po'lat tros

Oldindin taranglashtirilgan po'lat trosning mahkamlanish nuqtasi to'liq yopilgan, metall qopqoq esa payvandlash yoki mixparchin (teshik mixparchin) yordamida mahkamlangan

Dastak mexanizmda taranglashtirish qurilmasi. Taranglashtirish qurilmasi o'rnatilgan tomning o'sha qismini taxlashda, oldindin taranglashtirilgan po'lat trosning tarangligi ta'minlanadi

Tom etagining sirpang'ichlari (yopilgan holatda) bloklash tizimi bilan (ichkarida)

Eshiklarni yopish va muhrlashdan keyin tizimlar bo'xona xavfsizligi nuqtai nazaridan ishonchlidir

II-qism

I-OISMDA KELTIRILGAN OOIDALAR BILAN KO‘ZDA TUTILGAN TEXNIK TALABLARGA JAVOB BERUVCHI KONTEYNERLARGA RUXSAT BERISH TARTIBI

Umumiy qoidalar

1. Konteynerlar bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashish uchun quyidagilarda ruxsat berilishi mumkin:

- a) yo ishlab chiqarish bosqichida - konstruksiya turi bo‘yicha (ruxsat berish tartibi ishlab chiqarish bosqichida);
- b) yoki biron bir keyingi bosqichda - yakka tartibda yoki bir xildagi turdagi konteynerlarning ma‘lum partiyalari bilan (ruxsat berish tartibi ishlab chiqarishdan keyin biron bir bosqichda).

Ruxsat berishning ikkala tartibi uchun umumiy qoidalar

2. Ruxsat berish tartibini amalga oshiruvchi vakolatli organ ruxsat berishdan keyin holatlarga bog‘liq holda haqiqiy bo‘lgan talabnoma kiritgan korxonaga ruxsat berilgan turdagi konteynerlarning cheklanmagan miqdoriga, yoki konteynerlarning ma‘lum miqdoriga ruxsat berish to‘g‘risida guvohnomani beradi.

3. Bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga kirishidan avval, ruxsat berish to‘g‘risida guvohnoma egasi ruxsat berilgan konteynerga (ruxsat berilgan konteynerlarga) ruxsat berish to‘g‘risida taxtachani joylashtirib qo‘yishi kerak.

4. Ruxsat berish to‘g‘risida taxtacha rasmiy maqsadlar bilan beriladigan har qanday boshqa taxtacha yonida birgalikda yaxshi ko‘rinadigan holatda mahkam o‘rnatilishi kerak.

4-bandga sharhlar

Ruxsat berish to‘g‘risida taxtachani mahkamlanishi

Plastmassa konteynerlarga taxtachalarni mahkamlash uchun, ruxsat berish to‘g‘risida taxtacharni oson olib tashlanishini istisno qilish uchun shunday tarzda mahkamlangan va Konvensiyaning 7-ilovasining II-qismi talablariga rioya etilgan shart bilan, kuchli yelimni qo‘llashga yo‘l qo‘yiladi. (TRANS/GE.30/10, 35-36-bandlar)

Ruxsat berish to‘g‘risida taxtachani guruhlashtirish

Konvensiyaning 7-ilovasi II-qismi talablariga rioya qilish sharoitida tutib turuvchi plastinaning qo‘llanilishiga yo‘l qo‘yiladi, unga barcha talab etiluvchi ruxsat berish to‘g‘risida taxtachalar joylashtiriladi. Taxtachalar ularni oson olib tashlash imkonini istisno qilgan holda shunday mahkamlanadi.

Ruxsat berish to‘g‘risida taxtachalarni yengil identifikatsiya qilish uchun tashuvchilarga konteynerlardagi taxtachalar yonida va ularga qo‘shimcha sifatida yopishtirma yorliqlarni qo‘llashga ruxsat beriladi.

Biroq yopishtirma yorliqlar Konvensiyaning 7-ilovasi II-qismi bilan ko'zda tutilgan ruxsat berish to'g'risida taxtachani hech qanday holatlarda o'rnini bosmaydi.

(TRANS/WP.30/133, 18-24-bandlar; TRANS/WP.30/135, 15-19-bandlar; TRANS/WP.30/AC.2/27, 3-ilova)

5. mazkur qismga 1-qo'shimchada keltiriluvchi I-namunaga muvofiq keluvchi ruxsat berish to'g'risida taxtacha o'zi bilan kamida 20 sm x 10 sm o'lchamdagi metall plastinani taqdim etadi. Uning yuzasiga kesgich bilan o'yilgan, relyef bilan bosim tushirilgan yoki har qanday boshqa usulda aniq va turg'un tushirilgan hech bo'lmaganda fransuz yoki ingliz tillarida keltiriluvchi quyidagi yozuvlar tushirilishi mumkin:

- a) **"Bojxona muhrlari va plombalari ostida tashish uchun ruxsat berilgan" yozuvi;**
- b) **xalqaro avtomobil harakatlanishida avtotransport vositalarini ro'yxatdan o'tkazish mamlakatini ko'rsatish uchun qo'llaniluvchi yo to'liq, yo farqlanuvchi belgi ko'rinishida konteynerga ruxsat berilgan mamlakatning nomlanishi, va ruxsat berish to'g'risida guvohtonomaning raqami (raqamlar, harflar va shunga o'xshash), hamda ruxsat berish yili (masalan, "NL/26/73" quyidagini anglatadi: "Niderlandiya, 1973 yilda berilgan № 26 ruxsat berish to'g'risida guvohtonoma");**
- c) **konteynerga ishlab chiqaruvchi-zavod tomonidan berilgan tartib raqami (zavod raqami);**
- d) **agar konteynerga konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berilgan bo'lsa, taxtachaga konteynerning ushbu turini tanituvchi raqamlari yoki harflari ham tushirilgan bo'lishi kerak.**

5 d) bandga tushuntirish xati

Agar bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishga ruxsat berilgan ikkita brezent bilan qoplangan konteynerlar, ular bir brezent bilan qoplangan bir konteynerni hosil qiladigan va bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishga qo'yiluvchi talablarni qoniqtiruvchi tarzda juftlikda ulangan bo'lsa, u holda konteynerlarning bunday majmuasi uchun ruxsat berish to'g'risida alohida guvohtonoma yoki ruxsat berish to'g'risida alohida taxtacha talab etilmaydi

6. Agar konteyner ruxsat berish tartibi bilan qo'yilgan texnik talablarga boshqa javob bermasa, u holda, bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishlar uchun qo'llashdan avval, u ushbu texnik talablarga qayta javob berishi uchun shunday tarzda unga ruxsat berish uchun asos bo'lib xizmat qilgan holatga keltirilishi kerak bo'ladi.

7. Agar konteynerning asosiy xarakteristikalari o'zgartirilgan bo'lsa, ushbu konteynerga ruxsat berish o'z kuchini yo'qotadi, va u bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashish uchun qo'llashdan avval vakolatli organ tomonidan yangi ruxsat berish predmeti bo'lib qolishi kerak.

Ishlab chiqarish bosqichida konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berishga tegishli maxsus shartlar

8. Bir xil konstruksiya turidagi konteynerlar seriyali ishlab chiqarilayotgan vaqtda, ishlab chiqaruvchi-zavod konstruksiyaning turi bo'yicha ularga ruxsat berish iltimosi bilan, ular ishlab chiqariluvchi mamlakatning vakolatli organiga murojaat qilishi mumkin.

8-bandga sharh

Ishlab chiqarish mamlakatidan farqli mamlakatda ruxsat berish

7-ilova, II-qism, 8-band biron bir boshqa talqinga yo'l qo'ymasligi sababli, ishlab chiqarish mamlakatidan farqli mamlakatda

konteynerlarga ruxsat berish tartibiga tegishli masalalar, konteynerlarni ishlab chiqarishdan keyingi bosqichda ularga ruxsat berish 7-ilova, II-qism, 15-17-bandlarning shartlari bilan amalda qo'llanilish yo'li bilan hal etilishi kerak.

(TRANS/GE.30/43, 27-band)

9. Ishlab chiqaruvchi-zavod o'z talabnomasida uning talabnomasi predmeti hisoblanmish u tomonidan konteynerlarning turiga taqdim etilgan tanitish raqamlari va harflarini ko'rsatishi kerak.

10. Ushbu talabnomaga ruxsat berish kerak bo'lgan konteynerga nisbatan konstruksiya turi chizmalari va batafsil ta'riflari ilova qilinishi kerak.

11. Ishlab chiqaruvchi-zavod quyidagi yozma majburiyatlarni o'z zimmasiga olishi kerak:

- a) vakolatli organga ushbu organ ko'zdan kechirishni istagan ushbu turdagi xuddi o'sha konteynerlarni taqdim etishi;
- b) ushbu turni seriyali ishlab chiqarilishi davomida har qanday payt boshqa nusxalarni ko'zdan kechirishga vakolatli organga ruxsat berishi;
- c) vakolatli organni konstruksiya chizmalariga va ta'riflariga har qanday o'zgartirishlar kiritish to'g'risida, ularning har qanday muhimlikka ega bo'lishida, ushbu o'zgartirishlar amalga oshirilguniga qadar, xabardor qilish;
- d) konteynerlarga, ruxsat berish to'g'risida taxtachalar uchun ko'zda tutilgan belgilardan tashqari, konstruksiya turini tanituvchi raqamlarni va harflarni, hamda ushbu turda har bir seriyali ishlab chiqariluvchi konteynerlarning tartib raqamini (zavod raqamini) ko'rinib turuvchi joyga tushirish;
- e) ruxsat berilgan tur bilan muvofiqlikda qurilgan konteynerlarning hisobini yuritish.

12. Vakolatli organ tashishga ruxsat berilishi uchun konstruksiya turida ko'zda tutilgan o'zgartirishlarni kiritish kerak bo'lgan zaruriy holatlarda ko'rsatadi.

13. Hech bir konteyner konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berilishi tartibiga binoan, agar vakolatli organ ushbu tur bo'yicha qurilgan bir yoki bir nechta konteynerlarni ko'rigi asosida ushbu turdagi konteynerga 2-ilovada ko'zda tutilgan texnik shartlarga javob berayotgan xulosaga kelmasa, ruxsat berilishi mumkin emas.

14. Konteynerning biron bir turiga ruxsat berishdan keyin talabnoma

rasmiylashtirgan korxonaga ruxsat berish to‘g‘risida guvohnoma beriladi, u mazkur qismning 2-qo‘shimchasida keltirilgan II-namunaga muvofiq keladi va ruxsat etilgan turdagi tasniflanishlarga muvofiq quriladigan barcha konteynerlar uchun haqiqiy hisoblanadi. Ushbu guvohnoma mazkur qismning 5-bandida ko‘zda tutilgan ruxsat berish to‘g‘risida taxtachani ushbu turdagi har bir seriyali konteynerga mahkamlash huquqini beradi.

Ishlab chiqarishdan keyingi bosqichda ruxsat berishga taalluqli maxsus qoidalar

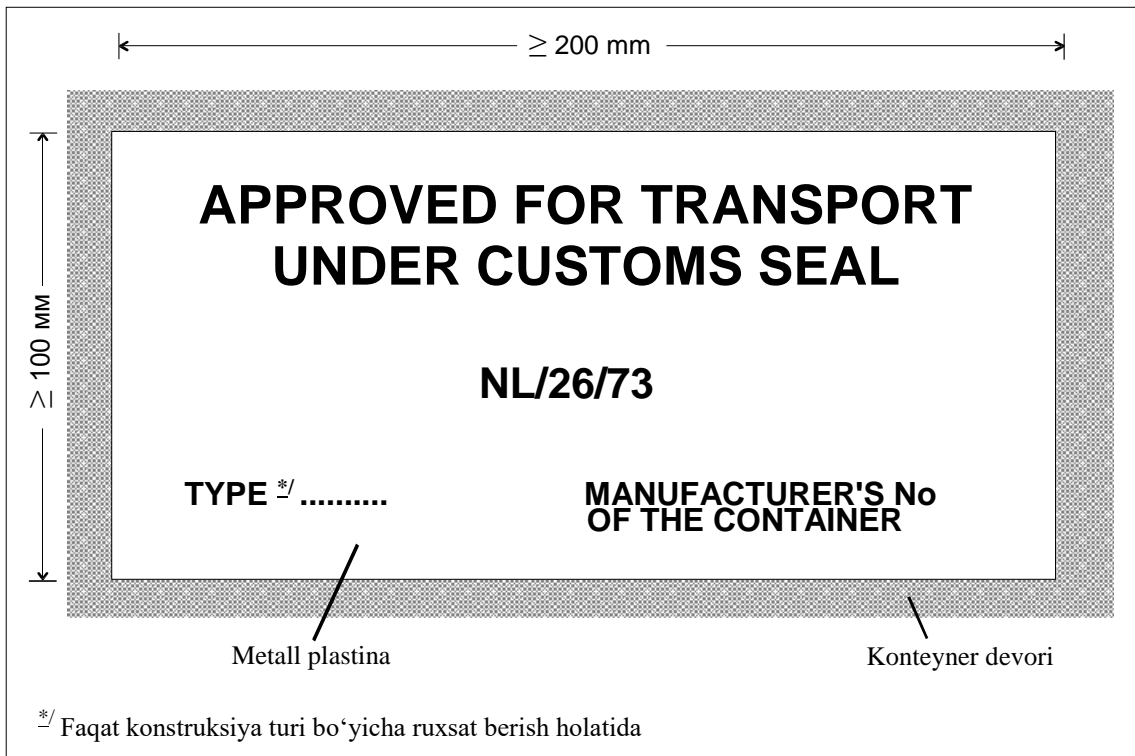
15. Agar ishlab chiqarish bosqichida konteynerlarga ruxsat berish to‘g‘risida talabnoma kiritilmagan bo‘lsa, mulkdor, konteynerlarni ishlatish bo‘yicha korxonaga yoki uning yoki buning vakili vakolatli organga iltimosnoma bilan murojaat qilishlari mumkin, unga ular ruxsat berish so‘ralayotgan konteyner yoki konteynerlar taqdim etishlari mumkin.

16. Mazkur qismning 15-bandida ko‘zda tutilgan holatda ruxsat berish to‘g‘risida har qanday talabnoma, har bir konteynerga ishlab chiqaruvchi-zavod tomonidan tushiriluvchi tartib raqamiga (zavod raqamiga) ega bo‘lishi kerak.

17. Vakolatli organ konteynerlarning shunday miqdorini ko‘rikdan o‘tkazish yo‘li bilan, I-qism bilan ko‘zda tutilgan texnik sharoitlarga ushbu konteyner yoki ushbu konteynerlar javob berishida ishonch hosil qilish zarur deb hisoblasa, u mazkur qismga 3-qo‘shimchada keltiriluvchi III-namunaga muvofiq keluvchi, va ruxsat berilgan konteynerlarning faqat o‘sha miqdori uchun haqiqiy bo‘lgan ruxsat berish to‘g‘risida guvohnomani taqdim etadi. Ushbu tegishli bo‘lgan konteynerga yoki konteynerlarga ishlab chiqaruvchi-zavod tomonidan berilgan tartib raqami yoki tartib raqamlari ko‘rsatilgan guvohnoma, talabnomani kiritgan korxonaga mazkur qismning 5-bandida ko‘zda tutilgan ruxsat berish to‘g‘risida taxtachani har bir ruxsat berilgan konteynerga mahkamlash huquqini beradi.

1-qo‘shimcha

**I-namuna RUXSAT BERISH
TO‘G‘RISIDA TAXTACHA
(inglizcha varianti)**

1-qo‘shimcha

**I-namuna RUXSAT BERISH
TO‘G‘RISIDA TAXTACHA
(fransuzcha varianti)**

≥ 200 mm

100 mm

**AGREE POUR LE TRANSPORT
SOUS SCELLEMENT DOUANIER**

NL/26/73

TYPE */

No. DE FABRICATION DU
CONTENEUR

Metall plastina

Konteyner devori

*/ Faqat konstruksiya turi bo‘yicha ruxsat berish holatida

2-qo'shimcha

II-namuna

**XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni xalqaro tashish to'g'risida bojxona konvensiyasi,
1975 y.**

Konstruksiya turi bo'yicha ruxsat berish guvohnomasi

1. Guvohnoma raqami^{*/}
2. Konteynerning quyida ta'riflangan turi tashishga ruxsat berilgani va ushbu turga binoan ishlab chiqarilgan konteynerlar bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat berilgan bo'lishi mumkinligini tasdiqlaydi.
3. Konteyner turi
4. Konstruksiya turini tanitish raqamlari yoki harflari
5. Chizmaning tanituvchi raqami
6. Konstruksiyalar ta'rifini tanituvchi raqami
7. Tara og'irligi
8. Tashqi o'lchamlar sm.da
9. Konstruksiyaning asosiy xarakteristikalarini (materiallar turi, konstruksiya turi va hokazo)
.....
.....
10. Mazkur guvohnoma yuqorida ko'rsatilgan chizmalar va konstruksiyaning ta'riflariga muvofiqlikda tayyorlangan barcha konteynerlar uchun haqiqiydir.
11. Berilgan ,
(ishlab chiqaruvchi-zavod nomlanishi va manzili)
unga u tomonidan ishlab chiqarilgan ruxsat berilgan konteynerda ruxsat berish to'g'risida taxtachani mahkamlash ruxsat berilgan
.....
(joy) (sana)
.....
(guvohnoma beruvchi muassasaning yoki tashkilotning imzosi va muhri)

* Ruxsat berish to'g'risida taxtachada qo'yilishi kerak bo'lgan harflar va raqamlar ko'rsatilsin (XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni xalqaro tashish to'g'risida 1975 yilgi Bojxona Konvensiyasiga 7-ilovaning II-qismi 5 b) bandostida ko'ring)

ogohlantirishni teskari tarafida ko'ring

DIQQAT!

(XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni xalqaro tashish to'g'risida 1975 yilgi bojxona konvensiyasiga 7-ilovaning II-qismi 6- va 7-bandlari)

6. Agar konteyner ruxsat berish tartibi bilan qo'yilgan texnik talablarga boshqa javob bermasa, u holda, bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishlar uchun qo'llashdan avval, u ushbu texnik talablarga qayta javob berishi uchun shunday tarzda unga ruxsat berish uchun asos bo'lib xizmat qilgan holatga keltirilishi kerak bo'ladi.

7. Agar konteynerning asosiy xarakteristikalarini o'zgartirilgan bo'lsa, ushbu konteynerga ruxsat berish o'z kuchini yo'qotadi, va u bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashish uchun qo'llashdan avval vakolatli organ tomonidan yangi ruxsat berish predmeti bo'lib qolishi kerak.

3-qo'shimcha

III-namuna

**XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni xalqaro tashish to'g'risida bojxona konvensiyasi,
1975 y.**

**Ishlab chiqarishdan keyin har qanday bosqichda
berilgan ruxsat berish to'g'risida guvohnoma**

1. Guvohnoma raqami^{*/}
2. Quyida ko'rsatilgan konteyner(lar) bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashishga ruxsat(lar) berilganligi tasdiqlanadi.
3. Konteyner(lar) turi
4. Ishlab chiqaruvchi-zavod tomonidan konteynerga taqdim etilgan tartib raqami(lari)
.....
5. Tara og'irligi
6. Tashqi o'lchamlar sm.da
7. Konstruksiyaning asosiy xarakteristikalari (materiallar turlari, konstruksiya turi va hokazolar)
.....
.....
8. Berilgan,
(ishlab chiqaruvchi-zavod nomlanishi va manzili)

unga yuqorida ko'rsatilgan konteyner(lar)da ruxsat berish to'g'risida taxtachani mahkamlashga ruxsat berilgan.

.....
(joy) (sana)

.....
(guvohnoma beruvchi muassasaning yoki tashkilotning imzosi va muhri)

⁻
*/ Ruxsat berish to'g'risida taxtachaga tushiriladigan harflar va raqamlar ko'rsatilsin (XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni xalqaro tashilishi to'g'risida 1975 yilgi Bojxona konvensiyasiga 7-ijlovaning II-qismi 5 b)-bandostini ko'ring)

ogohlantirishni teskari tarafida ko'ring

DIQQAT!

(XYT kitobchasini qo'llash bilan yuklarni xalqaro tashish to'g'risida 1975 yilgi Bojxona konvensiyasiga 7-ilovaning II-qismi 6- va 7-bandlari)

6. Agar konteyner ruxsat berish tartibi bilan qo'yilgan texnik talablarga boshqa javob bermasa, u holda, bojxona muhrlari va plombalari ostida tashishlar uchun qo'llashdan avval, u ushbu texnik talablarga qayta javob berishi uchun shunday tarzda unga ruxsat berish uchun asos bo'lib xizmat qilgan holatga keltirilishi kerak bo'ladi.

7. Agar konteynerning asosiy xarakteristikalarini o'zgartirilgan bo'lsa, ushbu konteynerga ruxsat berish o'z kuchini yo'qotadi, va u bojxona muhrlari va plombalari ostida yuklarni tashish uchun qo'llashdan avval vakolatli organ tomonidan yangi ruxsat berish predmeti bo'lib qolishi kerak.

III-qism.

Tushuntirish xati

Tushuntirish xati

Mazkur Konvensiyaning 6-ilovasida keltirilgan 2-ilovaga tushuntirish xatlari muvofiq o'zgartirishlar bilan mazkur Konvensiyani shartlarini ijro etish maqsadida bojxona plombalari ostida tashishga ruxsat berilgan konteynerlarga nisbatan qo'llaniladi.

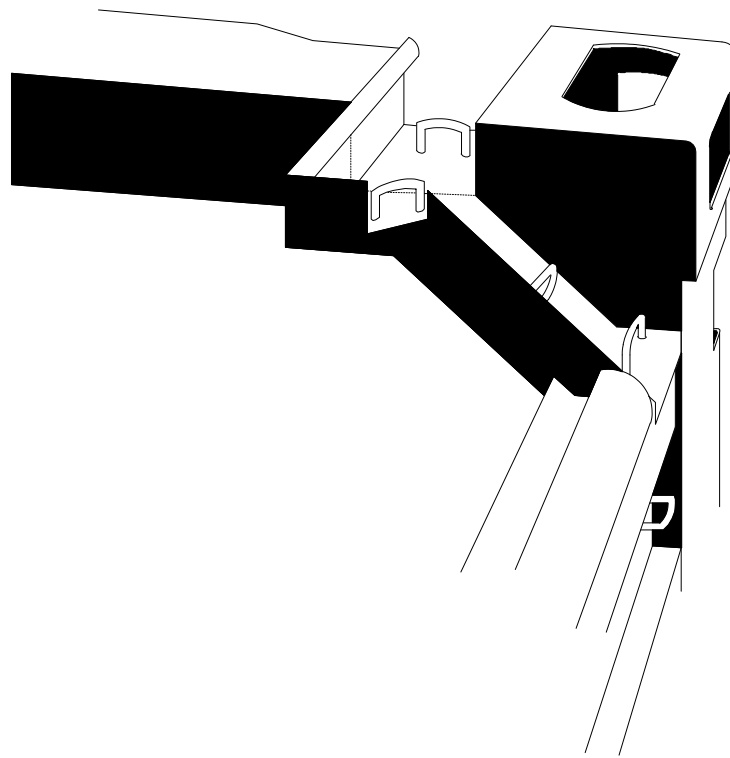
Izoh:

(III-qismning tushuntirish xatlari ular taalluqli bo'lgan qoidalar bilan birgalikda joylashtirilgan. Tushuntirish xatlariga tegishli rasmlar III-qismda kiritilgan)

KONTEYNERNING BURCHAK ELEMENTLARIGA BREZENTNI MAHKAMLASH UCHUN QURILMA

Quyida tasvirlangan qurilma I-qismning 4-moddasini 6-bandi a)-bandostining qoidalariga javob beradi

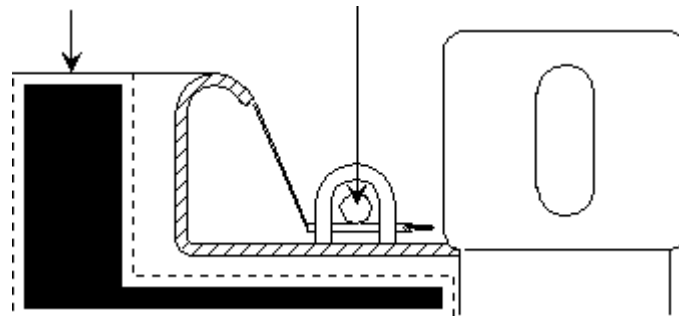
Burchak ustunlarga mahkamlagich

Tom brezenti

Brezentni mahkamlash uchun tros

Ko'rinish kesimda

Ilova 8

XYT MA'MURIY OO'MITASI VA IJROIYA KENGASHI TARKIBI, FUNKSIYALARI VA TARTIB-OOIDALARI*

MA'MURIY OO'MITANING TARKIBI, FUNKSIYALARI VA TARTIB- OOIDALARI*

1-modda

- i) Ahdlashuvchi tomonlar Ma'muriy qo'mitaning a'zolari hisoblanadi.
- ii) Qo'mita Ahdlashuvchi tomonlar hisoblanmaydigan, mazkur Konvensiyaning 52-moddasining 1-bandida ko'rsatib o'tilgan mamlakatlarning vakolatli organlariga, yoki xalqaro tashkilotlarning vakillariga ularni qiziqtiruvchi masalalar muhokama qilinayotgan vaqtda kuzatuvchilar sifatida Qo'mitaning sessiyalarida ishtirok etishga ruxsat berishi mumkin.

1-bis moddasi*

1. Qo'mita 59-moddaning 1- va 2-bandlariga muvofiq Konvensiyaga har qanday taklif etilgan tuzatishni ko'rib chiqadi.
2. Qo'mita Konvensiyaning qo'llanilishi ustidan kuzatib boradi va Konvensiya doirasida Ahdlashuvchi tomonlar, birlashmalar va xalqaro tashkilotlari tomonidan amalga oshiriluvchi har qanday choralarni o'rganadi, va ularning uning qoidalariga muvofiq kelishini tekshiradi.
3. XYTning Ijroiya kengashi yordami orqali Qo'mita milliy va xalqaro darajalarda Konvensiyaning qo'llanilishi ustidan kuzatuvni olib boradi va uni amalga oshirilishida yordam ko'rsatadi.
4. Qo'mita 9-ilovaning III-qismi bo'yicha majburiyatlarni bajarish maqsadida xalqaro tashkilot tomonidan taqdim etiluvchi yillik tekshirilgan moliyaviy hisobotlarni va auditorlik xulosalarini qabul qiladi va tahlil qiladi. O'zining tahlili davomida va doirasida Qo'mita xalqaro tashkilotdan yoki mustaqil tashqi auditoridan qo'shimcha ma'lumotlarni, izohlarni yoki hujjatlarni so'rab olishi mumkin.
5. 4-bandda ko'rsatilgan tekshirishlar uchun zarar yetkazmasdan, Qo'mita xavflarni baholash asosida qo'shimcha tekshiruvlarni o'tkazishni so'rab olish huquqiga ega.

* (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)
(ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018 yil 1 iyulda kuchga kirgan)

Qo'mita xavflarni baholanishini o'tkazishni XYT Ijroiya kengashiga buyuradi yoki Birlashgan Millatlar tashkilotining vakolatli xizmatlaridan iltimos qiladi. Qo'shimcha tekshiruvlarning miqyosi XYT Ijroiya kengashi yoki Birlashgan Millatlar tashkilotining vakolatli xizmatlari tomonidan o'tkazilgan xavflarni baholashini hisobga olgan holda Qo'mita tomonidan belgilanadi. Mazkur moddada ko'zda tutilgan barcha tekshiruvlarning natijalari, XYT Ijroiya kengashida saqlanadi va o'rnatilgan tarzda ko'rib chiqish uchun barcha Ahdlashuvchi tomonlarga taqdim etiladi.

6. Qo'shimcha tekshiruvlarni o'tkazish uchun tartib Qo'mita tomonidan tasdiqlanadi.

6-bandga tushuntirish xati

8.1-bis6 Qo'mita birlashgan Millatlar Tashkilotining vakolatli xizmatlaridan qo'shimcha tekshiruvni o'tkazishni so'rashi mumkin. Muqobil variant sifatida Qo'mita mustaqil tashqi auditorni yonlash qarorini qabul qilishi va Qo'mita tomonidan belgilangan audit predmeti va maqsadi asosida auditning yuritilishi doirasini tayyorlashni XYT Ijroiya kengashiga buyurishi mumkin. Yuritish doirasi Qo'mita tomonidan tasdiqlanadi. Tashqi mustaqil auditor tomonidan o'tkaziluvchi qo'shimcha tekshiruvning natijalari bo'yicha Qo'mitaga taqdim etilishi kerak bo'lgan hisobot va xizmat xati tuziladi. Bunday holatda, mustaqil tashqi auditorni yonlash bo'yicha moliyaviy xarajatlar, jumladan muvofiq xarid qilish tartibi, XYT Ijroiya kengashining budjeti hisobidan qoplanadi.

2-modda

Birlashgan Millatlar tashkilotining Bosh kotibi Qo'mitaga Kotibiyat xizmatlarini taqdim etadi.

3-modda

Har yili o'zining birinchi sessiyasida Qo'mita Raisni va rais o'rinbosarini saylaydi.

4-modda

Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibi har yili Yevropa iqtisodiy komissiyaning rahbarligi ostida, hamda Ahdlashuvchi tomonlar hisoblanuvchi kamida beshta mamlakatlarning vakolatli ma'muriyati iltimosi bo'yicha Qo'mitani chaqiradi.

5-modda

Takliflar ovoz berishga qo'yiladi. Sessiyada taqdim etilgan Ahdlashuvchi tomon hisoblanuvchi har bir mamlakat bir ovozga ega. Mazkur Konvensiyaga tuzatishlarni kiritish haqidagi takliflar hisoblanmaydigan takliflar, ishtirok etuvchilarning va ovoz beruvchilarning ko'pchilik ovozlari bilan qabul qilinadi. Mazkur Konvensiyaning 59- va 60-moddasida ko'rsatib o'tilgan mazkur Konvensiyaga tuzatishlar va qarorlar ishtirok etuvchilar va ovoz beruvchilarning uhdan ikkidan ko'pchiligi bilan qabul qilinadi.

6-modda

Qarorni qabul qilish uchun Ahdlashuvchi tomonlar hisoblanuvchi mamlakatlarning kamida uchdan birini tashkil etuvchi kворum zarurdir. (ECE/TRANS/17/Amend.16, 1995 yil 25 iyunda kuchga kirgan).

7-modda

Sessiyani yopishdan avval Qo'mita o'zining ma'ruzasini tasdiqlaydi.

8-modda

Mazkur ilovada o'rnatilgan tarzdagi qoidalarining mavjud bo'lmasligida, agar Qo'mita boshqa qarorga kelmasa, Yevropa iqtisodiy komissiyaning tartiblari qoidalari qo'llaniladi.

XYT IJROIYA KENGASHINI TARKIBI, FUNKSIYALARI VA TARTIB- QOIDALARI -

9-modda *

1. 58-ter moddasiga muvofiq Ma'muriy qo'mita tomonidan tasdiqlangan XYT Ijroiya kengashi Konvensiyaning turli xil Ahdlashuvchi tomonlarini taqdim etuvchi to'qqizta a'zolaridan tashkil topadi. Kengash sessiyasi ishida XYT Kotibi ishtirok etadi.

9-moddaning 1-bandiga tushuntirish xati

8.9.1 XYT Ijroiya kengashining a'zolari vakolatli bo'lishi va bojxona tartiblari, jumladan XYT tranziti tartibini, milliy darajalarda qanday bo'lsa, xalqaro darajalarda ham xuddi shunday qo'llanilish sohasida tajribaga ega bo'lishi kerak.

* (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevraldan kuchga kirgan)

Kengash a'zolari Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari hisoblanadigan o'zlarining muvofiq vakolatxonalar yoki tashkilotlari tomonidan kiritiladi. Ular har qanday yakka tartibdagi vakolatxonalar yoki tashkilotlarni emas, balki Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari manfaatlarini taqdim etadi.
(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

2. XYT Ijroiya kengashining a'zolari ovoz berishda qatnashuvchi va ishtirok etuvchi a'zolarining ko'pchilik ovozlari bilan saylanadi. XYT Ijroiya kengashining har bir a'zosining vakolat muddati ikki yilni tashkil qiladi. XYT Ijroiya kengashining a'zolari qayta saylanishi mumkin. XYT Ijroiya kengashining yuritish doirasi XYT Ma'muriy qo'mitasi tomonidan belgilanadi.

9-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

8.9.2 Agar XYT Ijroiya kengashining a'zolaridan biron biri vakolatlarining o'rnatilgan amal qilish muddati tugaguniga qadar o'zidan vakolatlarni olib tashlasa, XYT Ma'muriy qo'mitasi o'rindosh a'zoni saylashi mumkin. Bunday holatda saylangan a'zo uning o'tmishdoshining vakolatlarini muddatini faqat qolgan qismini o'z vakolatlarida saqlaydi. Agar XYT Ijroiya kengashi a'zosi, iste'foga chiqish sabablaridan tashqari, o'zining vakolat muddatini yakunlash imkoniga ega bo'lmaydigan holatda, muvofiq a'zoning milliy ma'muriyati XYT Ijroiya kengashiga va XYT kotibiyatiga yozma ravishda bu haqda ma'lumotni kiritadi. Bunday holatda, Ma'muriy qo'mita vakolatlar muddatini qolgan qismiga o'rindosh a'zoni saylashi mumkin.
(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

10-modda *

XYT Ijroiya kengashi:

- a) **Konvensiyaning qo'llanilishi, jumladan kafolatlar tizimining faoliyat yuritishi ustidan kuzatadi, va unga Konvensiya va Ma'muriy qo'mita tomonidan yuklatilgan funksiyalarni bajaradi;**
- b) **birlashmalar orasida XYT kitobchasini markazlashgan tartibda chop etilishini va tarqatilishi bo'yicha ishlarni nazorat qiladi, u 6-moddada qayd etilgan vakolatlangan xalqaro tashkilotlarining birida bajarilishi mumkin;**

10-moddaning b) bandiga tushuntirish xati

8.10 (b) 6.2-bis-moddaga tushuntirish xatida eslatib o'tilgan bitim, shuningdek, mazkur moddaning b) bandostida keltirilgan, agar XYT kitobchalarini markazlashgan chop etilishi va tarqatilishi yuqorida zikr etilgan xalqaro tashkilot tomonidan amalga oshirilayotgan holatda, xalqaro tashkilotning mas'uliyatiga nisbatan ham qo'llaniladi.
(ECE/TRANS/17/Amend.27, 2006 yil 12 avgustda kuchga kirgan)

- c) **Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari o'rtasida tezkor va boshqa axborotlar bilan almashuvini muvofiqlashtiradi va uning rivojlantirilishiga yordam beradi;**
- d) **Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari, birlashmalar va xalqaro tashkilotlar o'rtasida axborotlar almashuvini muvofiqlashtirishda va uni rivojlantirishga yordam beradi;**

- e) tortishuvlarni tartibga solish to'g'risidagi 57-modda uchun zarar yetkazmasdan Ahdlashuvchi tomonlar, birlashmalar, sug'urta kompaniyalari va xalqaro tashkilotlar o'rtasidagi tortishuvlarni tartibga solinishiga ko'maklashadi;
- f) bojxona organlari va XYT tartibiga aloqador bo'lgan boshqa manfaatdor tomonlarning xodimlarini tayyorgarligida qo'llab-quvvatlashni ko'rsatadi;
- g) 6-moddada zikr etilgan xalqaro tashkilotlarga taqdim etilayotgan markazlashtirilgan ro'yxatdan o'tishni Ahdlashuvchi tomonlar o'rtasida tarqatilishi maqsadida, ular 9-ildavda ta'riflangan minimal shartlar va talablarga nisbatan shunday darajada birlashmalar tomonidan XYT kitobchasini berilishini rejalashtiruvchi barcha belgilangan qoidalar va tartiblar haqidagi axborotlarni yuritadi;
- h) XYT kitobchalariga narxlar ustidan nazoratni amalga oshiradi.

11-modda *

1. Kengash sessiyasi Ma'muriy qo'mitaning yoki eng kamida Kengashning uchta a'zolarining iltimosi bo'yicha XYT Kotibi tomonidan chaqiriladi.
2. Kengash kelishuv asosida qaror qabul qilishga intiladi. Agar kelishuvga kelish imkoni bo'lmagan bo'lsa, ular ular ovoz berishga chiqariladi va ovoz berishda qatnashuvchi va ishtirok etuvchilarning ko'pchilik ovozlari bilan qabul qilinadi. Qarorlarni qabul qilish maqsadlari uchun beshta a'zodan kvorum talab etiladi. XYT Kotibi ovoz berish huquqiga ega emas.

*(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevraldan kuchga kirgan)

3. Kengash Raisni saylaydi va tartibning o'z ixtiyoridagi qoidalarini qabul qiladi.
4. Kengash o'z faoliyati haqida hisobot beradi, jumladan yiliga kamida bir marta Ma'muriy qo'mita oldida yoki Ma'muriy qo'mitaning iltimos bo'yicha tekshirilgan moliyaviy hisobotlarni taqdim etadi. Kengash Ma'muriy qo'mitada o'z Raisi tomonidan taqdim etiladi.
5. Kengash Konvensiyaning 6-moddasida zikr etilgan Ma'muriy qo'mita, Ahdlashuvchi tomonlar, XYT Kotibi, milliy birlashmalar va xalqaro tashkilotlar tomonidan unga yuboriluvchi har qanday axborotlarni va so'rovlarni ko'rib chiqadi. Ushbu xalqaro tashkilotlar, agar Rais boshqa qaror qabul qilmasa, kuzatuvchilar sifatida XYT Ijroiya kengashining sessiyalarida qatnashish huquqiga egadir. Zarurat bo'lganida, Raisning taklifi bo'yicha Kengashning sessiyalarida kuzatuvchi huquqlarida har qanday boshqa tashkilot ham qatnashishi mumkin.

12-modda *

XYT Kotibi bo'lib yevropa iqtisodiy komissiyasi kotibiyatining xodimlaridan biri hisoblanadi, u Kengashning yuritish doirasi doirasida XYT Ijroiya kengashining qarorlarini bajaradi. XYT Kotibiga tarkibi XYT Ma'muriyati qo'mitasi tomonidan belgilanuvchi XYT kotibiyati yordam ko'rsatadi.

13-modda *

1. XYT Ijroiya kengashi va XYT kotibiyati a'zolarining faoliyati, 6-moddada zikr etilgan xalqaro tashkilotlar tomonidan beriladigan har bir XYT kitobchasi bilan qiymat orqali muqobil moliyalashtirish manbalari izlab topilgunga qadar moliyalashtiriladi. Ushbu qiymat XYT Ma'muriy qo'mita tomonidan tasdiqlanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

13-moddaning 1-bandiga tushuntirish xati*

8.13.1-1 Moliyalashtirish shartlari

Birlamchi ikki yillik davrning o'tib borishi bo'yicha Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlari XYT Ijroiya kengashi va XYT kotibiyati faoliyati Birlashgan Millatlar Tashkilotining muntazam budjeti liniyasi bo'yicha moliyalashtiriladi deb ko'zlaydi. Bu, agar moliyalashtirish Birlashgan Millatlar tashkiloti yoki boshqa manbalar hisobidan moliyalashtirilishi ta'minlanmasa, moliyalashtirishning birlamchi shartlarining qo'llanilishini uzaytirish ehtimolini istisno qilmaydi.

*(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

8.13.1-2 XYT Ijroiya kengashi a'zolarining faoliyati

XYT Ijroiya kengashi a'zolarining faoliyati ularning muvofiq mamlakatlarining hukumatlari tomonidan moliyalashtiriladi.

8.13.1-3 Qiymati

1-bandda zikr etilgan qiymat, a) XYT Ma'muriy qo'mitasi tomonidan tasdiqlanadigan XYT Ijroiya kengashi va XYT kotibiyatining budjeti va xarajatlar smetasiga, va b) taqdim etiladigan XYT kitobchalarining soni haqida xalqaro tashkilotning prognoziga asoslanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

2. XYT Ijroiya kengashi va XYT kotibiyatining faoliyatini moliyalashtirilishini amalga oshirish tartibi XYT Ma'muriy qo'mitasi tomonidan tasdiqlanadi*/. (ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

13-moddaning 2-bandiga tushuntirish xati

8.13.2 6-moddada zikr etilgan xalqaro tashkilot bilan maslahatlashishdan keyin, 2-bandda zikr etilgan tartib, kelishib oluvchi tomonlar va ularning nomidan harakat qiluvchi va 6-moddada zikr etilgan xalqaro tashkilot bilan vakolatlangan BMT YeIK o'rtasida Bitimda aks ettirilgan bo'lishi kerak. Bitim XYT Ma'muriy qo'mita tomonidan tasdiqlanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.28, 2009 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

* Tartib ancha batafsil ECE/TRANS/WP.30/AC.2/89, 38-band, hujjatda va II-ilovada ta'riflangan.

XYT TARTIBIGA KIRISH HUQUOI

I-qism

XYT KITOBCHALARINI BERISH VA KAFOLAT SIFATIDA HARAKAT
OILISHGA BIRLASHMALAR UCHUN RUXSATNOMA

Minimal shartlar va talablar

1. XYT kitobchasini berishga Ahdlashuvchi tomonlar ruxsatni olishlari uchun va Konvensiyaning 6-moddasiga muvofiq kafolat sifatida chiquvchi birlashmalar tomonidan rioya etilishi kerak bo'lgan minimal shartlar va talablar o'z ichiga quyidagilarni kiritadi:

- a) Ruxsatnoma berilgan o'sha Ahdlashuvchi tomonda ro'yxatdan o'tkazilgan birlashma sifatida hech bo'lmaganda bir yil davomida mavjud bo'lish dalilini tasdiqlash dalolatlari.

1 a) bandga tushuntirish xati*

9.I.1.a) Olib tashlangan

(ECE/TRANS/17/Amend.29, 2012 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

- b) Konvensiya bo'yicha birlashmaning majburiyatlarini bajarish uchun turg'un moliyaviy holatni va tashkiliy imkoniyatlar mavjudligini tasdiqlovchi dalolatlar.
- c) Bojxona qoidalarini yoki soliq qonunchiligini jiddiy yoki bir necha marta buzilishini mavjud emasligi.

*(ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan, ECE/TRANS/17/Amend.29, 2012 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)
(ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018 yil 1 iyulda kuchga kirgan)

- d) Birlashmalar va Ahdlashuvchi tomonlarning ta'sis etilgan vakolatli organlari o'rtasida, jumladan 3-bandda ta'riflangan o'z majburiyatlarini birlashma tomonidan qabul qilinishi, yozma bitimning yoki har qanday boshqa huquqiy hujjatning tuzilishi.

2. 1 d) bandda zikr etilgan yozma bitimning yoki har qanday boshqa huquqiy hujjatning tasdiqlangan nusxasi, jumladan zarurat bo'lganida uning tasdiqlangan ingliz, rus yoki fransuz tillariga tarjimasi, XYT Ijroiya kengashga saqlash uchun topshiriladi. Ushbu yozma bitimning yoki har qanday boshqa huquqiy hujjatning har qanday o'zgarishlari XYT Ijroiya kengashiga ma'lumot uchun darhol kiritiladi.

3. Birlashmaning majburiyatlari:

- i) Konvensiyaning 8-moddasida zikr etilgan majburiyatlarga rioya qilish;
- ii) Ahdlashuvchi tomonlar bilan belgilanuvchi Konvensiyaning 8-moddasi 3-bandi bilan muvofiqlikda birlashmadan bitta XYT kitobchasi bo'yicha talab etilgan bo'lishi mumkin bo'lgan qiymatning maksimal o'lchamni tan olinishi;
- iii) shaxslar tomonidan mazkur ilovaning II-qismida ta'riflangan minimal shartlar va talablarga rioya etilishini doimiy, va xususan XYT tartibiga ularni kiritishga ruxsatni so'rab olguncha, tekshirish;
- iv) o'zi tomonidan va uning o'zi tarkibiga kiruvchi xuddi o'sha xalqaro tashkilotga kiruvchi xorijiy birlashma tomonidan berilgan XYT kitobchalarini qo'llash bilan tartiblar munosabati bilan, uning o'zi ta'sis etilgan mamlakatda o'z zimmasiga olgan majburiyatning to'liq hajmida o'z kafolatlarini ta'minlash;
- v) sug'urta kompaniyasida, sug'urtalovchilar o'zida yoki moliyaviy idorada, Ahdlashuvchi tomonning o'zida ta'sis etilgan vakolatli organlarni qoniqtirishga o'z mas'uliyatini

qoplanishini ta'minlash. Uning o'zi tarkibiga kiruvchi xuddi o'sha xalqaro tashkilot tarkibidagi o'zi va xorijiy birlashma tomonidan beriladigan XYT kitobchasini qo'llash bilan tartib munosabatida sug'urtalash yoki moliyaviy kafolatlar shartnomasi(lari) uning mas'uliyatini to'liq qoplaydi.

Sug'urtalash yoki moliyaviy kafolat shartnomasining (shartnomalarining) amal qilishini to'xtatilishi haqidagi ogohlantirish muddati yozma bitimning yoki 1 d)-bandda zikr etilgan har qanday boshqa huquqiy hujjatning amal qilishini to'xtatish haqidagi ogohlantirish muddatidan kam bo'lmasligi kerak. Sug'urtalash yoki moliyaviy kafolat shartnomasining (shartnomalarining) tasdiqlangan nusxalari, hamda unga (ularga) kelajakdagi barcha o'zgartirishlar, jumladan, zarurat bo'lganida, ingliz, rus yoki fransuz tillariga tarjima qilingan tasdiqlangan matn, XYT Ijroiya kengashiga saqlash uchun topshiriladi.

1 f) v) bandga sharh

Olib tashlangan

(ECE/TRANS/W.30/2010/3/Rev.1; ECE/TRANS/WP.30/AC.2/2010/4/ Rev.1 va ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, 32-band)

vi) har yili, 1-martdan kechiktirmasdan, beriladigan XYT kitobchasining har bir turiga narx haqida XYT Ijroiya kengashini xabardor qilish.

(ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

vii) vakolatli organlarga XYT tartiblarini qo'llash bilan bog'liq bo'lgan barcha hisobot hujjatlarini va hisoblarni tekshirish imkoniyatini taqdim etish;

viii) noqonuniy yoki firib tarzida XYT kitobchalarini qo'llash holatida vujudga keladigan tortishuvlarni, iloji boricha sudga murojaat qilmasdan, samarali tartibga solish tartibini tan olish;

ix) Konvensiyaning 6-moddasi va mazkur ilovaning II-qismiga muvofiq ruxsat berishni olib qo'yish yoki chaqirib olishga nisbatan vakolatli organlar ta'sis etilgan Ahdlashuvchi tomonlarning qarorlariga qat'iy rioya etish yoki Konvensiyaning 38-moddasi bilan muvofiqlikda shaxslarni huquqlaridan mahrum qilish;

x) ushbu birlashma ta'sis etilgan Ahdlashuvchi tomonning vakolatli organlari tomonidan tan olinuvchi shunday chorada XYT Ma'muriy qo'mitasi va XYT Ijroiya kengashi tomonidan qabul qilinadigan barcha qarorlarning vijdonan amalga oshirilishiga o'z roziligini bildirish.

4. 11-modda bilan ko'zda tutilgan tartibga muvofiqlikda, kafolatli birlashmaga 8-moddaning 1- va 2-bandlarida zikr etilgan qiymatni to'lash taklifi beriladi, u 6-moddaning 2-bis bandiga 0.6.2-bis-1 tushuntirish xatida zikr etilgan yozma bitim bilan muvofiqlikda talabni olish haqida xalqaro tashkilotni xabardor qilishi kerak.

5. Ushbu birlashma ta'sis etilgan Ahdlashuvchi tomon undan XYT kitobchalarini berish ruxsatnomani chaqirib oladi va ushbu shartlarga va talablarga rioya etmaslik holatida kafolat sifatida harakat qiladi. Agar Ahdlashuvchi tomon ruxsatnomani chaqirib olishga qaror qilsa, u holda ushbu qaror chaqirib olish sanasidan uch (3) oy o'tgandan keyin kuchga kiradi.

6. Yuqorida ta'riflangan shartlarga muvofiq u yoki bu birlashmaga berilgan ruxsatnoma Konvensiya asosida ushbu birlashmaning mas'uliyatiga va majburiyatlariga tegishli bo'lmaydi.

7. Yuqorida zikr etilgan shartlar va talablar, har bir Ahdlashuvchi tomon, ehtimol, o'rnatishni istagan qo'shimcha shartlarga va talablarga tegishli bo'lmaydi.

II-qism

XYT KITOBCHALARIDAN FOYDALANISHGA JISMONIY VA YURIDIK SHAXSLAR UCHUN RUXSATNOMA

Minimal shartlar va talablar

1. XYT tartibiga kirish huquqini olishni istagan shaxslar tomonidan rioya etiladigan minimal shartlar va talablar o'z ichiga quyidagilarni kiritadi:

- a) Tajribaning mavjudligini, yoki, hech bo'lmaganda, muntazam xalqaro tashishlar bilan shug'ullanish imkoniyatlarini (xalqaro tashishlarni va hokazolarni amalga oshirishga litsenziya egasi) tasdiqlovchi isbotlar.
 - b) Turg'un moliyaviy holat.
 - s) XYT Konvensiyani qo'llash sohasida bilimlarning mavjudligini tasdiqlovchi isbotlar.
 - d) Bojxona qoidalarini yoki soliq qonunchiligini jiddiy yoki bir necha marta buzilishini mavjud emasligi.
 - e) Ushbu shaxs jo'natish joylaridagi bojxonalarida, oraliq bojxonalarida va belgilanish joyi bojxonalarida Konvensiya bilan
 - i) muvofiqlikda talab etiluvchi barcha bojxona rasmiyatchiliklarga, ko'zda tutuvchi birlashmalar oldidagi majburiyatlar haqidagi yozma deklaratsiyaning qoidalarga rioya qiladi;
 - ii) Konvensiyaning 8-moddasining 1- va 2-bandlarida zikr etilgan qaytarilishi kerak bo'lgan qiymatlarni, agar buni Konvensiyani 11-moddasining 2-bandi bilan muvofiqlikda vakolatli organlar talab etsa, to'laydi; (ECE/TRANS/17/Amend.30, 2012 yil 13 sentabrda kuchga kirgan)
 - iii) birlashmalarga - milliy qonunchilik tomonidan ruxsat etiluvchi chegaralarda - yuqorida zikr etilgan minimal shartlar va talablar haqidagi ma'lumotlarni tekshirishga ruxsat beradi.
2. XYT tartibiga kirish uchun qo'shimcha va yanada cheklangan shartlar va talablar Ahdlashuvchi tomonlarning vakolatli organlari, agar vakolatli organlar boshqa qaror qabul qilmasa, va birlashmalarning o'zlari tomonidan kiritilishi mumkin.

Tartib

3. Ahdlashuvchi tomonlar milliy qonunchilik bilan muvofiqlikda tartibni belgilaydi, unga 1- va 2-bandlarda ta'riflangan minimal shartlar va talablar asosida XYT tartibiga kirishni olish uchun rioya etilishi kerak.

3-bandga tushuntirish xati

9.II.3 Ruxsatnomalarni berish bo'yicha qo'mita

Vakolatli organlar, milliy birlashmalar va boshqa manfaatdor tashkilotlarning vakillari tarkibida ruxsatnomalarni berish bo'yicha milliy qo'mitalarni ta'sis etish tavsiya etiladi. (ECE/TRANS/17/Amend.19, 1999 yil 17 fevralda kuchga kirgan)

4. Vakolatli organlar XYT kitobchalarini qo'llash ruxsatnomasini berish yoki uni ruxsatnomani bekor qilish sanasidan boshlab bir hafta davomida ilova qilinuvchi ruxsatnomaning namunasi (RNB) bilan muvofiqlikda XYT Ijroiya kengashiga har bir shaxs haqida batafsil ma'lumotlarni yo'llaydi.

4-bandga tushuntirish xati

9.II.4 4-bandda ta'riflangan ma'lumotlarni taqdim etish uchun huquqiy qoidalar, XYT Ijroiya kengashi nazorati ostida XYT kotibiyati tomonidan ushbu maqsad uchun ishlab chiqilgan elektron ilovalarni to'g'ri qo'llash holatida bajarilgan hisoblanadi. (ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

5. Birlashma har yili 31-dekabr holati bo'yicha ruxsatnoma olgan barcha shaxslar, hamda ruxsatnoma olib qo'yilgan shaxslarning yangilangan ro'yxatini taqdim etadi. Ushbu ro'yxat 31-dekabr dan keyin bir hafta davomida vakolatli organlarga yuboriladi. Vakolatli organlar ushbu ro'yxatning nusxasini XYT Ijroiya kengashiga yuboradi.

5-bandga tushuntirish xati

9.II.5 tushuntirish xati 5-bandga mutatis mutandis qo'llaniladi. (ECE/TRANS/17/Amend.32, 2015 yil 1 yanvarda kuchga kirgan)

6. XYT tartibiga kirishga ruxsatnoma o'z-o'zi bilan birlashmadan XYT kitobchalarini olishga huquqni anglatmaydi.

7. Yuqorida ta'riflangan minimal shartlar va talablar bilan muvofiqlikda XYT kitobchasini qo'llash u yoki boshqa shaxs uchun ruxsatnoma Konvensiya bo'yicha ushbu shaxsning mas'uliyatiga va majburiyatlariga ta'sir o'tkazmaydi.

II-qismga (Tartib) sharhlar

Vakolatli organlar o'rtasidagi hamkorlik

Konvensiyaga 9-ilovaning II-qismiga muvofiq shaxsga XYT kitobchalaridan foydalanishga ruxsat berishga nisbatan mazkur shaxs doimiy turish joyiga ega bo'lgan yoki ta'sis etilgan Ahdlashuvchi tomonning vakolatli organlari ushbu shaxs jiddiy yoki ko'p marotaba bojxona qonunchiliklarini buzganiga nisbatan 38 moddaning 2-bandiga muvofiq boshqa Ahdlashuvchi tomon bergan har qanday axborotni inobatga olishlari kerak. Shunday qilib, mazkur shaxs doimiy turish joyiga ega bo'lgan yoki ta'sis etilgan Ahdlashuvchi tomon tarafidan ishni samarali ko'rib chiqilishini ta'minlash uchun, bunday xabarnomada iloji boricha ko'proq batafsil ma'lumotlar bo'lishi kerak.

(TRANS/WP.30/196, 76-band; TRANS/WP.30/200, 68-band)

XYT rejimidan milliy tashuvchini olib tashlash

Milliy tashuvchi doimiy turish joyiga ega bo'lgan yoki ta'sis etilgan mamlakat hududida sodir etgan bojxona qoidalarini jiddiy buzishda aybdor bo'lganligi sababli XYT rejimidan chiqarib tashlash uchun bojxona organlariga shuningdek, nafaqat 38 moddadagi 1-bandning qoidalaridan, balki 6-moddadagi 4-bandning va 9-ilovadagi II-qismning 1-bandidagi qoidalardan ham foydalanish tavsiya etiladi.

(TRANS/WP.30/196, 77-band; TRANS/WP.30/200, 68-band)

RUXSATNOMANI BERISHNING NAMUNALI BLANKI (RNB)

Mamlakat:

Birlashmaning nomlanishi:.....

Vakolatli organ:

Milliy birlashmalar va/yoki vakolatli organlar tomonidan to'ldiriladi								

*/ Agar mavjud bo'lsa.

**/ Muvofiq holatlarda.

Ruxsatnomani olgan birlashma har bir shaxsga nisbatan ruxsatnomani so'rayotganda, vakolatli organlarga, hech bo'lmaganda, quyidagi ma'lumot taqdim etilishi kerak:

- kelishilgan formatga muvofiq kafolatli birlashma tomonidan (u tarkibiga kiruvchi xalqaro tashkilot bilan hamkorlikda) shaxsga taqdim etilgan shaxsiy identifikatsion raqam (IR). Identifikatsion raqamning formati Ma'muriy qo'mita tomonidan belgilanadi;
(ECE/TRANS/17/Amend.26, 2006 yil 1 apreldan kuchga kirgan)
- shaxsning (shaxslarning) familiyasi (famiyalari) va manzili (manzillari) yoki korxonaning nomlanishi (nomlanishlari) va manzili (manzillari) (korxonalar birlashmasi holatida - shuningdek mas'ul rahbarlarning familiyasi va ismlari);
- kontakt punkt (to'liq telefon, faks raqamlarini va elektron pochta bilan bo'xona organlariga va birlashmalarga XYT tartibi haqida ma'lumotlarni taqdim etishga vakolatlangan jismoniy shaxs);
- tijorat ro'yxatdan o'tkazish raqami yoki xalqaro tashishga litsenziya raqami yoki boshqa ma'lumot (agar shunday mavjud bo'lsa);
- (muvofiq holatlarda) ruxsatnomani olib qo'yish sanasini, davomiyligini va xarakterini ko'rsatish bilan ruxsatnomani olib qo'yishning oldingi holati (holatlari).

Ruxsatnomani berishning namunali blankiga (RNB) sharhlar

Shaxsiy identifikatsiya raqami (IR) formati

Ma'muriy qo'mita XYT Konvensiyasini 9-ilovasining II-qismi bilan muvofiqlikda XYT kitobchasini qo'llashga vakolatlangan shaxs hisoblanmish XYT kitobchasi saqlovchisi uchun identifikatsion raqamning quyidagi formatini o'rnatdi:

"AAA/VVV/XX...X",

bu yerda, "AAA" - bu Standartlash bo'yicha xalqaro tashkilotning (ISO) tasniflanishi tizimi bilan muvofiqlikda, XYT kitobchasini qo'llashga ruxsatni olgan shaxsning mamlakatini uchta harfli kodi. XYT Konvensiyasining Ahdlashuvchi tomonlari hisoblanuvchi mamlakatlarning kodlarini to'liq ro'yxati, Ma'muriy qo'mitaning kun tartibi va rasmiy ma'ruzalariga ilova sifatida muntazam e'lon qilinadi,

"BBB" - bu XYT kitobchasi saqlovchisi ushbu birlashma a'zosi hisoblanuvchi muvofiq xalqaro tashkilot tomonidan o'rnatilgan tasniflash tizimiga binoan va har bir milliy birlashmani albatta identifikatsiya qilishga imkon beruvchi ruxsatni olgan milliy

birlashmaning uchta raqamli kodidir. Milliy birlashmalarga taqdim etilgan kodlarning to'liq ro'yxati Ma'muriy qo'mitaning kun tartiblariga va rasmiy ma'ruzalariga ilova sifatida muntazam e'lon qilinadi.

"XX...X" - bu XYT Konvensiyasini 9-ilovasining II-qismiga muvofiq XYT kitobchasini qo'llashga vakolatlangan identifikatsiya qiluvchi shaxsning tartib raqamidir (maksimum to'qqizta raqam). Identifikatsion raqam berilganidan keyin u qayta ishlatilishi, hattoki agar u berilgan shaxs XYT kitobchasining saqlovchisi bo'lmay qolganida ham, mumkin emas. (TRANS/WP.30/218, 36-band va 2-ilova; TRANS/WP.30/AC.2/77, 51-band va 3-ilova)

III-qism.

KAFOLATLARNING XALOARO TIZIMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISH VA UNING FAOLIYAT YURITISHI, HAMDA XYT KITOBCHASINI NASHR OILISH VA UNING TARQATISH UCHUN, 6-MODDADA ZIKR ETILGAN XALOARO TASHKILOTGA RUXSATNOMANI TAODIM ETISH

Shartlar va talablar

1. Ma'muriy qo'mitadan Konvensiyaning 6.2-bis moddasiga binoan kafolat xalqaro tizimini samarali tashkillashtirilishi va uning faoliyat yuritishi, hamda XYT kitobchasini nashr qilish va tarqatish bo'yicha javob berish uchun ruxsatnomani olish uchun, xalqaro tashkilot quyidagi shartlarga va talablarga muvofiq bo'lishi kerak:

- a) xalqaro tan olingan mustaqil auditorlar tomonidan o'rnatilgan tarzda tekshirilgan har yili birlashtirilgan moliyaviy ma'lumotlarni taqdim etish orqali Konvensiya bo'yicha o'z majburiyatlarini bajarish uchun kafolatlarning xalqaro tizimini va tashkillashtirish imkoniyatlarini samarali tashkillashtirish va ularning faoliyat yuritishi uchun professional vakolatlilik va turg'un moliyaviy holatning isboti;
- d) bojxona qoidalarini yoki soliq qonunchiligini jiddiy yoki bir necha marta buzilishini mavjud emasligi.

2. Ruxsatnoma bilan muvofiqlikda xalqaro tashkilot:

- a) xalqaro tashkilotlarning tarkibiga kiruvchi milliy birlashmalar orqali XYT Konvensiyasini Ahdlashuvchi tomonlariga sug'urtalashni keng qamrab oluvchi shartnomaning tasdiqlangan nusxasini va sug'urtalash qoplanishini isbotini taqdim etadi;
- b) XYT Konvensiyasini vakolatli organlariga milliy birlashmalar tomonidan XYT kitobchalarini berishning o'rnatilgan qoidalari va tartiblari haqidagi ma'lumotlarni taqdim etadi;
- c) XYT Konvensiyasini vakolatli organlariga har yillik asosda taqdim etilgan, tartiblashtirilmagan, to'langan yoki to'lovsiz tartiblashtirilgan e'tirozlar haqida ma'lumotlarni taqdim etadi;
- d) XYT Konvensiyasini vakolatli organlariga XYT tizimini faoliyat yuritishi haqidagi to'liq hajmdagi butun ma'lumotni, jumladan va boshqalardan tashqari, to'xtatilmagan XYT tartiblari, XYT tizimini o'rnatilgan tarzda faoliyat yuritishiga nisbatan muammolar vujudga kelishiga yoki uning kafolat xalqaro tizimini uzluksiz faoliyat yuritishi uchun qiyinchiliklarga olib kelishiga sababchi bo'lib qolishi mumkin bo'lgan taqdim etilgan, tartiblashtirilmagan, to'langan yoki to'lovsiz tartiblashtirilgan e'tirozlar soniga taalluqli tendensiyalar haqidagi ma'lumotlarni taqdim etadi;
- e) XYT Konvensiyasi vakolatli organlariga turi bo'yicha taqsimlash bilan har bir Ahdlashuvchi tomonga berilgan XYT kitobchasi soni haqidagi statistik ma'lumotlarni taqdim etadi;
- f) XYT Ijroiya kengashiga xalqaro tashkilot tomonidan beriluvchi XYT kitobchasining har bir turi uchun ushlab qolinuvchi narx haqidagi batafsil ma'lumotni taqdim etadi;
- g) XYT kitobchalarini qalbakilashtirish xavfini kamaytirish maqsadida barcha ehtimolli choralarni ko'radi;
- h) XYT kitobchasi bilan bog'liq bo'lgan buzilishlar yoki kamchiliklarni aniqlanishi holatida o'rnatilgan tarzda tuzatish kirituvchi choralarni ko'radi;
- j) XYT Ijroiya kengashining ko'magi so'ralgan vaqtda shunday holatlarda tortishuvlarni tartiblashtirishda to'liq hajmda ishtirok etadi;

- k) **XYT Konvensiyasini qo'llanilishiga nisbatan firibgarlik faoliyati yoki boshqa qiyinchiliklar bilan bog'liq bo'lgan har qanday muammolar Zudlik bilan XYT Ijroiya kengashiga ma'lumot uchun yetkazilishini ta'minlaydi;**
- l) **xalqaro tashkilotlar tarkibiga kiruvchi milliy kafolat birlashmalari va bojxona ma'muriyatlari bilan birgalikda Konvensiyaga 10-ilovada ko'zda tutilgan XYT kitobchasi ustidan nazorat tizimini boshqaradi va ushbu tizim doirasida vujudga keluvchi muammolar haqida Ahdlashuvchi tomonlarni va Konvensiyaning vakolatli organlarini xabardor qiladi;**
- m) **XYT Konvensiyasi vakolatli organlariga 10-ilova bilan ko'zda tutilgan nazorat tizimi munosabati bilan Ahdlashuvchi tomonlarning statistik ma'lumotlarini va ularning faoliyati to'g'risidagi ma'lumotlarni taqdim etadi;**
- n) **Konvensiyaning 6.2-bis moddasi bilan muvofiqlikda taqdim etilgan ruxsatnomaning kuchga kirish yoki uni uzaytirishning oldindan sanasigacha kamida ikki oy oldin, Ma'muriy qo'mita tomonidan vakolatlangan va uning nomidan harakatlarni amalga oshiruvchi, jumladan ushbu bandeda ta'riflangan o'z majburiyatlarini xalqaro tashkilot tomonidan tan olinishi, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Yevropa iqtisodiy komissiya tashkiloti va kotibiyati o'rtasida yozma bitimni tuzadi.**
- o) **kafolatlarning xalqaro tizimini tashkillashtirilishiga va faoliyat yuritishiga, hamda XYT kitobchasini nashr qilish va uni tarqatishga bog'liq bo'lgan ma'lumotlarni va hujjatlarni saqlovchi alohida hisobotlarni va hisoblarni yuritadi;**
- r) **nafaqat Birlashgan Millatlar Tashkilotining vakolatli xizmatlari yoki har qanday boshqa o'rnatilgan tarzda vakolatlangan vakolatli organ uchun yuqorida zikr etilgan hisobotlarni va hisoblarni taqdim etilishini, balki kiritilishiga to'liq va o'z vaqtida yordamni ko'rsatadi va 8-ilovaning 1-bis moddasining 5- va 6-band bilan muvofiqlikda, Ahdlashuvchi tomonlarning nomidan ular tomonidan o'tkaziluvchi qo'shimcha inspeksiyalarga va auditorlik tekshiruvlarga har doim ko'maklashadi;**
- q) **o) bandostida zikr etilgan hisobotlarni va hisoblarni har yillik auditorlik tekshiruvini o'tkazilishi uchun mustaqil tashqi auditorni yonlaydi. Tashqi audit Xalqaro auditorlik standartlari (ISA) bilan muvofiqlikda o'tkaziladi, va bunday auditorlik tekshiruvini natijasi bo'lib Ma'muriy qo'mitaga yo'naltiriluvchi yillik auditorlik hisoboti va xizmat xati bo'lishi kerak".**

3. Xalqaro tashkilot kafolat birlashmasi tomonidan muvofiq qiymatlarni to'lash to'g'risida talabga nisbatan xabardor etilishining shunday holatida, u uch oylik (3) davr mobaynida ushbu talabga nisbatan o'z o'rni haqida kafolat birlashmasini xabardor qilishi kerak.

4. Konvensiya doirasida xalqaro tashkilot tomonidan bevosita yoki bilvosita yo'l bilan olinuvchi va o'zining xarakteri bo'yicha maxfiy hisoblanuvchi yoki maxfiy asosda taqdim etiluvchi har qanday ma'lumot professional sirni oshkor qilmaslik haqidagi majburiyatlar ostida bo'ladi va tijorat yoki har qanday boshqa maqsadlarda qo'llanilishi mumkin emas, ushbu ma'lumot taqdim etilgan yoki uni taqdim etgan shaxs yoki organning bunga to'g'ridan-to'g'ri ruxsatisiz har qanday uchinchi tomon bilan oshkor etilishidan tashqari. Shunga qaramasdan, bunday ma'lumot milliy yoki xalqaro huquq qoidalari muvofiq vakolatlar yoki majburiyatlar bilan o'rnatilgan yoki sudda ishlarni ma'lum tartibda ko'rish munosabati holatlarida mazkur Konvensiyaning Ahdlashuvchi tomonlarining vakolatli organlari ruxsatisiz uzatilishi mumkin. Ma'lumotni oshkor qilish yoki uni uzatish axborotlarni himoyalash to'g'risidagi amaldagi qoidalar bilan qat'iy muvofiqlikda amalga oshiriladi.

5. Ma'muriy qo'mita ushbu shartlarni va talablarni buzilishi holatida Konvensiyaning 6.2-bis moddasi bilan muvofiqlikda taqdim etilgan ruxsatnomani chaqirib olish huquqiga ega. Agar Ma'muriy qo'mita ruxsatnomani chaqirib olish qarorini qabul qilsa, u holda ushbu qaror chaqirib olish sanasidan olti (6) oy o'tishi bo'yicha vaqtli bo'lmagan muddatda kuchga kiradi.

6. Yuqorida ta'riflangan shartlarga muvofiq taqdim etiluvchi xalqaro tashkilotning ruxsatnomasi, Konvensiya bo'yicha ushbu tashkilotning mas'uliyati va majburiyati uchun zarar yetkazmasdan beriladi.

(ECE/TRANS/17/Amend.31, 2013 yil 10 oktabrda kuchga kirgan;

ECE/TRANS/17/Amend.34, 2018 yil 1 iyulda kuchga kirgan)

Ilova 10^{*/}

AHDLASHUVCHI TOMONLAR BILAN VAKOLATLANGAN BIRLASHMALARGA (42-TER MODDA BILAN MUVOFIOLIKDA) VA XALOARO TASHKILOTGA (6.2-BIS MODDASI BILAN MUVOFIOLIKDA) TAODIM ETILISHI KERAK BO'LGAN MA'LUMOT

Mazkur Konvensiyaning 6-moddasini 1-bandi va 9-ilovaning I-qismi 1 f) iii)-bandi sababli vakolatlangan birlashmalar o'z zimmalariga Konvensiyaga 9-ilovaning II-qismida ta'riflangan minimal shartlar va talablarning XYT tartibiga kirish ruxsatini olgan shaxslar tomonidan rioya etilishini doimiy tekshiruvini o'tkazish majburiyatini olishlari kerak.

O'zlarining a'zo-birlashmalari nomidan va 6-moddaning 2-bis bandi asosida vakolatlangan xalqaro tashkilot sifatida o'z majburiyatlariga rioya etish tartibida, xalqaro tashkilot bojxona organlari tomonidan uzatiluvchi va belgilangan joydagi bojxonalarda XYT tartiblarini tugatilishi haqida birlashmalar va bojxona ma'muriyati uchun erishimli bo'lgan ma'lumotlarni saqlash uchun XYT kitobchalarini qo'llash ustidan nazorat tizimini yaratadi. Birlashmalarga o'z majburiyatlarini samarali bajarish imkonini berish uchun, Ahdlashuvchi tomonlar quyidagi tartiblar bilan muvofiqlikda nazorat tizimiga ma'lumotlarni uzatadi:

- (1) bojxona organlari xalqaro tashkilotlarga yoki milliy kafolat birlashmalariga, iloji boricha markaziy yoki mintaqaviy bo'limlar orqali, mavjud bo'lgan eng tezkor aloqa vositalari (faks, elektron pochta va shunga o'xshashlar) yordamida, va, imkoniyat bo'yicha, har kunlik asosda, hech bo'lmaganda, Konvensiyaning 1 (I)-moddasida belgilangan belgilangan joyning bojxonalarida taqdim etiluvchi barcha XYT kitobchalariga nisbatan standart shakl bo'yicha quyidagi ma'lumotlarni uzatadi:
 - a) XYT kitobchasi raqami,
 - b) bojxonani ro'yxatdan o'tkazish jurnalidagi yozuv sanasi va raqami,
 - s) belgilanish joyining bojxonaning nomlanishi yoki raqami,
 - d) belgilanish joyidagi bojxonada XYT tartibini to'xtatish to'g'risida guvohnomada ko'rsatilgan sana va raqam (№ 2 yirtma varaqning 24-28-ustunlari) (agar ular b)-bandda keltirilgan ma'lumotlardan farqlansa),

^{*}(ECE/TRANS/17/Amend.27, 2006 yil 12 avgustda kuchga kirgan)

- e) XYT tartibini qisman yoki to'liq to'xtatilishi,
 - f) Konvensiyaning 8- va 11-moddalari uchun zararsiz - tushuntirish bilan yoki tushuntirishsiz belgilangan joyning bojxonasida XYT tartibni to'xtatilishi,
 - g) boshqa ma'lumotlarni yoki hujjatlarni (shart emas),
 - h) sahifa raqami.
- (2) milliy birlashmalar yoki xalqaro tashkilotlar bojxona organlariga qo'shimchada keltirilgan ma'lumotlarni qiyoslash uchun namunali blankni (QNB) yo'naltirishi mumkin:
- a) uzatilgan ma'lumotlar va qo'llanilgan XYT kitobcha koreshogida ko'rsatilgan ma'lumotlar orasida tafovutlar holatida, yoki
 - b) agar ma'lumotlar uzatilmagan bo'lsa, ammo qo'llanilgan XYT kitobchasi milliy birlashmaga qaytarilgan holatda.

Bojxona organlari o'rnatilgan tarzda to'ldirilgan QNBni iloji boricha ancha tezkor qaytarilishi yordamida ma'lumotlarni qiyoslash bo'yicha so'rovga javob berishi kerak.

- (3) bojxona organlari va milliy kafolat birlashmalari milliy qonunchilik bilan muvofiqlikda yuqorida zikr etilgan axborotlar bilan almashishni qamrab oluvchi bitimni tuzadi;
- (4) xalqaro tashkilot bojxona organlariga yopilgan XYT kitobchalari bo'yicha ma'lumotlar bazasiga va haqiqiy bo'lmagan XYT kitobchalari bo'yicha axborotlar bazasiga kirish huquqini taqdim etadi.

Qo'shimcha

Ma'lumotlarni qiyoslash uchun namunali blank (QNB)							
Ma'lumotlarni qiyoslash haqida so'rov tashabbuskori tomonidan to'ldiriladi							
Belgilangan joyi:							
Mintaqaviy bojxona (shart emas):				Belgilangan joy bojxonasi:			
Nomlanishi:				Nomlanishi:			
Qabul qilingan:				Qabul qilingan:			
Sana:				Sana:			
Muhr				Muhr			
Tasdiqlanishi kerak bo'lgan ma'lumotlar							
Ma'lumotlar manbai: ☐ XYT kitobchasi ☐ Tizim							
XYT kitobcha sinig raqami	Belgilangan joy bojxonasining nomlanishi yoki kodi ^{*/}	Belgilangan joyning bojxonasida XYT tartibini to'xtatish to'g'risida guvohnomada ko'rsatilgan raqam (№ 2 yirtma varaqaning 24-28-ustunlar) ^{*/}	Belgilangan oyoynin8g bojxonasida XYT tartibini yakunlash to'g'risida guvohnomada ko'rsatilgan sana ^{*/}	Yirtma varaq sahifasining raqami	XYT tartibini qisman/ to'liq to'xtatilishi	Belgilangan joyning bojxonasida XYT tartibining to'xtatilishi tushuntirish bilan yoki tushuntirishsiz tasdiqlangan	Yuk joylarining miqdori (shart emas)
Ilovalar: ☐ XYT kitobchasini koreshogi nusxasi				Boshqalar:			
Belgilangan joyning bojxonasini javobi							
☐ Tasdiqlash ☐ Tuzatishlar ☐ XYT tartiblarini to'xtatish haqidagi ma'lumotlar aniqlanmagan (iltimos tuzatishlarni quyida ko'rsating)							
XYT kitobcha sini raqami	Belgilangan joyning bojxonasini nomlanishi yoki kodi ^{*/}	Belgilangan joyning bojxonasida XYT tartibini to'xtatish to'g'risida guvohnomada ko'rsatilgan raqam (№ 2 yirtma varaqaning 24-28-ustunlari) ^{*/}	Belgilangan joyning bojxonasida XYT tartibini to'xtatish to'g'risida guvohnomada ko'rsatilgan sana	Yirtma varaq sahifasining raqami	XYT tartibini qisman/ to'liq to'xtatilishi	Belgilangan joyning bojxonasida XYT tartibining to'xtatilishi tushuntirish bilan yoki tushuntirishsiz tasdiqlangan	Yuk joylarining miqdori (shart emas)
Mulohazalar:							
Sana:				Belgilangan joyning bojxonasini muhri va imzosi:			
Markaziy bojxona organi (shart emas)							
Mulohazalar:							
Sana:				Muhr va/yoki imzo:			

^{*/} Iltimos, ko'rsatib o'tilgan ma'lumotlar XYT tartibi to'xtatiluvchi belgilangan joyning bojxonasiga taalluqli bo'lishi inobatga olinsin.

